

**Officiële bescheiden gewisseld met de Engelsche Regeering,
in zake de Conventie van London, gesloten 27 Febr. 1884
tusschen de [Zuid-Afrikaansche] Republiek en de Engelsche
regeering en wat haar voorafging en volgde**

<https://hdl.handle.net/1874/235516>

mm 12451

S fol. 1601

Nº 1

ZUID-AFRIKAANSCH REPUBLIEK.

OFFICIEELE BESCHEIDEN

GEWISSELD MET DE

ENGELSCH REGEERING,

IN ZAKE

DE CONVENTIE VAN LONDEN.

Gesloten den 27sten Februari 1884.

Vooraf gaan eene Kaart over de kwestie der Westergrens, benevens
het Zand-rivier-Tractaat en de Pretoria-Conventionie.

AMSTERDAM,
GEDRUKT BIJ J. H. KRUYT.

Juni 1884.

mm 12451

S fol 1631

(d 5577)

ZUID-AFRIKAANSCH REPUBLIEK.

OFFICIEELE BESCHEIDEN

GEWISSELD MET DE

ENGELSCH REGEERING,

IN ZAKE

DE CONVENTIE VAN LONDEN.

Gesloten den 27sten Februari 1884.

Vooraf gaan eene Kaart over de kwestie der Westergrens, benevens
het Zand-rivier-Tractaat en de Pretoria-Conventie.

AMSTERDAM,
GEDRUKT BIJ J. H. KRUYT.

Junij 1884.

I N H O U D.

Nº.	Van of aan wien.	Datum.	Onderwerp.	Bladzijde.
		16 Januari 1852.	Het Zand-rivier-Tractaat.	1
		3 Augustus 1881.	Pretoria-Conventie.	2
1	Luit.-Generaal L. Smyth.	17 Juni 1883. (Ontvangen 17 Juni 1883). Telegram.	Toezening eener missive van de Transvaalsche Regeering, waarin gevraagd wordt, of Harer Majesteits Regeering bereid is, eene Deputatie te ontvangen of voor eene Keizerlijke Commissie te Kaapstad of te Londen, ten einde de Conventie te herzien.	11
2	Aan Luit.-Gener. L. Smyth.	11 Juli 1883. Telegram.	Verzoek aan hem, om de Transvaalsche Regeering mede te deelen, dat Harer Majesteits Regeering er in toestemt, een onderzoek in te stellen omtrent het doeltreffende der Conventie en eene Deputatie te Londen zal ontvangen.	11
3	Luit.-Generaal L. Smyth.	(Ontvangen 25 Juli 1883). Telegram.	Bericht, dat de Transvaalsche Deputatie zal bestaan uit de Heeren Kruger, Du Toit en Smit, en dat zij wenscht, in September ontvangen te worden.	11
4	Aan Luit.-Gener. L. Smyth.	27 Juli 1883. Telegram.	Verzoek aan hem, om de Transvaalsche Regeering te berichten, dat het niet gelegen komt, de Deputatie in September te ontvangen, maar dat zij een anderen tijd na October kan kiezen.	11
5	De Transvaalsche Deputatie.	14 November 1883.	Overlegging van eene voorloopige mededeeling der bezwaren van de Transvaalsche Regeering tegen de Pretoria-Conventie van 1881, en voorstellen in de plaats daarvan.	12
6	Aan de Transvaalsche Deputatie.	20 November 1883.	Bericht van ontvangst der Memorie van de Deputatie en verzoek om vollediger en meer bepaalde inlichtingen, omtrent de meeningen en wenschen van de Transvaalsche Regeering ten opzichte van de schikking, die in de plaats der Conventie gesteld zou worden.	17
7	De Transvaalsche Deputatie.	23 November 1883.	Indiening van de nadere uiteenzetting, verzocht in den brief van het Departement van Koloniën, den 20 ^{sten} tevoren, en bereidverklaring, om binnen eenige dagen het ontwerp eener nieuwe Conventie over te leggen.	19

Nº.	Van of aan wien.	Datum.	Onderwerp.	Bladzijde.
8	De Transvaalsehe Deputatie.	26 November 1883.	Behelzende, met toelichtingen, een nieuwe Concept-Convention en een Memorandum betreffende het vraagstuk der westelijke grenslijn.	21
9	Aan de Transvaalsche Deputatie.	29 November 1883.	Verzoek aan haar, om nogmaals in overweging te nemen den brief van Lord Derby van den 20 ^{sten} November met betrekking tot de westelijke grenslijn en de onafhankelijkheid van die Stamhoofden, welke bezwaar hebben binnen de Transvaal opgenomen te worden.	31
10	De Transvaalsche Deputatie.	30 November 1883.	Betuiging van leedwezen, dat het overgelegde Ontwerp-Tractaat niet door Harer Majesteits Regeering kan worden aangenomen, terwijl zij tevens verzoekt, de kaart te mogen ontvangen, waarop aangeduid is, welke uitbreiding Harer Majesteits Regeering van de tegenwoordige grenslijn van de Transvaal kan bewilligen.	33
11	Aan de Transvaalsche Deputatie.	4 December 1883.	Inhoudende eene kaart, waarop in ruwe trekken de uitbreiding van de Transvaalsche grenslijn, die Harer Majesteits Regeering bereid is toe te staan, en uiteen zettende de maatregelen, die voorgesteld worden, ten einde de onafhankelijkheid van, en het goed bestuur over de Inboorlingen-Stammen aan de zuidwestelijke grens te verzekeren.	33
12	De Transvaalsche Deputatie.	7 December 1883.	Bezwaren opperende tegen de voorstellen, vervat in den brief van het Departement van Koloniën, van den 4 ^{den} December, ten opzichte van de westelijke grenslijn.	36
13	Aan de Transvaalsche Deputatie.	11 December 1883.	Uitvoerig antwoord op ieder punt, voorkomende in haar brief van den 7 ^{den} December, onder opmerking, dat Harer Majesteits Regeering steeds van gevoelen blijft, dat de kwestie van de zuidwestelijke grenslijn eerst dient geregeld te worden en voorts, dat zij in de gelegenheid wenscht gesteld te worden, om vrijgevege concessies aan den Transvaal-Staat te doen, ten opzichte van de Buitenlandsche betrekkingen, van het Binnenlandsch bestuur, en van de schuld.	37
14	De Transvaalsche Deputatie.	12 December 1883.	Antwoord op Lord Derby's brief van den 11 ^{den} December, en waarin medegedeeld wordt, dat aan de tegenwerpingen en bezwaren, vervat in haar schrijven van den 7 ^{den} December, niet is te gemoet gekomen, of dat ze zijn uit den weg geruimd; tevens met opgaaf der redenen, die	41

Nº.	Van of aan wien.	Datum.	Onderwerp.	Bladzijde.
			hare Regeering weerhouden moet, eenig deel te nemen aan het voorgestelde vereenigd protectoraat over Bechuana-land.	
15	Aan de Transvaalsche Deputatie.	18 December 1883.	Inhoudende dat, indien de Deputatie niet bij machte is, Lord Derby's voorstel ten opzichte van de grensregeling aan te nemen, het onmogelijk schijnt, voor het tegenwoordige met de onderhandelingen voort te gaan; Harer Majesteits Regeering verklaart zich evenwel bereid, een Commissaris uit te zenden, om verslag uit te brengen, in hoever de voorgestelde grenslijn in een of ander opzicht gewijzigd kan worden.	43
16	De Transvaalsche Deputatie.	22 December 1883.	Antwoord op Lord Derby's schrijven van den 18 ^{den} December, en in overweging gevende, behalve andere voorstellen, dat een Commissaris worde aangesteld door elke Regeering voor de oostelijke en westelijke grenslijnen, ten einde te waken tegen elke inbreuk, waarbij ieder Commissaris verantwoording schuldig zal zijn aan zijn eigene Regeering.	45
17	Aan de Transvaalsche Deputatie.	9 Januari 1884.	Antwoord op haar schrijven van den 22 ^{sten} December, in overweging gevende, om redenen daarbij uiteengezet, nogmaals te overwegen of het haar mogelijk is, de voorgestelde herziene grenslijn aan te nemen, daar deze de wenschen en belangen verzekert van alle partijen in eene zaak, waarin eenige toegevendheid onvermijdelijk is; alsmede toezending van afschrift van een brief van Sir H. Robinson, met kaart.	48
18	De Transvaalsche Deputatie.	17 Januari 1884.	Antwoord op Lord Derby's schrijven van den 9 ^{den} Januari, benevens toezending van een kaart waarop de grenslijn aangeteekend is, zooals die door de Afgevaardigden wordt voorgesteld; verklaring dat, wanneer deze niet door Harer Majesteits Regeering kan worden aangenomen, de Afgevaardigden, onder zekere voorwaarden, zullen berusten in de door Kolonel Moysey voorgestelde lijn; tevens inhoudende een Memorandum, waarin gewezen wordt op onnauwkeurigheden in Sir H. Robinson's brief van den 23 ^{sten} December en het daarbij ingesloten Memorandum van Kolonel Moysey.	53
19	Aan de Transvaalsche Deputatie.	25 Januari 1884.	Waarin Harer Majesteits Regeering zich bereid verklaart, de gewijzigde grenslijn, zooals die door Kolonel Moysey is aangegeven, aan te nemen	59

Nº.	Van of aan wien.	Datum.	Onderwerp.	Bladzijde.
			en verklaring dat, wanneer zij een afdoend antwoord ontvangt, zij onmiddellijk wil overgaan tot de behandeling der andere voorstellen tot wijziging der Conventie.	
20	De Transvaalsche Deputatie.	28 Januari 1884.	Voorstel tot eene kleine wijziging in de door Kolonel Moysey ontworpen lijn, waardoor Lotlakana (Rietfontein) binnen de Transvaal gesloten zou worden, en dat de beslissing omtrent de grenslijnen van Transvaal en Griqualand West overgelaten zou worden aan de Regeeringen der Kaap-Kolonie en van de Transvaal.	62
21	De Heer S. J. P. Kruger.	29 Januari 1884.	Vertrouwelijk schrijven, waarin er op gewezen wordt, dat Rietfontein vroeger aan Machabi werd geschonken en dat hij daar ook is begraven, en voorts herinnerd, dat zekere plaats, die vroeger door de Conventie-lijn buiten de Republiek gesloten werd, thans ingesloten zou worden, als de door de Deputatie voorgestelde lijn werd aangenomen; terwijl verder met nadruk verzocht wordt, groote behoedzaamheid in acht te nemen bij de benoeming van Commissarissen en ten slotte een vertrouwelijk onderhoud gevraagd wordt.	63
22	Aan de Transvaalsche Deputatie.	4 Februari 1884.	Waar in hoop wordt te kennen gegeven, dat de kwestie omtrent de westelijke grenslijn nu beslist mag worden geacht en tot de andere vraagstukken kan worden overgegaan en de meening geopperd, dat het, om aangevoerde redenen, beter is vast te houden aan de lijn, die Lotlakana buiten de Transvaal sluit.	64
23	De Transvaalsche Deputatie.	5 Februari 1884.	Houdende verklaring, dat zij niet verder zal aandringen op de kleine wijziging in de grenslijn, die zij in haar schrijven van den 28sten Januari heeft voorgesteld, maar dat de inlichting op dit punt door den Staats-Secretaris onvangen, is onjuist en in strijd met de feiten; terwijl gewezen wordt op het groote belang, dat eene bevredigende regeling spoedig tot stand kome.	67
24	De Transvaalsche Deputatie.	7 Februari 1884.	Verzoekende, dat de betaling van het half-jaarlijksche bedrag der rente van de Transvaalsche schuld, welke morgen verschenen is, voor 't oogenblik mag worden uitgesteld.	68
25	Aan het Departement van Financiën.	8 Februari 1884.	Toezening van het afschrift van een brief van de Transvaalsche Deputatie waarin zij verzoekt, dat de betaling der half-jaarlijksche rente der Trans-	69

Nº.	Van of aan wien.	Datum.	Onderwerp.	Bladzijde.
			vaalsche schuld, thans verschenen, moge worden uitgesteld en aanbeveling, om dit verzoek in te willigen.	
26	Aan het Departement van Koloniën.	9 Februari 1884.	Erkenning der ontvangst van den brief van 7 Febr., en betuiging van de Deputatie, dat zij betreurt, dat de Britsche Regeering nota neemt van lasterlijke brieven; met insluiting van een brief van President Kruger om de verdachtmaking te ontzenuwen.	69
27	De Transvaalsche Deputatie.	13 Februari 1884.	Waarin de voorgestelde reductie der schuld tot een bedrag van £ 127.000 wordt aangenomen en voorts gewezen wordt op de kwestie der schadevergoeding aan de eigenaars van die plaatsen, welke volgens Art. 1 der Pretoria-Conventie buiten de Transvaal waren gesloten.	70
28	Idem	14 Februari 1884.	Toezening ter informatie van twee Rapporten van den Superintendent der Naturellen P. J. Joubert en verklaring der Deputatie, dat zij het met Lord Derby eens is, dat de Transvaal niet gemaakt moet worden tot basis voor invallen in Zululand, met verwijzing naar een brief van 13 Febr. aan Lord Derby, waarin gewezen wordt op de middelen, om aan de bestaande moeilijkheden een einde te maken.	72
29	Aan de Transvaalsche Deputatie.	15 Februari 1884.	Toezening, met opmerkingen, van een ontwerp der voorgestelde Conventie ter vervanging der Conventie van Pretoria, waarbij tevens een kaart.	76
30	Aan het Departement van Financiën.	15 Februari 1884.	Voorstel, om van de Transvaalsche schuld £ 127.000 kwijt te schelden, zoodat zij in ronde cijfers bedraagt £ 254.000 die in de voorgestelde nieuwe Conventie erkend zal worden.	78
31	Het Departement van Koloniën.	15 Februari 1884.	Ingenomenheid betuigende met de verklaring van den heer Kruger, dat hij in Stella-land geen land bezit of daar bezeten heeft, welke verklaring, indien noodig, aan het Parlement zal worden meegedeeld.	79
32	De Transvaalsche Deputatie.	16 Februari 1884.	Erkenning der ontvangst van het ontwerp eener nieuwe Conventie, met kaart, en verklaring, dat de Afgevaardigden enkele daarin opgenomen Artikelen onmogelijk zonder wijziging kunnen aannemen.	79
33	Aan de Transvaalsche Deputatie.	19 Februari 1884.	Nadere ophelderingen betreffende de schikkingen, die dienen getroffen te worden in zake de wijziging der grenslijn van Griqua-land West, waarbij opgemerkt wordt dat, indien	80

Nº.	Van of aan wien.	Datum.	Onderwerp.	Bladzijde.
			het blijken mocht, dat aan Mankoroane werkelijk eene schadevergoeding, wegens verlies van grondgebied, diende te worden betaald, Harer Majesteits Regeering zou verlangen, dat deze hem verzekerd werd, alvorens de schikking wordt bekrachtigd.	
34	Aan de Transvaalsche Deputatie.	23 Februari 1884.	Toezening van een kaart, waarop ten naastebij de grenzen van de Zuid-Afrikaansche Republiek, zooals omschreven is in Artikel I der nieuwe Conventie, te zien zijn.	81
35	Het Departement van Financiën.	23 Februari 1884.	Toestaande, dat de schuld van de Zuid-Afrikaansche Republiek worde gereduceerd tot een bedrag van £ 250.000 van den dag der bekrachtiging van de nieuwe Conventie af, op de nader omschreven voorwaarden.	81
36	Aan de Transvaalsche Deputatie.	26 Februari 1884.	Toezening van het afschrift van een brief van de Schatkist, waarin de schikking wordt voorgesteld, die het besluit ten gevolge had, om de schuld tot op £ 250.000 te verminderen.	84
37		27 Februari 1884.	Conventie tusschen Hare Majesteit de Koningin en de Zuid-Afrikaansche Republiek.	85
38	De Transvaalsche Deputatie.	27 Februari 1884.	Verzoek, dat de bepaling, vervat in Artikel 4 der nieuwe Conventie, beschouwd moge worden reeds van kracht te zijn, zoodat de Deputatie kan overgaan tot het sluiten van verdragen, onderworpen aan Harer Majesteits goedkeuring.	96
39	Aan de Transvaalsche Deputatie.	3 Maart 1884.	Mededeeling, dat Harer Majesteits Regeering vergunt, de bepalingen van Artikel 4 der nieuwe Conventie buiten werking te stellen, zoodat de Deputatie gemachtigd is, persoonlijk met de Regeeringen van Nederland en Portugal te onderhandelen en Harer Majesteits Regeering bereid bevonden zal worden, een verdrag met Nederland of Portugal te sluiten in naam en ten behoeve van den Transvaal-Staat, als dit verlangd mocht worden.	97
40	Aan Sir Hercules Robinson.	14 Maart 1884.	Toezening, met opmerkingen, van afdrukken van de briefwisseling, betrekking hebbende op de Conventie, die afzonderlijk ten behoeve van het Parlement gedrukt is, volgens eene aan de Afgevaardigden gedane belofte.	98

HET ZAND-RIVIERTRACTAAT.

Minute eener Bijeenkomst, gehouden op de plaats van den Heer P. A. Venter, Zand-rivier, op Vrijdag den 16den dag van Januari 1852, tusschen H. M. Adsistent-Commissarissen, Majoor W. S. Hogge en den Weled. Heer C. M. Owen, aangesteld ter regeling van de zaken op de oostelijke en noord-oostelijke grenzen van de Kaap de Goede Hoop ter eene zijde.

en de volgende afgevaardigden der Emigranten-Boeren, ten noorden van de Vaal-rivier,

A. W. J. Pretorius, *Kommandant-generaal*, H. S. Lombard, *Landdrost*, W. F. Joubert, *Kommandant-generaal*, G. J. Krieger, *Kommandant*, J. N. Grobbelaar, *Raadslid*, P. E. Scholtz, P. G. Wolmarans, *Ouderling*, J. M. Lehman, J. D. van Aswegen, F. J. Botes, J. P. Furstenberg, P. P. Pretorius, N. J. S. Boshof, *Veldkornetten*, J. H. Grobler, P. Schutte en J. C. Klopper, ter andere zijde.

Art. I. Harer Majesteits Adsistent-Commissarissen waarborgen in den volsten zin, namens het Britsche Gouvernement, aan de Emigranten-Boeren over de Vaal-rivier het recht om hunne eigene zaken te besturen, en hun eigen Regeering te hebben, volgens hunne eigene wetten zonder eenige bemoeienis van den kant van Harer Majesteits Gouvernement; en dat het grondgebied ten noorden van de Vaal-rivier door het Britsche Gouvernement niet zal worden overschreden; met de verdere verzekering, dat het de vurigste wensch is van het Britsche Gouvernement om vrede, vrijen handel en vriendelijke verstandhouding te bevorderen met de Emigranten-Boeren, nu wonende of die later zullen wonen in die landstreek; met dien verstande, dat dit stelsel, om elkander niet te bemoeilijken, verbindend is voor beide partijen.

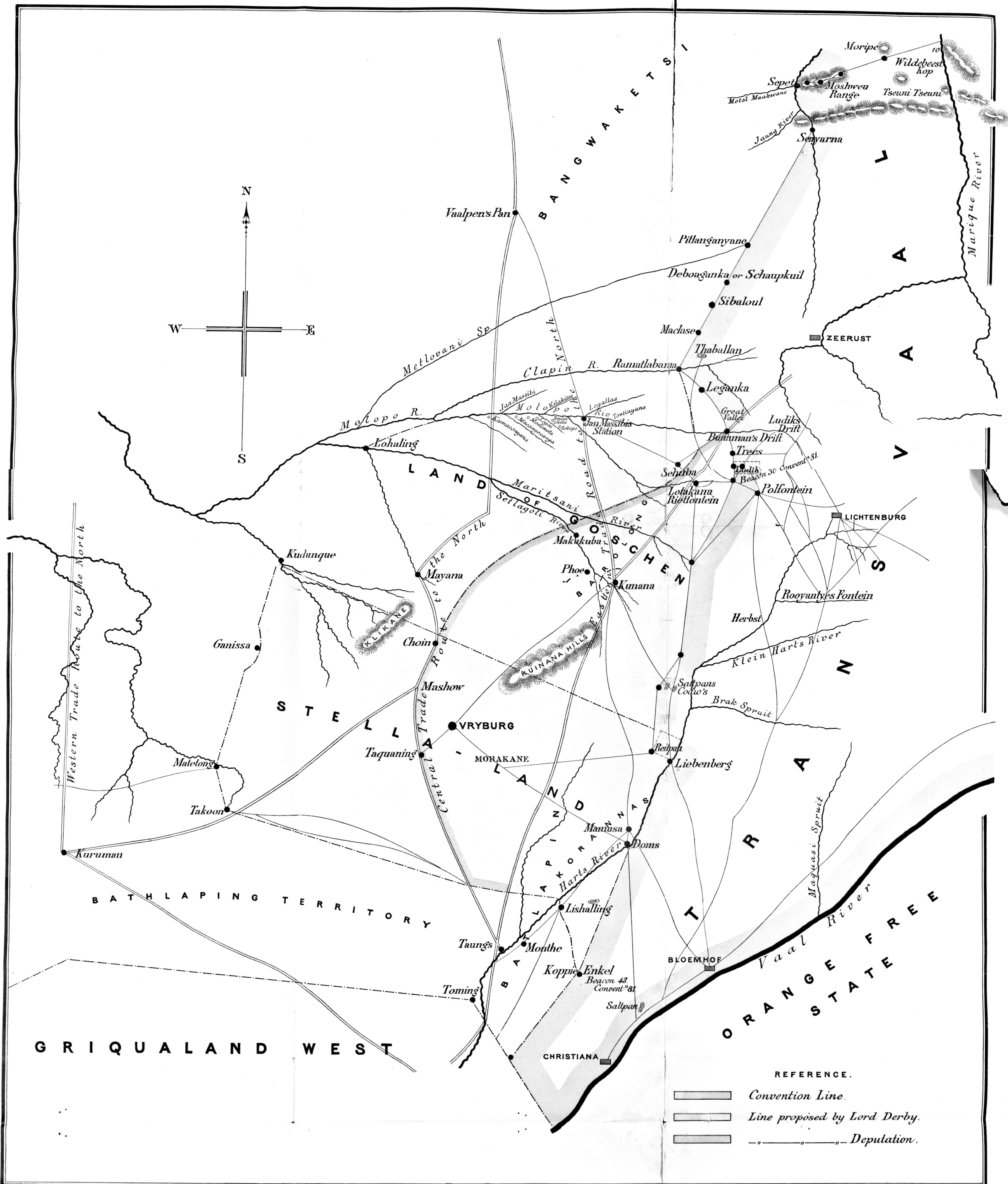
Art. II. Mocht er later eenig misverstand ontstaan over de rechte bedoeling van de woorden „de Vaal-rivier”, dan zal de kwestie daaromtrent, voor zoover zij betrekking heeft op de grensscheiding, van den oorsprong dier rivier over den Drakensberg, worden beslist en geregeld door Commissarissen van weerszijden te benoemen.

Art. III. Harer Majesteits Adsistent-Commissarissen ontkennen bij deze alle verbintenissen, van welken aard en met wie ook van de gekleurde natiën, ten noorden van de Vaal-rivier.

Art. IV. Het is overeengekomen, dat geen slavernij is of zal worden toegelaten of gedreven in het land ten noorden van de Vaal-rivier, door de Emigranten-Boeren.

Art. V. Wederzijdsche vergemakkelijking en vrijheid zal verschaft worden aan handelaars en reizigers, aan weerszijden van de Vaal-rivier; met dien verstande, dat elke

wagen, ammunitie en vuurwapenen bevattende, die van de zuidzijde der Vaal-rivier komt, een certificaat zal moeten vertoonen, geteekend door den Britschen Magistraat of ander ambtenaar, behoorlijk geautoriseerd om dit te verleenen, en waarbij de hoeveelheid van die artikelen in den bedoelden wagen moet zijn aangegeven, aan den naastbijwonenden magistraat ten noorden van de Vaal-rivier, die dan handelen zal overeenkomstig de bepalingen der Emigranten-Boeren.

Art. VI. Het is overeengekomen, dat geen Britsche overheid de Emigranten-Boeren zal belemmeren in hunne aankopen van ammunitie, in eenige der Britsche koloniën of bezittingen in Zuid-Afrika; en het wordt wederzijds verstaan, dat alle handel in ammunitie met de Inboorlingen verboden is, zoowel door het Britsche Gouvernement als door de Emigranten-Boeren, aan beide zijden van de Vaal-rivier.

Art. VII. Het is overeengekomen, dat zooveel mogelijk is, alle misdadigers of andere schuldigen, die zich aan den arm der Wet zouden trachten te onttrekken, aan een der beide kanten over de Vaal-rivier, wederzijds zullen worden uitgeleverd, zoo dit geëischt wordt, en dat de Britsche Hoven zoowel als die der Emigranten-Boeren wederzijds, geopend zullen zijn voor alle wettige processen, en dat dagvaarding en getuigen van beide zijden over de Vaal-rivier gezonden, door de magistraten over en weer zullen worden bekrachtigd, om zulke getuigen te doen verschijnen, wanneer zulks vereischt wordt.

Art. VIII. Het is overeengekomen, dat huwelijks-certificaten, afgegeven door de bevoegde beambten onder de Emigranten-Boeren, beschouwd zullen worden als wettig en voldoende, om kinderen uit die huwelijken te gerechtfertigen tot het ontvangen van erfportien, welke hun in eenige Britsche kolonie of bezitting in Zuid-Afrika ten deel mag vallen.

Art. IX. Het is overeengekomen, dat een ieder, die thans in het bezit van gronden is, en woont op Britsch grondgebied, het vrije recht en de macht zal hebben om zijn voornoemd eigendom te verkoopen, en zonder verhindering over de Vaal-rivier te trekken, en vice versa, wel te verstaan nogtans dat deze schikking geen betrekking heeft op misdadigers of op schuldenaars, zonder dat er voorziening gemaakt is voor de betaling hunner wettige schulden.

Aldus gedaan en geteekend aan de Zand-rivier, ter plaatse voornoemd, op den 17^{den} dag van Januari 1852.

(Was get.) W. S. HOGGE, *Assistent-Commissaris*,
C. MOSTIJN OWEN, " " ter eenre
en A. W. J. PRETORIUS, *Kommandant-Generaal*,
en de andere bovengenoemden ter andere zijde.
Voor Copie
(get.) J. H. VISAGE, *Secretaris*.

PRETORIA-CONVENTIE.

Conventie, op den 3^{den} Augustus 1881 gesloten tusschen de Koninklijke Commissie ten behoeve van Hare Majesteit de Koningin van Engeland en de Leden van het HEd. Driemanschap, als vertegenwoordigende het Volk der Zuid-Afrikaansche Republiek.

Harer Majesteits Commissarissen voor de regeling van het Transvaalsche Grondgebied, behoorlijk aangesteld als zoodanig bij eene Benoeming gepasseerd onder de Koninklijke hand en zegel, en gedateerd den 5^{den} April 1881, ondernemen en waarborgen hierbij uit naam van Hare Majesteit, dat van en na den 8sten Augustus 1881, geheel Zelfbestuur, onderworpen aan de Suzereiniteit van Hare Majesteit, Hare erfgenamen en opvolgers, zal toegestaan worden aan de inwoners van het Transvaal-

sche Grondgebied, op de volgende termen en conditiën en onderworpen aan de volgende beperkingen en grenzen:

Artikel 1. Het gezegde grondgebied, hierin nader genoemd de Transvaal-Staat, zal omvatten het land, liggende binnen de volgende grenzen:

Beginnende van het punt, waar de noordoostelijke grenslijn van Griqua-land West de Vaal-rivier snijdt; langs den loop der Vaal-rivier op tot het punt, waar zij samenloopt met de Klip-rivier; van daar den loop van de Klip-rivier op tot het punt waar zij samenloopt met de spruit, genaamd Gansvlei; van daar de Gansvlei-spruit op tot haar oorsprong in den Drakensberg; van daar tot een baken in de grenslijn van Natal, recht tegenover en dicht nabij de bron van den Gansvlei-stroom gelegen, van daar in eene noordoostelijke richting langs den rug van den Drakensberg, scheidende de wateren, die in den Gansvlei-stroom vloeien van de wateren, die in de bronnen van de Buffel-rivier vloeien, naar een baken op een punt, waar deze berg op-houdt een doorgaande keten te zijn; van daar naar een baken op de vlakte ten noordoosten van het laatst omschreven baken; van daar naar de naaste bron van een kleinen stroom, genaamd Verdeelings-stroom („Division-Stream”); van daar langs dezen („Verdeelings-”) stroom af, welke de zuidelijke grens uitmaakt van de plaats „Zandfontein”, het eigendom van de heeren Meek, naar zijn samenloop met den „Cold-stream;” van daar met de Cold-stream af tot haren samenloop met de Buffel-rivier of Umzinyati-rivier; van daar af met den loop van de Buffel-rivier tot aan den samenloop daarvan met de Bloed-rivier; van daar den loop op van de Bloed-rivier, tot waar zij samenloopt met de Lijn-spruit of Dudusi; van daar de Dudusi op tot aan haar bron; van daar 80 yards tot baken I, gelegen op een tak van de N'Taba-Kahawana-bergen; van daar 80 treë (yards) tot aan de N'Santo-rivier; van daar met de N'Santo-rivier tot haren samenloop met de Witte Umvulozi-rivier; van daar met de Witte Umvulozi-rivier op tot aan een witte rots, waar zij zich verheft; van daar 800 treë (yards) naar den Kambula-heuvel (Baken II); van daar tot aan de bron van Penwana-rivier, waar de weg van Kambula-kamp naar Burgerslaager door-gaat; van daar met de Penwana-rivier af tot aan haren samenloop met de Bivana-rivier; van daar de Bivana-rivier af tot haren samenloop met de Pongolo-rivier; van daar af met de Pongolo-rivier, tot waar zij door de Lebombo-bergketen gaat; van daar langs den top van de Lebombo-bergketen tot het noordelijke toppunt van den N'Yavos-heuvel in die keten (baken XVI); van daar tot de noordelijke piek van de Inkwakwenie-heuvels (baken XV); van daar tot aan Sefunda, een rotsheuvel af-gesneden van en aan het noordoostelijk einde van de Witte Koppies en ten zuiden van de Muzana-rivier (baken XIV); van daar tot een punt op den afhang nabij den rand van de Mantanjeni, hetwelk de naam is, gegeven aan het zuidoostelijke gedeelte van de Mahamba-heuvels (baken XIII); van daar tot aan de N'Gwangwana, een tweepuntige heuvel (de eene punt is kaal, de andere boschachtig, zijnde het baken op de eerste) op den linkeroever van de Assegaai-rivier en met den loop op van de Dadusa-spruit (baken XII); van daar tot aan de zuidelijke punt van Bendita, een rotsheuvel op eene vlakte tusschen de Kleine Hlozane- en Assegaai-rivieren (baken XI); van daar tot het hoogste punt van Zuluka-heuvel, om den oostelijken afhang waarvan de Kleine Hlozane vloeit, ook genaamd Ludaka of Modder-spruit (baken X); van daar tot aan het baken bekend als Viljoens, op N'Duko-heuvel; van daar tot aan een punt noordoost van Derby-huis, bekend als Magwazidili'sbaken; van daar tot aan de Igaba, een kleine heuvel aan de Ungwampissi-rivier, ook genaamd Joubert'sbaken, en bekend aan de Kaffers als Piet'sbaken (baken IX); van daar tot het hoogste punt van de N'Dhlovu-Dwalile (of Houtbosch), een heuvel op den noordelijken oever van de Umqwenpisi-rivier (baken VIII); van daar tot aan een baken op de eenige afgeknotte rots, omstreeks 10 voet hoog en omtrent 30 treë (yards) in omvang op hare basis, gelegen op de zuidzijde van de Lamsamane-heuvelketen, en overziende de vallei van de groote Usuto-rivier; deze rots zijnde 45 treë (yards) ten noorden van den weg van Camden en het meer Banagher naar de bosschen aan de Usuto-rivier (soms tijds Sandtland'sbaken genoemd (baken VII); van daar tot aan de Gulangwana of Ibubulundi, vier gladde kale heuvels, de hoogste in de nabuurschap, gelegen ten zuiden van de Umtuli-rivier (baken VI); van daar tot aan een platte klip, 8 voet hoog, op den top van de Busuku, een lage rotsachtige keten zuidwest van de Impulazi-rivier (baken V); van daar tot aan een lagen kalen heuvel, op het noordoosten van en overziende de Impulazi-rivier, ten zuiden daarvan zijnde een tak van de Impulazi-rivier, met een belangrijken waterval, en den weg van de rivier passeerende 200 yards ten noordwesten van het baken (baken IV); van daar naar het hoogste punt van de Mapumula-keten, de waterscheiding van de Kleine Usutu-rivier in het noorden en Umpulazi-rivier in

het zuiden, de heuvel waarvan de top een kale rots is, plotseling aflopende naar de Kleine Usuto (baken III); van daar naar het westelijke punt van een dubbelpuntigen rotsachtigen heuvel, steil aan alle zijden, genaamd Makwana, zijn top zijnde een halve rots (baken II); van daar naar den top van een ruwen heuvel van belangrijke hoogte, plotseling afdalende naar de Komati-rivier, zijnde deze heuvel het noordelijke uiteinde van de Isilotwane-keten, en afgescheiden van de hoogste piek van de keten Ikomokazi (een scherpe kruin) nabij een diepe nek (baken I) (op een bergrand in de rechte lijn tusschen bakens I en II is een tusschen-baken).

Van baken I loopt de grenslijn naar een heuvel, loopende door de Komati-rivier, en van daar langs de kruin van de heuvelketen bekend als de Makongua, die noordoost en zuidwest loopt naar Kamhlubana-piek; van daar in een rechte lijn naar Mananga, een punt in de Lebombo-bergketen, en van daar naar het naaste punt in de Portugeesche grens op de Lebombo-bergketen: van daar langs de toppen van de Lebombo-bergketen naar het midden van de poort, waar de Komati-rivier er doorgaat, genaamd de benedenste Komati-poort; van daar in een noord-bij-oostelijke richting naar Pokioenskop, gelegen op den noordelijken kant van de Olifants-rivier, waar het door de keten gaat; van daar omtrent noord-noord-west naar de meest nabijzijnde punt van Serra di Chicundo; en van daar tot aan den samenloop van de Pafuri-rivier met de Limpopo- of Krokodil-rivier; van daar den loop op van de Limpopo-rivier tot het punt waar de Marique-rivier er in valt. Van daar den loop op van de Marique-rivier tot Derde-poort, waar zij loopt door een lage keten van heuvels, genaamd Sikwane, een baken (N°. 10), zijnde opgericht op den rand van gezegde keten, nabij en westwaarts van de oevers van de rivier; van daar in een rechte lijn, door dit baken naar een baken (N°. 9), opgericht op den top van dezelfde keten, omstreeks 1700 treë (yards) afstands van baken N°. 10; van daar in eene rechte lijn naar een baken (N°. 8), opgericht op het hoogste punt van een alleenstaanden heuvel, genaamd Dikgagong of Wildebeestkop, zuidoostwaarts gelegen van en omstreeks $3\frac{1}{3}$ mijl afstands van een hoogen heuvel, genaamd Moripi; van daar in eene rechte lijn naar een baken (N°. 7), opgericht op den top van een alleenstaanden heuvel of koppie, vormende het oostelijke einde van de heuvelketen, genaamd Moshweu, gelegen noordwaarts van en op omstreeks 2 mijlen afstands van een grooten alleenstaanden heuvel, genaamd Chukudu-Chochwa; van daar in eene rechte lijn naar een baken (N°. 6), opgericht op den top van een heuvel, vormende een gedeelte van dezelfde keten Moshweu; van daar in een rechte lijn naar een baken (N°. 5), opgericht op den top van een puntigen heuvel in dezelfde keten; van daar in eene rechte lijn naar een baken (N°. 4), opgericht op den top van het westelijke einde van dezelfde keten; van daar in eene rechte lijn naar een baken (N°. 3), opgericht op den top van het noordelijke einde van een lagen boschachtigen heuvel of koppie nabij en oostwaarts van de Notwana-rivier; van daar in eene rechte lijn naar den samenloop van den stroom genaamd Metsi Maswhane met de Notwana-rivier (N°. 2); van daar den loop op van de Notwana-rivier naar Sengoma, zijnde de poort, waar de rivier gaat door de Dwars-bergketen; van daar, als beschreven in de uitspraak gegeven door Luitenant-Gouverneur Keate, gedateerd den 17^{den} October 1871, bij Pitlanganyane (nauwe plaats) Deboaganka of Schaapkuil, Sibatoul (woeste plaats) en Maclase naar Ramatlabama, een poel van een spruit ten noorden van de Molopo-rivier. Van Ramatlabama zal de grenslijn loopen naar den top van een alleenstaanden heuvel, genaamd Leganka; van daar in eene rechte lijn, passeerende noordoost van een Kaffer-Statie nabij Buurmansdrift aan de Molopo-rivier tot aan dat punt aan den weg van Mosiega naar de oude drift, waar een pad uitdraait door de Kaffer-Statie naar de nieuwe drift beneden; van daar tot Buurmans oude drift; van daar in een rechte lijn naar een gemerkte en alleenstaande partij boomen nabij en ten noordwesten van het woonhuis van C. Austin, een huurder op de plaats Vleifontein, N°. 117; van daar in een rechte lijn naar het noordwestelijke hoekbaken van de plaats Mooimeisjesfontein, N°. 30; van daar langs de westergrens van genoemde plaats Mooimeisjesfontein en in verlenging daarvan zoover als de weg loopende van Ludiksdrift aan de Molopo-rivier, voorbij het woonhuis van Mooimeisjesfontein tot aan de Zoutpannen nabij Hart-rivier; van daar langs den gezegden weg tot een punt -daarop, 8 mijlen ten Noorden van het woonhuis van Gouws aan de Zoutpan; van daar in een rechte lijn tot een punt een mijl recht west van de meer noordelijke pan, gemeten van haren westelijken kant; van daar in een rechte lijn naar het meest westelijke baken van de plaats Rietpan, N°. 150; van daar langs de lijn van de gezegde plaats naar de drift aan de Hart-rivier, nabij de ingevallen huizen, bekend als Liebenbergs; van daar af met de Hart-rivier naar de drift omstreeks $2\frac{1}{2}$ mijl beneden Mamusa en

tegenover het woonhuis van Theodore Doms; van daar in een rechte lijn naar den top van een alleenstaanden heuvel, bekend als Koppie Enkel, gelegen tusschen de Vaal- en de Hart-rivier en omstreeks 36 mijlen van Mamusa, en omstreeks 18 mijlen ten noorden van het dorp Christiana; van daar in een rechte lijn naar dat punt op de noordoostelijke grens van Griqua-land West, als afgebakend door den landmeter Ford, waar twee plaatsen, geregistreerd onder N°s. 72 en 75, bij elkander komen, omstreeks halfweg tusschen de Vaal- en de Hart-rivier, gemeten langs de gezegde grenslijn van Griqua-land West; van daar naar het eerste punt, waar de noordoostelijke grenslijn van Griqua-land West de Vaal-rivier snijdt.

Artikel 2. Hare Majesteit behoudt voor zich zelve, hare Erfgenamen en Opvolgers voor:

- a. Het recht om van tijd tot tijd te benoemen een Britschen Resident in en voor genoemden Staat, met zulke plichten en bevoegdheden als hierna zijn omschreven.
- b. Het recht om in tijden van oorlog troepen te vervoeren door genoemden Staat, of in geval van vrees voor een onmiddellijken oorlog tusschen de Suzereine macht en eenigen Buitenlandschen Staat of Naturellen-stam in Zuid-Afrika, en
- c. Het toezicht op buitenlandsche betrekkingen van genoemden Staat, insluitende het aangaan van tractaten en het regelen van diplomatieke onderhandelingen met vreemde Mogendheden, moettende zulke onderhandelingen gevoerd worden door middel van Harer Majesteits diplomatieke en consulaire beambten buitenslands.

Artikel 3. Zoolang ze niet veranderd zijn door den Volksraad of eenige andere bevoegde autoriteit, zullen alle wetten, zoowel die welke gepasseerd zijn vóór als na de annexatie van het Transvaalsche Grondgebied aan Harer Majesteits domeinen, — behalve in zoover als zij onbestaanbaar of tegenstrijdig zijn met de voorwaarden van deze Conventie, — van kracht zijn en blijven in den gezegden Staat, in zoover als zij daar van toepassing zullen zijn. Met dien verstande, dat geene toekomstige wetsbepaling, speciaal betreffende de belangen van Inboorlingen, eenige kracht of effect zal hebben in den gezegden Staat, zonder daarvoor de toestemming van H. Majesteit, Hare Erfgenamen en Opvolgers vooraf verkregen te hebben en die ter kennis gebracht zijn van het Gouvernement van den gezegden Staat door den Britschen Resident, met dien verstande, dat in geen geval het terugtrekken of veranderen van eenige wetten, gepasseerd gedurende het Britsch gezag, een terugwerkende kracht zal hebben, om van onwaarde te maken eenigerlei handelingen gedaan of schulden aangegaan krachtens zulke wetten.

Artikel 4. Op den 8sten dag van Augustus 1881 zal het Bestuur over den gezegden Staat, samen met alle rechten en verplichtingen daartoe behoorende en alle Staatseigendommen, overgenomen ten tijde der annexatie, buiten en behalve het oorlogsmaterieel; overgegeven worden aan de heeren

STEFANUS JOHANNES PAULUS KRUGER,
MARTINUS WESSEL PRETORIUS, en
PETRUS JACOBUS JOUBERT,

of hunnen opvolger of opvolgers, die dadelijk eene verkiezing voor een Volksraad zullen doen plaats hebben en bijeenroepen, en de Volksraad, zoo verkozen en bijeengeroepen, zal beslissen over de verdere administratie van het Bestuur van den gezegden Staat.

Artikel 5. Alle vonnissen, gepasseerd of uitgesproken over personen welke mogen schuldig bevonden zijn aan misdaden strijdig met de regelen van beschaafd oorlogvoeren, begaan gedurende de jongste vijandelijkheden, zullen behoorlijk worden uitgevoerd en geene verandering of verzachting van zulke uitspraken zal gemaakt of toegestaan worden door het Gouvernement van den Transvaalschen Staat zonder Harer Majesteits toestemming, medegedeeld door den Britschen Resident. Ingeval er eenige gevangenen in eenige van de gevangnissen van den Transvaal-Staat mogen wezen, wier respectieve vonnissen voor gevangenzetting gedeeltelijk verminderd mogen zijn door Harer Majesteits Administrateur, of eenig ander ambtenaar het bestuur voerende, zal zoodanige vermindering erkend en in acht genomen worden door het toekomstige bestuur van den genoemden Staat.

Artikel 6. Harer Majesteits Gouvernement zal behoorlijke vergoeding geven voor alle verliezen of schaden, geleden ter oorzaak van zulke daden als hierna omschreven in Art. 8, welke begaan mogen zijn door Harer Majesteits troepen gedurende de laatste

vijandelijkheden, uitgenomen voor zoodanige verliezen of schaden, als waarvoor alreeds vergoeding mocht gegeven zijn, en het Gouvernement van den Transvaal-Staat zal behoorlijk vergoeding geven voor alle verliezen of schaden, geleden ter oorzake van zoodanige daden, als omschreven zijn in Art. 8, welke begaan mogen zijn door het volk, dat onder de wapenen was tegen Hare Majesteit gedurende de laatste vijandelijkheden, uitgenomen voor zoodanige verliezen of schaden, als waarvoor alreeds vergoeding mocht gegeven zijn.

Artikel 7. De uitspraak van alle vorderingen voor schadevergoeding, als in het laatstvoorgaande Artikel vermeld, zal verwezen worden naar eene Sub-Commissie, bestaande uit de Edelachtb. Heeren George Hudson, Jacobus Petrus de Wet en John Gilbert Kotzé.

Ingeval een of meer van zoodanige Onder-Commissarissen niet in staat of onwillig moge zijn om te ageeren, zal de overige Onder-Commissaris of Onder-Commissarissen, na raadpleging met de Regeering van den Transvaal-Staat, aan de goedkeuring van Harer Majesteits Hoogen Commissaris onderwerpen de namen van een of meer personen, door hem te worden aangesteld, om de plaats of plaatsen, aldus opengelaten, aan te vullen.

De beslissing van de gezegde Sub-Commissarissen of van hunne meerderheid zal finaal zijn.

De gezegde Sub-Commissarissen zullen hunne werkzaamheden beginnen en volbrengen met allen mogelijken spoed. Zij zullen, alvorens eenigerlei getuigenis af te nemen, of last te geven, dat getuigenis zal afgenomen worden met betrekking tot eenigerlei vordering, beslissen of zulk eene vordering kan in overweging genomen worden volgens de regelen, neergelegd in het eerstvolgende Artikel.

Met betrekking tot vorderingen, welke aldus in aanmerking kunnen komen zullen de Sub-Commissarissen in de eerste plaats alle mogelijke gelegenheid geven voor eene vriendschappelijke schikking met betrekking tot het bedrag, op eenigerlei vordering te betalen. En alleen in gevallen, waar geene billijke gronden bestaan, om aan te nemen, dat een dadelijk vriendschappelijke schikking kan getroffen worden, zullen zij er toe overgaan, om getuigenis te nemen of te gelasten, dat er getuigenis genomen zal worden.

Voor het nemen van getuigenis en daaromtrent te rapporteeren, kunnen de Sub-Commissarissen afgevaardigden aanstellen, die zonder verzuim hunne notulen van de verklaringen en hun rapporten aan de Sub-Commissarissen zullen toezenden.

De Sub-Commissarissen zullen hunne zittingen en de zittingen van hunne gedeputeerden op zoodanige wijze bepalen, dat alle gemak worde verschaft aan de betrokkene partijen en hunne getuigen. In geen geval zullen andere kosten toegerekend worden aan de eene of andere zijde, dan de werkelijke en billijke onkosten van getuigen, wier getuigenis gecertificeerd is, noodzakelijk te zijn, door de Sub-Commissarissen. Geen rente zal op het bedrag van eenige vordering loopen, uitgenomen als hier nader in voorzien is. De gemelde Sub-Commissarissen zullen onmiddellijk, na beslist te hebben over eenigerlei vordering, van hunne uitspraak kennis geven aan het Gouvernement, waartegen zoodanige uitspraak is gedaan, alsook aan den eischer.

Het bedrag van salaris, betaalbaar aan de Sub-commissarissen en hunne gedeputeerden, zal bepaald worden door den Hoogen Commissaris, nadat alle vorderingen beslist zullen zijn. Het Britsche Gouvernement en het Gouvernement van den Transvaal-Staat zullen een geëvenredigd aandeel betalen van gezegd salaris, en van gezegde onkosten van de Sub-Commissarissen en van hunne gedeputeerden, overeenkomstig de bedragen tegen hen in het bijzonder uitgesproken.

Artikel 8. Om te onderscheiden de vorderingen, die aangenomen of verworpen zullen worden, zullen de Sub-Commissarissen geleid worden door de volgende regelen, namelijk: Schadevergoeding zal toegestaan worden voor verliezen of schaden, geleden ter oorzake van de volgende daden, begaan gedurende de laatste vijandelijkheden, namelijk: a) kommandeering, inbeslagneming, verbeurdverklaring of vernieling van eigendom, of schade gedaan aan eigendom; b) geweld gedaan of dreigementen gebezigd door gewapende personen.

Met betrekking tot daden onder a) zal alleen schadevergoeding toegestaan worden voor directe verliezen.

Met betrekking tot daden, die onder b) vallen, zal schadevergoeding toegestaan worden voor werkelijke verliezen van eigendom of werkelijke beschadiging daaraan, die bewezen worden veroorzaakt te zijn door gedwongen verlating van het eigendom.

Geene eischen voor schade wegens indirecte verliezen zullen aangenomen worden, uitgezonderd die, waarvoor in dit Artikel speciale voorziening gemaakt is.

Geene vorderingen, die overhandigd geworden zijn aan den Secretaris van de Koninklijke Commissie na den 1sten Juli 1881, zullen in aanmerking komen, tenzij de Sub-Commissarissen overtuigd worden van wettig verzuim.

Wanneer vorderingen voor verliezen van eigendom overwogen worden, zullen de Sub-Commissarissen vorderen, dat er duidelijk bewijs van het bestaan van het eigendom geleverd wordt en dat het niet teruggekomen is of terug zal komen aan den eischer.

Artikel 9. Het Gouvernement van den Transvaal-Staat zal betalen en voldoen het bedrag van iedere vordering, die tegen hem uitgesproken is geworden, binnen een maand, nadat de Onder-Commissarissen van hunne beslissing hebben kennis gegeven aan het gezegde Gouvernement, en bij gebreke van zoodanige betaling zal het genoemde Gouvernement betalen interest ten bedrage van zes percent per jaar, van den datum van niet-betaling, maar Harer Majesteits Gouvernement mag te eeniger tijd voor zulke betaling het bedrag met den interest, indien al eenigen, betalen aan den schuldeischer in voldoening van zijn eisch, en mag het bedrag aldus betaald, voegen bij eenigerlei schuld, die verschuldigd mocht zijn door den Transvaal-Staat aan Harer Majesteits Gouvernement, als hierna is voorzien.

Artikel 10. De Transvaal-Staat zal verantwoordelijk zijn voor de balans van de schulden, waarvoor de Zuid-Afrikaansche Republiek verantwoordelijk was op den datum van de annexatie, te weten: de som van £ 48,000 wegens de leening bij de Kaapsche Handelsbank, en £ 85,667 wegens de Spoorweg-leening, alsook het bedrag verschuldigd op 8 Aug. 1881 op rekening der Weeskamer-schuld, welke thans bedraagt £ 27,226.15s., welke schulden eene eerste vordering zullen zijn op de inkomsten van den Staat. De Transvaal zal daarenboven verantwoordelijk zijn voor de wettige uitgaven, wettig gedaan voor de noodige uitgaven van de Provincie sedert de annexatie, te weten: de som van £ 265,000, welke schuld te zamen met zulke schulden, als veroorzaakt mogen worden uit kracht van Art. 9, een tweede vordering zal zijn op de inkomsten van den Staat.

Artikel 11. De schulden, hiervoren genoemd, verschuldigd door den Transvaal-Staat aan Harer Majesteits Gouvernement, zullen interest opbrengen ten bedrage van drie en een half percent per jaar, en indien eenig deel van zulke schuld als onbetaald moge blijven op 8 Augustus 1882, zal het terugbetaalbaar zijn door eene betaling voor interest en delgings-fonds van zes pond en negen pence per £ 100 per jaar, wat de schuld teniet zal doen in 25 jaren. De gezegde betaling van £ 6.0s. 9d. per £ 100 zal betaalbaar zijn halfjaarlijks in Britsche munt op den 8sten van Februari en den 8sten van Augustus in elk jaar; altijd op voorwaarde, dat de Transvaal-Staat, in mindering van gezegde schuld betalen zal de som van £ 100,000 vóór 8 Augustus 1882, en de vrijheid zal hebben om op het einde van eenig halfjaar de geheele of eenig gedeelte van de uitstaande schuld te betalen.

Artikel 12. Alle personen, eigendom hebbende in den gezegden Staat op den 8sten dag van Augustus 1881, zullen de rechten van eigendom blijven genieten, welke zij genoten hebben sedert de annexatie. Geen persoon, die loyaal is gebleven aan Hare Majesteit gedurende de laatste vijandelijkheden, zal eenigerlei overlast lijden wegens zijne loyaliteit, of blootstaan aan eenigerlei crimineele vervolging of civiele actie wegens eenigerlei aandeel door hem genomen in verband met die vijandelijkheden, en alle zulke personen zullen volle vrijheid hebben om te verblijven in het land, met genieting van alle burgerlijke rechten en bescherming voor hunne personen en eigendommen.

Artikel 13. Aan Inboorlingen zal veroorloofd zijn om grond te verkrijgen, maar de schenking of transport van zulken grond zal in ieder geval gemaakt worden aan en geregistreerd in den naam van de Commissie voor de Kaffer-locatie, hierachter gemeld, ten behoeve voor zulke Inboorlingen.

Artikel 14. De Inboorlingen zullen zich zoo vrij mogen bewegen binnen het land, als bestaanbaar is met de eischen van publieke orde, en om het te verlaten met het doel, om elders werk te zoeken, of voor andere wettige doeleinden, altijd onderworpen aan de paswetten van den gezegden Staat, zooals gewijzigd door de wetgeving der Provincie, of als hierna moge vastgesteld worden in verband met de voorzieningen van het 3de Artikel van deze Conventie.

Artikel 15. De voorzieningen van Artikel 4 der Zand-rivier-Conventie worden hierbij opnieuw bevestigd, en geene slavernij of inboeking, naar slavernij zweemende, zal door de Regeering van den gezegden Staat worden geduld.

Artikel 16. Er zal blijven bestaan volle vrijheid van Godsdienst en bescherming tegen verstoringen voor alle godsdienstige kerkgenootschappen, mits die niet onbestaanbaar zijn met de zedelijkheid en goede orde; en niemand zal wegens de godsdienstige gevoelens, die hij moge toegedaan zijn, belet worden om de rechten van eigendom uit te oefenen.

Artikel 17. De Britsche Resident zal van de Regeering van den Transvaal-Staat zoodanige hulp en ondersteuning genieten, als volgens de wet aan hem kan toegestaan worden voor de behoorlijke volbrenging zijner plichten. Hij zal tevens alle hulp ontvangen voor de behoorlijke verzorging en bewaring der graven van diegenen van Harer Majesteits troepen, die in de Transvaal overleden zijn en, indien noodig, voor de onteigening van grond voor dat doel.

Artikel 18. De volgende zullen zijn de plichten en werkzaamheden van den Britschen Resident:

- (1) Hij zal plichten en werkzaamheden volbrengen gelijkstaande met die, welke uitgeoefend worden door een Zaakgelastigde en Consul-Generaal.
- (2) Met betrekking tot Naturellen binnen den Transvaal-Staat zal hij (a) rapporteeren aan den Hoogen Commissaris als vertegenwoordiger van de Suzerein over de werking en nakoming van de voorzieningen dezer Conventie; (b) aan de Transvaalsche autoriteiten rapporteeren eenigerlei gevallen van mishandeling van Naturellen, of pogingen, om Naturellen tot oproer op te stoken, welke hem ter kennis mogen komen; (c) zijn invloed bij de Naturellen gebruiken ten gunste van wet en orde; (d) in het algemeen zoodanige andere plichten volbrengen als door deze Conventie aan hem zijn opgedragen en zoodanige stappen nemen voor de bescherming der personen en goederen van de Naturellen, als bestaanbaar zijn met de wetten van dit land.
- (3) Aangaande Naturellen, niet in de Transvaal woonachtig, zal hij (a) aan den Hoogen Commissaris en de Transvaalsche Regeering rapporteeren eenigerlei inbreuk, die aan hem gerapporteerd moge worden, als door ingezetenen van de Transvaal gemaakt op den grond van zoodanige Naturellen, en ingeval van verschil tusschen de Transvaalsche Regeering en den Britschen Resident, of er wel inbreuk gemaakt is, zal de beslissing van de Suzerein finaal zijn. (b) De Britsche Resident zal het middel van communicatie wezen met de Naturellen buiten de Transvaal en, onderworpen aan de goedkeuring van den Hoogen Commissaris, als vertegenwoordigende de Suzerein, zal hij het toezicht houden op het sluiten van tractaten met hen, en (c) zal hij scheidsrechterlijke uitspraak doen in alle geschillen, tusschen ingezetenen van de Transvaal en Naturellen buiten de Transvaal (als aangaande daden, welke buiten de grenzen der Transvaal gepleegd mogen zijn) die naar hem door de betrokkene partijen verwezen mogen worden.
- (4) Met betrekking tot het voeren van briefwisseling met Buitenlandsche Mogendheden, zal de Transvaalsche Regeering met Harer Majesteits Regeering correspondeeren door den Britschen Resident en den Hoogen Commissaris.

Artikel 19. De Regeering van den Transvaal-Staat zal zich stipt houden aan de grenzen, omschreven in Artikel 1 van deze Conventie, en zal haar best doen, om eenige van hare inwoners te beletten, om eenigerlei inbreuk te maken op gronden buiten den genoemden Staat. De Koninklijke Commissie zal onmiddellijk iemand aanstellen, die de grenslijn afbakenen zal tusschen Ramatlabama en het punt, waar die lijn 't eerst de grens van Griqua-land¹ West, halfweg tusschen de Vaal- en de Hart-rivier raakt. De aldus benoemde zal in last krijgen, om eene schikking te treffen met de eigenaars der plaatsen „Grootfontein” en „Valleifontein” aan den eenen, en de opperhoofden der Barolongs aan den anderen kant, waarbij een billijk aandeel van den toevoer van water dier plaatsen toegelaten zal worden, ongehinderd te vloeien naar de genoemde Barolongs.

Artikel 20. Alle schenkingen of grondbrieven te eeniger tijd door de Transvaalsche Regeering uitgereikt met betrekking tot gronden gelegen buiten de grenzen van den Transvaal-Staat, als in Artikel 1 omschreven, zullen van onwaarde en als niet van kracht beschouwd worden, behalve in zoover als eenigerlei zoodanige schenking of grondbrief betrekking heeft op grond, die binnen de grenzen van den Transvaal-Staat valt; en alle personen, bezittende zoodanige schenking, welke van onwaarde en als niet van kracht beschouwd wordt, zullen van de Regeering van den Transvaal-Staat zoodanige vergoeding, hetzij in grond of in geld ontvangen, als de Volksraad beslissen zal. In alle gevallen, waarin eenigerlei Naturellen-opperhoofden of andere autoriteiten buiten de gezegde grenzen eenigerlei geëvenredigde vergoeding mogen ontvangen hebben van de Regeering der vroegere Zuid-Afrikaansche Republiek voor grond, door Artikel I dezer Conventie van de Transvaal afgesneden, of waar standhoudende verbeteringen op dien grond zijn aangebracht, zal de Britsche

Resident, onderworpen aan de goedkeuring van den Hoogen Commissaris, zijn invloed gebruiken om van de Naturellen-opperhoofden eene billijke vergoeding te bekomen voor het verlies van den aldus afgesneden grond of voor de standhoudende verbeteringen daarop.

Artikel 21. Onmiddellijk na het in werking treden van deze Conventie zal er eene Commissie voor Naturellen-lokaties gevormd worden, bestaande uit den President (of bij diens afwezigheid den Vice-President) van den Staat, of iemand door hem afgevaardigd, den Resident of iemand door hem benoemd, en een derde, zooals moge worden overeengekomen tusschen den President (of den Vice-President, al naar het geval moge zijn) en den Resident; en zoodanige Commissie zal een blijvend lichaam zijn voor de volbrenging der plichten nader hierin omschreven.

Artikel 22. De Naturellen-lokatie-Commissie zal voor de Naturellen-stammen van den Staat zoodanige lokaties uithouden, als waartoe zij volgens recht en billijkheid gerechtigd moge zijn, in het oog houdende de feitelijke occupatie van zoodanige stammen. De Naturellen-lokatie-Commissie zal duidelijk de grenzen van zulke lokaties bepalen, en zal in ieder geval zich vooraf vergewissen omtrent de wenschen dergenen, die bij zoodanigen grond belang hebben. In gevallen, waar grond, reeds afgestaan door individueele grondbrieven, voor eenigerlei lokatie vereischt moge worden, zullen de eigenaars zoodanige vergoeding, hetzij in anderen grond of geld ontvangen, als de Volkraad bepalen zal. Nadat de grenzen van eene lokatie zijn vastgesteld, zal er geen verdere afstand van grond binnen zoodanige lokatie geschieden, noch ook zullen de grenzen veranderd worden, zonder de toestemming der lokatie-Commissie. Geen nieuwe afstand van grond zal gedaan worden in de districten Waterberg, Zoutpansberg en Lijdenburg, zoolang de lokaties in ieder der genoemde districten door de gezegde Commissie niet zijn bepaald.

Artikel 23. Indien niet ontslagen vóór het in werking treden van deze Conventie, zullen Secocoeni en diegenen van zijne volgelingen, die met hem gevangen zijn gezet, onmiddellijk op vrije voeten gesteld worden en de grenzen van zijne lokatie zullen bepaald worden door de Naturellen-lokatie-Commissie, op de wijze, aangewezen in het laatstvoorgaande Artikel.

Artikel 24. De onafhankelijkheid der Zwazi, binnen de grenslijn van Zwazi-land, als aangewezen in Artikel 1 dezer Conventie, zal ten volle worden erkend.

Artikel 25. Geene andere of hoogere invoerrechten zullen geheven worden op den invoer in den Transvaal-Staat van eenigerlei artikel, welke zijn de opbrengst of het fabrikaat van de onderhoorigheden of bezittingen van Hare Majesteit, van welke plaats ook afkomstig, dan die betaalbaar zijn of wezen mogen op zoodanig artikel, zijnde de opbrengst of het fabrikaat van welk ander land ook; noch zal er eenigerlei verbod van kracht blijven of gelegd worden op den invoer van eenigerlei artikel, zijnde de opbrengst of het fabrikaat van de onderhoorigheden en bezittingen van Hare Majesteit, hetwelk zich niet evenzeer zal uitstrekken tot den invoer van dergelijke artikelen, zijnde de opbrengst of het fabrikaat van welk ander land ook.

Artikel 26. Alle lieden, die geene Naturellen zijn, zich gedragende volgens de wetten van den Transvaal-Staat, zullen (a) volle vrijheid hebben om met hunne gezinnen binnen te komen, te reizen of te wonen in eenig gedeelte van den Transvaal-Staat; (b) zij zullen gerechtigd zijn om huizen, fabrieken, magazijnen, winkels en pakhuizen te huren of te bezitten; (c) zij mogen hun handel drijven hetzij in persoon of door zoodanige agenten, als zij mogen goedvinden aan te stellen; (d) zij zullen, wat betreft hun persoon of eigendom, of wat betreft hun handel of nijverheid, niet onderworpen zijn aan eenigerlei andere belastingen, algemeene of plaatselijke, dan die welke zijn of mogen worden gelegd op Transvaalsche burgers.

Artikel 27. Alle inwoners van de Transvaal zullen vrijen toegang hebben tot de Gerechtshoven voor de prosecutie en verdediging hunner rechten.

Artikel 28. Alle personen, geene Naturellen zijnde, die hunne woonplaats in de Transvaal gevestigd hebben tusschen 12 April 1877 en den datum, waarop deze Conventie in werking treedt, en die binnen de twaalf maanden na zoodanigen laatstgenoemden datum hunne namen zullen hebben doen registreeren door den Britschen Resident, zullen ontslagen zijn van alle gedwongen krijgsdienst hoe ook genaamd. De Resident zal zoodanige registratie ter kennis brengen van de Regeering van den Transvaal-Staat.

Artikel 29. Voorziening zal later worden gemaakt in een afzonderlijk document voor de wederzijdsche uitlevering van misdadigers, alsmede voor de overgave van deserteurs van Harer Majesteits troepen.

Artikel 30. Alle schulden sedert de annexatie aangegaan, zullen betaalbaar zijn in dezelfde geldswaarde, als waarin zij aangegaan zijn.

Alle ongebruikte postzegels en andere zegels van inkomsten door de Regeering sedert de annexatie uitgegeven, zullen van kracht blijven en aangenomen worden tegen hunne tegenwoordige waarde door de toekomstige Regeering van den Staat. Alle licentiën, behoorlijk sedert de annexatie uitgereikt, zullen van kracht blijven voor den tijd waarvoor zij zijn uitgereikt geworden.

Artikel 31. Geene land-schenken, welke gemaakt mogen zijn en geene transporten of verbanden, die gepasseerd mogen zijn sedert den datum der annexatie, zullen krachteloos gemaakt worden alleen omreden zij na dien datum gemaakt of gepasseerd zijn.

Alle transporten aan den Britschen Secretaris voor Naturellen-zaken ten behoeve van Inboorlingen zullen van kracht blijven, zullende de Naturellen-lokatie-Commissie de plaats van zoodanigen Secretaris voor Naturellen-zaken innemen.

Artikel 32. Deze Conventie zal bekrachtigd worden door een nieuw te verkiezen Volksraad binnen den tijd van drie maanden na hare onderteekening, en bij gebreke van zoodanige bekrachtiging zal deze Conventie van nul en geener waarde zijn.

Artikel 33. Onmiddellijk na de bekrachtiging van deze Conventie, gelijk in het laatstvoorgaande Artikel omschreven, zullen alle Britsche troepen in het Transvaalsche Gebied het verlaten en zal de wederzijdsche uitlevering van oorlogsmateriël geschieden.

Onderteekend te Pretoria, op dezen 3den dag van Augustus 1881.

HERCULES ROBINSON,	} Koninklijke Commissie.
President en Hooge Commissaris,	
EVELYN WOOD,	
Majoor-Generaal, Ambtenaar	
waarnemende het Bestuur.	
J. H. DE VILLIERS.	

Wij, de ondergeteekenden, Stefanus Johannes Paulus Kruger, Marthinus Wessel Pretorius en Petrus Jacobus Joubert, als vertegenwoordigers van de Transvaalsche Burgers, stemmen hierbij in met de bovengenoemde voorwaarden, voorbehoudingen en beperkingen, waaronder Zelfbestuur aan de inwoners van het Gebied der Transvaal is teruggegeven, onderworpen aan de Suzereiniteit van Hare Majesteit, hare Erfgenamen en Opvolgers, en wij stemmen toe om het bestuur van het genoemde Gebied met alle rechten en verplichtingen daaraan verbonden, te aanvaarden, op den 8sten dag van Augustus 1881, en wij beloven en ondernemen, dat deze Conventie zal worden bekrachtigd door een nieuw te verkiezen Volksraad van den Transvaal-Staat binnen drie maanden van dezen datum af.

Onderteekend te Pretoria, op dezen 3den dag van Augustus 1881.

S. J. P. KRUGER.
M. W. PRETORIUS.
P. J. JOUBERT.

No. 1.

*Lieut.-General the Hon. L. SMYTH, C. B., to
the Right Hon. the EARL OF DERBY.*

(Received June 17, 1883.)

TELEGRAPHIC.

17th. Transvaal Government request me to send following. *Begins:* — „Volksraad „resolved, that time has come to reconsider Convention. Government authorized „to take necessary steps. Is Her Majesty's „Government prepared to receive deputation from Transvaal, of which President „or Vice-President will be one, either in „London or before Imperial Commission „in Cape Town?” *Ends.*

No. 2.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
Lieut.-General the Hon. L. SMYTH, C. B.*

TELEGRAPHIC.

11th. July. Yours, 17th.¹⁾ Inform Transvaal Government Her Majesty's Government consent to inquire into working of Convention, and will receive deputation, including President or Vice-President, in London, at convenient time to be arranged hereafter. Personal communication with Transvaal authorities preferable to sending Commissioner to Cape. About end of October seems most convenient time for deputation to arrive.

No. 3.

*Lieut.-General the Hon. L. SMYTH, C. B., to
the Right Hon. the EARL OF DERBY.*

(Received July 25, 1883.)

TELEGRAPHIC.

Yours, 11th.²⁾ Transvaal Government express gratification. State deputation will be Kruger, Du Toit, and Smit. They add revision Convention urgent, specially regarding western border affairs, and ask to be received in September.

No. 4.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
Lieut.-General the Hon. L. SMYTH, C. B.*

TELEGRAPHIC.

July 27, 1883.³⁾ Yours, 25th. Inform Transvaal Government not convenient receive deputation September, as session then just finished. May select any time after end October.

No. 1.

*De Hooged. gestr. Heer L. SMYTH, Luit.-Generaal,
ridd. v. d. Bathorde, a. d. Hooggeb. Heer Gr. DERBY.*

(Ontvangen 17^{den} Juni, 1883.)

TELEGRAM.

17^{den}. De Transvaalsche Regeering verzoekt mij het volgende te zenden. *Begin:* „Volksraad is overtuigd, dat de tijd gekomen is, om de Conventie te herzien. „De Regeering heeft machtiging verleend, „om de noodige stappen te doen. Is Harer „Majesteits Regeering bereid, eene Deputatie uit Transvaal te ontvangen, waaraan „de President of Vice-President deel zal „nemen, 'tzij in Londen of voor de Keizerlijke Commissie te Kaapstad?” *Einde.*

No. 2.

*De Hooggeb. Heer Gr. DERBY a. d. Hooged. gestr.
Heer L. SMYTH, Luit.-Generaal, ridd. v. d. Bathorde.*

TELEGRAM.

11^{den} Juli. Op het uwe van den 17^{den} ¹⁾. Bericht aan de Transvaalsche Regeering, dat Harer Majesteits Regeering er in toestemt een onderzoek in te stellen omtrent de werking van de Conventie en de Deputatie te Londen wenschte te ontvangen, met inbegrip van den President of Vice-President, op een nader te bepalen geschikten tijd. Persoonlijk onderhoud met de Transvaalsche autoriteiten is te verkiezen boven zending van een Commissaris naar de Kaap. Ongeveer het einde van October schijnt de meest geschikte tijd voor de overkomst van de Deputatie te zijn.

No. 3.

*De Hooged. gestr. Heer L. SMYTH, Luit.-Generaal
ridd. v. d. Bath-orde, a. d. Hooggeb. Heer Gr. DERBY.*

(Ontvangen 25 Juli 1883.)

TELEGRAM.

Op het uwe van den 11^{en} ²⁾. De Transvaalsche Regeering betuigt haar dank. De Deputatie zal bestaan uit: Kruger, Du Toit en Smit. Zij acht herziening van de Conventie spoedeischend, hoofdzakelijk wat betreft de westelijke grens, en verzoekt in September ontvangen te worden.

No. 4.

*De Hooggeb. Heer Gr. DERBY, a. d. Hooged. gestr.
Heer L. SMYTH, Luit.-Generaal, ridd. v. d. Bathorde.*

TELEGRAM.

27 Juli, 1883 ³⁾. Op het uwe van den 25^{en}. Bericht aan de Transvaalsche Regeering, dat het niet gelegen komt, de Deputatie te ontvangen, daar de zitting dan juist geëindigd is. Gelieve anderen tijd te kiezen tegen het einde van October.

¹⁾ No. 1.

²⁾ No. 2.

³⁾ No. 3.

¹⁾ No. 1. ²⁾ No. 2. ³⁾ No. 3.

ALBEMARLE-HOTEL.
LONDEN, 14 November 1883.

My lord.

1. Bij het mondeling onderhoud, dat de Deputatie, afgevaardigd door de Regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek, om met Harer Majesteits Regeering te onderhandelen aangaande eene herziening der Conventie van 1881, de eer had op 7 dezer met Uw Lordschap te voeren, gaf Uw Lordschap het verlangen te kennen, dat wij onze geheele zaak terstond zouden blootleggen, en zoowel onze grieven als onze voorstellen in behoorlijke orde schriftelijk zouden voordragen. In vast vertrouwen op de rechtvaardigheid onzer zaak en op het onpartijdig oordeel van Harer Majesteits Regeering, voldoen wij volgaarne aan Uw Lordschaps verzoek, en hebben de eer daartoe het volgende aan Uwe bijzondere aandacht te onderwerpen.

2. Wij moeten dan al dadelijk verklaren, dat ons Volk en zijne Vertegenwoordigers in den Volksraad niet slechts bezwaren hebben tegen enkele bepalingen der Conventie van 1881, maar tegen die Conventie in haar geheel, als een document, dat noch in oorsprong, noch in strekking, noch in practische werking aan de behoeften van het Land voldoet.

3. Als de voornaamste bezwaren tegen de Conventie in haar geheel wenschen wij aan te voeren:

a. Dat deze Conventie niet is geweest het resultaat van vrije onderhandelingen tusschen twee partijen, maar een eenzijdig document, opgemaakt door eene Koninklijke Commissie in welke wij, ondanks ons dringend verzoek ¹⁾, niet waren vertegenwoordigd. Men heeft ons alleen voor de Commissie gehoord, maar ons geen stem gegeven als contracteerende partij. De genoemde Conventie is in werkelijkheid geene Conventie, maar eene ons tegen onzen wil opgelegde schikking.

b. Dat toen de Koninklijke Commissie onze Vertegenwoordigers heeft gehoord, door hen herhaaldelijk ernstige bezwaren zijn uitgesproken tegen de voornaamste beginselen, die in de zoogenaamde Conventie zijn nedergelegd, en dat door hen bij voorbaat is gewaarschuwd tegen de moeilijkheden die zij voorzagen, dat uit de bepalingen der Conventie zouden ontstaan ²⁾.

Aan deze voorstellingen werd door de Koninklijke Commissie geen gehoor gegeven, maar de juistheid der destijds van onze zijde gemaakte bedenkingen is sedert door de feiten zelve gebleken.

c. Dat gemelde Conventie op belangrijke punten eene schending is van de grondbeginselen, nedergelegd in de voorloopige vredesvoorwaarden, die op 21 Maart 1881 tusschen beide oorlogvoerende partijen waren overeengekomen.

Uitsluitend in de vaste overtuiging, dat op *die* vredesvoorwaarden niets zou worden afgedongen, zijn onze gewapende burgers uiteengegaan.

Zij hadden recht de volledige en getrouwe uitvoering dier vredesvoorwaarden van Harer Majesteits Gouvernement te verwachten. Desniettemin werd unilateraal eene Conventie opgesteld, die voor ons volk veel ongunstiger bepalingen inhoudt, dan de vredesvoorwaarden gedoogden, en zulks zoowel ten aanzien van de bevoegdheden, afgeleid uit de aan Hare Majesteit voorbehouden Suzereiniteit, als ten aanzien van de inmenging in de zaken, die de belangen der inboorlingen binnen onze grenzen betreffen ³⁾.

Bovendien zijn onderscheidene bepalingen van de Conventie, naar ons voorkomt, zelfs de perken te buiten gegaan van de (van de) instructiën gegeven aan de Koninklijke Commissie.

d. Dat gemelde Conventie overigens meer het karakter draagt van eene

¹⁾ Blue Book C — 3114 page 50. 52.

²⁾ Blue Book C — 3219 passim.

³⁾ Blue Book C — 3114 pages 48—56.

tijdelijke voorziening, getroffen voor een tijdperk van annexatie en oorlog tot dien van vrede en vrijheid, dan wel van eene duurzame regeling der wederzijdsche betrekkingen.

Dit blijkt zoowel uit het groot aantal bepalingen van tijdelijken aard in de Conventie opgenomen, als uit de onzekere en ver-strekkende bewoordingen, waarin de bevoegdheden, voorbehouden aan Harer Majesteits Regeering, in de Conventie zijn aangeduid.

e. Dat gemelde Conventie dan ook door den Volksraad slechts is geratificeerd onder nooddwang, om verder bloedvergieten te voorkomen, en niet dan nadat met den meesten ernst, maar vruchteloos, op voorafgaande wijziging was aangedrongen.

Door Harer Majesteits Minister van Koloniën werd destijds te kennen gegeven, dat voorstellen tot wijziging eerst in overweging konden worden genomen na de ratificatie der Conventie, en nadat hare practische werking behoorlijk zou zijn gebleken.

f. Dat thans de ondervinding van meer dan twee jaren heeft geleerd, dat de gewichtige bezwaren der reeds dadelijk door onze Afgevaardigden voor de Koninklijke Commissie werden uitgesproken, en die nog sterker door de Vertegenwoordigers van het Volk in den Volksraad werden ontwikkeld, alleszins gegrond waren. Deze bezwaren tegen de werking der Conventie, betreffen geene ondergeschikte punten, maar raken zóózeer de hoofdbeginselen zelve, dat de Conventie wel beschouwd mag worden, als onhoudbaar in de praktijk, gelijk hieronder in bijzonderheden wordt uiteengezet.

4. Het onhoudbare van de Conventie in de praktijk is voornamelijk gebleken in de volgende punten:

a. de westelijke grenzen omschreven in Artikel 1.

b. den omvang der Suzereine rechten aan Hare Majesteit voorbehouden bij de Artikelen 2 en 18.

c. de verplichting opgenomen in Artikel 3, om alle nieuwe wetsbepalingen, rakende de belangen der Inboorlingen binnen de Republiek, aan de goedkeuring van Hare Majesteit te onderwerpen, vóór zij in werking kunnen treden; en

d. de financiëele regeling vervat in de Artikelen 10 en 11.

5. Tot beknopte toelichting dezer punten moge het volgende strekken.

ad a. Het onhoudbare der nieuwe westelijke grensregeling blijkt uit de volgende feiten:

1°. De wettige territoriale Hoofden der Inboorlingen hebben geweigerd deze grensregeling te erkennen, ja hebben daartegen uitdrukkelijk en bij herhaling geprotesteerd, omdat zij van de bescherming der Republiek niet wilden zijn uitgesloten.

2°. Deze grensregeling heeft de stammen der Inboorlingen uiteengescheurd, in dier voege, dat van denzelfden stam een deel onder het gezag der Transvaalsche Regeering werd gesteld en een ander deel, in strijd met zijn eigen verlangen, buiten het Transvaalsche territorium werd gesloten.

3°. De volledige afbakening dezer grensregeling heeft niet behoorlijk kunnen plaats hebben, wegens de vijandige gezindheid der stammen, die zich tegen deze afbakening hebben verzet.

4°. Een toestand van regeeringloosheid, gepaard met roof, doodslag en tallooze ongeregeldheden, is van deze grensbepaling aanstonds het gevolg geweest en is dit nog.

ad b. Ten aanzien van de Suzereine rechten wordt in het bijzonder gewezen:

1°. Op de groote nadeelen, die de Staat ondervindt door de zeer tijdroovende en hoogstomslachtige wijze, waarop elke bespreking met eene vreemde Mogendheid, van hoe eenvoudigen aard ook, moet worden gevoerd.

De Conventie toch stelt daartoe verplichtend de tusschenkomst van den Britschen Resident, van den Hoogen Commissaris en van Harer Majesteits Gouvernement.

2°. Op de bepaling der Conventie, volgens welke onze Regeering niet bevoegd is, om op eigen autoriteit en onder eigen verantwoordelijkheid met naturellen-hoofden buiten de Republiek te handelen, doch daartoe de tusschenkomst heeft in te roepen van den Britschen Resident. Wat is het gevolg daarvan? Dit, dat terwijl in vroeger tijd vee-diefstallen aan de grenzen slechts hoogstzelden voorkwamen, thans daarover aanhoudend wordt geklaagd, vermits de Kaffers weten, dat zij met groote kans op straffeloosheid, vee kunnen rooven van de grensbewoners der Republiek, en dien buit in zekerheid kunnen brengen buiten de Transvaal. Bij gebreke van eene tijdige betuiging krijgen de misdrijven aan de grenzen een veel ernstiger karakter, allermeeest tot nadeel der Inboorlingen zelve. Door de schelmerijen van enkele roovers worden de Naturellen-hoofden zelve in groote moeilijkheden gebracht en de Regeering kan

niet tijdig met de hoofden in overleg treden, omdat hare handen gebonden zijn.

De voortdurende twisten tusschen de Inboorlingen onderling, buiten de Transvaal, worden door dezen toestand aangemoedigd en bevorderd.

ad c. De bepaling, dat alle wetten, rakende de belangen der Inboorlingen binnen de Republiek, vooraf aan de goedkeuring van Harer Majesteits Regeering moeten worden onderworpen, heeft zich als hoogst onpractisch doen kennen. Bij verzet en oproer is het onvermijdelijk om voor gevallen die niet vooraf zijn te voorzien, spoedeischende regelingen te kunnen treffen, zonder in de noodzakelijkheid te zijn, om aan de Regeering van Hare Majesteit, op zooveel duizenden mijlen afstand en op zulk eene omslachtige en tijdroovende wijze de vraag voor te leggen of die nieuwe regeling wel in al hare bijzonderheden juist is. Het gevolg is alweder, dat ook hierdoor de belangen der Inboorlingen schade lijden. Immers men kan veel zachter en daarbij doeltreffender maatregelen nemen, zoodra het vrij staat, bepalingen te maken, passende voor de gevallen die zich voordoen, dan wanneer eene algemeene vooraf goedgekeurde wet alle denkbare gevallen moet omvatten.

ad d. Aangaande de geldelijke lasten, die de Conventie aan onzen Staat oplegt, meent de Deputatie Uw Lordschap te mogen verwijzen naar de zoo juiste opmerking van den Volksraad bij de ratificatie der Conventie, dat *die* kwestie niet afhankelijk is van den toets der practijk. Het valt bezwaarlijk te loochenen, dat de gevorderde schuld en rentebetaling zeer drukkend zijn voor den bloei van onze jeugdige Republiek, en het is de plicht der Deputatie er bij Uw Lordschap op aan te dringen, om te dien aanzien in eene meer billijke regeling te bewilligen.

6. De Deputatie meent te mogen vertrouwen, dat na deze zakelijke uiteenzetting het onhoudbare van de bestaande Conventie door het onpartijdig oordeel van Uw Lordschap zal worden erkend. Wij nemen de vrijheid, dit Memorandum te doen vergezeld gaan van eene bijlage tot staving van het door ons aangevoerde omtrent ons historisch recht op het Zand-riviertractaat. Tot vermijding van onnoodigen omhaal heeft de Deputatie zich voorshands tot deze stukken bepaald.

Mocht echter Uw Lordschap omtrent eenig ander punt nadere bewijsvoering noodig achten, zoo zijn wij volkomen bereid, ook te dien aanzien de noodige bewijzen te leveren.

7. En na hiermede onze ernstige bezwaren te hebben uiteengezet tegen den onhoudbaren toestand die door de Pretoria-Conventie voor onze Regeering, voor ons Volk, voor de in ons midden wonende Inboorlingen en voor de Stammen op onze grenzen geschapen is, en die, kwam er geen voldoende wijziging in de bestaande verhoudingen, van jaar tot jaar tot ernstige moeilijkheden en bedenkelijke spanning aanleiding dreigt te geven, wenscht de Deputatie alsnu gaarne gevolg te geven aan de zoo voorkomende uitnoodiging van Uw Lordschap, en reeds terstond in dit Memorandum de voorstellen aan te geven die o. i. noodig zijn, om een toestand in het leven te roepen, welke uitzicht biedt op definitieve wegneming van de dusvergezen moeilijkheid.

Uit al wat voorafgaat, zal het Uw Lordschap blijken dat, naar de overtuiging der Deputatie, eene goede regeling der wederzijdsche verhoudingen niet te verkrijgen is door wijziging van enkele artikelen der bestaande Conventie, maar alléén door de sluiting van een nieuwe.

De Deputatie acht het haar plicht, hierop met te meer nadruk aan te dringen omdat Harer Majesteits Regeering zich vergissen zou in de stemming van ons Volk en indien men waande, dat dit nu levend geslacht of het geslacht dat opkomt, ooit tot rust en tevredenheid zou terugkeeren, zoolang het Zand-riviertractaat niet weer als historisch uitgangspunt voor de nieuwe regeling is erkend. Het rechtsbesef, dat dit tractaat nog altoos zoo voor Harer Majesteits Regeering als voor de onze bindend en van kracht is, kan dáárom nimmer door ons volk worden opgegeven; niet alleen, omdat dit tractaat het loon was voor ongelooflijke opofferingen, maar ook, omdat ons Volk zich voortdurend door de nabuurschap van Uwer Majesteits macht in Zuid-Afrika bedreigd zou gevoelen, zoolang de meening wortel kan schieten, dat een heiliglijk en in behoorlijken vorm gesloten tractaat geen steunpunt meer kan zijn voor onbeperkt wederzijdsch vertrouwen.

Wel kan de bevolking van de Zuid-Afrikaansche Republiek in dank misschien reeds nu zekere vermindering van druk uit de handen van Harer Majesteits Regeering aannemen, maar tot welke concessiën Harer Majesteits Regeering ook bereid werd bevonden, herleven zal het wederzijdsch vertrouwen tusschen de Britsche en Nederlandsche Kolonisten dan eerst, als de geldigheid van het Zand-riviertractaat ook door Uwe Majesteit als historisch uitgangspunt van alle verdere regeling wordt aanvaard.

Zonder dat uitgangspunt zal elke nieuwe regeling toch slechts een tijdelijk karakter dragen. Alleen met dat uitgangspunt is het verkrijgen van duurzame tevredenheid verzekerd.

Ter ondersteuning van dit gevoelen wenscht de Deputatie nog eene andere overweging aan de aandacht van Uw Lordschap te onderwerpen.

Evenwijdig met het Zand-riviertractaat loopt het Tractaat van Bloemfontein, en nu heerscht in Zuid-Afrika onder de Kolonisten de overtuiging, dat een regeling, als waaronder de Oranje-Vrijstaat tot vrijheid en gestadigé ontwikkeling kwam, als een door de ervaring van 30 jaren geijkt model is te beschouwen voor de beantwoording der vraag, hoe het best de verstandhouding tusschen Harer Majesteits Regeering en de Trekboeren in Zuid-Afrika te regelen zij. De burgers der Zuid-Afrikaansche Republiek leven in de overtuiging, dat de gelukkige toestand van den Oranje-Vrijstaat ook hun deel zal worden, indien weder tot het historisch recht, dat door het Zand-riviertractaat in het leven werd geroepen, wordt teruggekeerd.

De Deputatie zou harerzijds zich van haren last dan ook kwalijk kunnen kwijten, noch de verantwoordelijkheid voor de verdere ontwikkeling der toestanden op zich durven nemen, indien zij niet onverholen en onbewimpeld dezen staat van zaken voor Uw Lordschap blootlegde, en ook maar eenigszins haar besliste overtuiging bemantelde, dat het verheven doel, dat Uw Lordschap zich voorstelt, om de verhoudingen met ons Volk op duurzamen voet te regelen, het kiezen van bovenvermeld uitgangspunt en ook alle verdere onderhandelingen noodzakelijk maakt.

Kon Harer Majesteits Gouvernement hierin, gelijk wij eerbiediglijk hopen durven, bewilligen, dan zou hiermede op eenmaal alle gevoel van gekrenkt in hun rechten te zijn, bij onze burgers verdwijnen; het vertrouwen in volken-rechtelijke verdragen zou herleven; de tegenwoordige spanning zou ophouden, en de eenige weg zou zijn ingeslagen, die in Zuid-Afrika leiden kan tot het bereiken van het gewenschte doel.

Wij hebben de eer, op de aangegeven gronden, ter kennis van Uw Lordschap onzen wensch te brengen, dat ons thans gegund worde, wat ons in 1881 geweigerd is, om namelijk het nog nooit officieel herroepene en dan ook steeds geldende Tractaat van Zand-rivier als basis der verdere regeling te nemen, natuurlijk met al zulke wijzigingen, als door den veranderden loop van zaken zal zijn aangewezen.

Wel zou hiertegen kunnen worden aangevoerd, dat de Conventie van Pretoria volkenrechtelijk de werking van het Zand-riviertraat vernietigd had, maar aan de schranderheid van Uw Lordschap kan het niet ontgaan zijn, hoe bij de onderhandelingen in 1881, het recht geweigerd is aan onze Vertegenwoordigers, om als contracteerende partij op te treden, en hoe, met toestemming van Harer Majesteits Gouvernement, aan de toen gesloten Conventie slechts een tijdelijk karakter is gegeven, doordien de onderteekening en ratificatie alleen gevraagd en toegestaan is, als uitgangspunt voor nadere en betere regeling. Al geven wij dus toe, dat de werking van het Zand-riviertractaat *gestuit* wierd, *vernietigd* is zij niet.

8. Van dien historischen grondslag uitgaande, waagt derhalve de Deputatie den stap, om zonder omwegen, vrij en openlijk aan Uw Lordschap voor te stellen,

1°. dat de Pretoria-Conventie niet in enkele Artikelen gewijzigd, maar door een nieuwe volkenrechtelijke verbintenis, zich aansluitend aan het Zand-riviertractaat, vervangen worde.

2°. dat bij deze nieuwe verbintenis niet alle band met Engeland verbroken worde, maar dat voor de verhouding van staatsrechtelijke afhankelijkheid, waarin ons Land thans tegenover de Britsche Kroon staat, nu eene vrij-contracteerende Mogendheid in de plaats trede.

3°. dat geene zoodanige uitbreiding van grondgebied begeerd wordt, die in strijd zou wezen, noch met de rechtmatige wenschen van de naburige Naturellen-stammen, noch met de handelsbelangen van de naburige Koloniën en Staten, maar uitsluitend zulk een regeling der verhoudingen wordt beoogd, als in staat zal blijken, om een toestand van duurzamen vrede en vrijheid te verzekeren.

4°. dat wegvalle alle bepaling, waardoor de Zuid-Afrikaansche Republiek belet wordt, in het verkeer met de Naturellen-stammen op haar grenzen, naar den eisch van het oogenblik, voor menschelijkheid en vrede werkzaam te zijn.

5°. dat de Regeering van ons Land, van harte bereid, om alle rechtmatige schulden te erkennen, en te zijner tijd af te betalen, aan Uw Lordschap voorstelt, om hetzij alleen de schulden, gemaakt vóór de annexatie, ten laste te brengen van de Republiek, hetzij met de Deputatie in een nader onderzoek te treden, omtrent het bedrag van schuld, dat wellicht door de Republiek verschuldigd is.

Voorstellen, waaraan wel nauwelijks behoeft te worden toegevoegd, ten eerste, dat de Regeering van Pretoria niet anders zou wenschen, dan dat bij deze nieuwe verbintenis alle rechten van derden, die als overgangsbepalingen in de Pretoria-Conventionie gestipuleerd waren en dusver nog niet of nog niet volledig konden worden uitgevoerd, werden overgenomen.

Ten andere, dat de Regeering te Pretoria te allen tijde bereid zal worden bevonden, om voor de rechten en belangen der Inboorlingen al die waarborgen aan te bieden, die van Godswege door het gevoel van menscheijkheid geboden zijn.

En ten slotte, dat er geenerlei bezwaar bestaat tegen eene nadere regeling van handels- en andere belangen met Harer Majesteits Gouvernement, hetzij in de nu te sluiten overeenkomst, hetzij bij afzonderlijk verdrag.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Wij blijven, Mylord,
Uwe zeer gehoorzame Dienaren
(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer Graaf DERBY,
Minister van Koloniën.
Downingstreet.

A (Bijlage behoorende bij den brief van 14 November 1883).

De Regeering en het Volk hebben zich steeds op het Tractaat van Zand-rivier als op hun heilig recht beroepen en zich aan dat Tractaat gehouden, zooals blijkt uit:

1. Protest van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek tegen de annexatie dd. 11 April 1877. Zie Blue Book C — 2128 pag. 13.

2. Memorie van 6.591 stemgerechtigde burgers aan Lord Cameron, Minister van Koloniën dd. 7 Januari 1878, bij welke Memorie het Protest van 11 April 1877 werd bekrachtigd. Zie Blue Book C — 2220 pag. 363.

3. Brief van de Deputatie ter overhandiging van de Memorie sub. 2 dd. 10 Juli 1878 aan Sir Michael Hicks-Beach, vermeldende als 1en grond tegen de annexatie de schending van het Zand-riviertractaat. Blue Book C — 2128 pag. 15.

4. Memorandum van het Volk overhandigd aan Sir Bartle Frère 12 April 1879. Blue Book C — 2367 pag. 144.

5. Volksbesluit van 10 December 1879 te Luipaardsvlei, om den Volksraad bijeen te roepen. Blue Book C — 2505 pag. 117.

6. Brief van de Vertegenwoordigers van het Volk aan den Heer Gladstone, van 10 Mei 1880. Blue Book C — 2676 pag. 46.

7. Proclamatie van het Driemanschap overeenkomstig Volksbesluit te Paardekraal 13 December 1880. Blue Book C — 2794 pag. 4.

8. Beroep op het Traktaat van Zand-rivier, voorkomende in den brief van de HH. Kruger, c. s. aan de Koninklijke Commissie dd. 11 Mei 1881. Blue Book C — 3114 pag. 63.

9. Bezwaren van den Volksraad tegen de ratificatie der Conventie. Blue Book C — 3098 pag. 102.

No. 6.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Nov. 20, 1883.

Gentlemen,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 14th instant,¹⁾ submitting a statement of objections to the Transvaal Convention of 1881, and of proposals for the substitution of new arrangements in lieu thereof. I have brought this letter under the consideration of Her Majesty's Government.

2. They are not able to accept some portions of your account of past transactions, nor can they adopt in all respects your view of the present position of affairs; but I do not propose to examine your statement in detail on this occasion, my present object being to obtain from you further explanations as to the course which the Transvaal State may be prepared to take with reference to some important points.

3. In the first place, I shall be obliged if you will explain somewhat more fully and definitely the nature of the new agreement which you would propose to take the place of the Convention of Pretoria. You state your desire „that in this new agreement „every connexion by which you are now „bound to England, should not be broken,” and in another part of your memorial, you express the opinion that the Sand River Convention still has a binding force. It is not possible to entertain the suggestion that that Convention has now any vitality, or that if it could be revived, it would meet the requirements of the present case. That Convention, like the Convention of Pretoria, was not a treaty between two contracting Powers, but was a declaration made by the Queen, and accepted by certain persons at that time her subjects, of the conditions under which, and the extent to which, Her Majesty could permit them to manage their own affairs without interference. It did not create a South African Republic, with a political organisation and defined boundaries, and the conditions with which it dealt had to a great extent disappeared before the annexation in 1877 terminated the independence of the Republic, and, as was declared by your Volksraad in confirming the Convention of Pretoria, brought the Sand River Convention to an end.

¹⁾ No. 5.

No. 6.

*De Hooggeb. Heer GRAAF DERBY aan de
TRANSVAALSCHE DEPUTATIE.*

Downingstreet, 20 November 1883.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer de ontvangst te erkennen van Uw brief van den 14^{den} dezer ¹⁾, waarbij eene opgaaf van bezwaren tegen de Transvaal-Convention van 1881 voorgelegd wordt, benevens voorstellen, om nieuwe bepalingen daarvoor in de plaats te stellen. Ik heb Uwen brief onder de aandacht van Harer Majesteits Regeering gebracht.

2. Zij kan zich niet vereenigen met sommige gedeelten Uwer voorstelling betreffende vroegere overeenkomsten, en evenmin kan zij in alle opzichten meegaan met Uwe inzichten aangaande den tegenwoordigen staat van zaken; maar ik wensch voor het oogenblik niet in het bijzonder uwe beweringen te onderzoeken, daar mijn doel thans slechts is, nadere verklaringen van U te verkrijgen omtrent de gedragslijn, die de Transvaal-Staat denkt te volgen met betrekking tot eenige belangrijke punten.

3. In de eerste plaats zult Gij mij verplichten, door eenigszins uitvoeriger en duidelijker den aard te verklaren van de nieuwe overeenkomst, die Gij wensch in de plaats te stellen van de Convention van Pretoria. Gij zegt te wenschen: „dat bij deze nieuwe verbintenis niet alle band met Engeland verbroken worde”, en in een ander gedeelte uwer Memorie beweert Gij, dat het Zand-riviertractaat nog bindende kracht heeft. Het is onmogelijk vol te houden, dat dit tractaat thans nog levensvatbaarheid heeft en evenmin dat, kon het weer in 't leven geroepen worden, het aan de tegenwoordige eischen zou kunnen beantwoorden. Dat Zand-riviertractaat was (evenmin als de Convention van Pretoria) geenszins een verdrag tusschen twee contracteerende Mogendheden, maar slechts eene verklaring der Koningin, en aangenomen door eenige personen die destijds hare onderdanen waren, omtrent de voorwaarden waarop, en in hoeverre, Hare Majesteit die personen kon vergunnen, hunne eigene zaken zonder inmenging te regelen. Door dat tractaat werd geen Zuid-Afrikaansche Republiek gesticht, met een eigen staatkundige organisatie en afgebakende grenzen, en de voorwaarden die het bevatte, waren voor een groot deel vervallen vóór de annexatie van 1877, die aan de onafhankelijkheid der Republiek een einde maakte,

¹⁾ No. 5.

4. While, therefore, Her Majesty's Government do not reject the proposal that there should be a new Convention, as preferable to a modification of the existing Transvaal Convention, and while they are prepared to consider whether provisions similar to some of the provisions of the Sand River Convention may not be adopted, it is desirable that you should understand that that Convention does not in fact now exist, and that if the Convention of 1881 is to be superseded, there must be a new instrument.

5. I shall be obliged, then, by your informing me in what sense it is wished that in such new Agreement some connexion with England should be maintained, and, if it is the desire of the Transvaal people that their State should hereafter stand in any special relation to this country, what is the form of connexion which is proposed.

6. Her Majesty's Government desire, in the second place, to understand more definitely what you would propose with regard to the boundaries of the Transvaal, and how far your Government will be prepared to preserve, or to assist in preserving, peace and order on, and near, its frontier. You state that the Transvaal does not „desire such an extension of territory as would „come in conflict with the legal claims of „the surrounding Native tribes, or with the „commercial interests of the neighbouring „Colonies and States;” and I request you to inform me whether I am right in concluding, that these words indicate a readiness to agree to such a definition of the Western boundary of the Transvaal as will place outside the State, not only those Native chiefs and tribes who object to come within it, but also the road or roads which form the principal trade route to the northward from the Cape Colony; and further, whether after the boundary has been revised and settled, your Government will take effective measures to prevent citizens of the Transvaal from trespassing upon and seizing lands beyond the frontier, and will bear its fair share of the cost of such provisions as may be determined upon for repressing such outrages and confiscations as have lately occurred in the Bechuana country.

waardoor, zooals door Uwen Volksraad door de bekrachtiging der Conventie van Pretoria verklaard werd, het Zand-riviertractaat verviel.

4. Terwijl echter om deze redenen, Harer Majesteits Regeering Uw voorstel niet verwerpt, dat eene nieuwe Conventie gemaakt worde, als de voorkeur verdienende boven eene wijziging van de bestaande Transvaal-Conventie, en terwijl zij bereid is in overweging te nemen of bepalingen gelijk aan die, voorkomende in het Zand-riviertractaat, niet zijn over te nemen, is het wenschelijk, dat door U wel begrepen worde, dat genoemd Tractaat thans feitelijk niet bestaat, en dat, wordt de Conventie van 1881 opgeheven, eene geheel nieuwe overeenkomst daarvoor in de plaats moet treden.

5. Gij zult mij daarom verplichten, door mij mede te deelen, in welken zin door U gewenscht wordt, dat in de nieuwe Overeenkomst een zekere band met Engeland gehandhaafd zou kunnen worden, en, indien het de wensch is van het Transvaalsche Volk, dat hun Staat in eenige bijzondere betrekking tot dit Land zal staan, welke vorm van betrekking dan door U voorgesteld wordt.

6. Harer Majesteits Regeering wenscht, in de tweede plaats, meer bepaaldelijk te weten, wat Gij wenscht voor te stellen met betrekking tot de grenzen van Transvaal, en in hoever Uwe Regeering in staat zal zijn, om vrede en orde te bewaren, of te helpen bewaren aan en nabij de grenzen. Gij verklaart, dat de Transvaal geene „zoodanige uitbreiding van grondgebied „begeert, die in strijd zou wezen met „de rechtmatige wenschen van de naburige Naturellen-stammen, of met de „handelsbelangen van de naburige Koloniën en Staten”; en ik verzoek U mij te melden, of ik mij niet vergis, wanneer ik aanneem, dat deze woorden Uwe bereidwilligheid aantoonen, om genoegen te nemen met zulk eene afbakening van de westelijke grenslijn, waardoor buiten Uwen Staat zullen gesloten worden niet alleen die Naturellen-hoofden en stammen, welke zich verzetten om daar binnen te komen, maar ook de weg of de wegen, welke den voornaamsten handelsweg ten noorden van de Kaap-Kolonie vormen; en voorts, of Uwe Regeering, wanneer de grensregeling zal zijn herzien en vastgesteld, afdoende maatregelen zal nemen, om hare ingezetenen te beletten, de grenslijn te overschrijden en zich land toe te eigenen, en of zij bereid is een rechtmatig deel te dragen in de kosten van zulke maatregelen, als zullen worden noodig

7. These are questions as to which it is necessary that Her Majesty's Government should receive some satisfactory assurances before it proceeds to consider the proposals which you have submitted; and I need only add that they will be glad to find themselves in a position to entertain these proposals in a liberal spirit.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT and SMIT.

geacht ter voorkoming van euvelheden en rooverijen, als onlangs in Bechuana-land hebben plaats gehad.

7. Het is noodig dat Harer Majesteits Regeering op deze vragen eenige bevredigende verzekering ontvangt, vóór zij de voorstellen, die Gij aan haar hebt voorgelegd, in overweging kan nemen; en ik behoef er alleen bij te voegen, dat het haar aangenaam zal zijn, aan die voorstellen in vrijgevigen zin tegemoet te kunnen komen.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT en SMIT.

No. 7.

De TRANSVAALSCH E DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 23 November 1883.

My lord.

Wij hebben de eer, de ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps brief van den 20sten dezer, ¹⁾ ons mededeelende, dat Harer Majesteits Gouvernement sommige gedeelten van ons verslag van vroegere transacties niet kan aannemen en ook niet in alle opzichten onze beschouwing van den tegenwoordigen toestand van zaken kan deelen, en meer volledige ophelderingen verzoekende, omtrent den weg, dien de Transvaalsche Regeering bereid is te volgen ten opzichte van sommige belangrijke punten.

2. Wij hebben Uw Lordschaps brief in ernstige overweging genomen, en moeten ons oprecht leedwezen er over te kennen geven, dat Harer Majesteits Regeering niet het geheel van ons verslag van de vroegere transacties kan aannemen, of in alle opzichten onze beschouwing van den tegenwoordigen stand van zaken deelen kan, maar daar Uw Lordschap thans niet in bijzonderheden wenscht te treden, zullen ook wij voor het tegenwoordige van dit onderwerp afstappen.

3. Maar eer wij trachten de begeerde meer volledige ophelderingen te geven, kunnen wij ons niet weerhouden, van wederom duidelijk te verklaren, dat noch de Volksraad, noch de bevolking der Zuid-Afrikaansche Republiek ooit erkend heeft of erkennen kan, dat de Zand-rivier-Convention na de annexatie in 1877 opgehouden heeft te bestaan.

4. De punten, waaromtrent Uw Lordschap nadere ophelderingen verlangt, schijnen ons de volgende te zijn:

1°. De zin waarin men begeert, dat in eene nieuwe overeenkomst eenige connexie met Engeland zal blijven bestaan.

2°. De vaststelling van de grenslijnen der Transvaal en meer bepaaldelijk van de westelijke grenslijn, en

3°. De aard van de nieuwe overeenkomst, die men voorstelt in de plaats te stellen van de Convention van Pretoria.

5. Ten opzichte van het eerste dezer punten, namelijk de toekomstige betrekking

¹⁾ N°. 6.

tusschen Harer Majesteits Regeering en de Zuid-Afrikaansche Republiek, wenscht de Deputatie nog eens te verwijzen naar hetgeen in haren brief van den 14^{den} dezer¹⁾ gezegd is, dat, behalve het standpunt door haar vastgesteld als de grondslag van verdere overeenkomst, namelijk dat:

„in de nieuwe verbintenis elke band, waardoor wij thans met Engeland verbonden zijn, niet verbroken worde, maar dat de verhouding van staatsrechtelijke afhankelijkheid, waarin ons land thans tegenover de Britsche Kroon staat, vervangen worde, door die van eene vrij-contracteerende Mogendheid", en verder gezegd werd, dat er „geenerlei bezwaar bestaat tegen eene nadere regeling van handels- en andere belangen met Harer Majesteits Regeering, hetzij in de nu te sluiten overeenkomst, hetzij bij afzonderlijk verdrag."

De redelijkheid echter erkennende van eene duidelijke verstandhouding omtrent een punt, te belangrijk dan dat later misverstand daaromtrent ontsta, wenscht de Deputatie te verklaren, dat, met erkenning van den voorgestelden grondslag, er geen reden bestaat, waarom de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek niet in een vriendschappelijke betrekking staan zou met Harer Majesteits Gouvernement en waarom alle punten van gemeenschappelijk belang niet op vriendschappelijke wijze zouden worden geregeld, als bij voorbeeld, onderlinge bescherming van handelsbelangen, een gemeenschappelijke Inboorlingen-politiek en dergelijke.

De Deputatie zou zelfs verder willen gaan en verklaren, hetgeen reeds herhaaldelijk en openlijk verklaard is door de Regeering en door het Volk der Zuid-Afrikaansche Republiek, dat hunnerzijds geen bezwaar er tegen bestaat, om elk confederatie-plan tusschen de Koloniën en de Staten van Zuid-Afrika, uitgaande van Harer Majesteits Gouvernement en waarin de belangen der Rijksregeering behoorlijk worden erkend, zelfs voor zoover een Britsch Protectoraat noodig mocht zijn tegenover elke poging van de zijde van overzeesche Regeeringen, om door geweld van wapenen Zuid-Afrika in bezit te nemen, — in gunstige overweging te nemen.

6. Met betrekking tot de grenslijnen der Transvaal en vooral de westelijke grenslijn wenscht de Deputatie Uw Lordschap mee te deelen, dat zij voornemens is, binnen weinige dagen een afzonderlijk document voor te leggen, een volledig verslag bevattende van:

1°. De rechten van de Zuid-Afrikaansche Republiek op de streken, waar de tegenwoordige moeilijkheden bestaan.

2°. De inbreuken op die rechten gemaakt.

3°. Een historisch overzicht van de tegenwoordige verwickelingen.

4°. De voorstellen omtrent een permanente schikking.

7. Maar om Uw Lordschap terstond met de strekking onzer voorstellen bekend te maken, willen wij verklaren, dat wij gewillig zijn de grenslijn aan te nemen, zooals die in de Pretoria-Conventionie vastgesteld is, behalve op onze westelijke grens, waar eene wijziging volstrekt noodzakelijk is en daar Uw Lordschap verdere inlichting begeert omtrent dat gedeelte van de grens, willen wij Uw Lordschaps vragen openhartig beantwoorden.

1°. Onze Regeering is bereid en is altijd bereid geweest, vrede en orde op en nabij onze grenzen te bewaren en te helpen bewaren.

2°. Wij zijn gewillig, er in toe te stemmen dat de belanghebbende partijen in die streken voortaan onderdanen zijn zullen van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek of van de Kaap-Kolonie naar hun eigen vrije keus, daar ons eenig doel is, hen onder een gevestigden Regeeringsvorm te zien geplaatst, zoodat de thans bestaande moeilijkheden uit den weg geruimd mogen worden en in de toekomst mogen worden voorkomen.

3°. Daarom kunnen wij Uw Lordschap niet de verzekering geven, dat een der wegen, die de handelsweg uit de Kolonie naar het noorden is, uit ons gebied zal worden buitengesloten; want door het geven van zulk eene verzekering zouden wij verplicht zijn, van de Republiek sommige Opperhoofden en hunne Stammen af te snijden, die reeds herhaaldelijk er tegen geprotesteerd hebben, om uit onze protectie te worden verwijderd. Maar behalve die weg, zijn er andere wegen van de Kolonie naar het noorden, en de Regeering der Republiek, gelijk wij hierboven reeds zeiden, zal altijd bereid zijn, tot eene schikking met de Kolonie te komen omtrent handelsbetrekkingen.

4°. Indien onze voorstellen omtrent de regeling van de westelijke grens aangenomen worden, zal de Transvaal aan de Kolonie grenzen en onze Regeering zal afdoende maatregelen nemen, om de onzijdigheid van onze grenzen te bewaren, en zal bereid zijn, haar billijk aandeel te dragen van de verantwoordelijkheid van zoodanige bepalingen, als de twee Regeeringen noodzakelijk mogen achten voor de bewaring van vrede en orde op die grens.

¹⁾ N°. 5.

8. Wat den aard aangaat van de nieuwe overeenkomst, die wij in plaats der Pretoria-Convention zouden willen voorstellen, zal de Deputatie het als een gunst beschouwen, als Uw Lordschap ons wilde toestaan, binnen eenige dagen een Concept-Convention voor te leggen, waaruit Uw Lordschap de begeerte van de Deputatie zal kunnen zien, ten opzichte van den aard van de finale schikking, die getroffen worden moet tusschen Harer Majesteits Regeering en de Zuid-Afrikaansche Republiek.

Wij hebben, enz.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
H. M. Minister van Koloniën,
Downingstreet.

N°. 8.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 26 November 1883.

My lord.

De Deputatie van de Zuid-Afrikaansche Republiek heeft de eer, ten vervolge op haar schrijven van 23 dezer ¹⁾ hierbij over te leggen:

1°. Een Ontwerp-Tractaat.

2°. Een Memorandum over de zuidwestelijke grenzen.

Ten aanzien van dit Ontwerp-Tractaat wordt nog opgemerkt:

a. dat, ter gemoetkoming aan de bedenkingen van Uw Lordschap, daarin geen gewag gemaakt wordt van de Convention van Zand-rivier, hoewel de Deputatie daarmede niet geacht wil worden, haar vroeger ontwikkeld standpunt te hebben prijsgegeven, noch ook de juistheid te hebben erkend van Uw Lordschaps opvatting van gemeld Tractaat.

b. dat de voorgestelde bepaling van Artikel 2 hare toelichting vindt in het Memorandum over de westelijke grenzen en te beschouwen is in verband met de denkbeelden aan het slot van dat stuk ontwikkeld.

c. dat de financiële kwestie en andere zaken van tijdelijken aard, naar ons oordeel, voegzamer te regelen waren in een afzonderlijk Protocol, dan in het Tractaat zelf.

d. Wat de voor Zuid-Afrika zoo belangrijke Naturellen-politiek betreft, meent de Deputatie, dat het zoowel in het belang der Inboorlingen-bevolking, als der blanke rassen is, dat de Regeeringen der verschillende Koloniën en Staten hierin over en weder elkander vertrouwen en pogen te geraken tot eenparige regeling.

Reden, waarom de Deputatie bereid zou zijn, indien Uw Lordschap zulks begeeren mocht, hare gunstige overweging te schenken aan eene regeling, waarbij bij voorbeeld bepaald wordt: a. dat de onderscheidene Gouvernemen ten in Zuid-Afrika de verplichting op zich namen, om elkander mededeeling te doen van hunne wetgeving en regeling in dit opzicht, en b. dat de verschillende Regeeringen, behalve deze mededeeling, pogingen aanwendden, om door conferentie van gevolmachtigde Commissarissen tot eenparige regeling te geraken.

Wij hebben, enz.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

¹⁾ N°. 7.

*Bijlage I, behoorende bij No. 8.***ONTWERP-TRACTAAT.**

De Edelachtbare Volksraad van de Zuid-Afrikaansche Republiek en Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigde Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië, het nuttig geoordeeld hebbende, om eene duurzame regeling te maken van de wederzijdsche betrekkingen tusschen beide landen en om de vriendschappelijke verstandhouding tusschen hunne wederzijdsche burgers te bevorderen, hebben benoemd tot hunne gevolmachtigden, om daartoe een Tractaat te sluiten, te weten:

de Edelachtbare Volksraad: den Hoogedelgestrengen Heer Stephanus Johannes Paulus Kruger, President der Zuid-Afrikaansche Republiek; den Weledelgestrengen Heer Stephanus Johannes Du Toit, Superintendent van Onderwijs; den Weledelgestrengen Heer Nicolaas Jacobus Smit, lid van den Edelachtbaren Volksraad; en: Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigde Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië,

• • • • •
welke, na elkander hunne volmachten, die in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, te hebben medegedeeld, omtrent de volgende Artikelen zijn overeengekomen en deze hebben vastgesteld.

Art. I.

Er is overeengekomen, dat Hare Britsche Majesteit bij dit Tractaat erkent en waarborgt de volledige onafhankelijkheid van de Zuid-Afrikaansche Republiek met het recht, om hare eigene zaken te besturen, volgens hare eigene wetten zonder eenige bemoeiing van de zijde van het Britsche Gouvernement, met dien verstande, dat dit stelsel van niet-bemoeiing verbindend is voor beide partijen.

Art. II.

De tegenwoordige grenzen der Zuid-Afrikaansche Republiek zijn die, aangewezen in het eerste Artikel van de Pretoria-Conventionie van 1881, met uitzondering van de zuidwestelijke grenzen, welke zijn, als volgt:

De tegenwoordige grens wordt behouden tot aan het punt waar de Notwane-rivier zich vereenigt met de Krokodil-rivier. Van dat punt af volgt de grenslijn de Notwane-rivier tot een mijl afstands van de kraal van den Kapitein Lentsoe (Stam van wijlen Chamean); van daar met insluiting van die geheele kraal aan weerszijden van de rivier in eene rechte lijn tot Sepetsi (instrooming der Metsi-Mashwane-rivier); van daar de lijn volgende, die het land van het opperhoofd Magoosie afscheidt, van dat van Gatsisibie, deze laatste dus vallende buiten de Republiek; en verder langs de westelijke grenzen der stammen van Montsioa, Moshette, Massouw en Mankoroane — deze alle dus vallende binnen de Republiek; — met dien verstande, dat hunne buitenlijnen niet overschrijden de lijn, aangewezen bij de Proclamatie van 29 April 1868, namelijk, de rechte lijn, getrokken van het meer N'gami tot aan het noordelijke punt van Langeberg, en verder de grenslijn van Griqua-land West en met die lijn van Griqua-land West tot aan de Vaal-rivier.

Art. III.

Er is overeengekomen, dat geene verandering of uitbreiding van het grondgebied van eene der beide partijen zal plaats hebben, zonder medeweten en goedkeuring der andere partij en dan nog alleen, ingeval voor den vrede of de veiligheid op de grenzen, of voor het algemeen belang van Zuid-Afrika, zoodanige verandering of uitbreiding van grondgebied raadzaam bleek.

Mocht de goedkeuring der andere contracteerende partij tot zoodanige verandering of uitbreiding van grondgebied niet kunnen verkregen worden, dan zal dit geschil onderworpen worden aan de beslissing van scheidsrechters, gelijk bepaald is in Artikel VIII.

Art. IV.

Er is overeengekomen, dat geen slavernij, onder welken vorm ook, door een

der beide contracteerende partijen onder haar bestuur zal worden geduld, en wijders, dat geen der beide partijen eenige nieuwe overeenkomst, noch verbintenis, met wien ook der vreemde gekleurde Stammen, zal aangaan, zonder goedkeuring der andere partij.

Mocht de goedkeuring der partij tot zoodanige overeenkomst of verbintenis niet kunnen verkregen worden, dan zal dit geschil onderworpen worden aan de beslissing van scheidsrechters, gelijk bepaald is in Artikel VIII.

Art. V.

Er is overeengekomen, dat geene andere of hoogere rechten mogen gelegd worden op den invoer van eenig artikel, voortgebracht of bewerkt in de landen en bezittingen van een der beide contracteerende partijen, in de landen en bezittingen der andere partij, dan de rechten, die gelegd zijn of zullen worden, op gelijke artikelen afkomstig van de landen van andere Mogendheden; noch zal door de eene partij eenig verbod van invoer van eenig artikel, voortgebracht of bewerkt in de landen en bezittingen van de andere partij, gehandhaafd of opgelegd worden, dat niet gelijkelijk van toepassing zal zijn op den invoer van gelijk artikel, voortgebracht of bewerkt in andere landen.

Bovenstaande bepaling sluit de mogelijkheid niet uit, om met de Staten en Koloniën van Zuid-Afrika, of met eenige dezer Staten of Koloniën, eene bijzondere regeling omtrent invoerrechten en andere handelsbetrekkingen te maken.

Art. VI.

Er is overeengekomen, dat geen der beide contracteerende partijen de andere zal belemmeren in den aankoop en den toevoer van vuurwapenen en ammunitie, en er wordt van weerszijden insgelijks verstaan, dat elke handel in vuurwapenen en ammunitie met Inboorlingen is verboden door de beide contracteerende partijen.

Art. VII.

Er is overeengekomen, dat er een afzonderlijk Tractaat zal worden gesloten voor de wederzijdsche uitlevering van misdadigers.

Art. VIII.

Alle geschillen, die mochten ontstaan over de uitlegging of de uitvoering van dit Tractaat, of over de gevolgen van eenige inbreuk daarop, zullen, indien de contracteerende partijen deswege niet rechtstreeks tot eene bevredigende schikking kunnen komen, onderworpen worden aan de beslissing van eene Commissie van scheidsrechters.

Deze Commissie van scheidsrechters zal benoemd worden door beide partijen, in dier voege, dat elk der partijen een scheidsrechter of een gelijk getal scheidsrechters zal benoemen, naar de zaak mag vereischen.

Indien de scheidsrechters of eene meerderheid van hen niet mochten kunnen overeenstemmen, zal het geschil onderworpen worden aan de beslissing van den President der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, en, bij diens weigering, aan de beslissing van het Hoofd eener andere onafhankelijke Mogendheid.

De beslissing van de scheidsrechters en, ingeval deze niet kunnen overeenstemmen, de beslissing van den President der Vereenigde Staten van Noord-Amerika of van de hem vervangende Mogendheid, zal verbindend zijn voor de beide contracteerende partijen.

Art. IX.

Dit Tractaat zal geratificeerd worden door beide contracteerende partijen, de ratificatiën zullen zoo spoedig mogelijk worden uitgewisseld te Pretoria, en het Tractaat zal in werking treden onmiddellijk na de respectieve ratificatiën.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit Tractaat in duplo hebben onderteekend, in de Hollandsche en in de Engelsche taal.

Gedaan te Londen, op heden, den
jaar Onzes Heeren, Achttienhonderd drie en tachtig.

dag van November, van het

*Bijlage II, behoorende bij No. 8.***WESTELIJKE GRENZEN.**

Het is van algemeene bekendheid, dat de landstreken gelegen aan de westelijke grenzen der Zuid-Afrikaansche Republiek, gedurende de laatste drie jaren het tooneel zijn van voortdurende onlusten. Verschillende Opperhoofden van inlandsche Stammen voeren aldaar tegen elkander een bloedigen strijd, en maken zich schuldig aan onmenschelijke wreedheden. Ook blanken, komende uit de verschillende Koloniën en Staten van Zuid-Afrika, ja zelfs uit Europa, door de hoofden van weerszijden te hulp geroepen, nemen aan dien strijd deel.

In ruil voor hun bijstand hebben zij van de hoofden zekere territoriale rechten verkregen, iets waardoor de toestand nog ingewikkelder wordt.

Vordert reeds het algemeen belang, dat aan dien toestand van betrekkelijke regeeringloosheid en van bloedvergieten zoo spoedig mogelijk een einde kome, voor de Zuid-Afrikaansche Republiek bestaat daartoe een overwegende drangreden. Haar grondgebied toch paalt onmiddellijk aan deze ongelukkige landstreken en zij ondervindt dagelijks al de moeilijkheden, die eene onrustige en toomellooze grensbevolking aan zijn nabuur pleegt te doen ondervinden.

Uit den aard der zaak bestaat er in het algemeen geen heldere voorstelling van de verhoudingen, waarin de Zuid-Afrikaansche Republiek zich tegenover deze landstreken en hare bewoners bevindt, en ook niet van de onderlinge verhoudingen tusschen de verschillende Stamhoofden.

De Deputatie heeft het daarom haar plicht geacht, een en ander nader uiteen te zetten, en die plicht woog haar te zwaarder, nu haar bleek, dat en de handelingen en de bedoelingen van de Zuid-Afrikaansche Republiek te dezen aanzien vaak worden miskend. De noodlottige toestand aan de westelijke grenzen is voor de Zuid-Afrikaansche Republiek een bron van gedurige zorg en groote uitgaven, en tot loon voor die zorg en die uitgaven oogst zij slechts de meest ongegronde verwijten.

De Deputatie wenscht achtereenvolgens aan te wijzen:

- I. de rechten der Zuid-Afrikaansche Republiek;
- II. de inbreuken op deze rechten;
- III. den loop der bestaande verwikkelingen;
- IV. de middelen tot herstel.

I. Rechten der Zuid-Afrikaansche Republiek.

Toen de Emigranten-Boeren in 1836 Harer Majesteits bezittingen verlieten, en noordwaarts trokken over de Oranje-rivier, was de landstreek ten noorden van de Vaal-rivier, tot eene grootere uitgestrektheid dan de tegenwoordige Transvaal, onder de heerschappij van de twee bloeddorstige Zulu-overweldigers Umzwaas en Mosilikatse, die met moorddadig geweld die streken veroverden en in het bezit hielden, hunne veroveringstochten nog steeds verder uitbreidende, zuidwaarts tot in het grondgebied, thans behorende tot den Oranje-Vrijstaat, en westwaarts tot aan de Kolohari-woestijn. De Olifants-rivier was de grensscheiding tusschen de bezittingen dier veroveraars; het oostelijk gedeelte onder Umzwaas en het westelijk gedeelte onder Mosilikatse.

Het oostelijke deel van Transvaal werd later door de Emigranten-Boeren gekocht of geruild van Umzwaas. Maar het westelijke gedeelte des lands is hun eigendom geworden, krachtens het recht van verovering en cessie.

Daar nu de tegenwoordige verwikkelingen meer bepaaldelijk dat westelijke deel onzer bezittingen betreffen, acht de Deputatie het niet ondienstig, een kort historisch overzicht te geven van de wijze waarop, en de uitgestrektheid tot hoever deze streek het eigendom der Zuid-Afrikaansche Republiek geworden is.

Mosilikatse, de toenmalige beheerscher dier westelijke streken, was geen oud-inlandsch Stamhoofd, maar, gelijk gezegd is, een veroveraar uit Zulu-land, die eerst sedert het jaar 1822 zijne veroveringen over deze streken uitstreckte. De oorspronkelijke bevolking dezer landstreek was door hem op de wreedaardigste wijze bijna

geheel uitgemoord. Eenige kleine overblijfselen van Stammen waren voor levensbehoud over de Vaal-rivier gevlucht en woonden op gronden, nu tot den Oranje-Vrijstaat behorende; bij voorbeeld de Baralongs, toen te Blesberg verblijf houdende. Een ander klein overblijfsel der oorspronkelijke Stammen bleef onder Mosilikatse wonen, als zijne slaven of „honden”, in de diepste vernedering, armoede en ellende.

Terwijl de uitgeweken Boeren in den Oranje-Vrijstaat verblijf hielden, kwam Mosilikatse ook hen aanvallen op zijne gewone bloeddorstige en roofzuchtige wijze, moordende en plunderende, zoover hij kon. Onverhoeds overviel hij een gedeelte der Emigranten, vermoordde mannen, vrouwen en kinderen en voerde bovendien een deel van hun vee, benevens vijf kinderen weg. De overige Boeren vluchtten voor levensbehoud bijeen en trokken in een laager bij Vechtkop. Ongeveer 15 à 20 dagen later kwam Mosilikatse met eene groote macht en viel hen aldaar wederom aan. De Boeren sloegen hem terug, maar hij voerde haast al hun vee weg.

De Baralongs kwamen toen met hun draagossen en hielpen de wagens der Boeren vervoeren naar hun verblijfplaats te Blesberg.

Een Commando van Boeren zette daarop Mosilikatse achterna, ten einde te trachten, de ontvoerde kinderen en het geroofde vee terug te halen. Machabi, een Onder-kapitein der Baralongs, met ongeveer 15 volgelingen, vergezelde het Boeren-Commando als wegwijzer, de overige Baralongs waren te bevreesd voor Mosilikatse, om mede te gaan. De Boeren versloegen Mosilikatse boven aan Klein-Mariko, kregen een klein gedeelte van het geroofde vee terug, maar niet de kinderen. Zij betaalden Machabi met een deel van het teruggenomen vee. Dit gebeurde in 1837.

Nog datzelfde jaar trok een tweede Boeren-Commando uit tegen Mosilikatse, met hetzelfde doel als het vorige. Machabi ging weder als wegwijzer met eenige volgelingen mede. Ditmaal versloegen de Boeren Mosilikatse in dezelfde streek en verdreven hem noordwaarts tot onder aan Groot-Mariko. Een groot gedeelte van het geroofde vee werd nu teruggenomen, waarvan weder een deel aan Machabi gegeven werd tot belooning, maar de ontvoerde kinderen werden niet teruggevonden.

Tegen het einde van 1838 trok weder een sterke patrouille uit, om te zien waar Mosilikatse zich toen ophield en of er nog eenige kans bestond, hun kinderen en overige vee, door hem ontvoerd, terug te krijgen. Zij doorreisden de noordwestelijke streken des lands, maar vonden geen Kaffers, behalve hier en daar kleine troepen, zich schuil houdende in grotten en holen, van welke zij vernamen, dat Mosilikatse ver noordwaarts was getrokken, en dat slechts een groote Kraal van zijn Stam nog verblijf hield over Magalies-berg, nabij de plaats, waar nu Pretoria gelegen is (Salkats Nek), welke daar geposteerd was, om de slaven of „honden” van Mosilikatse die van hem wegliepen, op te vangen, en de weinige overgeblevenen der oorspronkelijke Stammen voortdurend te berooven en te vermoorden, alsook om de bewegingen der Boeren te bespieden.

Die weinig overgeblevenen van de oorspronkelijke bevolking, volgens hun eigen opgaaft te zamen nog geen 10,000 zielen tellende in deze geheele landstreek, in de diepste armoede en ellende verkeerende, smeekten de Boeren, hen onder bescherming te nemen, waaraan voldaan werd.

De patrouille keerde daarop terug; de Boeren trokken de Vaal over en vestigden zich aan de Mooi-rivier, nu Potchefstroom, in 1839. Daar komende, kwamen nog verschillende der overgebleven kleine groepen de hulp en bescherming der Boeren inroepen. Ten einde aan de moordtooneelen van Mosilikatse een einde te maken en die overgeblevenen der overweldigde Stammen tegen geheele vernietiging te beveiligen, trok dadelijk in 1840, een ander Commando uit, tegen de groote Kraal van Mosilikatse aan den Magalies-berg. Zij versloegen de geweldenaars en vonden nog aldaar de kleederen en andere goederen der vermoorde Boeren, bij den eersten strooptocht door Mosilikatse weggevoerd.

Mosilikatse met al zijn volgelingen vluchtte ver noordwaarts en liet het land aan de Boeren vrij, die aldus *door wettig recht van verovering* daarvan in het bezit kwamen. Voor de weinigen, die van de vroegere inlandsche bevolking in het leven waren gebleven, was deze veranderde toestand een ware verademing.

Zij werden daardoor bevrijd van eene ondraaglijke tirannie en de bejegening, die zij van de Boeren ondervonden, was van dien aard, dat van alle kanten andere Naturellen het land binnenstroonden, om onder de bescherming der Republiek veilig te kunnen leven.

Bij voorbeeld, de Baralongs, die toen van Blesberg uit den Oranje-Vrijstaat over de Vaal-rivier trokken, en aan wie Potgieter, op hun verzoek, 6 plaatsen afstond, om daarop te wonen, onder bescherming der Boeren, eerst 2 plaatsen aan

Machabi en zijne volgelingen, 4 aan het overige gedeelte van dien Stam, dat late aankwam, nu onder Moshette en Montsioa.

Zoo ook de Batlapins, onder Gazibone, die onder de bescherming der Boeren eene woonplaats verkregen. Alsmede de kapiteins Secheli en Gatsisibi, die met hunne volgelingen uit het Dorst-land, of de Kalahari-woestijn, nu introkken en zich onder de bescherming der Boeren plaatsten.

Velen, die door Mosilikatse als gevangenen waren weggevoerd, wisten te ontvluchten, en verkregen vergunning, om zich te vestigen binnen het grondgebied der Republiek.

Enkele Stammen, welke nog aan de klauwen van den veroveraar waren ontkomen, doch in voortdurend gevaar verkeerden, werden ook door de Boeren, op hun verzoek, onder bescherming genomen, zooals de Stam van Pokolo, die de noordwestelijke streken bewoonde, tot aan het meer Guami, maar nu nader kwam wonen, ten einde dichter bij hun beschermers te zijn.

Uit dit historisch overzicht acht de Deputatie het recht van verovering, dat de Zuid-Afrikaansche Republiek heeft op de westelijke streken, die het tooneel uitmaken der tegenwoordige verwikkelingen, genoegzaam gestaafd. Mocht er echter eenige twijfel bestaan aangaande dat recht van verovering op de streek, thans bewoond door de Batlapins onder Gazibone en Mankoroane, dan zij meteen alle twijfel opgeheven door de vermelding der feiten, welke ontegenzeggelijk aantoonen, dat deze streken en die Stam opnieuw aan het wettig gezag der Zuid-Afrikaansche Republiek werden onderworpen.

In het jaar 1858, toen de Regeering van den Oranje-Vrijstaat, onder President Boshof, in oorlog was met de Basutos, maakte Gazibone, Groot-opperhoofd der Batlapins, een inval, zoowel in het grondgebied der Zuid-Afrikaansche Republiek als van den Oranje-Vrijstaat, zonder eenige aanleiding of voorafgaande kennisgeving, blijkbaar enkel met het doel, om aldus zijdelings den Basutos hulpe te bieden.

De Batlapins vermoordden bij dezen inval mannen, vrouwen en kinderen, en voerden ééne vrouw en eene jongedochter weg, benevens wagens en veel vee, nadat zij de grensplaatsen hadden vernield.

Hierop kreeg de heer Kruger, die toen juist te Thaba Bosigo bezig was vrede te bewerken tusschen de Basutos en den Oranje-Vrijstaat, bevel van den Heer Pretorius, President der Zuid-Afrikaansche Republiek, dat hij onmiddellijk moest terugkeeren en als Commandant-Generaal optrekken tegen Gazibone, om hem te tuchtigen voor het bedreven kwaad, en ten einde de vrouw en dochter, alsmede de geroofde goederen, terug te halen.

Toen de Heer Kruger met zijn Commando nabij kwam, vernam hij, dat de vrouw en dochter onder opzicht van Mahura waren en zond een rapport aan dezen Onder-kapitein van Gazibone, hem verzoekende de vrouw en dochter uit te leveren, samen met de moordenaars en het geroofde vee. Mahura zond hem de vrouw en dochter, zeggende, dat hij het overige niet uitleveren kon. Al de Batlapins waren toen verzameld te Taungs, waar Mahura woonde.

De Commandant-Generaal Kruger zond toen een boodschap aan Mahura, hem vragende, of hij gemeene zaak maakte met de overige opstandelingen, en hem verzoekende, indien dat niet het geval ware, zich dan van hen af te scheiden vóór hij hen aanviel.

Toen de Generaal Kruger echter met zijn leger nader optrok, viel de gezamenlijke macht der Batlapins op hen aan. Na eenige dagen vechtens werden de Kaffers verslagen en Gazibone sneuvelde.

Hierna smeekte Mahura om vrede, erkende schuld en gaf zich over. Vrede werd gesloten en Mahura, de vader van Mankoroane, werd tijdelijk aangesteld om in Gazibones plaats te regeeren, totdat het wettig Opperhoofd, de zoon van Gazibone, meerderjarig zou zijn geworden. Mahura verbond zich, het geroofde vee terug te geven, 2000 beesten te betalen voor oorlogskosten en verder de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek te zullen gehoorzamen.

Daarop trok het Boeren-Commando terug.

Uit bovenvermelde feiten blijkt overtuigend, naar de bescheiden meening der Deputatie, dat de Zuid-Afrikaansche Republiek nog een tweede meer bijzonder recht van verovering heeft op de gronden, nu door de Batlapins bewoond; alsmede dat niet Mankoroane, maar wel Gazibone het wettig territoriaal Opperhoofd der Batlapins is.

Het goed recht der Zuid-Afrikaansche Republiek berust echter niet slechts op verovering, eene verovering die geene gewelddadige inbezitneming mag genoemd worden, doch veeleer slechts het gevolg was van eene noodzakelijke zelfverdediging

en terugname van ontroofde goederen; maar bovendien werd dat goed recht erkend door de wettige territoriale Hoofden, en door *herhaalden afstand van kunne aanspraken* bevestigd.

De wettige Opperhoofden zijn Massouw van de Korannas, Moshette van de Baralongs en Gazibone van de Batlapins, gelijk overtuigend is aangetoond, met een beroep op hunne geslachtslijsten en op de geschiedenis, door wijlen den Staats-President Burgers in zijn schrijven van 31 Augustus 1874 aan Sir H. Barkley K. C. M. G., destijds Harer Majesteits Hoogen Commissaris.

Deze Groot-opperhoofden waren allen onderdanen der Republiek, zoo ook de verdere Onder-kapiteins. Het past hierbij, te verwijzen naar de Proclamatie van den Staats-President Pretorius dd. 29 April 1868, houdende aanwijzing van de grenslijn der Republiek. (Zie Staats-Courant der Zuid-Afrikaansche Republiek van 10 Juni 1868.)

Volgens die Proclamatie loopt de grenslijn der Republiek ten westen tot aan het meer Negami en van dit meer met eene rechte lijn tot aan het noordelijkste punt van den Lange-berg. De Deputatie verwijst naar deze grensregeling, niet om de rechten der Zuid-Afrikaansche Republiek over deze geheele uitgestrektheid te handhaven, maar omdat gemelde Proclamatie eene historische beteekenis heeft, welke tot nu toe nooit behoorlijk is erkend en welke zij meteen wenscht aan te wijzen. Deze uitgestrekte gronden toch werden niet geproclameerd, omdat de Boeren ze voor bewoning noodig achtten, maar om zwakkere Stammen, die zich onder hunne bescherming geplaatst hadden, te beveiligen tegen aanvallen van Mosilikatse. Later toch (in 1846 of 1847) is een vredes-tractaat met gemelden veroveraar gesloten door de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek en hun aangewezen, om geene Stammen binnen deze grenzen aan te vallen; hetgeen ook nooit later door dezen oorlog-zuchtigen Stam is gedaan, hoewel zij buiten gemelde grensbepaling nog voortdurend zwakkere Stammen blijven veroveren en plunderen. De opvolger van Mosilikatse, Lo Banzulu, heeft meermalen van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek verlof gevraagd, om Stammen binnen deze grenslijn aan te vallen, wat steeds afgewezen werd. Doch sedert door Harer Majesteits Regeering tegen deze grenslijn geprotesteerd werd (in 1870), en gemelde Proclamatie daarop teruggetrokken werd, begon de moordlustige Zulu-stam dadelijk weder de vroeger onder onze bescherming staande zwakkere Stammen te vermoorden en te plunderen, zoodat sommige Stammen, wonende in den omtrek van het meer Negami, geheel vernietigd zijn.

Door de vroeger genoemde wettige territoriale Hoofden is dan ook nimmer op de rechten der Republiek inbreuk gemaakt, maar wel, het kan tot ons leedwezen niet verzwegen worden, door Britsche ambtenaren, wier handelingen door de Britsche Regeering zijn goedgekeurd; waartoe meestal als instrumenten gebezigd werden zelf-opgeworpen Onder-kapiteins, die in hunne onrechtmatige aanspraken op het Groot-opperhoofdschap werden ondersteund, waardoor zij in verzet kwamen niet slechts tegen hunne wettige Groot-opperhoofden, maar ook tegen de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek, die hunne onrechtmatige aanspraken niet kon erkennen. Zoo werd bij voorbeeld Mankoroane gesterkt in zijn verzet tegen Gazibone, Montsioa tegen Moshette en Ikalafin tegen Gapani.

De Deputatie meende dermate uitvoerig en nauwkeurig te moeten zijn in dit historisch overzicht, ten einde misverstand en verkeerde voorstellingen, zoo dikwijls voortgebracht, weg te nemen.

2. *Inbreuken op de rechten der Zuid-Afrikaansche Republiek.*

De ontdekking van diamanten in de streek, thans bekend onder den naam van Griqua-land West, gaf het sein tot een omkeer in de Britsche Politiek. Een stroom van Engelsche delvers kwam in, er rezen twisten en hoewel de Regeeringen der beide Republieken (Oranje-Vrijstaat en Zuid-Afrikaansche Republiek), tot wier gebied deze gronden behoorden, zeer gepaste maatregelen namen voor deze nieuwe orde van zaken, zoo was de begeerlijkheid te sterk en scheen de kans te schoon, om nieuwen luister te verwerven voor de Britsche Kroon. Een Griqua-opperhoofd, genaamd Waterboer, werd er toe gebracht, om op dit land aanspraak te maken, zijne aanspraken werden door den Britschen Gouverneur der Kaap-Kolonie ondersteund, Waterboer werd Britsch onderdaan en het land werd, ondanks ernstig protest der beide Republieken, in bezit genomen met schending van de Tractaten van Zand-rivier en Bloem-Fontein. Hoe volstrekt ongegrond de aanspraken van Waterboer waren, is o. a. daghelder

aangetoond door den eerwaarden Zendeling Moffat in een brief, opgenomen in „*The Times*” van 9 Maart 1871.

De Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek, krachtig door haar goed recht, bewilligde er in, om de kwestie te onderwerpen aan een uitspraak van scheidsrechters.

Harerzijds werd de Heer O'Reilly als scheidsrechter benoemd en van Britsche zijde de Heer Campbell, terwijl men overeenkwam dat, indien de scheidsrechters zich over de zaak niet konden verstaan, de eindbeslissing zou overblijven aan den Gouverneur Keate van Natal.

Er gebeurde datgene, wat door zwaartillende gemoederen al aanstonds werd gevreesd. De scheidsrechters konden te Bloemhof niet tot overeenstemming komen en Gouverneur Keate gaf zijn uitspraak ten nadeele der Zuid-Afrikaansche Republiek, zelfs over gronden, die niet onder arbitrage waren.

Tegen deze Keate-uitspraak, die in de geschiedenis zekere beruchtheid gekregen heeft, is door den Volksraad der Zuid-Afrikaansche Republiek ten krachtigste geprotesteerd. Niet slechts, omdat zij in zich-zelve onrechtvaardig was, maar ook op grond 1°. van partijdigheid der arbiters; 2°. van miskennis der wettige Naturellen-hoofden. Immers, er werd aangetoond, dat de Heer Campbell bij voorbaat een deel der bewuste landstreek van Waterboer had gekocht, en dat Gouverneur Keate bij voorbaat Waterboer en zijn volk als Britsche onderdanen had aangenomen, in strijd met het Tractaat van Zand-rivier.

De rechten der wettige Naturellen-hoofden werden grievend miskend door de Keate-uitspraak, welke onwettiglijk gronden afstond aan de Onder-kapiteins Mankoroane en Montsioa zonder toestemming van de Groot-opperhoofden Massouw en Moshette, die zelfs niet door de scheidsrechters waren gehoord. Een en ander is overtuigend aangetoond in het hierboven aangehaald schrijven van President Burgers aan Gouverneur Barkley.

De onjuistheid van de Keate-uitspraak is sedert ook van Britsche zijde herhaaldelijk erkend. In 1878 stonden de Griquas op tegen het Britsche Bestuur en in de rapporten van de Britsche bevelhebbers, Kolonels Lanyon ¹⁾ en Warren ²⁾, wordt luide geklaagd over de medeplichtigheid van het Hoofd Mankoroane en over zijne onmacht, om zich door de andere Hoofden als Groot-opperhoofd te doen erkennen. Inmiddels was, te kwader ure, de Zuid-Afrikaansche Republiek door Sir Theophilus Shepstone geannexeerd. Hij zag het groote gevaar van den toestand van regeeringloosheid aan de westelijke grenzen en betoogde, als Gouverneur van de Transvaal, in zijne merkwaardige dépêche van 18 Juli 1878 ³⁾, dat de Keate-uitspraak de noodlottige uitwerking had gehad, om de Naturellen grootelijks te doen benadeelen in vele gevallen door blanke fortuinzoekers, en in allen gevalle door onderlinge twisten tusschen de Stammen en door regeeringloosheid. Gouverneur Shepstone sprak het onverholen uit, dat er slechts één middel was, om aan de Inboorlingen recht te doen wedervaren en vrede en veiligheid in het land te herstellen. En welk was dat middel? Geen ander dan een terugkeer tot de oude grenzen van de Zuid-Afrikaansche Republiek en tot de politiek, steeds door haar gevolgd. Hij stelde voor, om het gezag van het Transvaalsche Gouvernement uit te strekken „*over the whole of the old limits of the Transvaal*” met aanwijzing van eene voldoende locatie voor elk der Stammen, die door de Keate-uitspraak verkeerdelijk buiten de Transvaal werden gesloten.

De Deputatie wenscht dit zaakrijk advies, afkomstig van een getuige, die van Britsche zijde voorzeker niet zal worden gewraakt, met den meesten nadruk aan de aandacht van Uw Lordschap te onderwerpen.

Naar hare overtuiging kan er niet beter worden gedaan dan dit advies alsnu op te volgen.

Er kan niet genoeg op gewezen worden, dat de kiem van de tegenwoordige onlusten in de Keate-uitspraak te vinden is, en meer in het bijzonder, in de noodlottige bepaling dier uitspraak, waarbij aan Mankoroane en Montsioa eene stelling van Groot-opperhoofd werd verzekerd, welke hem niet toekwam en waardoor de rechten der Groot-opperhoofden Massouw en Moshette op het pijnlijkst werden gekrenkt. Wil men een nader bewijs van het gevaar, gelegen in de erkenning van zoodanig onwettig Opperhoofd? Men leze de dépêche van Sir William Owen Lanyon, toenmaals Gouverneur van Griqua-land West, dd. 19 Febr. 1879. ⁴⁾

¹⁾ Blue Book C — 2220 p. 162.

²⁾ ——— C — 2454 p. 32.

³⁾ ——— C — 2220 p. 109.

⁴⁾ ——— C — 2454 p. 27.

Deze getuigt daarin, dat Mankoroane, dit troetelkind der Britsche Regeering, machteloos is zoowel voor goed als voor kwaad, en een bloot werktuig („a mere puppet") in de handen van kwaadstokers van zijn eigen Stam.

De Koninklijke Commissie heeft in de Pretoria-Conventie de grenslijn der Keate-uitspraak dan ook niet erkend, doch hier, gelijk in zoo menig ander opzicht, een middenweg ingeslagen, die niemand bevredigt. Zij trachtte tusschen de verschillende partijen door te zeilen in stede van zich te plaatsen op den vasten bodem van het recht.

Zij nam eene zeer willekeurige nieuwe grenslijn aan, voorgesteld door Kolonel Moysey, die gedurende den oorlog, blijkens brieven, door de Boeren onderschept, eene hoogst dubbelzinnige rol had gespeeld.

Die nieuwe grenslijn is in strijd met de rechten der Republiek, gelijk deze hiervoren Sub 2 zijn aangewezen. Die nieuwe grenslijn werd vastgesteld zonder de Groot-opperhoofden Massouw en Moshette in de gelegenheid te stellen, hun gevoelen daarover uit te spreken en zonder acht te slaan op de dringende vertoogen van de vertegenwoordigers der Zuid-Afrikaansche Republiek. ¹⁾

Gelijk wij reeds in ons Memorandum van 14 November II. hebben te kennen gegeven, werden door de grenslijn der Pretoria-Conventie getrouwe onderdanen der Zuid-Afrikaansche Republiek, tegen hun wil daarvan afgesneden en werden de Stammen zelve uiteengescheurd.

Afgesneden werden, tegen hun wil, de Groot-opperhoofden Massouw en Moshette. Beiden hebben tegen de grenslijn geprotesteerd, het volledig afbakenen der grenslijn belet en uitdrukkelijk het verlangen te kennen gegeven, om te blijven wat zij tot dusverre altijd geweest waren, getrouwe en loyale onderdanen der Zuid-Afrikaansche Republiek. ²⁾ De Stammen werden uiteengescheurd, want Machabi, een Onder-kapitein van Moshette, werd gebracht binnen de Republiek, terwijl zijn eigen Groot-opperhoofd werd buitengesloten.

Is het wonder, dat die regeling groote onlusten moest veroorzaken? ³⁾

3. Overzicht der tegenwoordige verwikkelingen.

Tijdens onzen vrijheidsoorlog werd door de Hoofden Moshette, Montsioa en Machabi eene samenkomst gehouden, om te overwegen, welke gedragslijn zij volgen zouden.

Er werd besloten, eene afwachtende houding aan te nemen en zich niet in den strijd te mengen, doch dit besluit was niet naar den wensch van Montsioa, die had voorgesteld, om de Boeren aan te vallen. In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat deze handelwijze van Montsioa zeer verklaarbaar was. Immers het Britsche Bestuur had hem, ten gevolge van de Keate-uitspraak, eene stelling van Groot-opperhoofd gegeven, die hem niet toekwam, en die door de wettige Opperhoofden en door de Boeren nimmer kon worden erkend.

Hoe ijdel Montsioa's aanspraken waren, wordt trouwens o. a. het best bewezen door de getuigenis van Montsioa's zoon, afgelegd voor de Koninklijke Commissie. ⁴⁾

Montsioa was vertoornd over den uitslag der samenkomst en vooral op Machabi, omdat deze de zijde van Moshette had gekozen en diens rechten van Groot-opperhoofd had erkend. Daarom viel Montsioa Machabi verraderlijk aan bij nacht en hij doodde daarbij een aantal mannen en vrouwen, en was wreed genoeg om sommigen te verbranden en anderen te villen. ⁵⁾ Moshette kwam toen zijn Onder-kapitein Machabi te hulp, en de twisten tusschen de Stammen waren in vollen gang. Majoor Buller en Generaal Joubert werden op verzoek der Koninklijke Commissie afgezonden om de vijandelijkheden te stuiten. Het gelukte hun, de strijdende partijen te bewegen, om de wapenen neder te leggen, totdat de Koninklijke Commissie zou hebben uitspraak gedaan, doch deze beging het groote verzuim, van de zaak ongeregeld te laten, hoewel de Opperhoofden Moshette en Machabi, zoowel als de Transvaalsche vertegenwoordigers, daarop aandrongen, Montsioa beschuldigende van moord. In plaats hiervan maakte de Koninklijke Commissie eene willekeurige

¹⁾ Blue Book C — 3219 p. 98—101.

²⁾ ——— C — 3098 p. 127 en 3381 p. 78.

³⁾ ——— C — 3098 (rapport van Majoor Buller) p. 17—44.

⁴⁾ ——— C — 3219 p. 97.

⁵⁾ ——— C — 3098 p. 36.

lijn ten westen der Republiek, in de veronderstelling, dat hierdoor vrede zou worden hersteld en gehandhaafd, hoewel onzerzijds het tegendeel werd voorspeld. Wat ook gebeurde. Want het verongelijkte Hoofd Moshette, ziende dat hem geen recht geschiedde, nam zelf het recht in handen. Het gevolg was nieuwe verwikkelingen aldaar. Doch het ging verder. Ook het Opperhoofd Mankoroane deed zijnerzijds een aanval op Massouw, bijgestaan door blanke vrijwilligers, zonder dat deze hem daartoe eenige aanleiding had gegeven. ¹⁾ Hij ontzag zich daarbij niet, de afschuwelijke wreedheid te plegen, om krijgsgevangenen tusschen twee planken te doen sluiten en levend te doen door midden zagen en schond mede de Conventie-lijn en kwam met zijne krijgsmacht binnen onze grenzen. In hoeverre Montsioa en Mankoroane tot het doen van die geheel onrechtvaardige aanvallen werden aangezet door kwaadwillige Engelsche raadgevers, wenscht de Deputatie niet te beslissen; maar het is een feit, dat de twee Hoofden steeds van Engelsche raadgevers waren omringd. De Deputatie heeft genceg aan het onloochenbaar feit, dat zoowel Montsioa als Mankoroane de aanvallers zijn geweest, en dat de Groot-opperhoofden Moshette en Massouw door de noodzakelijkheid werden gedwongen, zich tegen die aanvallers te verdedigen.

Van beide zijden werden blanke vrijwilligers te hulp geroepen en voor hunne diensten beloond door afstand van gronden, waarin Mankoroane voorging.

Door de Transvaalsche Regeering werd de meest strikte neutraliteit in acht genomen en reeds den 21sten October 1881 werd door den Heer Kruger, als Vice-President, en den Heer Joubert, als lid van het Driemanschap, eene Proclamatie uitgevaardigd, waarbij aan alle burgers zonder onderscheid werd verboden, aan deze onlusten eenig deel te nemen onder bedreiging van straf ingevolge de wet. ²⁾

Nadat de strijd gedurende eenigen tijd met verbittering was gevoerd, moesten Mankoroane en Montsioa het onderspit delven.

Dit had ten gevolge, dat er vrede werd gesloten, eerst tusschen Massouw en Mankoroane en vervolgens ook tusschen Moshette en Montsioa. ³⁾

Daarbij werden aan de blanke vrijwilligers van beide oorlogvoerende partijen gronden afgestaan en werd het oppergezag ingeroepen van de Zuid-Afrikaansche Republiek. ⁴⁾

De Transvaalsche Regeering had inmiddels ernstige pogingen gedaan om vrede te verkrijgen door alle middelen die te harer beschikking stonden.

Deze pogingen werden door het Britsche Gouvernement niet gesteund en tegen de cessie van rechten, door de Opperhoofden aan de Zuid-Afrikaansche Republiek later wederom hernieuwd en opgedrongen, werd overeenkomstig de adviezen van Sir Hercules Robinson voortdurend bezwaar gemaakt. ⁵⁾

Nieuwe onlusten zijn van deze houding der Britsche Regeering het gevolg geweest, allermeeft ten nadeele der Inboorlingen, wier toestand van regeeringloosheid nu bleef voortduren.

Mocht Uw Lordschap omtrent een of ander der hierboven vermelde feiten nader bewijs verlangen, zoo blijft de Deputatie, overeenkomstig het aanbod gedaan in haar Memorandum van 14 November, tot overlegging van bewijsstukken volkomen bereid.

4. *Middelen tot herstel.*

Uit het voorafgaande zal, naar wij vertrouwen, duidelijk gebleken zijn, dat de oorzaken der bestaande verwikkelingen gelegen zijn in de hardnekkig voortgezette miskennen der rechten *a.* van de Zuid-Afrikaansche Republiek, *b.* van de wettige Groot-opperhoofden der Inboorlingen.

Neemt men nu deze oorzaken weg, zoo zullen ook de gevolgen verdwijnen.

De historische rechten der Republiek, door verovering, door proclamatie en door herhaalde overdracht van de wettige Hoofden verkregen, behooren te worden erkend. Aan het verzoek der belanghebbenden, om opgenomen te worden in de Zuid-Afrikaansche Republiek, behooren geene moeilijkheden te worden in den weg gelegd.

¹⁾ Blue Book C — 3381 p. 44, 136.

²⁾ ——— C — 3381 p. 46, 125.

³⁾ ——— C — 3419 p. 55—57.

⁴⁾ ——— C — 3486 p. 71.

⁵⁾ ——— C — 3486 p. 47—52.

Worden deze beginselen als waarheid erkend en aan de verdere onderhandelingen ten grondslag gelegd, dan wil de Deputatie harerzijds niet staan op de dadelijke uitoefening van alle rechten der Zuid-Afrikaansche Republiek in hunnen vollen omvang.

De westelijke grenslijn kan enger getrokken worden, dan bij de Proclamatie van 29 April 1868 was geschied. De Deputatie verklaart zich volkomen bereid, om alle daartoe strekkende voorstellen met de meeste zorg te overwegen. Wordt er voorgesteld, om aan de belanghebbende partijen dezer landen de vrije keuze te laten, onder wien zij willen staan, ook daaraan zal de Deputatie hare aandacht schenken, indien zij slechts onder een geregeld bestuur komen. Wil men aan Montsioa het alternatief laten om of onderdaan te zijn van de Republiek volgens zijn eigen verzoek, of elders eene voldoende locatie te ontvangen, de Deputatie zal gaarne zien of zoo iets mogelijk zoude zijn. Het is toch aan de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek, gelijk wij herhaaldelijk verklaarden, slechts te doen, om vrede en rust in het land te verkrijgen en aan de eischen der menschelijkheid te kunnen gehoor geven.

Wat Mankoroane betreft, wil hij niet onder zijn wettig Opperhoofd staan en ook nu niet meer onder de Republiek zijn, gelijk in zijne cessie gevraagd werd, doch liever onder de Kaap-Kolonie, dan gelooft de Deputatie niet, dat daartegen harerzijds eenig bezwaar zal worden gemaakt. Ten blijke dat de Deputatie er met alle krachten naar streeft, om met Harer Majesteits Regeering tot eene bevredigende schikking te komen, wil zij hierbij zelfs voegen, dat, indien het haar gelukken mocht, omtrent de andere punten der onderhandelingen met Harer Majesteits Regeering tot overeenstemming te geraken en er op dit punt alleen verschil van gevoelen mocht overblijven, zij zelfs in overweging zou kunnen nemen, om dit punt later en afzonderlijk te doen regelen door eene gemengde Commissie, benoemd door de Regeering van de Kaap-Kolonie en door die van de Zuid-Afrikaansche Republiek.

Nº. 9.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to the
TRANSCAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Nov. 29, 1883.

Gentlemen,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letters of the 23rd and 26th instant ¹⁾.

2. The draft Treaty which you have submitted in the second of these letters is neither in form nor in substance such as Her Majesty's Government could adopt, but I will not now enter into a detailed examination of it, as it would be premature to consider the language in which reference should be made to any subject until some understanding has been arrived at with respect to that subject.

3. Her Majesty's Government would, moreover, not be able to accept as satisfactory the suggestion made in the statement with regard to the western boundary (also in-

¹⁾ Nos. 7 and 8.

Nº. 9.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan de
TRANSCAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 29 Nov. 1883.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, de ontvangst te erkennen van Uwe brieven van den 23sten en 26sten dezer ¹⁾.

2. Het Ontwerp-Tractaat, 'twelk Gij in den tweeden dezer brieven hebt overgelegd, is noch wat vorm, noch wat inhoud betreft, van dien aard, dat Harer Majesteits Regeering het zou kunnen aanvaarden, maar ik zal het thans niet in al zijn bijzonderheden nagaan, daar het voorbarig geacht mag worden, nu reeds in overweging te nemen, in welke bewoordingen over eenig onderwerp zal worden onderhandeld, alvorens eenige overeenstemming met betrekking tot dat onderwerp zal zijn bereikt.

3. Harer Majesteits Regeering zou bovendien niet in staat zijn, den voorslag gedaan in de verklaring ten opzichte van de westelijke grens (ook opgenomen in

¹⁾ Nos. 7 en 8.

closed in your letter of the 26th instant), ¹⁾ that it should be considered separately hereafter whether the boundaries which you now propose to define in a permanent instrument should subsequently be modified.

4. I have the honour to request that you will again refer to my letter of the 20th instant, ²⁾ in which you will find it stated that after consideration of your first communication Her Majesty's Government felt it necessary that before examining your proposals they should receive some satisfactory assurance that you are ready to agree to such a definition of the western boundary of the Transvaal as will place outside the State those Native Chiefs and tribes who object to come within it.

5. You are no doubt aware that there is a strong feeling in this country in favour of the request of these Chiefs that their independence may be secured if they cannot come under British rule, and what I desired to explain to you was that Her Majesty's Government cannot consider any other points until it has been definitely settled with you that the boundaries of the Transvaal, if extended beyond the line now fixed by the Convention of 1881, shall not include the territory which it is desired to reserve for these Chiefs and their people.

6. It is necessary that the question of the western boundary of the Transvaal shall be settled on this principle before any further points can be considered; and on hearing from you that you understand this stipulation, I shall have pleasure in sending for your consideration a map, showing what extension of the present boundary of the Transvaal Her Majesty's Government can agree to, and in further explaining the conditions to which that concession would be subject.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

¹⁾ No. 8.   ²⁾ No. 6.

Uwen brief van den 26sten dezer) ¹⁾, als voldoende aan te nemen, dat vervolgens afzonderlijk zou dienen overwogen te worden, of de grenzen, welke Gij nu voorstelt in eene permanente acte te bepalen, later gewijzigd zouden moeten worden.

4. Ik heb de eer te verzoeken, dat Gij u voorts wilt houden aan mijn brief van den 20sten dezer ²⁾, waarin gij vermeld zult vinden, dat, na Uwe eerste mededeelingen overwogen te hebben, Harer Majesteits Regeering noodig oordeelde, alvorens Uwe voorstellen te onderzoeken, zij eenige voldoende zekerheid zou wenschen te ontvangen, dat Gij bereid zijt om genoegen te nemen met zulk eene bepaling van de westelijke grens van de Transvaal, waardoor die Inboorlingen-hoofden en Stammen, die zich verzetten om daarbinnen te komen, buitengesloten worden.

5. Het zal U ongetwijfeld bekend zijn, dat er hier te lande een sterke publieke opinie bestaat ten gunste van het verzoek dezer Hoofden, dat hun onafhankelijkheid verzekerd moge zijn, indien zij niet onder Britsch Bestuur kunnen komen, en wat ik verlangde U mede te deelen, was, dat Harer Majesteits Regeering geene andere punten in overweging kan nemen, totdat bepaaldelijk met U zal zijn overeengekomen, dat de grenzen van de Transvaal, indien zij zich mochten uitstrekken voorbij de lijn, die nu bij de Conventie van 1881 is bepaald, niet dat gebied zullen insluiten, 'twelk voor deze Hoofden en hun volk wenschelijk wordt geacht te behouden.

6. Het is noodig, dat de kwestie omtrent de westelijke grenzen van de Transvaal te dezen opzichte geregeld zij, vóór er over eenig ander punt beraadslaagd kan worden; en van U vernemende, dat gij met deze bepaling instemt, hoop ik het genoegen te hebben U een kaart ter overweging te zenden, die aantoonst, welke uitbreiding van de tegenwoordige grens van de Transvaal Harer Majesteits Regeering kan toestaan, en voorts de bepalingen ontvouwende, aan welke deze concessie zou zijn onderworpen.

Ik heb, enz.,
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

¹⁾ No. 8.   ²⁾ No. 6.

No. 10.

De TRANSVAALSCH E DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL.

LONDEN, 30 November 1883.

My lord.

Wij hebben de eer, de ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps schrijven dd. 29 Novb. 11. ¹⁾

2. Het doet der Deputatie leed, dat het door haar aan Uw Lordschap voorgedragen Concept-Tractaat, naar vorm en inhoud niet door Harer Majesteits Regeering kan worden aanvaard.

3. De Deputatie is bereid, gelijk reeds in ons Memorandum aangaande de westelijke grenzen dd. 26 dezer is aangeduid, op het door Uw Lordschap aangewezen standpunt, gemelde grenskwestie te regelen, namelijk: dat de betrokken partijen, die zulks begeeren, buitengesloten worden bij de nieuwe regeling van de westelijke grenslijn.

4. Wij zullen dus gaarne ter overweging ontvangen de kaart, aantoonende, tot welk eene uitbreiding van de tegenwoordige grenslijn der Transvaal Harer Majesteits Regeering zou kunnen toestemmen, te zamen met de blootlegging van de voorwaarden, waaraan gemelde toestemming zoude onderworpen zijn, ten einde te kunnen beoordeelen, of wij ons zouden kunnen vereenigen met Uw Lordschaps toepassing van het boven nedergelegd beginsel.

Wij hebben, enz.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

No. 11.

**The Right Hon. the EARL OF DERBY to the
TRANSVAAL DEPUTATION.**

Downing Street, December 4, 1883.

Gentlemen,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 30th ultimo ²⁾, expressing your desire to receive, for consideration, a map showing what extension of the present boundary of the Transvaal Her Majesty's Government can agree to, together with an explanation of the conditions to which that concession will be subject.

¹⁾ No. 9.   ²⁾ No. 10.

No. 11.

**De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSVAALSCH E DEPUTATIE.**

Downingstreet, 4 Dec. 1883.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, de ontvangst te erkennen van Uw brief van den 30sten November ²⁾, waarin Gij Uw verlangen te kennen geeft ter overweging te ontvangen een kaart, aantoonende, tot welk eene uitbreiding van de tegenwoordige grenslijn van de Transvaal Harer Majesteits Regeering zou kunnen toestemmen, te zamen met de blootlegging van de voorwaarden, waaraan gemelde toestemming zoude onderworpen zijn.

¹⁾ No. 9.   ²⁾ No. 10.

2. In accordance with your request, I have now the honour to transmit a copy of a map ¹⁾ showing roughly the alteration in the western boundary of the Transvaal to which Her Majesty's Government are prepared to consent.

3. The change in the boundary fixed by the Convention of Pretoria, which Her Majesty's Government propose, is in that part of the line which at present divides the Transvaal from Bechuanaland. It is thought desirable to make a slight deviation there sufficient to place within the Transvaal part of the country belonging to the Baralong Chief Moshette and the Koranna Chief Massouw. The new line will keep to the eastward of the main road from Taungs to Kunana, and from Kunana to Sehuba.

4. The proposed deviation will place within the Transvaal a large portion of the lands of Stellaland and Goshen, now occupied by the freebooters calling themselves Moshette's and Massouw's volunteers, who came into the country at the invitation of those Chiefs. It will probably be desirable that any freebooters remaining outside the new line in Montsioa's and Mankoroane's country should be removed, and the whole of Bechuanaland lying outside the amended western boundary of the Transvaal, as well as the native territory to the north of Bechuanaland, through which the main trade route to the interior runs, should be acknowledged to be an independent native reserve under the joint protection of Great Britain, the Transvaal, and the Cape Colony.

5. It is further proposed, with a view to give practical effect to this arrangement, that a British Resident Commissioner should be appointed, who might reside at Kuruman, or some other convenient place within the protected territory. He would be under the orders of the High Commissioner, with whom he would correspond. He would not interfere in the internal management of the various tribes by their respective Chiefs; he would merely be the friend and adviser of the Chiefs, and endeavour, if invited to do so, to arbitrate in their inter-tribal disputes. His principal duty would be the protection of property, and the maintenance of order in the country beyond the Transvaal and Colonial frontiers. For this purpose, he should be furnished with a small but efficient mounted police force. This force would be stationed in detachments along the border,

2. In overeenstemming met Uw verzoek heb ik nu de eer, U een kaart te zenden waarop in ruwe trekken de verandering in de westelijke grenslijn der Transvaal, welke Harer Majesteits Regeering bereid is toe te staan, aangeduid wordt.

3. De verandering in de grenslijn, bepaald bij de Pretoria-Conventie, welke Harer Majesteits Regeering voorstelt, komt voor in dat gedeelte van de lijn, die tegenwoordig de Transvaal van Bechuanaland scheidt. Het wordt wenschelijk geacht, daar eene kleine afwijking te maken, voldoende om binnen de Transvaal op te nemen een gedeelte van het land, dat aan het Opperhoofd der Baralongs Moshette en het Koranna-Opperhoofd Massouw behoort. De nieuwe lijn zal getrokken worden oostelijk van den hoofdweg van Taungs naar Kunana en van Kunana naar Sehuba.

4. Door de voorgestelde afwijking zal binnen het gebied van de Transvaal opgenomen worden, een groot gedeelte van het gebied van Stella-land en Gosen, thans bezet door de vrijbuiters, zich noemende vrijwilligers van Moshette en Massouw, die in het land kwamen op uitnoodiging van deze Hoofd-kapiteins. Misschien zal het wenschelijk zijn, dat alle vrijbuiters, die buiten de nieuwe lijn in Montsioas en Mankoroanes gebied blijven, verwijderd worden, en dat geheel Bechuanaland, buiten de verbeterde westelijke grenslijn van Transvaal gelegen, zoowel als het Naturellen-grondgebied ten noorden van Bechuanaland, waardoor de voornaamste handelsweg naar het binnenland gaat, zal erkend worden als een onafhankelijk Naturellen-reserve onder het vereenigd Protectoraat van Groot-Britannië, de Transvaal en de Kaap-Kolonie.

5. Voorts wordt het voorstel gedaan, ten einde aan deze schikking practisch gevolg te geven, dat een Britsche Resident zou worden aangesteld, die of te Kuruman, of op eenige andere geschikte plaats binnen het beschermd gebied zou moeten gevestigd zijn. Hij zou staan onder de bevelen van den Hoogen Commissaris, met wien hij in overleg behoort te treden. Hij zou zich niet mogen mengen in het binnenlandsch bestuur der respectieve Hoofdlieden over hunne Stammen; hij zou eenvoudig de vriend en raadsman van deze Hoofden moeten zijn en trachten, indien hij daartoe uitgenoodigd werd, als scheidsman in de twisten der Stammen onderling op te treden. Hij zou zich vooral ten plicht moeten stellen, den eigendom te beschermen en de orde in het land buiten de grenzen der Transvaal en van de Kolonie te handhaven. Te dien

¹⁾ See page 107 of [C. 3841] of Feb. 1884.

which should, for a time at all events, be periodically patrolled. Any Natives committing depredations in the Transvaal or the Colony would be apprehended and punished, and any white marauders entering the protected territory from either the Transvaal or the Colony would be arrested, and handed over for trial to their respective Governments.

6. The cost of the Resident Commissioners' establishment and police might, in a considerable measure, be met by a native hut-tax, which the Chiefs benefited would, it is believed, willingly levy, and any deficit should be shared in equal proportions between the Imperial, Colonial, and Transvaal Governments.

7. It will of course be stated in any new convention that may be made, that, subject to the alteration above mentioned, the Transvaal Government renews the declaration contained in Article XIX. of the Convention of Pretoria, viz., that „The „Government of the Transvaal State will „strictly adhere to the boundaries defined „in the 1st Article of this Convention, „and will do its utmost to prevent any „of its inhabitants from making any encroachment upon lands beyond the said „State.”

8. I shall be happy to receive you if, after considering this letter, you should wish to have any further explanations with regard to the details of the proposed extension of the boundary.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

einde zou hij een kleine maar voldoende bereden politiemacht ter zijner beschikking moeten hebben. Deze macht zou in afdeelingen langs de grenzen gestationneerd moeten worden, langs welke grenzen, tijdelijk althans, geregeld door haar zou moeten worden gepatrouilleerd. Wanneer Naturellen rooverijen in de Transvaal of de Kolonie mochten plegen, zouden zij gevangen genomen en gestraft moeten worden en indien blanke plundersaars het beschermd gebied 'tzij van de Transvaal 'tzij van de Kolonie mochten binnen komen, moeten zij gearresteerd en uitgeleverd worden, ten einde terecht te staan voor hunne respectieve Regeeringen.

6. De kosten voor de vestiging van den Resident-Commissaris en voor de politiemacht, zouden voor een aanmerkelijk deel gevonden kunnen worden in een huttenbelasting der Inboorlingen, welke de Opperhoofden, die de bescherming genieten, naar men mag veronderstellen, gewillig zullen heffen, terwijl een mogelijk tekort in gelijke verhouding gedragen kon worden door de Keizerlijke, Koloniale en Transvaalsche Regeeringen.

7. Natuurlijk zal in elke nieuwe Conventie, welke ook, bepaald moeten worden dat, met het oog op de bovengestelde wijziging, de Transvaalsche Regeering de verklaring vernieuwt, welke vervat is in Art. XIX der Conventie van Pretoria, luidende als volgt: „De Regeering van den Transvaal-Staat zal zich stipt houden aan de grenzen omschreven in Artikel I van deze Conventie, en zal haar best doen om eenige van hare inwoners te beletten, eenigerlei inbreuk te maken op gronden buiten den genoemden Staat.”

8. Ik zal U met genoegen ontvangen indien Gij, na den inhoud van dezen brief overwogen te hebben, mocht wenschen, eenige verdere opheldering aangaande de bijzonderheden van de voorgestelde uitbreiding der grenzen te ontvangen.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heer KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

De TRANSVAALSCH E DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL.
LONDEN, 7 December 1883.

Mylord,

De Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek heeft de eer, de ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps schrijven, dd. 4 Dec. jl.¹⁾, inhoudende voorstellen, aangaande de westelijke grenslijn en de aangelegen streken, te zamen met eene kaart, aantoonende, welk eene uitbreiding van gezegde grenslijn door Harer Majesteits Regeering kan worden aangenomen en onder welke voorwaarden.

2. Het spijt der Deputatie ten zeerste dat zij in Uw Lordschaps voorstel niet kan bewilligen wegens de volgende bezwaren, welke haar onoverkomelijk schijnen.

a. Gemelde voorgeslagen schikking gaat buiten de instructie der Deputatie en zij zou dus slechts voorloopig daarin kunnen berusten, om zodoende te voorkomen, dat de verdere onderhandelingen gestremd worden; maar deze schikking zou moeten onderworpen worden aan de goedkeuring van den Edelachtb. Volksraad en de Deputatie acht zich gehouden, Uw Lordschap openhartig mede te deelen, dat zij geen kans ziet, dat de Wetgeving der Z.-A. Republiek ooit in zulk eene schikking zal bewilligen.

b. Voorts wenscht de Deputatie met alle bescheidenheid er op te wijzen, dat haars inziens Uw Lordschaps voorstel niet in overeenstemming is met het door Uw Lordschap zelf neergelegd beginsel, van de bestaande verwikkelingen te regelen, niet door geweld maar door de vrije keuze der belanghebbende partijen. Want, wordt het beginsel erkend, als door Uw Lordschap voorgesteld, dat de Stammen die zulks verkiezen, buiten de grenzen der Z.-A. Republiek gesloten worden, dan schijnt het toch nauwelijks billijk, dat degenen, die binnen de Republiek wenschen te zijn, van die vrijheid verstoken zouden zijn.

c. Bovendien mag de Deputatie hare vaste overtuiging niet voor Uw Lordschap verbergen, dat de door Uw Lordschap voorgeslagen schikking in plaats van een einde te maken aan den treurigen stand van zaken, door orde en vrede te herstellen, — iets wat wij boven alles begeeren, gelijk wij herhaaldelijk hebben te kennen gegeven — veeleer de oorzaak zal zijn van nieuwe en nog ernstiger verwikkelingen, door de uiteenscheuring van Stammen en de feitelijke ontneming van grondgebied aan sommigen ten faveure van andere Stammen.

d. Waarbij nog dient aangewezen, dat Uw Lordschaps voorslag, naar de inzichten der Deputatie, onderhevig is aan vele practische bezwaren, gelijk hieronder nader blijken zal.

3. Gebruik makende van Uw Lordschaps welmeenend aanbod, om nadere opheldering te verschaffen aangaande ondergeschikte punten in Uw Lordschaps voorslag, wenscht de Deputatie bescheidenlijk van Uw Lordschap informatie te verzoeken op de volgende, haar minder duidelijke punten in gemelden voorslag, — d. w. z., indien Uw Lordschap bovenstaande bezwaren niet als geldig erkent en desniettegenstaande nog bij dat voorstel als het eenig mogelijke blijft volharden: —

a. Tot welk eene proportionele uitgebreidheid worden de gronden van de Hoofd-kapiteins Massouw en Moshette buiten en binnen de Republiek gesloten door de nieuwe schikking?

b. Welk een pro rata aantal van de onderhoorigen der genoemde Opperhoofden bewoont de gronden, aldus buiten en binnen de Republiek gesloten door de voorgeslagen schikking?

c. Bijaldien, wat o. i. meer dan waarschijnlijk is, de onderhoorigen der beide genoemde Groot-opperhoofden niet van hun Kapiteins wenschen losgescheurd te worden, waar vinden zij eene woonplaats, en wiens eigendom worden de vroeger door hen bewoonde en aldus openvallende gronden?

d. Zal er eenige compensatie gegeven worden aan de aldus van grond beroofde onderdanen der genoemde Kapiteins; hoedanig zal het bedrag bepaald en door wie betaald worden?

¹⁾ No. 11.

e. Welk een hoegrootheid van het grondgebied Stella-land en Gosen wordt door de voorgeslagen nieuwe schikking buiten en binnen de Republiek gesloten?

f. Zullen de buitengesloten vrijwilligers zonder eenige compensatie de door hen geoccupeerde plaatsen moeten ontruimen, en ingeval zij weigeren, hoedanig en door wie zullen zij daartoe worden geforceerd?

g. En met betrekking tot het voorgesteld vereenigd Protectoraat over de buitengesloten Stammen, wie zal den Resident aanstellen? Zullen de Regeeringen der Republiek en der Kaap-Kolonie eene stem daarin hebben? En ingeval van verschil op dit punt, hoedanig zal de beslissing gevonden worden?

h. Wanneer en door wie zal de instructie voor den Resident en verdere regeling van het Protectoraat worden opgesteld? Zullen de wetgevingen van de Republiek en de Kaap-Kolonie daarin worden gehoord?

i. Ingeval de wetgeving der Republiek of der Kaap-Kolonie, of van beiden, mochten weigeren dat voorgeslagen Protectoraat te aanvaarden, welk uitzicht of waarborg heeft alsdan de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek op eene bevredigende oplossing der bestaande moeilijkheden op hare westelijke grenzen?

j. Hoe groot zal de voorgestelde politiemacht op de grenzen moeten zijn en tot welk een aandeel zullen de Inboorlingen-stammen zelven door eene huttenbelasting de kosten moeten dragen?

4. Om bovengenoemde bezwaren en bedenkingen vindt de Deputatie zich genoodzaakt, te verklaren, dat zij Uw Lordschaps voorslag niet kan accepteren, tenzij eerstgemelde bezwaren uit den weg geruimd en gemelde bedenkingen opgelost worden.

5. Reden, waarom zij nog eens en wel allerduidelijkst hare meening wenscht uit te spreken, dat zij de billijkste en eenvoudigste oplossing der bestaande moeilijkheden daarin meent te vinden, dat aan de betrokken partijen vrijheid gelaten worde, hare vrije keuze te hebben, of zij onder de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek of die der Kaap-Kolonie geplaatst wenschen te worden, wel te verstaan, dat alsdan tusschen gemelde Stammen de door hen zelven erkende grensscheidingen bij zoodanige schikking worde geëerbiedigd, of ingeval er verplaatsing moge wenschelijk geacht worden, gelijk in het geval van Montsioa, dat dan, bij wijze van ruiling, toch elke partij het haar toekomende aandeel van grondgebied verkrijge.

6. Ten slotte kan de Deputatie niet nalaten, nog eens allernadrukkelijkst te verklaren, dat zij, zelfs met afzien van haar goed recht, niets anders begeert dan vrede en orde, in het belang der menschelijkheid en tot welvaart niet slechts der Zuid-Afrikaansche Republiek, maar van Zuid-Afrika in het algemeen.

7. De Deputatie aanvaardt volgaarne Uw Lordschaps aanbod tot een onderhoud, indien Uw Lordschap zulks na het hooren onzer bezwaren en bedenkingen wenschelijk acht en wenscht slechts te vernemen, wanneer het Uw Lordschap convenieert, ons te ontmoeten.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Wij hebben, enz.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer Graaf DERBY,
enz. enz. enz.

No. 13.

No. 13.

The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.

De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSVAALSCH DEPUTATIE.

Downing Street, Dec. 11, 1883.

Downingstreet, 11 Dec. 1883.

Gentlemen,

Mijne Heeren.

I have considered with attention your letter of the 7th instant,¹⁾ and I am sorry to learn from it that you see objections to the proposal which I had made to you with

Met aandacht heb ik Uw schrijven van den 7den dezer¹⁾ gelezen, en het doet mij leed, daaruit te moeten ontwaren, dat gij bedenkingen hebt tegen het voorstel, 't welk

¹⁾ No. 12.

¹⁾ No. 12.

regard to the western boundary of the Transvaal State and the country adjacent thereto. As, however, I hope that those objections may disappear after you have received the explanations which you now ask for, I will proceed to notice the points which you have raised in the order in which they are stated.

2. I am aware that you cannot finally conclude a Convention which would bind the Transvaal State, and that not only any arrangement which may be made with respect to the boundary, but all the Articles of a new Convention, will have to be submitted for the ratification of the Volksraad. But, as in the Draft Treaty proposed in your letter of the 26th November,¹⁾ you were described as plenipotentiaries named to conclude a Treaty, I do not understand the 2nd paragraph of your letter now before me to mean that you are precluded by your instructions from agreeing to an extension of the Transvaal frontier, nor do I allow myself to doubt that the Volksraad will readily ratify a moderate enlargement of the State territory if that course shall appear on the whole to secure in the best manner the various interests concerned.

3. Referring then to the further observations contained in the second paragraph of your letter, I would remind you that, while Her Majesty's Government desire that the boundary shall be revised in accordance, as far as possible, with the wishes of the Chiefs and tribes principally affected (of whom it may be said, generally, that Mankoroane and Montsioa wish to be outside the Transvaal, while Moshette and Massouw would be willing to come within the State), and also that the watered country through which the trade road to the northward passes shall remain independent, it is not practicable to attain these objects without some division and re-arrangement of the Native territories. There will, as you observe, be practical difficulties in connection with the details of such re-arrangement, but they are such as Her Majesty's Government and the Transvaal Government can overcome; and the Native chiefs may properly be required to accept the provisions determined upon for their protection.

¹⁾ No. 8.

ik U gedaan heb ten opzichte van de westelijke grens van den Transvaal-Staat en het daaraan grenzend land. Daar evenwel, naar ik hoop, deze bedenkingen mogen worden opgelost, nadat Gij de ophelderingen, welke Gij thans vraagt, hebt ontvangen, zal ik verder die punten, welke Gij hebt opgegeven, nagaan in de volgorde, waarnaar zij geplaatst zijn.

2. Ik begrijp wel, dat gij niet gemachtigd zijt eene Conventie te sluiten, die voor den Transvaal-Staat verbindend zou zijn; en dat niet alleen de schikkingen, die betrekkelijk de grenslijn mochten worden gemaakt, maar dat al de Artikelen eener nieuwe Conventie aan de bekrachtiging van den Volksraad onderworpen moeten worden. Maar daar Gij in het Ontwerp-Tractaat, vervat in uw schrijven van den 26sten November¹⁾, omschreven werd, als te zijn benoemd tot gevolmachtigden, om een Tractaat te sluiten, zoo begrijp ik de 2^e paragraaf in Uw thans voor mij liggenden brief niet, waarin bevestigd wordt, dat Uwe instructies U de bevoegdheid onthouden, om ten opzichte van eene uitbreiding der Transvaalsche grenslijn te beslissen, en acht ik het evenmin twijfelachtig, dat de Volksraad gereedelijk een matige vergrooting van het gebied van den Staat zal bekrachtigen, wanneer die regeling over 't geheel zal blijken op de beste wijze de verschillende daarbij betrokkene belangen te verzekeren.

3. Met verwijzing verder naar de overige opmerkingen vervat in paragraaf 2 van Uw schrijven, wensch ik U er aan te herinneren, dat, wijl Harer Majesteits Regeering verlangt, dat de grenslijn zooveel mogelijk in overeenstemming met de wenschen der Opperhoofden en meest-belanghebbende Stammen (waarvan in 't algemeen gezegd kan worden, dat Mankoroane en Montsioa buiten de Transvaal wenschen te blijven, terwijl Moshette en Massouw bereid bevonden zullen worden, om binnen den Staat te komen), herzien zal worden, en ook dat de bewaterde landstreek waardoor de handelsweg noordwaarts leidt, onafhankelijk blijve, het niet mogelijk is, dit doel te bereiken zonder eenige verdeeling en wijziging van het Inboorlingen-gebied. Gelijk gij opmerkt, zullen er praktische bezwaren ontstaan, wat betreft de bijzonderheden van zulk een herziening, maar ze zijn van dien aard, dat Harer Majesteits Regeering, zoowel als die van de Transvaal, deze te boven kunnen komen; en de Inboorlingen-hoofden mogen terecht verplicht worden, om de bepalingen, ter hunner bescherming gemaakt, aan te nemen.

¹⁾ No. 8.

4. In reply to the questions asked in the third paragraph of your letter, I will, in the first place, say, generally, that they are for the most part such as it would not be advisable to attempt to answer precisely at the present time. A fresh survey of the country and an accurate demarcation of the line will have to be made before the new frontier is authoritatively and finally declared. And it is not suggested that anything more definite should now be declared than that a boundary line nearly in accordance with that shown on the map which I have given you shall, when laid down by competent surveyors, be adopted as the recognised frontier of the State.

5. I do not therefore think it necessary that the consideration of this subject should be delayed while Her Majesty's Government are ascertaining what should be the answers to your questions (a) and (b), and, indeed, it is probable that you possess more recent and more complete information with regard to them than Her Majesty's Government could give without referring to South Africa. With regard to questions (c) and (d), I think it is clear that the duty of providing land for those Natives who may desire to remain in the country proposed to be added to the Transvaal will rest with the Government of that State, while Her Majesty's Government will make similar provision for any who may desire to move into the territory placed under the Resident Commissioner. If compensation should seem equitable in any case, it would be payable by the authority failing to provide land for those having a good claim upon it.

6. Her Majesty's Government have not a map of the territories called Stella-land and Goshen sufficiently complete to enable them to answer your question marked (e), and, in answer to (f), I apprehend that it will not be necessary in all cases to remove the freebooters from the land taken by them, but that, where this measure is necessary, it will be carried out by the mounted police force under the Resident Commissioner. Her Majesty's Government will appoint the Resident Commissioner (question g) after consulting the Governments of the Cape Colony and the Transvaal State; and, if any good reason for removing him should at any

4. In antwoord op de vragen, gedaan in paragraaf 3 van Uw schrijven, dien ik in de eerste plaats in 't algemeen op te merken, dat zij voor het grootste gedeelte van dien aard zijn, dat het niet raadzaam geacht mag worden, ze voor het oogenblik nauwkeurig te beantwoorden. Er zal eene nieuwe opmeting van het land en een nauwkeurige omschrijving van de grenslijn moeten geschieden, alvorens de nieuwe grens van wege de betrokken autoriteiten voor goed wordt vastgesteld. En het ligt niet in de bedoeling, dat er voor 't oogenblik iets meer als beslist beschouwd worde, dan dat er een grenslijn ongeveer in overeenstemming met die, welke op de kaart, die ik U gegeven heb, aangeteekend is, zal aangenomen worden als door den Staat erkende grens, wanneer die door bevoegde landmeters zal zijn aangegeven.

5. Ik acht het derhalve niet noodig, dat de overweging van dit onderwerp uitgesteld zou moeten worden, wijl Harer Majesteits Regeering een onderzoek instelt hoedanige antwoorden op uwe vragen (a) en (b) zouden gegeven worden, en inderdaad schijnt het, dat Gij latere en vollediger informatiën te dezen opzichte bezit, dan Harer Majesteits Regeering zou kunnen geven, zonder inlichting uit Zuid-Afrika. Wat betreft de vragen (c) en (d), acht ik het duidelijk, dat de verplichting, om die Inboorlingen, welke mochten verlangen op het grondgebied te blijven, dat volgens overeenkomst aan de Transvaal zal worden toegevoegd, van land te voorzien, blijft rusten op de Regeering van dien Staat, terwijl Harer Majesteits Regeering gelijke maatregel nemen zal voor hen, die verlangen mochten, zich te vestigen binnen het gebied, onder bestuur van den Resident-Commissaris. Wanneer in een of ander geval compensatie billijk geacht mocht worden, zou deze betaald moeten worden door die Regeering, welke in gebreke blijft, hun, die er aanspraak op hebben, van land te voorzien.

6. Harer Majesteits Regeering bezit geen kaart van het grondgebied van Stella-land en Goshen, die voldoende is om haar in staat te stellen, een antwoord te geven op Uwe vraag onder letter (e), en in antwoord op (f), dunkt mij, dat het niet noodig zal zijn, om onder alle omstandigheden vrijbuiters uit het door hen in bezit genomen land te verwijderen, maar dat, waar deze maatregel noodig is, hij zal worden toegepast door de bereden politiemacht, onder den Resident-Commissaris. Harer Majesteits Regeering zal den Resident-Commissaris aanstellen (vraag g) na vooraf de Regeering der Kaap-Kolonie en van de Transvaal

time be established by either Government, will make a fresh appointment. His instructions will be drawn up by, and proceed from, Her Majesty's Government (question *k*), and the Governments of the Transvaal and the Cape will be fully consulted in regard to them.

7. In answer to question *i*, I have to inform you that, as Her Majesty's Government and the Government of the Cape Colony are prepared to bear their share of the cost and responsibility of the proposed protectorate, it rests with the Transvaal State to secure by its co-operation the solution of the existing difficulties. On that co-operation will depend, in a great degree, the strength of the police force that may be required (question *j*), and the cost of it cannot be now stated, nor the amount which it may be possible to procure from the natives by means of hut-tax.

8. The Cape Government is not prepared (as the 5th paragraph of your letter indicates that you suppose) to take under its control, as a part of the Colony, any portion of the territory in question; but when the boundary is surveyed it will probably be found possible in some cases to make such fair exchanges of country as you suggest, and so to prevent a native tribe from being partly within and partly without the Transvaal.

9. I trust that, after considering these explanations, you may be able to agree generally to the settlement of the boundary on the principles which I have stated, leaving its details to be laid down hereafter by survey. As I informed you in my letters of the 20th and 29th November,¹⁾ Her Majesty's Government feel it necessary that this question should be satisfactorily settled before any other points are considered; and I need now only add that they continue to desire that they may be placed in a position to make liberal concessions in regard to the foreign relations, the internal Government, and the debt, of the Transvaal State.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

¹⁾ Nos. 6 and 9.

geraadpleegd te hebben; en mocht er te eeniger tijd bij een der Regeeringen gegronde reden bestaan, om hem te verwijderen, dan zal zij een ander aanstellen. Zijn instructie zal worden vastgesteld door, en uitgaan vanwege Harer Majesteits Regeering (vraag *k*), en de Regeeringen van de Transvaal en van de Kaap-Kolonie zullen daarover in alle opzichten geraadpleegd worden.

7. In antwoord op vraag *i* moet ik U mededeelen dat, aangezien Harer Majesteits Regeering en die van de Kaap-Kolonie bereid zijn, hun deel in de kosten en verantwoordelijkheid van het voorgeslagen Protectoraat te dragen, de Transvaal-Staat gehouden is, door zijn medewerking de oplossing van de bestaande moeilijkheden te verzekeren. Van die medewerking zal grootendeels de getalsterkte afhangen van de politiemacht, die noodig geacht zou mogen worden (vraag *j*), en de kosten, daarop vallende, kunnen nu evenmin opgemaakt als het bedrag, dat waarschijnlijk verkregen zal worden van de Inboorlingen-stammen door eene huttenbelasting.

8. De Kaapsche Regeering is niet bereid (zooals in paragraaf 5 van Uw brief verondersteld wordt), eenig deel van het gebied in kwestie, als een deel der Kaap-Kolonie onder haar gezag op te nemen; maar als de grensscheiding vastgesteld is, zal het waarschijnlijk mogelijk zijn, in sommige gevallen zulke billijke ruiling van land te bewerkstelligen, als Gij voorstelt en op die wijze te voorkomen, dat een Inboorlingen-stam gedeeltelijk binnen en gedeeltelijk buiten de Transvaal gesloten wordt.

9. Ik vertrouw dat Gij, na deze ophelderingen te hebben overwogen, in 't algemeen zult kunnen instemmen met de vaststelling van de grenzen op de door mij gestelde grondslagen, terwijl de onderdeelen blijven rusten, tot na de nieuwe opmeting. Zooals ik U in mijn brieven van den 20sten en 29sten November¹⁾ mededeelde, oordeelt Harer Majesteits Regeering het noodig, dat deze kwestie op bevredigende wijze geregeld moet worden, alvorens eenig ander punt in overweging te nemen, en ik wensch er nu slechts bij te voegen, dat zij blijft hopen, dat het Haar mogelijk zal worden gemaakt, om vrijgevege concessies te doen aan den Transvaal-Staat ten opzichte van zijne buitenlandsche betrekkingen, zijn binnenlandsche Regeering en zijn schuld.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

¹⁾ Nos. 6 en 9.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,

LONDEN, 12 December 1883.

Mylord.

De Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek heeft de eer, de ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps schrijven dd. 11 Dec. jl. ¹⁾, waarop zij, na ernstige overweging, zich haast het volgende te antwoorden.

2. Het spijt de Deputatie, te moeten verklaren, dat zij in Uw Lordschaps schrijven evenmin hare bezwaren uit den weg geruimd als hare bedenkingen opgelost vindt, zooals die uitgesproken zijn in haar schrijven van den 9^{den} December jl. ²⁾

3. Zij verblijdt zich echter daarin, dat Uw Lordschap nog steeds het hoofdbeginsel, waaraan zij het hoogste gewicht hecht, blijft handhaven, „dat de grenslijn zal herzien worden, zooveel mogelijk in overeenstemming met de wenschen der Opperhoofden en Stammen, welke er het meeste belang bij hebben,” alsmede, dat Uw Lordschap in de toepassing van dat beginsel eenige rekbaarheid toelaat.

4. De Deputatie blijft dus nog steeds de hoop koesteren, dat, nadat zij met Uw Lordschap zal zijn overeengekomen omtrent de hoofdbeginselen, er wel uitzicht bestaat, om bij een mondeling onderhoud de bijzonderheden te regelen met betrekking tot de toepassing van gemelde beginselen.

5. Het komt der Deputatie echter noodzakelijk voor, dat er eene duidelijke verstandhouding besta tusschen de onderhandelende partijen aangaande gemelde beginselen, vóór de ondergeschikte punten kunnen geregeld worden. Reden, waarom zij voor het tegenwoordige, met terzijdestelling van bijzonderheden, zich tot gemelde hoofdbeginselen in Uw Lordschaps schrijven bepaalt, welke haar voorkomen de volgende te zijn:

a. „dat de grenslijn zal herzien worden, zooveel mogelijk in overeenstemming met de wenschen der Opperhoofden en Stammen, welke er het meeste belang bij hebben;”

b. „dat de Naturellen-hoofden billijk gevorderd kunnen worden, de schikkingen aan te nemen, welke gesloten mogen worden tot hunne bescherming;”

c. „dat de bewaterde landstreek, waardoor de handelsweg naar het noorden leidt, onafhankelijk blijven zal;” en

d. dat geheel Bechuana-land, buiten de verbeterde westelijke grenslijn van Transvaal gelegen, zoowel als het Naturellen-grondgebied ten noorden van Bechuana-land, waardoor de voornaamste handelsweg naar het binnenland gaat, zal erkend worden als een onafhankelijk Naturellen-reserve onder het vereenigd Protectoraat van Groot-Britannië, de Transvaal en de Kaap-Kolonie.”

6. Op het eerste punt (sub a) is de Deputatie het niet slechts eens met Uw Lordschap, maar zij beschouwt het, gelijk reeds herhaaldelijk in twee vorige mededeelingen is uitgesproken, als het hoofdbeginsel, dat bovenal dient gehandhaafd te worden, ten einde tot eene bevredigende oplossing en duurzame schikking te geraken.

7. Het groote gewicht, door de Deputatie aan voormeld hoofdbeginsel gehecht, waarom zij de overige punten als ondergeschikt beschouwt, is haar dan ook een beletsel, om het tweede beginsel (sub b) in zijn vollen omvang en ver-reikende strekking te erkennen. De Deputatie zou zich bovendien, door in de toepassing van zulk een beginsel toe te stemmen, schuldig maken aan afwijking van het standpunt, waarop de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek steeds haar Naturellen-politiek heeft geregeld, namelijk dat van het *recht*, welk standpunt de willekeurige beschikking over de rechten en aanspraken van zwakke en minder beschaafde Stammen niet toelaat, ook niet, waar de sterkere meent, dat zulk eene beschikking in het belang is der zwakkere partij.

8. Met betrekking tot het derde punt (sub c) neemt de Deputatie de vrijheid, nog eens haar bezwaar daartegen voor Uw Lordschaps aandacht te brengen, met terugwijzing op hetgeen desbetreffende reeds gezegd is in haar schrijven van 23 November jl. ³⁾ (sub 7 (3)). Te minder vindt de Deputatie bezwaar tegen dien eisch, omdat, gelijk als toen reeds gezegd, een der handelswegen uit de Kaap-Kolonie naar het noorden door het grondgebied loopt van Opperhoofden en Stammen, dat

¹⁾ No. 13. ²⁾ No. 12. ³⁾ No. 7.

afgesneden zou moeten worden buiten de Republiek, om gemelden weg vrij te stellen; hoewel gemelde Hoofden en Stammen reeds herhaaldelijk hebben geprotesteerd, om uit onze protectie te worden verwijderd. In zoover zou de uitvoering van hun eisch alweder in strijd komen met het hoofdbeginsel, boven (sub *a*) neergelegd. Bovendien kan de Deputatie niet nalaten, nog eens er op te wijzen, dat de bijzondere handelsweg, wiens uitsluiting buiten het Transvaalsche grondgebied aan Uw Lordschaps voorstel ten grondslag schijnt te liggen en waardoor o. i. juist alle gerezen bezwaren ontstaan, niet de eenige handelsweg is van de Kaap-Kolonie noordwaarts, maar dat er andere wegen bestaan, verder westwaarts door bewaterde streken, gelijk o. a. blijkt uit de kaart, gehecht aan het Rapport der Commissarissen, aangesteld om te onderzoeken naar de kwestie van de noordelijke grenslijn van Griqua-land West, en voorgelegd aan beide Huizen van het Parlement der Kaap-Kolonie in 1883, waarheen de Deputatie Uw Lordschap eerbiedig wenscht te verwijzen.

9. En wat nu betreft het laatste punt (sub *d*), achten wij ons verplicht, om duidelijk te verklaren, dat wij niet kunnen toestemmen in zulk een gezamenlijk Protectoraat, als is voorgesteld, en wel om de volgende redenen:

1°. Omdat, gelijk reeds in haar vorig schrijven dd. 7 Dec. ¹⁾ is uitgesproken, dit buiten de instructie der Deputatie gaat. Zij is, ja, gevolmachtigd, eene schikking met Harer Majesteits Regeering aan te gaan, maar altoos binnen zekere vastgestelde perken. Waarbij in het voorbijgaan gevoegd zij, met betrekking tot Uw Lordschaps aanmerking desbetreffende, dat hier geen sprake kan zijn van uitbreiding van het Transvaalsche grondgebied, daar steeds door de Transvaalsche Regeering haar goed recht op geheel de streek, thans in kwestie, is gehandhaafd, gelijk in ons Memorandum over de westelijke grenzen, ingesloten in onzen brief dd. 26 November jl. ²⁾, is aangetoond.

2°. Omdat zoodanig Protectoraat alweder niet in overeenstemming schijnt te zijn met het boven neergelegd beginsel van vrije keuze (sub *a*), daar het der Deputatie niet is gebleken, dat zoodanig vereenigd Protectoraat door de betrokken partijen gewenscht wordt.

3°. En eindelijk, omdat zij vastelijk overtuigd is, dat zoodanig Protectoraat over eene uitgestrektheid lands, waarvan de west- en noord-grenslijn nog zelfs bij benadering niet bepaald is, en dat wel eene groote mate van kosten en verantwoordelijkheid op de Zuid-Afrikaansche Republiek legt, zonder haar eenig nut aan te brengen, en in zoover buiten haar beheer valt, dat zij daardoor zelfs niet vrede en orde verzekerd vindt, het door de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek nooit zal worden aanvaard.

10. Erkent Uw Lordschap dus met de Deputatie, dat hoofdbeginsel bij de regeling der west-grens-kwestie zijn moet de vrije keuze der belanghebbende partijen (sub *a*), en dat het hoofddoel zijn moet, de herstelling en duurzame verzekering van vrede en orde, tot welvaart van Zuid-Afrika in het algemeen, zoowel als van de Zuid-Afrikaansche Republiek in het bijzonder, dan zou de Deputatie zeer gaarne een persoonlijk onderhoud met Uw Lordschap willen verzoeken, en dan meent zij alle recht te hebben, om te verwachten, op gemelde grondslagen tot eene bevredigende schikking te geraken met betrekking tot ondergeschikte punten.

11. De Deputatie wenscht ten slotte bescheidenlijk te constateeren, dat haar alsnog geen geldig bezwaar gebleken is tegen haar voorstel, als opnieuw aangedrongen is, in haar schrijven van 7 dezer ³⁾ (sub 5), waarom zij de vrijmoedigheid neemt, dat voorstel nog eens onder Uw Lordschaps aandacht te brengen. Dat de Regeering der Kaap-Kolonie zou toegestemd hebben in het voorgesteld „vereenigd Protectoraat”, maar niet om onder haar bestuur te nemen, als een deel der Kolonie, eenig gedeelte van de landstreek in kwestie, is aan de Deputatie niet bekend. Veeleer meent zij, dat ze redenen zoude hebben om te veronderstellen, dat het Kaapsche Parlement bewilligen zal in eene schikking als door de Deputatie aan de hand gegeven, temeer, wanneer het blijkt, dat zulks strekken zal tot herstelling en handhaving van vrede en orde en tot bevordering van de welvaart van geheel Zuid-Afrika.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Aan

den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

Wij hebben, enz.
(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

¹⁾ No. 12. ²⁾ No. 8. ³⁾ No. 12.

No. 15.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Dec. 18, 1883.

Gentlemen,

Your letter of the 12th instant ¹⁾ indicated a divergence between your views and those of Her Majesty's Government as to the western boundary of the Transvaal, which, unless removed by further explanation, was likely to prove an obstacle to the present settlement of the questions which you have brought under consideration, and I, therefore, invited you to confer with me, in the hope of being able to remove some of the difficulties to which you had referred. I had, accordingly, the pleasure of receiving you here last week, and of hearing from you the reasons for which you object to the line of boundary proposed in my letter of the 4th instant ²⁾.

2. You adhered to your suggestion that the western frontier of the Transvaal should not now be laid down definitively, but should be settled hereafter in accordance with the recognised boundaries between the native tribes, and the wish of each tribe either to come within or to remain outside the Transvaal, as might be ascertained after full inquiry on the spot.

3. I have, I think, made it clear to you that Her Majesty's Government, although very desirous to meet the views of the Transvaal Government with respect to the modification of the Convention of Pretoria, are not able, until the boundary has been satisfactorily settled, to proceed to the consideration of any other points. The definition of the boundary is the first article of the Convention of Pretoria; and before that Convention is superseded by another instrument giving greater independence of action to the Transvaal State, it is necessary that the State should have a clearly defined frontier, to be adhered to hereafter by its Government and Volksraad. If, therefore, you should unfortunately be unable to accept the proposals which I have made to you for the revision of the boundary as now fixed, it would appear impossible to proceed further with our negotiations at the present time. They will not, I trust, in that case, have been without advantage, as the friendly interchange of explanations has led to a

No. 15.

*De Hooggeb. Heer GRAAF DERBY aan de
TRANSVAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 18 December 1883.

Mijne Heeren.

Uw schrijven van den 12^{den} dezer ¹⁾ duidde een verschil aan tusschen Uwe inzichten en die van Harer Majesteits Regeering, wat betreft de westelijke grensregeling van de Transvaal, dat, tenzij het bij verdere behandeling uit den weg geruimd kan worden, waarschijnlijk een bezwaar zou blijken tegen de tegenwoordige vaststelling der vraagstukken, welke Gij ter overweging hebt voorgelegd, en daarom had ik U uitgenoodigd tot een onderhoud met mij, in de hoop dat het mij mocht gelukken, eenige der door U geopperde bezwaren uit den weg te ruimen. Ik had, dienovereenkomstig, het genoegen U de vorige week hier te ontvangen en van U de redenen te vernemen, waarom Gij bezwaren inbrengt tegen de grenslijn, die ik in mijn schrijven van den 4^{den} dezer ²⁾ U voorstelde.

2. Gij hield vast aan Uwe bewering, dat de westelijke grensregeling van de Transvaal voorloopig niet voor goed geregeld kon worden, maar in overeenstemming met de erkende grenzen tusschen de Inboorlingstammen, en den wensch van elken stam om of binnen de Transvaal te worden opgenomen, of daarbuiten gesloten, zou worden vastgesteld, nadat die op de plaats zelve zou zijn onderzocht.

3. Het komt mij voor, dat ik het U duidelijk gemaakt heb, dat Harer Majesteits Regeering, ofschoon zeer verlangend aan de wenschen van de Transvaalsche Regeering ten opzichte der wijziging van de Pretoria-Conventionie tegemoet te komen, niet in staat is, alvorens de grenslijn voldoende is vastgesteld, er toe over te gaan om eenig ander punt in overweging te nemen. De juiste omschrijving van de grenslijn is het eerste Artikel van de Pretoria-Conventionie; en alvorens die Conventionie vervangen wordt door eene andere akte, die grooter vrijheid van handelen aan den Transvaal-Staat verzekert, is het noodig, dat de Staat een duidelijk omschreven grenslijn hebbe, waaraan later zijne Regeering en de Volksraad zich zal moeten houden. Mocht Gij derhalve ongelukkig niet bij machte zijn de voorstellen, die U ter herziening van de grens, zooals die nu vastgesteld is, aan te nemen, dan komt het mij onmogelijk voor, om verder met onze

¹⁾ No. 14. ²⁾ No. 11.

¹⁾ No. 14. ²⁾ No. 11.

clearer understanding on both sides of the considerations to which special weight must be attached; and you have received personal assurances of the willingness of Her Majesty's Government to make such concessions to your State as may be fair and practicable, and at the same time have learnt the feeling of this country on those points to which public opinion has most earnestly directed itself.

4. If you should decide that you cannot agree upon a line of frontier until after the wishes and the boundaries of the Native Chiefs in Bechuanaland have been further ascertained, Her Majesty's Government will be willing to appoint a Commissioner to visit the country and report whether, without sacrificing any of the interests which it is desired to protect, the line proposed by me can be in some degree modified. Such Commissioner would of course consider the just claims of all parties, and would pay attention to any considerations which the Transvaal Government might bring before him. I do not think it right to conceal from you my conviction that the circumstances do not admit of such a delimitation of frontier as would leave the whole of the country claimed by Mankoroane and Montsioa outside the Transvaal and the whole of the country claimed by Moshette and Massouw within the State. The present difficulties arise in a great degree from the fact that the same country is claimed by more than one Chief; and these conflicting claims cannot apparently be settled otherwise than by dividing and re-arranging the country.

The inquiry by a British Commissioner need not, however, delay for any considerable time the proceedings which have been commenced in connexion with the reconsideration of the Convention of Pretoria, and you may be assured that Her Majesty's Government will be glad to resume the negotiations, should they be at present interrupted, as soon as possible. I still hope, however, that you may be able to make, on the part of your Government, that one concession which Her Majesty's Government has been compelled to press

onderhandelingen voort te gaan. Zij zullen, naar ik vertrouw, ook in dat geval niet onvruchtbaar geweest zijn, daar de vriendschappelijke gedachtenwisseling geleid heeft tot een duidelijker begrip over en weer van die overwegingen, waaraan bijzonder gewicht gehecht moet worden; en Gij hebt U persoonlijk kunnen verzekeren van de bereidwilligheid van Harer Majesteits Regeering, om al datgene aan Uwen Staat in te willigen, wat billijk en uitvoerbaar is, en te gelijker tijd het gevoelen van dit land leeren kennen omtrent die punten, waarmede de openbare meening zich op de meest ernstige wijze heeft bezig gehouden.

4. Indien Gij tot het besluit mocht komen, dat Gij niet kunt ingaan op een grensbepaling, dan nadat de wenschen en de grensregeling der Inboorlingen-hoofden in Bechuana-land nader zullen zijn onderzocht, is Harer Majesteits Regeering bereid, een Commissaris te benoemen, die het land bezoekt en verslag uitbrengt of, zonder krenking van eenig belang dat men wenscht te handhaven, de door mij voorgestelde lijn op sommige punten gewijzigd zou kunnen worden. Zulk een Commissaris zou natuurlijk de billijke eischen van alle partijen in overweging nemen en zijn volle aandacht wijden aan de beschouwingen die de Transvaalsche Regeering bij hem te berde mocht brengen. Het komt mij niet billijk voor, tegenover U mijn overtuiging te verbergen, dat de omstandigheden niet zulk een grensregeling toelaten, waarbij de geheele landstreek, waarop Mankoroane en Montsioa hun recht laten gelden buiten de Transvaal, en de geheele streek waarop Moshette en Massouw aanspraak maken, binnen den Staat gesloten worden. De tegenwoordige moeilijkheden vinden hoofdzakelijk haar oorsprong in het feit, dat meer dan een Opperhoofd zijn recht op één zelfde strook lands laat gelden, en deze tot botsingen aanleiding gevende rechten kunnen waarschijnlijk op geen andere wijze bevredigd worden, dan door een verdeeling en nieuwe regeling van het gebied.

Het onderzoek door een Britschen Commissaris behoeft evenwel geen oorzaak te zijn, dat de onderhandelingen die in verband met de herziening van de Pretoria-Conventionie begonnen zijn, voor langen tijd geschorst worden, en Gij moogt U overtuigd houden, dat het Harer Majesteits Regeering aangenaam zal zijn, de onderhandelingen, indien zij voor 't oogenblik afgebroken mochten worden, zoo spoedig mogelijk te hervatten. Ik hoop evenwel nog, dat gij in staat moogt zijn, om van den kant Uwer Regeering die ééne conces-

for as preliminary to the various concessions which it is ready to agree to.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

sie te doen, welke Harer Majesteits Regeering genoodzaakt is geweest te eischen, vóór tot de verschillende concessies waartoe zij bereid is over te gaan.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

No. 16.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 22 December 1883.

My lord.

Wij hebben de eer, de goede ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps schrijven van 18de dezer ¹⁾, en het was ons recht aangenaam, daarin Uw Lordschaps streven te waardeeren, om aan onze bezwaren tot op zekere hoogte te gemoet te komen. Uw Lordschap gelieve daarbij de verzekering aan te nemen, dat ook het mondeling onderhoud, waartoe wij werden toegelaten, naar ons oordeel zeer gunstig heeft gewerkt, om tot verdere eensgezindheid te geraken, al zij het dat de wederzijdsche overeenstemming nog niet volkomen is bereikt.

Niets is verder van ons verwijderd, dan om uit gehechtheid aan eigen inzicht of uit zucht naar uitbreiding van grondgebied, bezwaren te maken tegen de door Uw Lordschap voorgestelde grenslijn. Niets ware ons aangenamer, dan die grenslijn terstond, ongewijzigd en zonder eenig voorbehoud, te kunnen aannemen, doch Uw Lordschap weet, dat zij ons voorkomt te zijn:

A. Gevaarlijk voor den vrede en de orde in Zuid-Afrika. Wij vreezen, dat die lijn zal veroorzaken nieuwe onlusten en nieuw bloed-vergieten, en daaraan mag de Deputatie niet plichtig worden. Haar hoofddoel, om voor haar jeugdigen Staat vrede en veiligheid te verkrijgen, zou dan geheel verijdeld zijn.

B. Strijdig met het beginsel van vrije keus voor Naturellen-Opperhoofden om met hunne Stammen binnen de Z.-A. Republiek te komen, of daarbuiten te blijven. Een beginsel dat overal ongeschonden behoort te worden gehandhaafd, omdat het de krachtigste waarborg is voor vrede en rust, en dat dan ook bij Uw Lordschaps schrijven van 11 dezer ²⁾ als grondslag voor de nieuwe grensregeling is erkend.

C. Strijdig met de rechtvaardigheid verschuldigd aan de betrokken partijen.

a. Volgens Uw Lordschaps schrijven van 4 Dec. 11. ³⁾, sub No. 3, „behoort een deel van het land van het Baralong-Opperhoofd Moshette en van het Koranna-Opperhoofd Massouw binnen, en een ander deel buiten de voorgestelde grens der Z.-A. Republiek te vallen.” Het schijnt ons toe, voor zoover de gebrekkige kaarten die werden voorgelegd een juist oordeel vergunnen, dat verreweg het grootste deel der gronden van de genoemde twee Opperhoofden aan hen zou worden ontnomen. Welken indruk moet dergelijke regeling op de Inboorlingen maken? Aan de eene zijde Moshette en Massouw afgesneden van een zeer groot deel hunner gronden, aan de andere zijde Montsioa en Mankoroane in het bezit gelaten van al hun land, dat aan de twee eerstgenoemden wordt ontnomen. Is dat recht of onrecht? Is dat billijkheid of willekeur? De Deputatie waagt het te eerder, deze waarheid zoo duidelijk uit te spreken, omdat blijkens Uw Lordschaps schrijven van 11 dezer ⁴⁾, sub No. 5, het Uw Lordschap zelf niet mogelijk is, zonder nadere inlichtingen uit Z.-Afrika, de in onzen brief van 7 dezer ⁵⁾ sub a en b gedane vragen te beantwoorden, welk evenredig deel van de gronden en van de Stammen van Moshette en Massouw buiten en binnen de Republiek zou worden gesloten. Die onzekerheid doet de Deputatie te meer vertrouwen, dat Uw Lordschap de voorgestelde grenslijn niet als finaal zal beschouwen, maar in eene nadere regeling zal bewilligen op bovengemelden grondslag.

¹⁾ No. 15. ²⁾ No. 13. ³⁾ No. 11. ⁴⁾ No. 13. ⁵⁾ No. 12.

b. Volgens Uw Lordschaps schrijven van 4 Dec. jl. ¹⁾ sub 4., zouden de zoogenaamde vrijbuiters of vrijwilligers van Stella-land en Gosen voor een gedeelte hunne van de Naturellen-Opperhoofden verkregen gronden moeten verlaten, en bij weigering met geweld daartoe worden gedwongen. Vooreerst echter is het ook hier weder onzeker, hoeveel blanke Kolonisten dit lot zou treffen. Ten anderen zouden de rechten der Groot-Opperhoofden, van wie de blanken het land verkregen, daardoor worden geschonden. Men zou bij die Groot-Opperhoofden aandringen op de ontvangst van ander land in plaats voor 't ontnomene en zoo zouden juist door de nieuwe lijn aan die Inboorlingen, die buiten de Republiek vallen, meer gronden worden ontrukkt.

c. In antwoord op de bij onzen brief van 7 dezer ²⁾ sub c en d gedane vragen, gaf Uw Lordschap bij schrijven van 11 dezer ³⁾, sub 5, te kennen, dat de plicht om land te geven aan de Inboorlingen, die mochten wenschen te blijven op de gronden, welke aan de Transvaal zullen worden toegevoegd, rusten zal op de Regeering der Republiek, terwijl de Britsche Regeering gelijke voorziening zal maken voor hen, die daarbuiten wenschen te gaan. Op gelijke wijze zou in plaats van land, compensatie verstrekt worden. Wij moeten uit dit antwoord betwijfelen, of de bedoeling onzer vragen juist is begrepen. Wij vroegen niet, wie had te zorgen voor woonplaats voor de Inboorlingen, die mochten willen blijven in 't aan de Transvaal toe te voegen land, maar wij spraken over de woonplaats voor de onderhoorigen van Moshette en Massouw, die door de nieuwe grenslijn van hunne Opperhoofden worden afgescheurd en die daarom eene nieuwe woonplaats zouden begeeren, om binnen de nieuw-geregelde grenslijn der Republiek onder hunne Kapiteins te blijven. Bedoelt Uw Lordschap, dat de Republiek zou hebben te verstrekken land of compensatie aan al de Inboorlingen, die dit begeeren in de plaats van die gronden, die de grenslijn buitensluit, dan ware dit uiterst onrechtvaardig. Te meer, daar Harer Majesteits Regeering volstrekt geen land noch compensatie heeft te verstrekken, daar van Montsioa en Mankoroane geen grond wordt afgesneden, en aan hen bovendien de van de anderen afgesneden gronden zullen worden toegevoegd. De Deputatie kan niet aannemen, dat Uw Lordschap deze onrechtvaardigheid zou hebben bedoeld. Maar dan zijn ook deze twee gewichtige vragen door Uw Lordschaps schrijven niet opgelost en wachten wij met belangstelling daarop alsnog een duidelijk antwoord.

3. De Deputatie verheugt zich er in, dat reeds uit Uw Lordschaps schrijven van 11 dezer ⁴⁾ sub 4 blijkt, hoe de juistheid der voorgestelde nieuwe lijn bij Uw Lordschap zelf niet boven allen twijfel verheven is. Immers, daarin lezen wij, dat eene „nieuwe opmeting van de landstreek en eene nauwkeurige afbakening van de grenslijn zou moeten gemaakt worden, vóór de nieuwe grensregeling officieel en definitief kan verklaard worden”. En het is niet de bedoeling, dat voor het tegenwoordige iets meer bepaald zal verklaard worden, (En 't is niet te bedoelen, dat voor enz.) dan dat eene grenslijn bij waardeering overeenkomende met die, op de door mij aan U toegezonden kaart aangewezen, zal aangenomen worden, als de erkende grenslijn van den Staat, na eene aanwijzing door bevoegde landmeters. — „A fresh survey—State.” Op deze wijze kan aan onze hierbovengemelde bedenkingen worden te gemoet gekomen, en het beginsel van vrije keuze voor die Opperhoofden der Inboorlingen met meerder nauwgezetheid worden gehandhaafd, door in de voorgestelde grenslijn verbeteringen aan te brengen.

4. Intusschen stelt de Deputatie er prijs op om een misverstand weg te nemen, dat haar uit Uw Lordschaps laatste schrijven, van den 18^{den} ⁵⁾ is gebleken. Daarbij toch wordt het voorgesteld, alsof de Deputatie niet zou kunnen toestemmen in eene grensverandering, alvorens die op de plaats zelve nader zoude zijn onderzocht. Dit is echter geenszins onze meening. Wij hebben alleen bedoeld, gelijk in ons schrijven van 12 dezer ⁶⁾ werd ontwikkeld, dat bij de aan te nemen grensregeling het beginsel van vrije keuze voor de Hoofden der Stammen, om met hun volk binnen of buiten de Republiek te komen, zou worden erkend, en dat bij later opmeting en afbakening zou kunnen worden voorzien in de toepassing van dit beginsel voor zoover de onmiddellijke toepassing thans in een of ander opzicht bezwaar mag ondervinden.

5. Ten einde de goede verstandhouding met Harer Majesteits Regeering te bewaren en zonder oponthoud voort te gaan met de onderhandelingen op de andere punten, koestert de Deputatie steeds de innigste begeerte en de uiterste bereidwilligheid, om alle mogelijke concessiën te doen, bestaambaar met eene regeling, die vrede en orde op onze grenzen verzekert. Van die gezindheid der Deputatie bleek

¹⁾ No. 11. ²⁾ No. 12. ³⁾ No. 13. ⁴⁾ No. 13. ⁵⁾ No. 15. ⁶⁾ No. 14.

reeds duidelijk, zoowel aan 't slot van haar Memorandum, omtrent de westelijke grenzen, als in haar verdere correspondentie, waarin verschillende voorstellen, die tot een goede regeling kunnen leiden, onder de aandacht van Uw Lordschap zijn gebracht. En nog steeds blijft de Deputatie tot alle plannen voor eene redelijke schikking bereid en ten blijke daarvan neemt zij de vrijheid, thans het volgende voor te stellen:

a. Men bepale zich thans tot het aannemen van 't beginsel, dat ieder Naturellen-Opperhoofd de vrije keuze hebbe, met behoud van zijne *de facto* rechten en tot de overeenkomst, dat dit beginsel bij de opmeting en afbakeningen met wederzijdsche inschikkelijkheid zal worden uitgevoerd. De Regeering der Republiek zal die inschikkelijkheid in de hoogste mate betoonen.

b. Indien er bij Uw Lordschap bezwaar mocht blijven bestaan, dat de door haar bedoelde handelsweg, welke slechts één is van de verschillende handelswegen, zou vallen binnen de Republiek, dan zijn wij bereid, om aan dat bezwaar tegemoet te komen, door aanneming eener bepaling tot neutralisatie van dien handelsweg of tot beperking onzer bevoegdheid van tolheffing.

c. Wat het voorgestelde vereenigd Protectoraat betreft, zoo meenen wij ons te mogen vleien, dat onze bedenkingen daartegen niet zonder gevolg zijn gebleven, vermits in Uw Lordschaps schrijven van 18 dezer ¹⁾ daarover niets voorkomt. Ten bewijze echter, dat door ons zelf de behoefte wordt gevoeld, om de grenslijn der Republiek, zoowel ten westen als ten oosten, ten strengste te handhaven en tegen alle overschrijding en ongeregeldheid te waken, neemt de Deputatie de vrijheid om aan Uw Lordschap het volgende voorstel aan te bevelen: Men kome overeen, dat zoowel door Harer Majesteits Regeering als door de Regeering der Z.-A. Republiek een Commissaris worde aangesteld voor de westelijke en een andere Commissaris voor de oostelijke grenzen. Deze Commissarissen moeten tegen alle overschrijdingen der bedoelde grenzen waken en ieder verantwoordelijk zijn aan zijne eigen Regeering. De instructiën dezer Commissarissen zouden door de beide contracteerende partijen thans, in onderling overleg, kunnen worden opgesteld.

d. Mochten tot ons diep leedwezen al onze hierboven gemaakte bezwaren worden licht geacht, onze waarschuwingen worden in den wind geslagen en onze voorstellen worden verworpen, dan is de Deputatie nog zóózeer tot schikking gezind, dat zij zich bereid verklaart, haar verzoek tot verandering van de westelijke grenzen in te trekken en de grenzen der Conventie tot nadere herziening ongewijzigd te behouden. Aan de opmerking van Uw Lordschap, bij Uw schrijven van 18 dezer ¹⁾ gemaakt, dat de Transvaal een duidelijk bepaalde en erkende grens moet hebben, alvorens de Conventie van Pretoria kan worden vervangen door „another instrument giving greater independence of action to the Transvaal State,” is dan volkomen gevolg gegeven, en dus elke bedenking tegen onmiddellijke verdere onderhandelingen weggenomen.

6. Mocht onbegrijpelijkerwijze ook de handhaving der Conventie-Lijn bij Uw Lordschap bezwaar ontmoeten, dan zou de Deputatie, met inachtneming van het beginsel van vrije keuze voor de Naturellen-Opperhoofden, kunnen toetreden tot Uw Lordschaps voorstel van grensaanwijzing door een Britschen Commissaris.

7. In dit geval zou de Deputatie zelfs, indien de onderhandelingen op de andere punten onmiddellijk worden geopend en tot een goed einde geraken, tot het uiterste willen gaan, om zich te verbinden tot de aanneming der grensregeling, die door Harer Majesteits Commissaris, met toepassing van het tusschen ons overeengekomen beginsel, zal worden voorgesteld, met dit ééne voorbehoud, dat de voor te stellen grensregeling zal blijken niet te verijdelen het hoofddoel der Deputatie, te weten: de herstelling en handhaving van vrede en orde. Tevens verbindt de Deputatie zich dat, indien het noodzakelijk mocht zijn om van dit voorbehoud gebruik te maken, de Regeering der Z.-A. Republiek zich alsdan stipt zal houden aan de lijn, gelijk die door de tegenwoordige Conventie is bepaald.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Wij hebben, enz.
(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

¹⁾ No. 15.

No. 17.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to the
TRANSSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, January 9, 1884.

Gentlemen,

Her Majesty's Government have attentively considered your letter of the 22nd December, ¹⁾ and regret that you should still be unable to accept the line proposed in my previous communications on the western boundary of the Transvaal State, and that you adhere to the belief that a satisfactory boundary can be defined on the principle of leaving each native chief beyond the present frontier free to choose whether he shall come within the State or remain outside it. You have not favoured me with any map or sketch showing approximately the boundary which in your opinion could be laid down in accordance with that principle, and I apprehend that the claims of the native Chiefs whom you would include within the Transvaal are undefined in a westerly direction, and in some cases based only upon an occasional use of pasturage; and that if the frontier were made to follow such tribal claims it would not only extend, at some points, too far to the westward, but from its irregularity would be difficult to observe and maintain. I shall, however, be glad to receive from you a drawing showing generally (I cannot of course suggest that you should bind yourselves at present to details) the boundary which in your opinion could be laid down on the principle upon which you think you should insist.

2. You say little in your letter now under acknowledgment as to the trade route by way of Kunana and Sehuba, the independence of which, as you are aware, Her Majesty's Government think it important to secure. You observe that it is but one of several trade routes; but the routes further to the westward are less direct for purposes of trade, and, being deficient in permanent water, cannot be used at all times. You proceed to suggest that this road, which would in part fall within the Transvaal if the boundary

¹⁾ No. 16.

No. 17.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan de
TRANSSVAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 9 Jan. 1884.

Mijne Heeren.

Harer Majesteits Regeering heeft nauwkeurig kennis genomen van Uw schrijven van den 22sten December, ¹⁾ en het doet haar leed, dat Gij nog niet in staat zijt, om de lijn, die ik in mijn vroegere briefwisselingen omtrent de westelijke grens van de Transvaal voorstelde, aan te nemen, en dat Gij blijft vasthouden aan de meening, dat een gewenschte grenslijn kan vastgesteld worden op dien grondslag, dat elk Inboorlingen-Hoofd, dat buiten de tegenwoordige grenslijn blijft, vrij is in de keuze of hij binnen het grondgebied van den Staat, of wel daar buiten wil blijven. Gij hebt mij niet het genoeg gedaan een kaart te zenden of een schets, die ten naastebij de grenslijn aangeeft, die volgens Uw meening in overeenstemming met dat beginsel kan worden aangewezen, en ik vermoed, dat de rechten der Inboorlingen-Hoofden, die Gij binnen de Transvaal wilt sluiten, twijfelachtig zijn in westelijke richting, en in sommige gevallen enkel gebaseerd zijn op het toevallig gebruik van veeweiden, alsmede dat, indien de grenslijn getrokken werd volgens den wensch van zulke Inboorlingen, zij zich niet alleen op sommige punten te ver westwaarts zou uitstrekken, maar dat het ook door hare onregelmatigheid moeilijk zou zijn er toezicht op te houden en ze te handhaven. Het zal mij evenwel genoeg doen, van U een teekening te ontvangen, waarop de grens in 't algemeen (want ik kan natuurlijk niet vragen, dat Gij U voor het oogenblik tot bijzonderheden zoudt verbinden) die volgens Uw gevoelen aangewezen zou kunnen worden op den grondslag, op welken Gij meent te moeten blijven staan, wordt aangetoond.

2. Gij zegt voorts in Uw laatste schrijven weinig aangaande den handelsweg over Kunana en Sehuba, welks vrijheid van verkeer, gelijk U bekend is, Harer Majesteits Regeering van het hoogste gewicht acht zich te verzekeren. Gij merkt op, dat hij slechts een der vele handelswegen is; maar de verder westwaarts bestaande wegen zijn minder geschikt voor handelsgebruik, en kunnen niet altijd tot dat doel gebruikt worden, bij gebreke van een voldoende watervoorraad. Gij stelt vervolgens voor, dat deze weg, welke voor een

¹⁾ No. 16.

were fixed on the principle advocated by you, might remain neutral under provisions to be stipulated, and that the power of the Transvaal Government to levy tolls upon it might be limited. It is greatly to be apprehended that such an arrangement would be a fruitful cause of troubles and difficulties, such as those which in your opinion would result from a definition of the western boundary not meeting the wishes of all parties concerned; and Her Majesty's Government do not at present perceive how provisions effectively securing the free use of the road, without charge or impediment, to all traders, and other travellers, whether white or native, can be framed. If Frontier Commissioners are appointed, as suggested in the 5th paragraph of your letter of the 22nd December ¹⁾ (sub-section c), do I rightly understand you to propose that the Transvaal as well as the British Commissioner should have an armed force of sufficient strength to enforce compliance with any provisions that may be agreed upon in regard to the frontier and to the road, whether the latter be within or without the frontier of the State?

3. I have thought it right to request the further information asked for in the preceding paragraphs of this letter, in order that Her Majesty's Government may not come to any final conclusion without a thorough understanding of your further proposals; but even if you should be able to give satisfactory explanations on some of the points to which I have referred, it would still be necessary that the present negotiations should be suspended while a British Commissioner is endeavouring to find a western boundary which could be accepted as satisfactory by Her Majesty's Government and by the Transvaal State. And I may here observe, with reference to the 5th, 6th, and 7th paragraphs of your letter now before me, that in your first letter, of November 14th, ²⁾ you urged strongly that the present western boundary of the State is impracticable, and has caused a condition of anarchy which still continues to prevail. Her Majesty's Government, bearing in mind this statement, find difficulty in accepting your suggestion that this boundary might be maintained without any

gedeelte binnen het gebied van de Transvaal valt, wanneer de grenslijn volgens het door U bepleite beginsel werd vastgesteld, neutraal zou kunnen blijven op nader te omschrijven voorwaarden, en dat de bevoegdheid van de Transvaalsche Regeering, om tol te heffen, binnen zekere grenzen beperkt zou worden. Het is te voorzien, dat dergelijke regeling een vruchtbare bron zou zijn van moeilijkheden; en wel zulke als volgens Uwe meening zouden voortvloeien uit eene regeling van de westelijke grens, waarbij niet aan de wenschen van alle betrokken partijen voldaan werd; en Harer Majesteits Regeering ziet op het oogenblik niet in, hoe eene regeling zou kunnen gemaakt worden, die het vrije gebruik van den weg afdoende zou verzekeren, zonder lasten of hinder te veroorzaken aan handelaren en andere reizigers, 'tzij blanken of Inboorlingen. Indien grens-Commissarissen worden aangewezen, zooals in paragraaf 5 van Uw schrijven van den 22sten December ¹⁾, (onderdeel c) wordt voorgesteld, begriip ik U dan goed, dat Gij voorstelt, dat zoowel de Transvaalsche als de Britsche Commissaris een gewapende macht van voldoende sterkte te hunner beschikking hebben, om tot onderwerping te dwingen aan die voorschriften, waaromtrent men zoo ten opzichte van de grenslijn als van den weg is overeengekomen, 'tzij de laatste zich binnen of buiten de grenslijn van den Staat bevindt?

3. Ik heb het noodig geacht, de verdere inlichting te verzoeken, waarom in de vorige paragraaf van dezen brief gevraagd wordt, opdat Harer Majesteits Regeering niet tot een eind-besluit moge komen, zonder Uwe verdere voorstellen geheel en al te kennen; maar zelfs wanneer Gij in staat zoudt zijn, voldoende ophelderingen te geven omtrent eenige punten, waarheen ik verwezen heb, zou het toch nog noodig zijn, dat de tegenwoordige onderhandelingen geschorst werden, terwijl een Britsche Commissaris zal trachten een westelijke grenslijn te vinden, die door Harer Majesteits Regeering en den Transvaal-Staat als bevredigend zou kunnen worden aangenomen. En ik moet hierbij opmerken, met betrekking tot paragrafen 5, 6 en 7 van Uwen thans voor mij liggenden brief, dat Gij in Uwen eersten brief van den 14^{den} November ²⁾ ten sterkste betoogde, dat de tegenwoordige westelijke grenslijn van den Staat slecht geregeld, en oorzaak geworden is van eene regeeringloosheid, die nog steeds de overhand heeft. Harer Majesteits Regeering, zich deze verklaring herinnerende, vindt er bezwaar in, Uw voor-

¹⁾ No. 16.   ²⁾ No. 5.

¹⁾ No. 16.   ²⁾ No. 5.

recognition by the Transvaal State of its obligation to join in abating the evils which have resulted from it.

4. It appears, therefore, to Her Majesty's Government, that it is still desirable for you to consider further the boundary line which, after carefully weighing all the conditions of the case, they have proposed to you, especially as I am now in a position to give you further information as to the white population beyond it, and to suggest an important modification of the line as originally proposed.

I enclose a copy of a letter from Sir Hercules Robinson, which I request that you will consider very carefully, with the map and memorandum by Colonel Moysey, accompanying it. The information given in the last paragraph of Sir H. Robinson's letter has been obtained by telegraph from Cape Town, and should serve to remove in a great degree the difficulty felt by you with regard to the white occupants of the native territory. It would give me much pleasure to learn, that with the fuller information now before you, you are able to accept the revised boundary line, as securing substantially and to the fullest attainable extent the wishes and interests of all parties in a case in which some compromise is unavoidable.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

Enclosure I in No. 17.

**The Right Hon. SIR HERCULES ROBINSON,
G. C. M. G., to COLONIAL OFFICE.**

LONDON, Dec. 23, 1883.

Sir,

I have conferred with Colonel Moysey, R. E., who was employed in 1881 to beacon off the South-western boundary line of the Transvaal defined in the first Article of the Pretoria Convention, as to the best way of now altering that boundary line so as to give effect to the suggestion contained in the fifth paragraph

stel aan te nemen, om deze grenslijn te handhaven zonder eenige erkenning door den Transvaal-Staat van zijne verplichtingen, om mede te werken tot het uit den weg ruimen van het kwaad, dat er uit voortgekomen is.

4. Het komt derhalve Harer Majesteits Regeering voor, dat het voor U wenschelijk blijft, dat Gij nogmaals Uw volle aandacht wijdt aan de grenslijn, die zij U heeft voorgesteld, na zorgvuldig al de omstandigheden der zaak overwogen te hebben; temeer, daar ik nu in de gelegenheid ben, U nadere inlichtingen te geven, aangaande de blanke bevolking buiten de grens en eene belangrijke wijziging in de oorspronkelijk voorgestelde lijn voor te stellen.

Ik sluit hierbij in een brief van Sir Hercules Robinson, dien ik U verzoek zeer zorgvuldig in overweging te nemen, benevens de daarbij gevoegde kaart en Memorandum van Kolonel Moysey. De inlichting, die in de laatste paragraaf van Sir H. Robinsons brief gegeven wordt, is per telegraaf uit Kaapstad ontvangen en kan dienen, om voor een groot gedeelte het door U geopperde bezwaar ten opzichte van de blanke bewoners binnen het Inboorlingen-gebied uit den weg te ruimen. Het zoude mij bijzonder groot genoegen doen te vernemen, dat Gij, thans met de volledige toelichtingen voor U, bij machte zijt, de gewijzigde grenslijn aan te nemen, daar deze in hoofdzaak en in de meest bereikbare mate de wenschen en belangen verzekert van alle partijen in eene zaak, waarbij onvermijdelijk over en weer iets moet worden toegegeven.

Ik heb, enz.
(get. DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

Bijlage I, behoorende bij No. 17.

**De Hoogedele SIR HERCULES ROBINSON, G. C. M. G.,
aan het DEPARTEMENT van KOLONIËN.**

LONDEN, 23 Dec., 1883.

Sir.

Ik heb een onderhoud gehad met Kolonel Moysey, R. E., die in 1881 belast was met het afbakenen van de zuidwestelijke grenslijn van de Transvaal, zooals die is vastgesteld in Artikel 1 der Conventie van Pretoria, omtrent de beste wijze om thans die grenslijn te wijzigen, ten einde uitvoering te geven aan het voorstel,

of my letter of the 23rd ultimo, ¹⁾ and he has furnished me with a memorandum and map, ²⁾ which I forward herewith for Lord Derby's consideration.

2. The extension of the South-western limits of the Transvaal, as proposed by Colonel Moysey, is, I think, under existing circumstances the best and fairest settlement of the difficulty which can be devised. It will be seen by a reference to the map that the new line includes within the Transvaal Kunana, the station of the Baralong Chief Moshette, and excludes from it Lotlakana, one of the stations of the Baralong Chief Montsioa, and the trade road to the interior from Taungs via Kunana and Sehuba. A slight diversion of that road is proposed to be made round the garden grounds of Kunana so as to keep the trade route to the north wholly beyond the Transvaal boundary.

3. The line which has been adopted by Colonel Moysey to connect on the south the trade road with the existing Transvaal boundary at Koppie Enkel is the southern boundary of Stellaland as laid down by the freebooters. This would include within the Transvaal State country heretofore claimed by Mankoroane, but that Chief has expressed his readiness to acquiesce in such a settlement, as will be seen by a reference to the telegram from the Officer Administering the Government of the Cape, dated the 21st ultimo. ³⁾

4. The territory which would be added to the Transvaal by this proposed alteration of the existing boundary, may be described as a strip of country about 130 miles long, with an average breadth of about 20 miles. It comprises the whole of Massouw's territory, and the greater portion of that heretofore occupied by Moshette. It comprises also a portion of Montsioa's country, as the Maritsani river was always considered the boundary between him and Moshette. But Montsioa will doubtless gladly consent to this loss of territory in consideration of having what will be left to him secured by a protectorate.

5. Outside the proposed new boundary line, in the country which I have suggested should be considered independent native

vervat in paragraaf 5 van mijn brief van den 23sten jongstleden, en hij heeft mij een Memorandum, benevens eene kaart gezonden, die ik bij dezen aan Lord Derby ter overweging doe toekomen.

2. Het komt mij voor, dat de uitbreiding van de zuidwestelijke grenzen van de Transvaal, zooals die door Kolonel Moysey wordt voorgesteld, onder de bestaande omstandigheden de beste en billijkste oplossing van de tegenwoordige moeilijkheden is. Wanneer men de kaart raadpleegt, zal het blijken, dat de nieuwe lijn binnen de Transvaal opneemt Kunana, de kraal van het Baralong-Opperhoofd Moshette en daar buiten sluit Lotlakana, een der kralen van het Baralong-Opperhoofd Montsioa, en den handelsweg naar het binnenland van Taungs over Kunana en Sehuba. Een geringe afwijking van dien weg om de tuingronden van Kunana wordt voorgesteld, ten einde den handelsweg in het noorden geheel buiten de Transvaalsche grenslijn te doen loopen.

3. De lijn, door Kolonel Moysey aangenomen, ten einde in het zuiden den handelsweg met de bestaande Transvaalsche grenslijn te doen samengaan bij Koppie Enkel, is de zuidelijke grenslijn van Stellaland, door de vrijbuiters aangenomen. Dit zou binnen den Transvaal-Staat sluiten land, waarop Mankoroane tot hiertoe aanspraak heeft gemaakt; maar dat Opperhoofd heeft zich bereid verklaard, te berusten in dergelijke regeling, gelijk blijkt uit het telegram van den ambtenaar der administratie van de Kaapsche Regeering, gedateerd den 21sten dezer.

4. Het gebied, dat bij deze voorgestelde wijziging van de bestaande grenslijn aan de Transvaal toegevoegd zou worden, kan omschreven worden als een strook lands ter lengte van ongeveer 130 mijlen, bij eene gemiddelde breedte van omstreeks 20 mijlen. Het sluit de geheele landstreek van Massouw in en het grootste gedeelte van de landstreek tot nu toe geoccupeerd door Moshette. Het sluit ook een deel van het land van Montsioa in, daar de Maritsani-rivier steeds beschouwd werd als de grensscheiding tusschen hem en Moshette. Maar Montsioa zal ongetwijfeld gaarne toestemmen in dit verlies van grondgebied, daar hetgeen hem overblijft door een Protectoraat beschermd wordt.

5. Buiten de voorgestelde nieuwe grenslijn in die streek, die ik voorgesteld heb, als oorspronkelijk Inboorlingen-gebied on-

¹⁾ No. 87 of [C. 3841] of Feb. 1884.

²⁾ For map see page 143 of [C. 3841] Feb. 1884.

³⁾ No. 82 of [C. 3841] Feb. 1884.

territory under the joint protection of Great Britain the Transvaal and the Cape Colony, there are at present, I am informed, only about fifty occupied farms. These are mostly held for speculative purposes by persons who have purchased them from the freebooters. Vryburg, the capital of Stella-land is also outside the proposed new boundary, but it consists at present of only about twenty houses.

I am, &c.

(Signed) HERCULES ROBINSON.

The UNDER SECRETARY OF STATE,
COLONIAL OFFICE.

Enclosure II in No. 17.

MEMORANDUM on a Boundary Line, as shown on the accompanying Map, to extend the South-Westerly Limits of the Transvaal so as to include Kunana, the Station of the Baralong Chief Moshette; to exclude Lotlakana (Rietfontein), one of the Stations of the Baralong Chief Montsioa; and to exclude the Trade Route to the Interior from Taungs via Kunana.

The new line would leave the boundary of the Convention of 1881 where the road from Ludiks Drift, on the Molopo, to the Hart River salt-pans crosses the road from Polfontein to Lotlakana (Rietfontein), near Beacon 20.

It would run along the road to Lotlakana at a distance of 20 yards north and clear of the road until the first garden ground of Lotlakana is reached.

It would then cross the road and skirt Lotlakana so as to leave all its garden ground in Native territory until the road from Lotlakana to Kunana is reached.

Thence it would, at a distance of 20 yards east and clear of the road to Kunana, follow its course until the garden ground of Kunana is reached.

Thence it would pass round Kunana to the westward, so as to include all its garden ground, but no more, until the road from Kunana to Mamusa is reached.

Thence along the eastern side of the road towards Mamusa, and 20 yards clear of it till the road turns out towards Taungs.

Thence along the eastern side of the road towards Taungs, and 20 yards clear of it till the line of the district called „Stella

der het gemeenschappelijk Protectoraat van Groot-Britannië, de Transvaal en de Kaap-Kolonie, bevinden zich tegenwoordig, naar ik vernomen heb, slechts ongeveer vijftig bewoonde plaatsen. Deze worden meerendeels voor speculatieve doeleinden gehouden door personen, die ze van de vrijbuiters hebben gekocht. Vrijburg, de hoofdstad van Stella-land, valt ook buiten de voorgestelde nieuwe grenslijn, maar bestaat voor het tegenwoordige uit slechts ongeveer twintig huizen.

Ik ben, enz.,

(get.) HERCULES ROBINSON.

Aan den ONDER-SECRETARIS van STAAT,
DEPARTEMENT van KOLONIËN.

Bijlage II, behoorende bij No. 17.

MEMORANDUM betreffende eene grenslijn als aangewezen op de bijgevoegde kaart, tot uitbreiding der zuidwestelijke grenzen van de Transvaal waarbij binnengesloten wordt Kunana, de kraal van het Baralong-Opperhoofd Moshette en buitengesloten Lotlakana (Rietfontein), een der kralen van het Baralong-Opperhoofd Montsioa, zoowel als de handelsweg naar het binnenland van Taungs via Kunana.

De nieuwe lijn zou de grenslijn moeten verlaten vastgesteld in de Conventie van 1881, waar de weg van Ludiks Drift aan de Molopo-rivier naar de zoutpannen bij Hart-rivier den weg van Polfontein naar Lotlakana (Rietfontein) nabij baken 20 kruist.

Zij zou loopen langs den weg naar Lotlakana op een afstand van 20 ellen noordwaarts en vrij van den weg, totdat de eerste tuingrond van Lotlakana bereikt wordt.

Dan moet zij den weg kruisen en langs Lotlakana loopen en al hare tuingronden in het Inboorlingen-gebied insluiten, totdat de weg van Lotlakana naar Kunana bereikt wordt.

Van daar zou zij, op een afstand van 20 ellen oostwaarts en vrij van den weg naar Kunana, haar loop vervolgen, totdat de tuingrond van Kunana bereikt wordt.

Van daar zou zij loopen rondom Kunana naar het westen en al hare tuingronden insluiten, maar niet meer, totdat de weg van Kunana naar Mamusa bereikt wordt.

Van daar langs de oostzijde van den weg naar Mamusa, en 20 ellen vrij van dien weg, totdat de weg uitdraait naar Taungs.

Van daar langs de oostzijde van den weg naar Taungs, en 20 ellen vrij van dien weg, totdat de grens van het district,

Land" is reached, about 11 miles from Taungs.

Thence along the line of the district called „Stella Land" to the Hart River, at a point about 24 miles below Mamusa.

Thence across the Hart River to the junction of the roads from Monthe and Phokwane.

Thence along the western side of the road towards Koppie Enkel, and 20 yards clear of it to Beacon No. 43 on the summit of Koppie Enkel, where the Convention boundary is rejoined.

The trade route from Taungs to the north would be diverted in the neighbourhood of Kunana so as to pass westward of that station, and be wholly beyond the Transvaal boundary.

9th December 1883.

(Signed) Chas. J. MOYSEY,
Lieut.-Colonel, R. E.

genoemd „Stella-land" bereikt wordt, omtrent elf mijlen van Taungs.

Van daar langs de grens van het district, genoemd „Stella-land" naar de Hart-rivier, naar een punt, omtrent 24 mijlen beneden Mamusa.

Van daar over de Hart-rivier naar den samenloop van de wegen van Monthe en Phokwane.

Van daar langs de westzijde van den weg naar Koppie Enkel en 20 ellen vrij van dien weg naar baken No. 43 op den top van Koppie Enkel, waar de Conventie-grens weder bereikt wordt.

Aan den handelsweg van Taungs naar het noorden zou nabij Kunana een andere richting gegeven worden, zoodat hij westwaarts van die statie loopt en geheel buiten de grenzen van de Transvaal gesloten wordt.

9 December 1883.

(get.) Chas. J. MOYSEY.
Luit.-Kolonel, R. E.

No. 18.

De TRANSVAALSCHE DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL.

LONDEN, 17 Januari 1884.

My lord.

Wij hebben de eer, de ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps schrijven dd. 9 Januari jl.¹⁾, waarin wij met genoegen opmerken eene gunstige en steeds voortgaande toenadering aan beide zijden, ditmaal nu blijkbaar niet slechts uit Uw Lordschaps bestendige begunstiging, om tot eene bevredigende schikking te geraken, maar vooral ook door eene belangrijke wijziging in de door Uw Lordschap voorgeslagen nieuwe grensregeling, waardoor Kunana, de kraal van het Groot-Opperhoofd der Baralongs, ingesloten wordt binnen de Transvaal, alsook door ter onzer informatie ons toe te zenden den brief van Sir Hercules Robinson en het Memorandum van Kolonel Moysey, waarop de door Uw Lordschap voorgeslagen grensregeling gebaseerd is.

2. Toch kan de Deputatie haar leedwezen en verwondering niet verzwijgen, dat Uw Lordschap geen vrijmoedigheid vindt, tot één der vele billijke voorstellen, in haar jongste schrijven voorgedragen, toe te treden, gelijk wij billijk meenden te mogen hopen. Daarin toch hebben wij ondernomen, dat van de zijde der Republiek de hoogste mate van inschikkelijkheid zal worden betoond, indien Uw Lordschap met de Deputatie mocht overeenstemmen om thans slechts het beginsel vast te stellen, dat ieder Naturellen-Hoofd de vrije keuze hebbe met zijne *de facto* rechten binnen de Republiek te komen of buiten te vallen, en dat beginsel later toe te passen bij de afbakening op de plaats zelve. Wij hebben verder bewilligd, ingeval door de toepassing van dit beginsel een der verschillende handelswegen van de Kaap-Kolonie noordwaarts binnen de grenzen der Republiek moge vallen, tot neutralisatie van dien handelsweg of tot beperking onzer bevoegdheid van tolheffing daarop. Wij

¹⁾ No. 17.

hebben onze ernstige begeerte getoond, om de grenslijn der Republiek, zoowel ten oosten als ten westen, stipt te handhaven en tegen alle overschrijding en ongeregeldeheid te waken, door aan de hand te geven, dat zoowel door H. M. Regeering als door die der Zuid-Afrikaansche Republiek een Commissaris worde aangesteld voor de westelijke en een andere Commissaris voor de oostelijke grenzen, ieder verantwoordelijk aan zijne eigene Regeering, overeenkomstig instructiën door de beide contracteerende partijen thans, in onderling overleg, op te stellen. Wij hebben ons zelfs bereid verklaard, ons verzoek tot verandering van de westelijke grenslijn in te trekken, en de grenzen der Conventie tot nadere voorziening ongewijzigd te behouden, ten einde aan Uw Lordschaps bedenking te gemoet te komen, dat de Transvaal eene duidelijk bepaalde en erkende grens moet hebben, alvorens de Conventie van Pretoria kan worden vervangen door „another instrument giving greater independence of action to the Transvaal State.” Wij zijn zelfs tot dat uiterste gegaan, om toe te treden tot Uw Lordschaps voorstel van grensaanwijzing door een Britschen Commissaris, met inachtneming van het beginsel van vrije keuze voor de Naturellen-Hoofden; ja, wij hebben het zelfs gewaagd ons te verbinden tot de aanneming der grensregeling die door H. M. Commissaris, met toepassing van het tusschen ons overeengekomen beginsel zal worden voorgesteld, indien de onderhandelingen op de andere punten onmiddellijk worden geopend en tot een goed einde geraken, met dit ééne voorbehoud, dat de voor te stellen grensregeling zal blijken niet te verijdelen het hoofddoel der Deputatie, te weten de herstelling en handhaving van vrede en orde, met dien verstande, dat, ingeval het mocht noodzakelijk zijn om van dit voorbehoud gebruik te maken, de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek zich stipt zal houden aan de lijn, gelijk die door de tegenwoordige Conventie is bepaald. Wij meenen hiermede zeer groote concessiën onzerzijds gedaan en groote rechten prijsgegeven te hebben, ten einde H. M. Regeering te gemoet te komen en tot eene bevredigende oplossing te geraken. Wij hebben hierbij prijsgegeven het belangrijk beginsel in de Zand-rivier-Conventie (Art. III) neergelegd, welke Conventie wij steeds als ons heilig recht hebben vastgehouden en gehandhaafd, nam., dat H. M. Regeering alle verbintenissen, van welken aard en met wie ook van de gekleurde natiën, ten noorden van de Vaal-rivier weigert te erkennen (disclaim). Wij hebben hierbij afstand gedaan van de rechten der Republiek, gegrond op verovering en herhaalde cessie op de geheele streek in kwestie. Wij hebben afgezien van de territoriale rechten der wettige Groot-Opperhoofden Massouw en Moshette. Wij hebben ons goed recht van tolheffing prijsgegeven op een mogelijk binnen onze grenzen vallenden handelsweg, hoewel wij zware uitvoerbelastingen betalen moeten op alle onze handelsartikelen, die door de havens der Britsche Koloniën ingevoerd worden, en hoewel op alle andere wegen van de verschillende Koloniën en Staten door de Republiek belastingen geheven worden. Wij hebben van alle deze rechten afgezien, wij hebben ons tot de uiterste inschikkelijkheid en samenwerking verbonden, indien wij slechts met H. M. Regeering konden overeenkomen in eene bevredigende schikking.

3. Zien wij juist, dan bestaat er tusschen Uw Lordschap en de Deputatie geen verschil van beginsel, want beiderzijds zijn wij het eens, dat de eenige vreedzame en duurzame oplossing gelegen is in eene regeling met inachtneming der belangen en overeenkomstig de wenschen der betrokken partijen. Het schijnt ons dus slechts een verschil van inzicht aangaande den waren toestand der zaak, ontstaan uit onvolkomene en tegenstrijdige informatiën beiderzijds, dat nog eene dadelijke afdoening der onderhavige kwestie in den weg staat. En het is juist ter wille van de onvolgende informatiën aangaande de verschillende belangen die in het spel zijn, dat de Deputatie meende, den meest practischen weg te volgen door voor te stellen, dat voor het tegenwoordige slechts het hoofdbeginsel tusschen de onderhandelende partijen behoort te worden vastgesteld en de toepassing daarvan aan nadere regeling behoort te worden overgelaten. Blijft Uw Lordschap echter aandringen op eene dadelijke en afdoende regeling der kwestie, dan ziet de Deputatie zich genoodzaakt, hoe ongaarne zij zulks ook anderszins doen zoude, aan te toonen, dat de informatiën, waarop de door Kolonel Moysey voorgeslagen grenswijziging berust, als aan Uw Lordschap medegedeeld in den boven vermelden brief van Sir Hercules en het Memorandum van Kolonel Moysey, of onjuist zijn, of op eene verkeerde voorstelling van zaken berusten. Wij hebben mitsdien de eer, Uw Lordschap te doen toekomen nevensgaand Memorandum, waarin eenige van de onjuistheden en verkeerde voorstellingen en in voornoemden brief, en in het Memorandum worden blootgelegd.

4. De Deputatie kan onmogelijk erkennen, dat eenige verantwoordelijkheid of verplichting op de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek rust met betrekking

tot den treurigen toestand op hare zuidwestelijke grenzen, gelijk in Uw Lordschaps schrijven van den 9^{den} dezer ¹⁾ (sub 4) schijnt te worden verondersteld. Die lijn toch is door de Koninklijke Commissie vastgesteld op aanwijzing van denzelfden Kolonel Moysey, die de nu door Uw Lordschap voorgestelde grensregeling heeft aanbevolen en wel toen evenzeer als nu tegenover de duidelijkste bewijsgronden en ernstige waarschuwingen van onze zijde, gelijk wij toen gerepresenteerd werden door de Transvaalsche Commissie voor de Koninklijke Commissie. Ons woord vond alstoen geen ingang. Kolonel Moyseys aanwijzing werd gevolgd, met den treurigen uitslag, als door ons is voorgesteld. ²⁾

Het Driemanschap werd genoodzaakt, de Conventie met hare grensbepalingen aan te nemen en de Volksraad om haar te certificeeren, ten einde verder bloedvergieten te voorkomen, en dat slechts, om ze aan een practischen toets te onderwerpen, gelijk door H. M. toenmaligen Minister van Koloniën werd gewild. Dat de Conventie-lijn, aldus tegen onze waarschuwingen in vastgesteld en ons opgedrongen en welker afbakening tevens werd belet door de wettige territoriale Hoofden, welker Stammen daardoor zouden worden uiteengescheurd zonder dat zij ooit gehoord waren, onpractisch is en de vruchtbare bron van de gerzen moeilijkheden en verwickelingen, stond en staat nog steeds bij ons vast, waarom wij dan ook in eene doelmatige herziening van gemelde grenslijn, overeenkomstig de belangen en wenschen der betrokken partijen, het eenig geneesmiddel van het kwaad erkennen.

5. Wat het terugvallen op gemelde Conventie-lijn betreft, de Deputatie heeft met hetgeen zij desbetreffende zeide in haar schrijven, dd. 22 December jl. ³⁾, geenszins bedoeld gemelde lijn goed te keuren, maar slechts daaraan de voorkeur te moeten geven boven de nu door Kolonel Moysey voorgestelde wijziging, indien zij zich namelijk gedwongen ziet tusschen twee kwaden te moeten kiezen, en dat dan nog slechts als een overgangsmaatregel, totdat eene meer bevredigende regeling zal kunnen gevonden worden, ten einde aldus te gemoet te komen aan Uw Lordschaps bezwaar, dat anders de Transvaal bij meerdere inwendige vrijheid van handelen zijn vaste grensbepaling zoude hebben. En de eenvoudige reden, waarom wij meenen, aan de Conventie-lijn de voorkeur te moeten geven boven de door Kolonel Moysey aanbevolen wijziging, grondt zich hierop, dat, behoudens de erkenning der onhoudbaarheid van eerstgenoemde grenslijn, er nu eenmaal, na menigvuldige worstelingen en treurige bloedvergietingen, een *modus vivendi* tusschen de strijdvoerende partijen is getroffen, terwijl wij vastelijk overtuigd zijn, dat de wijziging, door Kolonel Moysey aanbevolen, nieuwe verwickelingen en versche bloedbaden zal veroorzaken, doordien de Stammen daardoor opnieuw worden uiteengescheurd, de wenschen der wettige Opperhoofden en hunner Stammen worden miskend en sommige Stammen in hunne rechten van grondbezit worden te kort gedaan ten gunste van andere Stammen. Aan dit te voorzien bloedvergieten nu mag de Deputatie niet medeplichtig worden, hetgeen het geval zoude zijn, wanneer zij tegen beter weten in, en ofschoon bewust van de nadeelige gevolgen, toch, uit eigenbelang, de voorgestelde wijziging aannam. Redenen, waarom de Deputatie, liever dan die verantwoordelijkheid te dragen en aan die medeplichtigheid schuldig te staan, meende in dit geval te moeten berusten in de tegenwoordige grenslijn der Pretoria-Conventie, de Regeering der Republiek opgelegd in strijd met haar wil, en waarvoor zij dus niet verantwoordelijk is.

6. Wat betreft de macht en bevoegdheid der Commissarissen, zoowel door H. M. Regeering als door die der Zuid-Afrikaansche Republiek te benoemen, ten einde de neutraliteit op onze oostelijke en westelijke grenzen te handhaven en tegen alle overschrijding en ongeregeldheid te waken, meent de Deputatie te moeten terugwijzen naar haar voorstel als uitgedrukt is in haar vorig schrijven, d.d. 22 December³⁾, waarin uitdrukkelijk werd aan de hand gegeven, dat de instructiën voor beiden door de contracteerende partijen alhier konden worden opgesteld in onderling beraad. Behoudens de opengelaten vrijheid tot nadere regeling is de Deputatie echter bereid, aan Uw Lordschaps wenschen te gemoet te komen, door nu reeds voorloopig hare hoofddenkbeelden desbetreffende bloot te leggen. En dan sta op den voorgrond, dat overeenkomstig de wenschen en bedoelingen der Deputatie de nieuwe westelijke grenslijn der Republiek zal moeten afgebakend worden met in achtneming der belangen en overeenkomstig de wenschen der betrokken partijen, en dus zonder geweld of bloedvergieten. Is nu eenmaal zulk eene vreedzame grensregeling ten uitvoer gelegd, dan zullen natuurlijk de Stammen, die volgens hun wensch binnen de Transvaalsche grenzen ingesloten worden, onder het bestuur der Zuid-Afrikaansche Republiek komen, terwijl de buitengesloten Stammen hunne rechten van zelfbestuur blijven behouden,

¹⁾ No. 17. ²⁾ Blue Book C — 3219 p. 98 en 99. ³⁾ No. 16.

bij welke regeling desverkiezende tot meerdere verzekering van den toekomstigen vrede, de grenslijnen tusschen gemelde Stammen onderling meteen kunnen worden afgebakend. De Commissarissen der Zuid-Afrikaansche Republiek zullen dus te waken hebben tegen alle overschrijding van de grenslijn onzerzijds, en dadelijk van elk voorkomend geval moeten kennis geven aan den Landdrost van het district, waarin zulks is voorgevallen of waarin de overtreder woonachtig is. Gemelde Landdrost zal alsdan, binnen zijne rechtsbevoegdheid en met de politie-macht te zijner beschikking, de zaak moeten onderzoeken en overeenkomstig de wetten des lands behandelen. En omgekeerd, vindt de overschrijding plaats van de zijde der aan de Republiek grenzende Stammen, dan zal het de taak zijn van H. M. Commissaris zoodanige gevallen ter kennis te brengen van de bevoegde Naturellen-Hoofden en toe te zien, dat de schuldigen worden gestraft en de verongelijken in het recht worden gesteld. Waarbij verder zoude kunnen worden vastgesteld, dat de Commissarissen wederzijds en in onderlinge harmonie zullen samenwerken tot bereiking van het voorgestelde doel, door elkaar in kennis te stellen van alle voor hunne aandacht komende gevallen van grensoverschrijding, als anderszins. Met zoodanige schikking nu, slechts in ruwe trekken geteekend, maar voor wijziging en nadere omschrijving vatbaar, meent de Deputatie, zullen niet slechts de kosten eener gewapende politie-macht op de grenzen vermeden, maar ook alle overhaaste handelingen voorkomen worden.

7. Wij hebben verder de eer, aan Uw Lordschaps verzoek te voldoen en een schetskaart voor te leggen, met eene gewijzigde grenslijn, welke ons voorkomt, uitzicht te bieden op eene vreedzame en duurzame regeling. Tot heden hebben wij nagelaten, zoodanige schetskaart aan Uw Lordschap voor te leggen, omdat de gegevens in alle bestaande kaarten onvoldoende en dikwijls tegenstrijdig zijn, en dus ongenoegzaam voor eene nauwkeurige grensbepaling, waarbij zoo vele belangen in het spel zijn, en omdat ons standpunt dus nog steeds was, om alhier slechts de grondbeginselen vast te stellen, waarop de regeling zal moeten plaats vinden en de toepassing daarvan bij eene nauwkeurige afbakening op de plaats zelve te doen uitvoeren.

8. Erkennende, gelijk wij voortdurend deden, dat elke grensbepaling op zulk een afstand met zulke gebrekkige informatiën aan bezwaren onderhevig is, meenen wij ons toch te mogen vleien met de hoop, dat Uw Lordschap de grensregeling door ons voorgeslagen, zal bevinden door de minste bezwaren te worden gedrukt, althans door veel mindere en lichtere bezwaren dan de wijziging door Kolonel Moysey aanbevolen, waartegen wij onze bezwaren in onze vorige brieven reeds hebben kenbaar gemaakt en opnieuw nader ontwikkelen in nevensgaand Memorandum. Inderdaad, wij kunnen niet inzien, welke geldige of onverschoonlijke bezwaren tegen de door ons voorgeslagene grensregeling zouden kunnen worden aangevoerd, waarbij wij getracht hebben, de belangen en wenschen der verschillende partijen in het oog te houden. Aan de buitengesloten Stammen wordt hierdoor geen grond ontnomen. Het kleine stuk gronds, dat door Sir Hercules Robinson in zijn brief d.d. 23 Dec.¹⁾ 1883 gezegd wordt, aan Mankoroane ontnomen te worden, behoort eigenlijk niet aan gemeld Opperhoofd, gelijk wij in nevensgaand Memorandum hebben aangetoond; maar zelfs ingeval Mankoroanes aanspraken daarop als geldig moeten worden beschouwd, dan nog is dat gedeelte gronds door hemzelven aan zijn vrijwilligers afgestaan. Ook Montsioa zal volgens de door ons voorgestelde schikking over geen grondverlies te klagen hebben. Wat betreft de kraal Rietfontein, welke in Sir H. Robinsons schrijven gezegd wordt, eender kralen van Montsioa te zijn, deze behoort niet slechts aan Machabi en is thans in occupatie van zijn Stam, gelijk in ons Memorandum is aangetoond, maar verder krijgt Montsioa terug een groot gedeelte van zijn grond, door Moshette op hem veroverd in den oorlog, door eerstgenoemde zonder reden begonnen, en bij vredesbesluit aan Moshette afgestaan en nu door zijn Stam geoccupeerd, en bovendien valt daarbij aan Montsioa ten deel een stuk grond, waarop hij vroeger zelfs nooit heeft aanspraak gemaakt. (Zie Rapport van R. Rutterfoord, Secretaris van den Britschen Resident, met bijgevoegde kaart, in het Blauwe Boek C — 3486).

Alleen Massouw en Moshette worden ook nog bij onze schikking in hun territoriale rechten verkort in een aanzienlijk deel gronds aan hun Stammen ontnomen. Maar de Deputatie is zoozeer overtuigd van de vreedzame gezindheid dezer beide Stamhoofden en hunne Stammen en van hunne inschikkelijkheid, zoo zij slechts duurzaam onder de bescherming der Republiek kunnen worden opgenomen, dat zij kans ziet hen te overreden, zich dat verlies te laten welgevalen. En welke bezwaren er kunnen bestaan tegen de neutralisatie van één uit meerdere handelswegen,

¹⁾ Bijlage I, behorende bij No. 17.

welke door deze schikking binnen de Republiek zou komen te vallen, moet de Deputatie verklaren, niet te kunnen inzien; veeleer had zij gehoopt, dat hare uiterste toegeeflijkheid op dit punt gunstiger zou worden opgenomen.

9. Indien Uw Lordschap mocht besluiten, de door ons voorgeslagen grensregeling aan te nemen, zullen wij de onderdanen van de Opperhoofden Massouw en Moshette, welke door deze lijn mogen worden buitengesloten, en die niet gewillig zijn zich te onderwerpen aan het gezag der buitengesloten Opperhoofden, in wier gebied zij mogen komen te vallen, van woonplaatsen voorzien binnen de grenzen der Republiek.

10. Blijft Uw Lordschap echter ook na de boven voorgeslagen schikking steeds aan de door Kolonel Moysey aanbevolen lijnsverandering vasthouden, dan verklaart de Deputatie daarin te zullen berusten onder de volgende voorwaarden:

1°. Dat de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek niet gehouden zal zijn, deel te nemen aan eene afbakening, die met geweld geschieden moet.

2°. Dat de Opperhoofden Massouw en Moshette met hunne onderdanen hunne *de facto* rechten van grondbezit buiten gemelde lijn blijven behouden; en

3°. Dat de Republiek niet aansprakelijk zal worden gesteld voor moeilijkheden, die mochten ontstaan door het plaatsen van een deel der onderdanen van Massouw en Moshette buiten de Transvaal.

11. Doch insgelijks kan de volgende schikking aan Uw Lordschap aannemelijker voorkomen: Dat, nadat wij nu overeengekomen zijn aangaande het beginsel van vrije keuze, waarop de grensregeling zal moeten plaats vinden, de afbakening der grens op de plaats zelve zal geschieden, na een nauwkeurig onderzoek en met in achtneeming van de rechten der verschillende partijen door een gevolmachtigde of door gevolmachtigden, zooals hier door de contracteerende partijen zal worden overeengekomen, maar behoudens de beperking, dat de te maken grenslijn de twee lijnen, als door Uw Lordschap en door de Deputatie respectievelijk voorgesteld, niet zal overschrijden.

Wij hebben, enz.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

Bijlage, behoorende bij No. 18.

MEMORANDUM, bevattende aanmerkingen op het schrijven van Sir
HERCULES ROBINSON dd. 23 December 1883, en op het Memo-
randum van Kolonel MOYSEY dd. 9 December 1883.

In beide bovengenoemde stukken wordt Lotlakane (Riet-fontein) gezegd te zijn „een der Kralen van Montsioa, en mitsdien bij de door hem voorgeslagen schikking aan gemeld Opperhoofd toegekend”. Uit het getuigenis, afgelegd door Z. H. Ed. President Kruger voor de Koninklijke Commissie te New-Castle op 21 Mei 1881, en door Andries Machabi voor Kolonel Buller en Generaal Joubert aan het Oog van Molopo (Blue Book C — 3219 pag. 40 en C — 3098 pag. 32 en 33), — welk getuigenis tot heden toe nooit is weerlegd — blijkt echter ontegenzeggelijk, dat gemelde Kraal niet aan Montsioa, maar aan Machabi behoort. Te minder kunnen wij toestemmen, dat Machabi van zijn rechtmatig bezit beroofd worde, daar hij zulks van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek ontvangen had voor bewezen diensten, en zich altoos stil en rustig heeft gedragen, totdat Montsioa hem, zonder aanleiding zijnerzijds, verraderlijk bij nacht aanviel en van deze Kraal verdreef. Doch gelijk bekend is, is Montsioa weder van Lotlakane verdreven en is deze Kraal thans weder in bezit van Machabies Stam.

2. In beide vorenvermelde stukken wordt nadruk gelegd op de uitsluiting van een zekeren handelsweg uit Griqua-land West noordwaarts. Ongetwijfeld wordt te veel gewicht gehecht aan deze zaak, daar gemelde weg slechts één is van vele wegen door deze streken, geen van welke op kunstmatige wijze of met groote kosten aangelegd is, maar welke alleen, over een effen landstreek loopende, en hier en daar de natuurlijke wateren en bestaande Kaffer-Kralen aandoende, voor handels-doeleinden gebruikt worden.

3. In Sir H. Robinsons schrijven (sub 3) wordt gezegd, dat de door hem aanbevolen nieuwe grensregeling „binnen den Transvaal-Staat zal sluiten land, waarop Mankoroane tot hiertoe aanspraak heeft gemaakt.” De grond in kwestie is echter door de Britsche Regeering erkend als behorende aan Mathlabani, welke als zelfstandig Opperhoofd met Mankoroane erkend wordt door de Britsche Autoriteiten, en welke uitnemende diensten bewezen heeft aan de Britsche Regeering in 1878, volgens Kolonel Warren, welke ambtenaar in zijne dépêche (Blue Book C — 2454, pag. 27) de waarde der aanspraken van Mankoroane aldus karakteriseert. „Ik wensch aan te toonen, dat het gezag over andere Stammen, dat het Opperhoofd Mankoroane zich aanmatigt en dat hij nooit in staat was uit te voeren, de vruchtbare bron was van onlusten onder de Naturellen in deze streken, en ik heb voor te slaan, dat indien deze positie hem meteen ontnomen wordt, de algemeene vrede dezer streken daardoor bespoedigd zoude worden.” Maar zelfs indien de „aanspraken” door Mankoroane, op het bedoelde stuk gronds als geldig worden erkend, dan nog werd het door hem zelve afgestaan aan zijne vrijwilligers, de meeste van welke Britsche onderdanen waren.

4. In paragraaf 4 verklaart Sir H. Robinson verder, dat de nieuwe grenslijn „de geheele landstreek van Massouw insluit.” Dit is niet het geval. Slechts een klein gedeelte van zijn grondgebied, bevattende zijne zaailanden, wordt bij gezegde grensregeling ingesloten; maar zijn weideveld, dat even onmisbaar is voor het levensbestaan van zijn Stam, wordt buitengesloten. (Zie de kaarten gehecht aan het Rapport der Koninklijke Commissie over de noordelijke grenzen van Griqua-land West, als voorgelegd aan beide Huizen van het Parlement der Kaap-Kolonie (G 104, 1883.)

5. In dezelfde paragraaf wordt gezegd, dat de voorgestelde grensregeling „het grootste gedeelte van de landstreek tot nu toe geoccupeerd door Moshette insluit.” Deze lijn sluit echter wel in Kunana, de Hoofdkraal van Moshette, maar ze sluit uit vele belangrijke Kralen zijner Onderhoorigen-Kapiteins, zooals van Phoe, en zij sluit zelfs uit al Moshettes zaailanden, en sluit uit het grootste gedeelte van zijne veeweiden, welke even onmisbaar zijn voor het bestaan en de welvaart van Moshette en zijn Stam. Het wordt dus erkend, dat slechts een „gedeelte” van Moshettes grond ingesloten wordt. Wij vragen, is dit niet een onrecht, Moshette aangedaan? Te meer nog, daar hij niet den oorlog begonnen heeft, en zich altoos bereid getoond heeft, om de geschillen met Montsioa te vereffenen op billijke wijze, terwijl omgekeerd Montsioa weigerde te bewilligen in eene vreedzame schikking, gelijk duidelijk blijkt uit het Rapport van Kapitein Nourse (Blue Book, C 3096, p. 130, 132, 135).

6. In de slotparagraaf schijnt Sir Hercules Robinson te kennen te geven, dat het grootste deel van Stella-land en Gosen door de aanbevolen grensregeling binnen de Republiek gesloten wordt, terwijl slechts eenige geoccupeerde plaatsen buiten vallen. Een blik op de kaarten bovengenoemd (in G. 104) toont echter, dat meer dan drie vierden van Stella-land, insluitende de hoofdstad Vrijburg, buiten de gezegde grenslijn vallen.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

17 Januari 1884.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

No. 19.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Jan. 25, 1884.

Gentlemen,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 17th instant,¹⁾ which has been fully considered by Her Majesty's Government.

2. I do not propose to discuss your contentions as to the Keate Award Country, and as to the territorial rights and tribal positions of the various Chiefs inhabiting it, as the reasons for which it is impossible for Her Majesty's Government to accept your views on these points have been repeatedly explained. I will therefore pass on to the consideration of the practical proposals contained in your letter, observing that Sir Hercules Robinson, having carefully read the memorandum attached to it, sees no reason to doubt the substantial accuracy of the description given by him in his letter of 23rd December²⁾ of the effect of Colonel Moysey's amended south-western boundary.

3. You propose (1) a modified boundary line, (2) the appointment of a Commissioner or Commissioners to determine the boundary line on the spot, and (3) the retention of the line fixed by the Pretoria Convention „as a measure to remain in „force during a period of transition, until „a more satisfactory settlement shall have „been arrived at.” And if this cannot be accepted, you offer (4) to agree to Colonel Moysey's modified boundary line, subject to certain specified conditions.

4. The boundary line sketched by you appears to Her Majesty's Government to be such as they would be quite unable to entertain. It would place within the Transvaal about 90 miles of the direct trade road from the Cape to the interior of the continent; and it does not appear practicable to neutralize this portion of the trade route, or to find another road to the westward of it, which would fairly meet the requirements of trade. The proposed boundary line would also, I am satisfied, place within the Transvaal large tracts of territory heretofore claimed and used by Montsioa and Mankoroane, which those Chiefs would never surrender except under compulsion. It would, therefore,

No. 19.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSVAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 25 Jan. 1884.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven van den 17^{den} dezer¹⁾, 'twelk door Harer Majesteits Regeering naauwkeurig overwogen is.

2. Ik ben niet voornemens, Uwe tegenwerpingen betreffende de Keate-uitspraaklandstreek en die, betreffende de territoriale rechten en de bezittingen van de verschillende Stamhoofden die daar wonen te onderzoeken, daar de redenen waarom het Harer Majesteits Regeering onmogelijk is, Uwe inzichten op deze punten te deelen, herhaaldelijk zijn uiteengezet. Ik zal daarom terstond de practische voorstellen, in Uw schrijven vervat, in overweging nemen, maar moet opmerken dat Sir Hercules Robinson, na met aandacht het daarbijgevoegde Memorandum gelezen te hebben, geen reden heeft te twijfelen aan de nauwkeurigheid der omschrijving die hij in zijn brief van den 23sten December²⁾ ten opzichte van de door Kolonel Moysey verbeterde zuidwestelijke grens gegeven heeft.

3. Gij stelt voor: 1. een gewijzigde grenslijn; 2. de benoeming van een of meer Commissarissen, ten einde de grenslijn op de plaats zelve vast te stellen, en 3. het behoud van de lijn, zooals die bij de Conventie van Pretoria is vastgesteld „als een „overgangsmaatregel, totdat eene meer be- „vredigende regeling zal kunnen gevonden „worden.” En als dit niet aangenomen kan worden, biedt gij ten 4de aan, te zullen berusten in Kolonel Moyseys aanbevolen grensverandering onder zekere aangeduide voorwaarden.

4. De door U ontworpen grenslijn komt Harer Majesteits Regeering voor, als ten eenenmale onaannemelijk. Daardoor zouden ongeveer 90 mijlen van den rechtstreekschen handelsweg van de Kaap naar het binnenland binnen de Transvaal gesloten worden; en het schijnt niet uitvoerbaar, dit deel van den handelsweg onzijdig te verklaren, of een anderen meer westwaarts loopenden weg derwaarts te vinden, die de handelsbelangen voldoende verzekerde. De voorgestelde grenslijn zou, naar ik mij overtuigd houd, ook binnen de Transvaal insluiten groote uitgestrektheden gronds, waarop Montsioa en Mankoroane vroeger hun rechten deden gelden en in gebruik namen, en die deze Opperhoofden nooit

¹⁾ No. 18.   ²⁾ Enclosure 1 in No. 17.

¹⁾ No. 18.   ²⁾ Bijlage I, behoorende bij No. 17.

be unjust to the Natives who claim the protection of this country, and detrimental to both the British and Native commercial interests, which have up to the present time had the free use of the existing trade road to the interior.

5. The second proposal, namely, the appointment of a Commissioner or Commissioners to determine the boundary line on the spot, would, I apprehend, lead to no practical result. Her Majesty's Government cannot consent to any portion of the existing trade road being placed within the Transvaal, and unless they were prepared to hand over to the Transvaal a considerable portion of this road, there would be nothing for the Commissioner or Commissioners to decide upon. It is admitted that the road runs for, probably, about 20 miles on each side of Kunana, through territory formerly claimed and occupied by Montsioa, but now claimed and occupied by Moshette. Her Majesty's Government's proposal is to place within the Transvaal as much of this territory as can be given without including the road, and for the delineation of a frontier to be bounded by the road a Commissioner is obviously not necessary.

6. If the third proposal, namely, the retention of the Pretoria Convention line „till further provision should be made,” were adopted, the south-western border troubles would be left untouched; and I have explained to you in previous letters that until some means can be devised for restoring order, and preventing further encroachments beyond that border, Her Majesty's Government could not proceed with further negotiations for the alteration of the Convention of Pretoria.

7. Your fourth proposal, to agree to the modified boundary line as defined by Colonel Moysey, subject to certain conditions, appears to Her Majesty's Government to be one which they can entertain. Those conditions are: —

1. That the Government of the South African Republic shall not be bound to take part in a demarcation which is to be carried out by force of arms.
2. That the Chiefs Massouw and Moshette shall, with their subjects, re-

zonder dwang zouden afstaan. Daardoor zou onrecht gepleegd worden tegen de Inboorlingen, die op bescherming aanspraak hebben, terwijl het tevens nadeelig zou zijn, zoowel voor de Britsche handelsbelangen, als voor die der Inboorlingen, die tot heden toe het vrije gebruik van den bestaanden handelsweg naar het binnenland hadden.

5. Het tweede voorstel, de benoeming namelijk van een of meer Commissarissen, ten einde de grenslijn op de plaats zelve vast te stellen, zou, naar ik vermoed, niet tot een practisch resultaat leiden. Harer Majesteits Regeering kan niet toestaan, dat eenig gedeelte van den bestaanden handelsweg binnen de Transvaal gesloten worde, en tenzij zij bereid ware een aanzienlijk gedeelte van dezen weg aan de Transvaal af te staan, zou door een of meer Commissarissen niets te beslissen zijn. Erkend wordt, dat de weg waarschijnlijk voor ongeveer 20 mijlen aan weerszijden van Kunana loopt door een gebied, waarop Montsioa vroeger aanspraak maakte en door hem geoccupeerd werd, maar waarop thans Moshette aanspraak maakt, en dat hij geoccupeerd heeft. Het voorstel van Harer Majesteits Regeering luidt, om binnen de Transvaal zooveel van dit grondgebied te brengen als toegestaan kan worden, zonder den weg in te sluiten en, om een grens te ontwerpen, die door den weg beperkt wordt, daarvoor is een Commissaris bepaald niet noodig.

6. Wanneer het derde voorstel, het behoud namelijk van de lijn bij de Pretoria-Conventionie vastgesteld, „totdat nadere „bepalingen zouden zijn vastgesteld”, werd aangenomen, zouden de onlusten aan de zuid-westelijke grens ongetwijfeld blijven voortbestaan, en ik heb U in vorige brieven uiteengezet dat, tenzij middelen gevonden kunnen worden om de orde te herstellen en te voorkomen, dat voortaan die grenzen overschreden worden, Harer Majesteits Regeering de onderhandelingen omtrent de wijziging der Pretoria-Conventionie niet zou kunnen voortzetten.

7. Uw vierde voorstel, om in de door Kolonel Moysey aanbevolen grensverandering onder zekere voorwaarden te berusten, komt Harer Majesteits Regeering voor, van dien aard te zijn, dat er over onderhandeld kan worden. Deze voorwaarden zijn:

1. Dat de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek niet gehouden zal zijn, deel te nemen aan eene afbakening die met geweld geschieden moet.
2. Dat de Opperhoofden Massouw en Moshette, met hunne onderhoorigen,

tain their *de facto* rights to land outside the said line.

3. That the Republic shall not be held responsible for difficulties which might arise by placing part of the subjects of Massouw and Moshette outside the Transvaal.

If the first condition merely means that, should it be found necessary to remove any of the freebooters who may be living outside the new boundary in the protected territory, the Transvaal Government is not to be asked to assist actively in the expulsion of these men by sending a commando of Transvaal burghers upon such a duty, Her Majesty's Government could assent to it. Their removal, if found necessary, might be effected by the border police force intended to be established for the protection of the territory.

8. With reference to the second condition, I do not understand that Massouw has either subjects or land outside the boundary proposed by Her Majesty's Government.

The accompanying map ¹⁾ will show the location assigned to Massouw and his people by the freebooters, which, it will be seen, is not a third of the territory east of the road proposed to be added to the Transvaal, and does not come within 15 miles of the trade road proposed as the new boundary.

9. As to Moshette, however, Her Majesty's Government could accept the second condition so far as to undertake that any of his people living outside the line will not be disturbed. Any depasturing rights which the Chief may have been entitled to over land to the west of the road need not be interfered with, but he could not be allowed to transfer those rights to others without the sanction of Her Majesty's Government.

10. Her Majesty's Government need not hesitate to accept your third condition, because, unless such difficulties as you refer to should be caused by the improper action of Transvaal citizens, the State could not fairly be held responsible for them.

11. If, then, you accept the boundary offered by Her Majesty's Government, it

hunne *de facto* rechten van grondbezit buiten gemelde grens blijven behouden.

3. Dat de Republiek niet aansprakelijk zal worden gesteld voor moeilijkheden, die mochten ontstaan door het plaatsen van een deel der onderhorigen van Massouw en Moshette buiten de Transvaal.

Wanneer met de eerste voorwaarde enkel bedoeld wordt, dat, indien het noodig geacht mocht worden, eenige der vrijbuiters, die soms buiten de nieuwe grenslijn in het beschermd gebied wonen, te verwijderen, de Transvaalsche Regeering niet verzocht zal worden een werkdadig aandeel te nemen in de verdrijving dezer menschen, door een commando van Transvaalsche burgers tot dat einde te zenden, kan Harer Majesteits Regeering daarin toestemmen. Hun verwijdering zou, indien deze noodig geacht mocht worden, bewerkstelligd kunnen worden door de grenspolitie, die voor de bescherming van het grondgebied bestemd is.

8. Wat betreft de tweede voorwaarde, weet ik niet, dat Massouw onderhorigen of land buiten de door Harer Majesteits Regeering voorgestelde grenslijn heeft. Bijgaande kaart wijst de locatie aan, die aan Massouw en zijn volk is toegewezen door de vrijbuiters, welke, zooals blijkt, geen derde gedeelte bedraagt van het gebied ten oosten van den weg, die voorgesteld is aan de Transvaal toe te voegen, en niet binnen 15 mijlen afstands valt van den handelsweg, die als de nieuwe grenslijn voorgesteld wordt.

9. Wat evenwel Moshette aangaat, zou Harer Majesteits Regeering de tweede voorwaarde kunnen aannemen, in zoover dat zij op zich neemt, dat aan geen zijner buiten de lijn wonende onderhorigen eenige overlast zal worden veroorzaakt. Aan al de weiderechten, die het Opperhoofd over land ten westen van den weg gekregen mocht hebben, behoeft niet geraakt te worden; maar hij zou niet de bevoegdheid hebben, om deze rechten aan anderen over te dragen, zonder toestemming van Harer Majesteits Regeering.

10. Harer Majesteits Regeering kan zonder aarzeling Uw derde voorwaarde aannemen, omdat, tenzij zulke moeilijkheden als waarvan Gij spreekt, zouden ontstaan, door ongepaste handelingen van Transvaalsche burgers, de Transvaal-Staat daar niet wel verantwoordelijk voor geacht zou kunnen worden.

11. Wanneer dus de door Harer Majesteits Regeering aangeboden grens door U aan-

¹⁾ For map, see page 159 of [C.-3841] February 1884.

must be understood that you do so without any reservation, and under an honourable engagement that the State will co-operate loyally with Her Majesty's Government by enforcing order within its own borders, and by preventing its subjects from making encroachments on the native territories beyond the boundaries of the Transvaal State, as expressly provided in the 19th Article of the Convention of Pretoria.

Her Majesty's Government will not object to this being carried out in the manner offered by you in your letter of the 22nd December ¹⁾ (paragraph 5, sub-section c.) in substitution for the joint protectorate proposed in my letter to you of the 4th December, ²⁾ namely, by the Transvaal Government appointing a Commissioner, whose duty it will be to guard against irregularities and all trespassing over the boundary.

12. On receiving a satisfactory reply, Her Majesty's Government will be ready to proceed at once with the consideration of the other proposals for the modification of the Convention of Pretoria propounded in your first letter. ³⁾

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

genomen wordt, dient wel verstaan, dat Gij dit zonder eenig voorbehoud doet, en Gij U eerlijk verbindt, dat de Staat op loyale wijze met Harer Majesteits Regeering zal meewerken, om orde binnen zijn eigen grenzen te handhaven, en om zijn onderdanen te beletten een overschrijding der grenzen te plegen op Inboorlingen-gebied, dat buiten de grenzen van den Transvaal-Staat gelegen is, zooals uitdrukkelijk in Art. 19 der Conventie van Pretoria bedongen is.

Harer Majesteits Regeering zal er niet tegen hebben, dat dit uitgevoerd worde op de wijze als door U aangeboden is in Uw schrijven van den 22sten December ¹⁾ (paragraaf 5, onderdeel c), dat namelijk in de plaats van het gezamenlijk Protectoraat, voorgesteld, in mijn schrijven aan U van den 4^{den} December ²⁾ een Commissaris door de Transvaalsche Regeering aangesteld worde, wiens plicht zal zijn te waken tegen alle onregelmatigheden en alle overschrijding der grenzen.

12. Bij ontvangst van een bevredigend antwoord is Harer Majesteits Regeering bereid, onmiddellijk over te gaan tot de behandeling der andere voorstellen omtrent de wijziging der Conventie van Pretoria, uiteengezet in Uw eersten brief ³⁾.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

No. 20.

De TRANSVAALSCHE DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL.

LONDEN, 28 Januari 1884.

My lord.

Wij hebben de eer, te erkennen de ontvangst van Uw Lordschaps schrijven, van den 25sten dezer ⁴⁾, waaraan behoorlijk overweging geschonken is.

2. Hoewel het de Deputatie leed doet dat Uw Lordschap onze voorstellingen met betrekking tot de Keate-nitspraak-landstreek niet kan aannemen, toch is het haar een genoegen, dat Uw Lordschap vrijmoedigheid gevonden heeft, tot een der door haar gemaakte voorstellen toe te treden, waardoor uitzicht geopend wordt op eene spoedige en bevredigende oplossing der andere punten van onderhandeling.

3. Wat de gestelde voorwaarden betreft, waaronder de Deputatie gemeend heeft te moeten berusten in de door Uw Lordschap voorgeslagen nieuwe grensregeling, acht zij zich geroepen, hare bedoeling nader te verklaren met betrekking

¹⁾ No. 16. ²⁾ No. 11. ³⁾ No. 5.

¹⁾ No. 16. ²⁾ No. 11. ³⁾ No. 5. ⁴⁾ No. 9.

tot de eerste der genoemde voorwaarden ingevolge de door Uw Lordschap daaraan gehechte opvatting (sub 7). De door de Deputatie gestelde voorwaarde heeft betrekking op de afbakening der gezegde grenslijn met geweld van wapenen, niet slechts wat de vrijwilligers betreft, maar ook wat betreft de Naturellen.

4. Ten einde de grensregeling, zooveel mogelijk met de gewenschte tevredenheid der betrokken partijen te doen plaats hebben, wenscht de Deputatie dan ook Uw Lordschap bescheidenlijk te wijzen op de wenschelijkheid van eene kleine wijziging in de voorgeslagen grenslijn, waardoor Lotlakana (Riet-fontein), welke Kraal ontegenzeggelijk aan Moshette behoort, gelijk reeds in ons vorig schrijven en Memorandum is aangetoond, en gelijk verder blijkt uit de kaarten van Kolonel Moysey voorgelegd aan de Koninklijke Commissie (Blauw Boek C — 3114, Kaarten No. 2, 3 en 4), ingesloten worden binnen het grondgebied der Z.-A. Rep., terwijl de lijn van daar voortloopt ten oosten van den weg van Lotlakana naar Zeerust, de Conventie-lijn ontmoetende bij Buurmans Drift. De Deputatie gelooft niet, dat hiertegen ernstig bezwaar kan bestaan, daar gemelde Kraal niet slechts aan Machabi behoort, maar ook feitelijk op dit oogenblik door een aanzienlijk deel van zijn Stam bewoond wordt, en de handelsweg van de Kaap-Kolonie noordwaarts door de voorgeslagen wijziging niet belemmerd wordt; terwijl omgekeerd de uitsluiting van gemelde Kraal, naar de Deputatie ernstig vreest, eene vruchtbare bron van toekomstige moeilijkheden worden kan.

5. Verder kan het mogelijk niet overbodig zijn, bij de behandeling der grenskwestie, Uw Lordschaps aandacht te bepalen bij het feit, dat het Parlement der Kaap-Kolonie onder behandeling heeft de nauwkeurige bepaling der noordelijke grenslijn van Griqua-land West. Daar nu in de Conventie van Pretoria (Art. I) bepaald wordt, dat de grenslijn der Z.-A. Rep. voor een gedeelte samenvalt met die van Griqua-land West, en daar de Deputatie ondernomen heeft de Conventie-lijn te zullen handhaven, behalve op dat gedeelte, waar nu zal overeengekomen worden tot eene wijziging, zoo meenen wij te mogen vertrouwen, dat Uw Lordschap het veilig achten zal, om de grensregeling tusschen de Z.-A. Rep. en de Kaap-Kolonie op dat punt aan de respectieve Regeeringen over te laten.

6. De Deputatie vertrouwt, dat Uw Lordschap dit antwoord bevredigend genoeg achten zal, om onmiddellijk over te gaan tot de behandeling der punten, waarin de Conventie van Pretoria bezwaar oplevert, en tot vervanging van dat stuk door eene nieuwe Conventie, gelijk door ons in ons schrijven van 14 Nov. 11.¹⁾ is voorgesteld en bij Uw Lordschaps schrijven van 20 Nov. 11.²⁾ (sub 4) aannemelijk is geacht.

7. Ingeval Uw Lordschap op het tegenwoordig standpunt der onderhandelingen een persoonlijk onderhoud wenschelijk acht, dan is de Deputatie daartoe bereid op een door Uw Lordschap te bepalen tijd.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Aan

den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

Wij hebben, enz.
(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

No. 21.

De Weledele Heer S. J. P. KRUGER aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL, I,
ALBEMARLESTREET, LONDEN, W.,
29 Januari 1884.

My lord.

In betrekking tot de wijziging van de westelijke grenslijn, als door Uw Lordschap voorgeslagen, aangegeven in het schrijven der Deputatie van gisteren,³⁾ neem ik de vrijheid Uw Lordschaps aandacht te vestigen op de volgende feiten:

¹⁾ No. 5. ²⁾ No. 6. ³⁾ No. 20.

Riet-fontein werd door Potgieter aan Machabi gegeven, wegens gewichtige diensten, die hij aan de trekkende Boeren bewezen heeft, toen Montsioa nog in den Vrijstaat woonde. Machabis vader woonde daar en ligt er begraven en een groot deel van zijn Stam woont er tegenwoordig.

Zekere plaats, onmiddellijk buiten de Conventie-lijn en in de nabijheid van Riet-fontein, is het eigendom eener weduwe, wier man een invloedrijk en getrouw burger der Republiek was. De familie was wettige eigenares van deze plaats, en woonde er eenige jaren voor de Keate-uitspraak op. De Conventie-lijn sluit het grootste deel van deze plaats buiten de Republiek, maar het Opperhoofd Moshette erkende de rechten der familie en vergunde aan de Coetzees, daar onder zijne bescherming te blijven wonen. Bij de door ons voorgestelde wijziging zal deze plaats weder binnen de Republiek vallen; in Uw Lordschaps grenslijn zal zij buitengesloten worden, en de weduwe zal dus haar wettig eigendom verliezen.

De vrees die ik koester, dat er in 't vervolg hevige twisten tusschen de Stammen van Montsioa en Moshette zullen uitbreken, zal inderdaad zeer verminderen, wanneer Uw Lordschap er toe besluiten kon, deze wijziging aan te nemen en op die wijze eene scheiding te maken tusschen de meest vijandige en aan elkaar grenzende deelen van beide bovengenoemde Stammen.

Eindelijk maak ik van deze gelegenheid gebruik, er bij Uw Lordschap eerbiediglijk op aan te dringen, dat de grootste behoedzaamheid dient in acht genomen te worden bij de keuze van de personen, die tot Commissarissen in dat gebied benoemd zullen worden. Van deze Commissarissen hangt de vrede voor 't vervolg en de veiligheid van die streek af, en ik zal het een groot voorrecht achten, wanneer Uw Lordschap tijd mocht kunnen vinden, om deze zaak in een vertrouwelijk onderhoud met mij te bespreken, gedurende mijn tegenwoordig verblijf te Londen.

Ik heb, enz.

(geteekend) S. J. P. KRUGER.

Aan
den Hooggeboren Heer **GRAAF DERBY**,
enz. enz. enz.

No. 22.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Febr. 4, 1884.

Gentlemen,

After considering your letter of the 28th January, ¹⁾ Her Majesty's Government are glad to be able to share with you the hope that the preliminary question of the Western Boundary can now be settled and the consideration of other points proceeded with.

2. The construction which you place upon the first of the conditions mentioned in the tenth paragraph of your letter of the 17th January, ²⁾ can be accepted by Her Majesty's Government, who do not require that the Transvaal Government shall take an active part in any measures that may become necessary for restoring or maintaining order beyond the Western frontier of the

¹⁾ No. 20. ²⁾ No. 18.

No. 22.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSVAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 4 Feb. 1884.

Mijne Heeren.

Na Uw schrijven van den 28sten Januari ¹⁾ in overweging te hebben genomen, verblijdt het Harer Majesteits Regeering, dat zij in staat is, met U de hoop te koesteren, dat de voorafgaande regeling der westelijke grenslijn thans als beslist beschouwd kan worden en overgegaan tot de behandeling van andere punten.

2. Uw opvatting van de eerste der voorwaarden vermeld in de tiende paragraaf van Uw schrijven van den 17^{den} Januari ²⁾ kan door Harer Majesteits Regeering beaamd worden, dat namelijk niet van de Transvaalsche Regeering geëischt zal kunnen worden, een werkzaam deel te nemen in de maatregelen, die noodig konden worden voor het

¹⁾ No. 20. ²⁾ No. 18.

State. They rely upon your repeated assurance that the Transvaal Government will strictly maintain the boundary and guard against trespass and irregularity; and they trust that when the present unsettled condition of affairs has been brought to an end, it will be possible to dispense with any considerable amount of interference with the existing occupation of the country.

3. A careful examination of your further suggestion as explained in the fourth paragraph of your letter, for a variation of the line which I had proposed, has satisfied me that its adoption would not be just or conducive to peace and order.

The road from Lotlakana to Buurman's Drift, suggested by you as the new boundary, passes through Sehuba (Montsioa's head station.) By such a boundary Montsioa would also be deprived of the part of the farms, Wagen Drift and Vallie Fontein, assigned to him by the Convention of Pretoria as well as of the water rights referred to in Article 19, for which special arrangements were made as reported by Colonel Moysey in his letter of the 20th October, 1881, see No. 8b. in Appendix, page 66 of the Royal Commission Report (C. 3114). The adoption of the road to Buurman's Drift from Lotlakana as the boundary would, therefore, be unjust to Montsioa, and would involve a breach of faith on the part of this country with that chief.

4. I am further advised that to run the boundary line between Sehuba and Lotlakana will make peace impossible in that neighbourhood. As to the ownership of this village, it must be borne in mind that whilst it has at one time been occupied by Machabi, and at another by Montsioa, and sometimes by both, it has always been claimed by Montsioa, and Machabi was only brought into Bechuanaland from the Transvaal by the Boers about nine years ago.

5. Looking at the question in all its bearings, I am of opinion that it will be better to adhere to the line which excludes Lotlakana from the Transvaal. If Lotlakana were included, the trade road from Kunana through Lotlakana and Sehuba would have to be diverted for a number of miles, whilst the road to Sehuba would be placed for more than 10 miles within the Transvaal. It is also to be

herstel of de handhaving der orde aan gene zijde der westelijke grens van den Transvaal-Staat. Zij rekent op Uw herhaalde verzekering, dat de Transvaalsche Regeering de grenslijn strikt zal handhaven en tegen overschrijding en ongeregelde heden zal waken; en zij vertrouwt dat, wanneer de tegenwoordige onzekere stand van zaken tot een goed einde gebracht is, het mogelijk zijn zal, af te zien van alle bemoeienis van eenig belang met de bestaande occupatie van het land.

3. Een zorgvuldig onderzoek van Uw volgend voorstel, zooals dat voorkomt in de vierde paragraaf van Uw schrijven, betreffende eene wijziging van de door mij voorgestelde lijn, heeft mij overtuigd, dat de aanneming hiervan niet billijk of bevorderlijk voor vrede en orde zou zijn.

De weg van Lotlakana naar Buurmans Drift, door U als de nieuwe grenslijn aangegeven, loopt door Sehuba (Montsioa's hoofdkraal). Door zulk een grenslijn zou Montsioa zoowel beroofd worden van de plaatsen Wagendrift en Valleifontein, hem bij de Pretoria-Conventie toegewezen, als van den waterloop bedoeld in Artikel 19, waaromtrent afzonderlijke schikkingen waren getroffen blijkens het rapport van Kolonel Moysey in zijn schrijven van den 20sten October 1881, zie N°. 8^b in het Aanhangsel, bladz. 66 van het Rapport der Koninklijke Commissie (C. 3114). Wanneer nu de weg naar Buurmans Drift van Lotlakana als grenslijn werd aangenomen, zou er derhalve eene onrechtvaardigheid gepleegd worden jegens Montsioa en een verbreking der goede trouw aan de zijde van dit land jegens dat Opperhoofd plaats hebben.

4. Voorts ben ik onderricht dat, wanneer de grenslijn tusschen Sehuba en Lotlakana loopt, zulks het behoud van den vrede in die streek onmogelijk zal maken. Wat het wettig bezit van dit dorp betreft, dient men zich te herinneren dat, terwijl het den eenen tijd geoccupeerd was door Machabi en den anderen door Montsioa, en soms door beiden, Montsioa er voortdurend aanspraak op heeft gemaakt en Machabi door de Boeren, slechts negen jaar geleden, uit de Transvaal naar Bechuana-land gebracht is.

5. Wanneer ik nu de zaak in haar geheele strekking beschouw, ben ik van meening, dat het beter zal zijn aan die lijn vast te houden, welke Lotlakana buiten de Transvaal sluit. Werd Lotlakana ingesloten, dan zou de handelsweg van Kunana door Lotlakana en Sehuba over een zeker aantal mijlen verlegd dienen te worden, terwijl de weg naar Sehuba over eene lengte van meer dan 10 mijlen binnen de

observed that whilst it would be comparatively easy to secure peace, if both Lotlakana and Sehuba remain within the independent territory, the difficulties of the position would be greatly increased if Lotlakana were placed within the Transvaal. It is less than five miles from Sehuba, and if the boundary line were to run between them it would be necessary to maintain a considerable police force in that immediate neighbourhood.

6. As regards the boundary between the Transvaal and Griqualand West, to which you refer in your fifth paragraph, the question which has lately arisen is one as to the exact boundary defined by Governor Keate in his Award between Waterboer, now represented by the Cape Colony, and Mahura, now represented by Mankoroane. Whether the strip of country in dispute belonged to one or the other of those chiefs, it, at all events, did not belong to the Transvaal. If it belonged to Waterboer, it has been ceded as part of Griqualand West, and is now part of the Cape Colony. If it should turn out that the land rightfully belonged to Mahura, the only question which is open is one as between the successor of that chief and the Cape Colony. The words, therefore, at the close of Article I of the Pretoria Convention, defining the boundary between the Transvaal and Griqualand West, should not now be departed from; but if the land in question should prove to be outside the Cape Colony, Her Majesty's Government would not object to permit the settlement of its boundaries to be arranged between the Governments of the Colony and the Transvaal State.

7. With the foregoing explanations I trust that I may conclude that the various questions of detail in connexion with the Western boundary of the Transvaal have been disposed of, and I have given directions for the preparation of a draft of the first Article of the proposed new Convention, defining accurately the revised boundary, which, with a copy of the map to be appended to the Convention, will be transmitted to you as soon as they are completed.

8. I shall be glad to proceed with the consideration of the other questions to which you directed my attention in your first letter, ¹⁾ and it may be convenient

¹⁾ No. 5.

Transvaal gesloten zou worden. Ook dient men in aanmerking te nemen dat, terwijl het betrekkelijk gemakkelijk zou zijn, den vrede te verzekeren, door zoowel Lotlakana als Sehuba binnen het onafhankelijk gebied te laten blijven, het bezwaarlijke van den toestand grootelijks zoude toenemen, wanneer Lotlakana binnen de Transvaal gesloten werd. Het is nog geen vijf mijlen van Sehuba gelegen, en als de grenslijn daar tusschendoor mocht loopen, zou het noodzakelijk zijn een aanzienlijke politiemacht in de onmiddellijke nabijheid daarvan op de been te houden.

6. Ten opzichte van de grenslijn tusschen de Transvaal en Griqualand West, waarheen Gij verwijst in Uw vijfde paragraaf, het daaromtrent onlangs gerezen verschil is, wat betreft de juiste grenslijn, beslist door den Gouverneur Keate in zijn uitspraak tusschen Waterboer, thans vertegenwoordigd door de Kaap-Kolonie en Mahura, thans vertegenwoordigd door Mankoroane. Hetzij de strook lands waarover het geschil loopt, aan het eene of andere dezer Hoofden toebehoorde, in allen gevalle behoorde het niet aan de Transvaal. Behoorde het aan Waterboer, dan is het als een deel van Griqualand West afgestaan en maakt nu deel uit van de Kaap-Kolonie. Mocht het blijken, dat het land volgens recht aan Mahura behoorde, dan is het alleen een kwestie tusschen den opvolger van dat Hoofd en de Kaap-Kolonie. Er mag dus niet afgeweken worden van de bewoordingen aan het slot van Artikel I der Conventie van Pretoria, waarbij de grenslijn tusschen de Transvaal en Griqualand West omschreven wordt; maar als het land, waarvan hier sprake is, mocht blijken buiten de Kaap-Kolonie te liggen, dan zou Harer Majesteits Regeering geen bezwaar maken, toe te staan, dat de wijziging van zijn grenzen geregeld werd tusschen de Regeeringen der Kolonie en van den Transvaal-Staat.

7. Na de boven medegedeelde ophelderingen vertrouw ik te mogen besluiten, dat de verschillende vraagstukken betreffende de onderdeelen in verband met de westelijke grens van de Transvaal afgehandeld zijn, en ik heb last gegeven een ontwerp van het eerste Artikel van de voorgestelde nieuwe Conventie op te stellen, waarin nauwkeurig de herziene grens omschreven wordt, die, met een afdruk van de kaart welke aan de Conventie toegevoegd zal worden, U zal worden toegezonden, zoodra zij gereed zijn.

8. Het zal mij genoegen doen met de onderhandeling over andere vraagstukken, waarop Gij in Uwen eersten brief ¹⁾ mijne

¹⁾ No. 5.

to take them in the order in which you then referred to them.

I hope to be able to fix an early day for an interview.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

aandacht gevestigd hebt, voort te gaan en het zal wenschelijk zijn, dat te doen in die orde, waarin gij ze toen hebt voorgedragen.

Ik hoop in de gelegenheid te zijn, spoedig een dag te bepalen voor een mondeling onderhoud.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

No. 23.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 5 Februari 1884.

Mylord.

Wij hebben de eer, de ontvangst te erkennen van Uw Lordschaps schrijven van 4 dezer ¹⁾, en het verheugt ons te vernemen, dat ook naar Uw Lordschaps oordeel de onderhandelingen over de grensregeling thans zóó ver gevorderd zijn, dat met de behandeling der andere punten, te weten de Suzereiniteit en de schuld, kan worden voortgegaan.

2. De kleine wijziging in de door Uw Lordschap voorgestelde grenslijn, waarop bij onzen brief van 28 Januari ll. ²⁾ was aangedrongen, wordt tot ons leedwezen door Uw Lordschap onaannemelijk geacht. De Deputatie mag zich niet vleien, dat nadere vertoogen van hare zijde in staat zouden zijn, Uw Lordschaps gevoelen op dit punt te wijzigen. De Deputatie meent daarop niet verder te moeten aandrigen, nu Harer Majesteits Regeering de drie voorwaarden heeft aangenomen, onder welke de Deputatie verklaarde in de door Uw Lordschap voorgestelde grensregeling te kunnen berusten. Wij achten ons echter verplicht, omdat wij de goede bedoelingen van Uw Lordschap zoo hoog waardeeren, hierbij uitdrukkelijk te verklaren, dat de door Uw Lordschap verkregen inlichtingen, vermeld sub 4 van Uw aangehaald schrijven, zijn onjuist, en in strijd met de feiten.

3. Met betrekking tot de noordelijke grenslijn van Griqua-land West, verzekert de Deputatie gaarne, dat het niet hare bedoeling was, om nu (bij het nieuw op te maken Tractaat) af te wijken van de bewoordingen, waarin die grens aan het slot van Art. I van de Pretoria-Conventionie is geregeld. Zij neemt acte van de verzekering, dat „if the land in question should prove to be outside the Cape Colony Her Majesty's Government would not object to permit the settlement of its boundaries to be arranged between the Government of the Cape Colony and the Transvaal.”

4. Met belangstelling zien wij uit naar het ontwerp van het eerste Artikel van een nieuwe Conventionie met daarbij behorende kaart, op te maken volgens de aanwijzing van Uw Lordschap. Wij wenschen daarbij met bescheidenheid in overweging te geven, om, ter bespoediging van de geheele zaak, ter zelfder tijd ook de andere Artikelen der nieuwe Conventionie, met name die ter opheffing der Suzereiniteit en ter vermindering van de schuld der Republiek binnen de rechtmatige grenzen te doen ontwerpen en aan ons mede te deelen. Wij vertrouwen, dat bij het voor te leggen ontwerp de vrijgevege beteekenis zal blijken der mededeeling, vervat in Uw Lordschaps schrijven van 20 November ll., sub 4 ³⁾, houdende dat Harer Majesteits Regeering, „are prepared to consider whether provisions similar to some of the „provisions of the Sand-River Convention may not be adopted.” In het bij onzen brief van 26 Nov. ll. ⁴⁾ overgelegd Ontwerp-Tractaat worden soortgelijke voorzieningen aangetroffen; daardoor zal het best verwezenlijkt worden de wensch van Harer Majesteits Gouvernement, medegedeeld in Uw Lordschaps schrijven van 11 Dec. ll. ⁵⁾,

¹⁾ No. 11. ²⁾ No. 20. ³⁾ No. 6. ⁴⁾ No. 8. ⁵⁾ No. 13.

„to make liberal concessions in regard to the foreign relations, the internal Government and the debt of the Transvaal.”

5. Acht Uw Lordschap echter eene volledige overeenstemming op alle punten gemakkelijker bereikbaar, indien vóóraf een onderhoud met Uw Lordschap plaats hebbe, zoo schikt de Deputatie zich gaarne naar Uwe inzichten. Haar eenig doel is, dat eene bevredigende regeling zoo spoedig mogelijk tot stand kome. Zij is thans reeds over de drie maanden in Londen, en is zich niet bewust, ooit eenig blijk van ongeduld gegeven te hebben over den duur der onderhandelingen. Zij zou ook thans niet op spoed aandringen, ware het niet, dat het Hoofd van den Staat zelf een deel der Deputatie uitmaakt, en dat weldra de tijd nadert, waarop de gewone zitting van den Volksraad aanvangt. Uw Lordschap zal met ons erkennen, dat eene langdurige afwezigheid van den Staats-President niet bevorderlijk kan zijn voor de handhaving in ons land van een toestand van rust en vooruitgang, waarop door H. M. Regeering toch zoo hooge prijs wordt gesteld. Op dien grond meent zij met bescheidenheid Uw Lordschap te moeten wijzen op het groote belang, dat eene bevredigende regeling spoedig tot stand kome.

Wij hebben, enz.

(geteekend) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

(get.) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer Graaf DERBY,
enz. enz. enz.

No. 24.

De TRANSVAALSCHE DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 7 Februari 1884.

My lord.

Morgen vervalt de termijn van de half-jaarlijksche betaling der rentedoende schuld, die, overeenkomstig de Pretoria-Conventie, de Zuid-Afrikaansche Republiek aan Harer Majesteits Regeering te voldoen heeft.

Daar deze zaak evenwel is toevertrouwd geworden aan de Deputatie door de Regeering der Republiek, en daar de schuldregeling een deel uitmaakt van de tegenwoordige onderhandelingen, neemt de Deputatie eerbiediglijk de vrijheid, Uw Lordschap te verzoeken, de betaling van deze rente uit te stellen, totdat de kwestie der schuld geregeld zal zijn.

Wij hebben, enz.

(get.) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

No. 25.

COLONIAL OFFICE to TREASURY.

Downing Street, February 8, 1884.

Sir,

I am directed by the Earl of Derby to transmit to you, to be laid before the Lords Commissioners of the Treasury, a copy of a letter ¹⁾ from the Transvaal Deputation, asking that the payment of interest due to-day on the debt of the Transvaal State to Her Majesty's Government may be postponed until the question of the amount of the debt is settled.

Lord Derby would recommend to their Lordships that this request should be acceded to.

I am, &c.

(Signed) JOHN BRAMSTON.

The SECRETARY to the TREASURY.

No. 25.

Het DEPARTEMENT van KOLONIËN aan dat van FINANCIËN.

Downingstreet, 8 Februari 1884.

Sir.

Graaf Derby heeft mij gelast, U afschrift van een brief ¹⁾ van de Transvaalsche Deputatie te doen toekomen, ten einde dit aan de Lords Commissarissen van de Schatkist over te leggen, waarin de Deputatie verzoekt, dat de betaling der heden verschenen rente van de schuld van den Transvaal-Staat aan Harer Majesteits Regeering, moge worden uitgesteld, tot de kwestie van het bedrag der schuld geregeld zal zijn.

Lord Derby zou Uw Lordschappen willen aanbevelen, dat dit verzoek worde toegestaan.

Ik ben, enz.

(Get.) JOHN BRAMSTON.

Aan den MINISTER van FINANCIËN.

No. 26.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan het DEPARTEMENT van KOLONIËN.

ALBEMARLE-HOTEL,

L O N D E N, 9 Februari 1884.

Sir.

De Transvaalsche Deputatie heeft mij opgedragen, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven van den 7^{den} jl. ²⁾, waarbij ingesloten, voor 't geval de Deputatie daaromtrent een of andere opmerking wenscht te maken, afschrift van een brief van den Ambtenaar der Administratie van de Regeering der Kaap-Kolonie, ten geleide van een schrijven, dat eenige mededeelingen met betrekking tot Stella-land inhoudt, en zij heeft mij tevens bij dezen opgedragen, aan Lord Derby ter kennisneming toe te zenden afschrift van een brief te dezer zake van President Kruger aan de Deputatie.

Voorts kan ik, wat den Heer Ferreira betreft, mededeelen, dat de Deputatie geen enkele inlichting heeft, die haar vergunt, eene meening uit te spreken, omtrent de waarheid van het haar medegedeelde rapport. De Heer Ferreira, ofschoon inwoner van de Transvaal, is geenszins ambtenaar van de Zuid-Afrikaansche Republiek.

De Deputatie betreurt het evenals de President, dat Harer Majesteits Regeering zich genoodzaakt ziet, nota te nemen van naamlooze brieven, waarin ernstige beschuldigingen tegen hooggeplaatste ambtenaren der Regeering worden ingebracht, en die in het Blauwe-Boek op te nemen. Hier wordt nog de kwetsende opmerking bijgevoegd, dat het niet raadzaam zou zijn, de namen der schrijvers publiek te maken, omdat zij vervolgd zouden worden, wanneer hunne namen bekend werden. Maar deze verdachtmaking, en alle andere van dien aard, wordt door de Deputatie met verontwaardiging afgewezen, totdat hare lasteraars een enkel voorbeeld van dergelijke vervolging zullen kunnen aantonen.

¹⁾ No. 24.¹⁾ No. 24.²⁾ Niet gedrukt.

Ook moet ik mededeelen, dat de Deputatie het als haar plicht beschouwt, rondweg te verklaren, dat zij stellig geweigerd zou hebben, op dergelijke naamlooze beschuldigingen te antwoorden, ware het niet, dat de tegenwoordige onderhandelingen met Harer Majesteits Regeering daaronder lijden konden, en de aanvankelijk goede verstandhouding kans zou hebben te worden verbroken, en als zij niet Lord Derby's vriendschappelijke bedoelingen met de toezending van het bewuste schrijven erkende en waardeerde.

Zij vertrouwt daarom, dat Zijn Lordschap haar deze openhartige uiting van hare gevoelens niet ten kwade zal duiden.

Ik heb, enz.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Aan
den **ONDER-SECRETARIS van STAAT.**
DEPARTEMENT van KOLONIËN.

Bijlage, behoorende bij No. 26.

ALBEMARLE-HOTEL,
L O N D E N, 8 Februari 1884.

Mijne Heeren.

In antwoord op Uw schrijven van heden ¹⁾, waarbij ingesloten de brief van Lord Derby, heb ik de eer U mede te deelen:

1°. Dat ik nimmer bezat en ook nu niet bezit eenig land in het grondgebied, bekend als de Vereenigde Staten van Stella-land, en dat ik evenmin ooit op eenige wijze gepoogd heb, land in dat gebied te krijgen.

2°. Dat het mij zeer spijt, dat Lord Derby zich ambtshalve geroepen acht dergelijke naamlooze en onware beweringen openbaar te maken.

Ik heb, enz.

(get.) S. J. P. KRUGER.

Aan
de Heeren **S. J. DU TOIT en N. J. SMIT.**

No. 27.

De TRANSVAALSCHE DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
L O N D E N, 13 Februari 1884.

Mylord.

Ingevolge het besprokene bij het onderhoud, door Uw Lordschap verleend aan de Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek op Vrijdag den 8sten dezer, hebben wij de eer aan Uw Lordschap hierbij schriftelijk mede te deelen onze bereidwilligheid, om te berusten in eene schikking als door Uw Lordschap voorgeslagen, waarbij de som van £ 127,000, zijnde het tekort op de administratie des lands gedurende de occupatie door Harer Majesteits Regeering, van de schuldrekening, zooals vastgesteld in de Conventie van Pretoria, worde afgetrokken, zoodat de

¹⁾ Niet gedrukt.

werkelijke schuld der Republiek aan Harer Majesteits Regeering gereduceerd worde tot £ 254,000.

2. Hierbij wensch de Deputatie uitdrukkelijk te verklaren, dat zij besloten heeft in bovengemelde schikking te berusten, eerst nadat zij van Uw Lordschap vernomen heeft, dat Harer Majesteits Regeering de tegenrekening van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek als vroeger ingezonden, niet kan erkennen, en waarschijnlijk niet tot eenige verdere concessie zoude kunnen besluiten, te meer daar de Deputatie na bovengemelde verklaring van Uw Lordschap vernomen te hebben, vreest dat eene nauwkeurige overweging van bijzonderheden allicht meer tijd dreigt te zullen vereischen, dan vrucht te beloven.

3. Hoewel de Deputatie erkent, tegen de compensatie-rekening van £ 137,000 geen exceptie te kunnen maken, aangezien Art. 7 der Conventie van Pretoria verklaart, dat de uitwijzing der Sub-Commissie in dezen finaal zijn zal, toch wensch de Deputatie bescheidenlijk Uw Lordschaps aandacht te bepalen bij de twee volgende feiten :

a. dat de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek alsnog geen gespecificeerde rekening voor deze som heeft ontvangen, waaruit zoude kunnen blijken, dat zoodanig bedrag werkelijk door gemelde Regeering verschuldigd is voor schade, veroorzaakt en niet gerechtvaardigd door de noodwendigheden van oorlogvoeren, hoewel zij uitdrukkelijk daarom gevraagd heeft, en

b. dat de Deputatie Sir H. de Villiers gevoelen als lid der Koninklijke Commissie, deelt „that Her Majesty's Government was precluded by the terms of the peace agreement from demanding compensation for such acts” (Blue Book C — 3114, p. 26). Zonder dus in dezen eenigen eisch te stellen, wensch de Deputatie het aan Uw Lordschaps oordeel over te laten, of en in hoever de billijkheid zou kunnen vorderen, dat eenige tegemoetkoming in dezen geschiede van de zijde van Harer Majesteits Regeering, daar anders de getrouwe burgers der Zuid-Afrikaansche Republiek niet slechts de zware oorlogskosten te betalen zouden hebben van een oorlog, hun opgedrongen door de gewelddadige inbezitneming van hun land; maar bovendien jarenlang een drukkenden schuldenlast zullen hebben te torsen, ten einde geheel schadeloos te stellen diegenen onder hen, welke in strijd met hun burgertrouw en deels zelfs met misleiding van Harer Majesteits ambtenaren, gemelden oorlog grootendeels hebben veroorzaakt.

4. Bij de kwestie der schuldregeling acht de Deputatie het noodzakelijk Uw Lordschaps aandacht te bepalen bij de uitvoering van Art. 20 der Conventie van Pretoria, betreffende de compensatie, te worden verstrekt aan de eigenaren van gronden, welke volgens de grensregeling in Art. 1 van gemelde Conventie van het vroeger grondgebied der Republiek worden afgesneden; hierbij dienen onzes inziens de volgende punten in overweging te worden genomen :

a. dat wegens den onrustigen toestand op de oostelijke zoowel als op de westelijke grenzen der Republiek, en wegens den proeftijd aan de Conventie van Pretoria toegewezen, alsook wegens het gewelddadig verzet van sommige Stammen, op gemelde gronden woonachtig, de grenslijnen nog zelfs niet definitief zijn afgebakend.

b. dat gevolgelyk ook gemelde plaatsen nog niet zijn opgenomen; aan de eigenaars nog geen compensatie is geschied, en die gronden nog niet aan bepaalde buiten de grens wonende Naturellen-Opperhoofden of autoriteiten zijn toegewezen; en

c. dat naar de opvatting der Deputatie, volgens gemeld Artikel de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek gehouden is, compensatie te verleen aan de eigenaars van zoodanige buitengesloten plaatsen, terwijl Harer Majesteits Regeering op zich neemt om te trachten voor alle gekochte en bewerkte plaatsen de compensatie terug te ontvangen van de Naturellen-Autoriteiten, aan wie zij ten deel vallen.

5. Daar nu gemeld Artikel van de Conventie van Pretoria alsnog niet als uitgevoerd te beschouwen is, en daar eene spoedige en definitieve afdoening noodzakelyk schijnt, zoo wensch de Deputatie, in overeenstemming met de nieuw-overeengekomen grensregeling, zoowel als met den geest en de bedoelingen van meergemeld Artikel, de volgende schikking aan Uw Lordschaps goedgunstige overweging aan te bevelen :

a. dat de twee grens-Commissarissen, die van Harer Majesteits Regeering en die der Zuid-Afrikaansche Republiek, zoowel op de oostelijke als op de westelijke grenslijn der Republiek, overeenkomen in de benoeming van een derden persoon, samen uitmakende eene grens-Commissie voor de oostelijke en een voor de westelijke grenzen;

b. dat zoodanige grens-Commissiën de gemelde buitenvallende plaatsen of gronden opnemen en bij de afbakening van de territoriën der aangrenzende Stammen ze aan zoodanige Naturellen-Autoriteiten toekennen, als zij gepast oordeelen;

c. dat direct aan de eigenaars van gemelde plaatsen of gronden, overeenkomstig de waardeering van gemelde grens-Commissiën, compensatie verleend worde, ten einde zij dadelijk gemelde gronden ontruimen;

d. dat de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek dadelijk aan de eigenaars van niet gebruikte of onbewerkte plaatsen compensatie verleene, hetzij in grond, hetzij in geld, volgens bepaling van den Volksraad;

e. dat in gevallen, waar de plaatsen gekocht of bewerkt zijn, Harer Majesteits Regeering compensatie geve aan de eigenaars, de renten en amortisatie van de som daarvoor uitgelegd te worden, teruggevonden van de Naturellen-Autoriteiten, welke in het bezit daarvan komen, bij wijze van eene huttenbelasting onder regeling van Harer Majesteits grens-Commissarissen;

f. dat omgekeerd de grens-Commissarissen op de westelijke grenslijn, alwaar de overschrijding der grenslijn wederzijds plaats had, zullen toezien, dat ook de Naturellen, welke door den onrustigen toestand in Zulu-land over onze grenzen zijn gedreven, teruggenomen en op de ontruimde gronden geplaatst worden.

6. Vindt Uw Lordschap echter goed, om meteen deze geheele kwestie af te doen, dan zou de Deputatie gaarne eenig voorstel in overweging willen nemen, waarbij Uw Lordschap aanneemt tot een bepaalde som te willen deelen in de compensatie voor gemelde plaatsen, terwijl de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek overigens gehouden is, dadelijk de geheele zaak met de eigenaars verder te regelen en toe te zien, dat alle hare burgers zich terugtrekken binnen de grenslijn.

7. Ten slotte wenscht de Deputatie bescheidenlijk aan Uw Lordschap ter overweging voor te dragen, dat eene liberale behandeling van de geheele schuld-kwestie veel bijdragen zal tot de goede verstandhouding tusschen de beide Regeeringen, terwijl een drukkende schuldenlast bij de burgers eener minvermogene Republiek toch steeds den indruk nalaten zal van een onrechtmatigen last, hun opgelegd door de opgedrongen annexatie van hun land.

(get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY
enz. enz. enz.

Wij hebben, enz.
(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

No. 28.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan het DEPARTEMENT van KOLONIËN.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 14 Februari 1884.

Sir.

De Transvaalsche Deputatie heeft mij opgedragen, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven, dd. 11 dezer ¹⁾, waarbij ingesloten, opdat de Deputatie er desverkiezende opmerkingen over kunne maken, een afschrift van zekere correspondentie omtrent ongeregelde heden aan de grenzen van Zulu-land.

In antwoord ben ik zoo vrij, ter informatie van Lord Derby, in te sluiten een vertaald afschrift van een Rapport van den Heer P. J. Joubert, Superintendent van Naturellen, omtrent den toestand van de Zulu-grens, gedateerd 15 September 1883, en een vertaald uittreksel uit een ander Rapport over hetzelfde onderwerp van dienzelfden heer, gedateerd 9 Januari 1884.

Uit deze belangrijke Rapporten zal blijken:

a. Dat de moeilijkheden aan de oostelijke grens der Republiek enkel een gevolg zijn van den ellendigen toestand in Zulu-land;

¹⁾ Niet gedrukt.

b. dat niemand meer onder deze moeilijkheden lijdt dan de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek en de burgers aan de oostelijke grens ;

c. dat de Regeering der Republiek voortdurend alles gedaan heeft, wat in haar vermogen is, en nog steeds bereid blijft om alles te doen, wat strekken kan om vrede en veiligheid aan de grens van Zulu-land te bevorderen en bewoners van de Transvaal te beletten, zich te mengen in de Zulu-twisten.

De Deputatie is het volkomen eens met de beschouwing, voorkomende in den brief van den Secretaris van den Britschen Resident aan den Staats-Secretaris dd. 28 December 1883, dat namelijk de Transvaal niet gemaakt moet worden tot basis voor invallen in Zulu-land. Zij wenscht aan Lord Derby de verzekering te geven, dat de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek niet aan hare burgers zal veroorloven, ongestraft aandergelijke kwade praktijken deel te nemen.

Toch dient opgemerkt te worden, dat de gronden van de beschuldigingen, tegen de burgers der Republiek ingebracht, die, naar men beweert, vervat zijn in de correspondentie, waarvan in de kantteekening van het afschrift van den brief van Sir Henry Bulwer van 6 October 1883 wordt gesproken, niet ter kennis van de Deputatie gebracht.

De Deputatie is van gevoelen, dat de middelen, om tot een afdoende oplossing van de bestaande moeilijkheden, en tot een duurzame regeling van zaken aan de Zulu-grens te komen, gemakkelijk vastgesteld kunnen worden, en zij neemt de vrijheid, zijn Lordschap te verwijzen naar het voorstel, gedaan in haar brief van den 13^{den} dezer ¹⁾.

Ik heb, enz.

(Get.) EWALD ESSELEN,
Secretaris.

Aan
den ONDER-SECRETARIS van STAAT,
DEPARTEMENT van KOLONIËN.
Downingstreet.

Bijlage I, bekoorende bij No. 28.

Aan Z. HED. S. J. P. KRUGER, STAATS-PRESIDENT, en Heeren Leden v. d. Hooged. UITV. RAAD.

PRETORIA, 15 September 1883.

Hooged. Heer en Heeren.

Ik heb hiermede onder Uwe aandacht te brengen een zeer belangrijken brief door mij ontvangen van den Landdrost van Utrecht, en daarmede in verband onderscheiden Rapporten van den Commissaris Ferreira op den brief van den Landdrost van Utrecht, mij meldende, dat zoo vele Zulu's voor levensbehoud binnen ons land vluchten. Ik moet ten volle toestemmen, dat als wij zulks zouden beletten of hen zouden teruggedrijven, zij dan vermoord zouden worden, en dat is wel een zeer harde zaak en bijna onoverkomelijk voor elk redelijk mensch ; maar ik mag niet geheel uit het oog verliezen het groote gevaar, dat ons aan den anderen kant dreigt ; neem den toestand, waarin wij geplaatst worden voor de toekomst. Toen wij voor jaren dit land onttrokken en in bezit namen, waren er betrekkelijk geene Naturellen in het land ; en hadden wij toen gewaakt tegen instroomen van zulke Stammen en vluchtelingen, dan was ons land nu niet zoo overstokt van Naturellen, en wij zouden heel licht niet zooveel moeilijkheid met het Britsche bewind ondervinden.

Ook het Natalsche Gouvernement heeft door toelating van vluchtelingen op dat grondgebied de Kolonie overstokt met Kaffers, hetwelk thans een bron van onrust en groot gevaar voor de blanke bevolking is. En het is niet geheel onwaarschijnlijk, dat zij hetzelfde van dit volk kunnen verwachten, wat Natal reeds heeft ondervonden.

Neem bij voorbeeld Langalibalele. Deze was ook voor zijns volks leven en

¹⁾ No. 27.

veiligheid uit Zulu-land op Natalschen grond gevlucht, en moest daar later met het zwaard ten onder worden gebracht.

Vóór de gevangenneming van Cetchwayo waren betrekkelijk weinig Zulu's ons land binnengetrokken, doch sinds de schikking van den Zulu-oorlog heeft plaats gehad, zijn veel Kaffers het land binnengekomen, en het was met de verwachting en het verlangen naar het einde van de gruwelen en moordtooneelen, die er onophoudelijk voorvielen, dat onze Regeering had aangedrongen bij Hare Majesteit op de loslating en herstelling van den Zulu-Koning Cetchwayo. Die loslating is geschied, doch de Koning werd niet weer hersteld in zijn Rijk, maar werd overgelaten aan kuiperij en ondermijning, en ieder verstandig mensch kon zien, dat hij nooit bestand zou zijn tegen den voor hem bereiden val, waarvan de netten wel zeer fijn gespannen waren, en die dan ook niet missen kon onze verwachting voor de rust en vrede in Zulu-land teleur te stellen, en de zaken onzer grenzen veeleer te verergeren dan te bevredigen, temeer, daar onze handen bij de bepalingen der Conventie zoo zijn gebonden, dat wij alles met goede oogen moeten aanzien, zonder het recht of de macht, om onze belangen te beschermen; veel minder nog in staat, om voor deze zoo wreedaardig vermoorden en vluchtende Naturellen iets te kunnen doen, en die zich nu, om hun leven te behouden, binnen onzen grond begeven, ofschoon dezelve reeds bij de Conventie zoo is verkort en de lijnen zooveel grond aan ons ontnamen, dat wij geen herberg hebben voor onze reeds inwonende Naturellen. Het is om deze reden, dat ik den Landdrost van Utrecht niet kan adviseeren nog deze vluchtelingen in ons grondgebied toe te laten, maar aan UEd. moet voorstellen deze zaak onder de aandacht van Harer Majesteits Regeering te brengen, en om aan te dringen, dat zij den Zulu's moge beletten, overschrijding en verdere moorden binnen ons land te doen plaats hebben. En om een billijken eisch van schadevergoeding te doen aan Oham en andere Hoofden van de Zulu's, die zich hebben schuldig gemaakt aan moord en andere brutaalheden en schending van ons grondgebied.

En nu, Hooged. Heer, ik meen op goeden grond te mogen beweren, dat, indien ik niet door de termen der Conventie belet werd, deze zaken persoonlijk ter hand te nemen, er spoedig een einde aan het bloedvergieten en de moordtooneelen in Zulu-land zou komen; daarom heb ik het mijn plicht geacht, deze zaak onder Uw Hooged. aandacht te brengen, en Uw Hoogeds. verdere orders in dezen af te wachten.

Ik blijf, enz.

(get.) P. J. JOUBERT.

*Superintendent van Naturellen,
enz. enz.*

Bijlage II, behoorende bij No. 28.

*Uittreksel uit een Rapport aan den UITVOERENDEN RAAD, door den Heer P. J. JOUBERT,
SUPERINTENDENT van NATURELLEN.*

In de eerste plaats moet ik aan Ued. voorleggen den toestand op onze grenzen aan het Zulu-land.

Voor zoover ik heb kunnen nagaan, is de zaak deze:

Na den oorlog, die het Engelsche Gouvernement met de Zulu's had in 1879, werd Zulu-land in verschillende kleine Staten of Kapiteinschappen verdeeld. Dat was natuurlijk gedaan, om de natie tegen zich zelf verdeeld te maken en te verzwakken of elkander te doen uitroeien. Deze politieke handelwijze heeft ook niet lang op zich laten wachten. Oham, jagende naar het hoogste gezag in Zulu-land tegen degenen van Cetchwayo's aanhangers, die niet onder hem wilden buigen, aan te vallen en wreedaardig te vermoorden of uit te roeien. Deze nu zwakste partij vluchtte voor een groot gedeelte over de lijn en zocht zodoende schuilplaats binnen dit land. Dat was nog ten tijde van het Britsche Bestuur alhier, en werden dan ook op die wijze vele Kaffers van de partij van Cetchwayo, die eerst van alles beroofd waren, op ons grondgebied gedreven, terwijl zij nu als in bitteren haat gereed

staan, om bij elke gelegenheid wraak te nemen op hunne tegenpartij, die, daar ze juist aan de grenzen zijn, en op een voor ons moeilijken en bijna ontoegankelijken berg en boschachtig terrein, dat zelfs in den zomer voor blanke menschen en paarden ongezond is, het zodoende voor onze Regeering bijna geheel onmogelijk maakt om hun te verhinderen, van de gelegenheden gebruik te maken, om deel te nemen aan de strooptochten en moorden, die er in Zulu-land ter uitvoering van Engelsche politiek worden voortgezet.

Ik heb mij dan trachten te overtuigen, wat wij doen kunnen om een einde te maken aan den zeer zorgwekkenden en onrustbarenden toestand aldaar op onze grenzen, en het is mij ten duidelijkste gebleken, dat wij met een geringe of zelfs aanzienlijke politie-macht niet in staat zullen wezen, een behoorlijken stand van zaken langs de Zulu-grens daar te stellen, zoolang de zaken in Zulu-land zoo staan en dat wij zoo voort moeten gaan. In het belang en ter uitvoering van Engelsche politiek zullen wij noodwendig den toestand zoo moeten aanzien, zonder bij machte te wezen, daar een verandering in te brengen; is daarentegen de toestand in Zulu-land verbeterd, dan is het voor ons Gouvernement slechts een kleinigheid om de in ons land zoo gevluchte Zulu's tot orde te brengen of naar hun land terug te zenden, zoo er namelijk een bestaande Koning of Opperhoofd, als verantwoordelijk, in Zulu-land kan gehouden worden voor de ontvangst en het goed bestier van, dat volk en land.

Ik heb, zooveel ik kon en met nadruk iederen Kaffer, die binnen ons land woont, of ik moet liever zeggen, verblijf houdt, gewaarschuwd om zich niet in te laten met de Zulu-landsche kwesties en moorden. Zoover ik kon bespeuren, en zooals zij beloofden, hebben mijne waarschuwing en orders een goeden indruk op hen gemaakt; maar toch, met den aard der Kaffers bekend, mag ik mij niet vleien met hun trouw of volhardende gehoorzaamheid. De burgers daar op de grenzen, die veel te lijden hebben onder den stand van zaken, hadden stellig van mij verwacht, dat ik afdoende maatregelen zou nemen, om een einde aan die soort van zaken te maken, maar daar ik den toestand bevonden heb als een noodzakelijk gevolg van hetgeen elken dag in het hart van Zulu-land plaats vindt, voorzie ik niet, wat het mij baten zou, heden met een commando of gewapende macht Kaffers over de lijn te drijven, die dan morgen weder door barbaarsche moorden van het Zulu-land naar ons zouden worden teruggedreven, enz. enz.

Ik sterk mij er in om te zeggen, dat, indien de regeling van zaken in Zulu-land behoorlijk wordt gedaan, er spoedig een einde zou wezen aan het moorden en bloedvergieten; ten minste ik zie kans om, zoo mij de opdracht werd gedaan, de zaken in Zulu-land te regelen, zoolang de Koning Cethwayo nog leeft, en alle bloedvergieting, in betrekkelijk zeer korten tijd, ja binnen 48 uren te doen eindigen, en binnen 14 dagen vrede en een ordelijken toestand in het Zulu-land daar te stellen. — Ik ben zeker, dat ik hier niet te veel onderneem, wanneer ik zulks zeg, maar of daardoor het politiek oogmerk van Sir Garnet Wolsely, Shepstone en anderen of van Jingos zal uitgevoerd worden of zijn, dat mag ik mij niet veroorlooven te zeggen, maar er zal vrede en orde in Zulu-land wezen met minder bloedvergieten en geldverspilling dan thans het geval is. Ik mag niet onopgemerkt laten, dat sommige van de personen, die van uit Natal en andere streken getrokken waren op de gronden, die thans aan de Schotten, zoo zij het noemen, of aan de McCorkendale-boedel behooren, waarvan zij nu meenen verdreven te worden, het Zulu-land intrekken, waar zij beweren, door Oham van plaatsen te worden voorzien. — En ik heb getracht hen te overtuigen van het schadelijke en gevaarlijke hunner handelwijze; maar toch, zij schijnen van hun eerst voorgenomen plan niet te zijn af te brengen. Mij komt het voor, dat zij zich sterk maken om den zoo aldaar door hun geoccupeerden grond vroeg of laat onder deze Republiek of anders onder Harer Majesteits Britsch gezag geplaatst te zien; en daar er geen wet bestaat, die mij recht of macht geeft om te beletten, dat menschen de Republiek verlaten en over de grenzen trekken, kon ik ook dezen menschen niet beletten te trekken waar zij wilden, en kon hen slechts wijzen op het naar mijn inzien verkeerde van deze daad en hun verder bekend maken, dat zij, buiten de grenzen der Republiek zijnde, geen aanspraak of recht hebben op protectie of bescherming van het Gouvernement, en dat zij verantwoordelijk gehouden worden voor alle gevaren of kwade gevolgen, die hunne handelwijze mag teweeg brengen. De tweede zaak, ook van eenigszins ernstigen aard aldaar, was het rumoer of de opspraak, teweeggebracht door klachten of schrijven in couranten van diefstal of verduistering, die zou plaats gevonden hebben op de grens met Zulu-beesten, en waarin onze Commandant en anderen betrokken zouden zijn. Deze opspraak makende

zaak werd door mij ten diepste door- of onderzocht, en ik kan U Hooged. tot mijn vreugde zeggen, dat de geheele zaak ontstaan is uit niets anders dan logen, kwaadwilligen laster enz., die nooit bewezen kan worden, en dat er hoegenaamd geen de minste reden van verdenking kan bestaan tegen onzen Commandant of eenig ander onzer Ambtenaren of burgers.

No. 29.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Febr. 15, 1884.

Gentlemen,

1 Have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 13th instant,¹⁾ in which you intimate your readiness to accept the arrangement proposed by me at our recent interview whereby the debt of the Transvaal State to Her Majesty's Government would be reduced by 127,000%. I will not delay to recommend this proposal to the consideration of Her Majesty's Government.

2. I have considered the representations and suggestions made in the fourth and following paragraphs of your letter, and I do not think it would now be practicable to carry out the arrangements which you propose for the settlement of the questions referred to. Her Majesty's Government are willing, however, that the 20th Article of the Convention of Pretoria shall be retained in the new Convention with such verbal alterations as are requisite, and I am glad to understand that this course will meet your views.

3. When I had the pleasure of receiving you here on the 8th instant we discussed the other principal questions which, in addition to those of the boundary and the debt, you had submitted to me in previous correspondence, and I explained to you generally the nature and extent of the concessions which Her Majesty's Government would be able to make in regard to them. You were satisfied with these explanations, as far as they were put before you; and the progress which has been made appears to me to render it convenient that I should now transmit for your perusal a draft²⁾ of the new Convention which Her Majesty's Government propose in substitution for the Convention of Pretoria. In this draft the Articles of the Convention of Pretoria, which will be no longer in force,

No. 29.

*De Hooggeb. Heer GRAAF DERBY aan de
TRANSVAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 15 Februari 1884.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven, dd. 13 dezer¹⁾, waarbij Gij Uwe bereidwilligheid te kennen geeft, om de schikking aan te nemen, die ik U bij ons jongste mondeling onderhoud voorstelde, waarbij de schuld van den Transvaal-Staat aan Harer Majesteits Regeering gereduceerd zou worden tot £ 127.000. Ik zal mij haasten, dit voorstel aan Harer Majesteits Regeering ter overweging aan te bevelen.

2. Ik heb de voorstellen in de vierde en volgende paragrafen van Uw schrijven overwogen, en ik geloof niet, dat het thans doenlijk is, aan de door U voorgestelde schikkingen uitvoering te geven, ter regeling van de bedoelde kwesties. Harer Majesteits Regeering is evenwel bereid, artikel 20 der Conventie van Pretoria in de nieuwe Conventie te behouden, in zoodanige gewijzigde bewoordingen, als noodig zullen blijken, en het doet mij genoegen te vernemen, dat deze wijze van handelen met Uwe inzichten strookt.

3. Toen ik het genoegen had, U den 8sten dezer hier te ontvangen, behandelden wij de andere gewichtige vraagstukken, welke Gij, met en benevens die der grenslijn en van de schuld, in een voorgaand schrijven aan mijn oordeel hadt onderworpen en ik deelde U in algemeene trekken den aard en den omvang mede van de concessies, die Harer Majesteits Regeering bij machte zou zijn, te dien opzichte te doen. Gij waart over deze ophelderingen, voor zoover ze U waren voorgelegd, voldaan; en na tot zoover te zijn gevorderd, acht ik den geschikten tijd gekomen, om U thans een ontwerp ter overweging²⁾ toe te zenden van de nieuwe Conventie, die Harer Majesteits Regeering ter vervanging van de Pretoria-Conventie voorstelt. In

¹⁾ No. 27. ²⁾ Not printed.

¹⁾ No. 27. ²⁾ Is niet gedrukt.

have been printed alongside of the proposed new Articles, and where an Article is retained and altered the alterations have been shown in order to explain clearly the changes which will be made. You will find that in the draft, and the map which accompanies it, the conclusions which have been arrived at in the course of our communications have been closely adhered to and accurately expressed, and I trust that you will experience no difficulty in understanding and agreeing to each of its provisions. If, however, there should be any point as to which you are doubtful, it may be convenient that you should again meet me here and receive such further explanations as may be desirable.

4. It does not appear to me to be necessary that I should refer in detail to each Article of the draft. You will observe that in the preamble and throughout the Convention the wish of your Government that the designation „South African Republic” should be substituted for „Transvaal State” has been complied with. In the first Article the extension of the western boundary is precisely defined as agreed to. By the omission of those Articles of the Convention of Pretoria which assigned to Her Majesty and to the British Resident certain specific powers and functions connected with the internal government and the foreign relations of the Transvaal State your Government will be left free to govern the country without interference, and to conduct its diplomatic intercourse and shape its foreign policy subject only to the requirement embodied in the fourth Article of the new draft, that any treaty with a foreign State shall not have effect without the approval of the Queen.

5. There are other provisions in the draft which have not been the subject of discussion with you; they are for the most part a renewal of those declarations made on behalf of the Transvaal State in the Convention of Pretoria which it is desirable (as I trust you will agree in thinking) to maintain as an assurance to all parties that there will be no withdrawal of those securities for liberty and equal treatment which your State has always professed itself ready to afford. I would, however, refer more specifically to the 19th Article of the draft, in which it is proposed that in consideration of the

dit ontwerp zijn de Artikelen van de Pretoria-Convention, die niet langer van kracht zullen zijn, naast de voorgestelde nieuwe Artikelen gedrukt, en waar een Artikel behouden en gewijzigd is, zijn de wijzigingen zoodanig aangebracht, dat de te maken veranderingen duidelijk in 't oog vallen. Gij zult bespeuren, dat in het ontwerp en de kaart waarvan het vergezeld is, de slotsommen waartoe wij in den loop van onze onderhandelingen kwamen, getrouw gehandhaafd en in nauwkeurige bewoordingen uitgedrukt zijn, en ik vertrouw, dat het U geen moeite zal kosten, elke gemaakte bepaling te begrijpen en er mede in te stemmen. Mocht er evenwel een of ander punt zijn, waaromtrent Gij in twijfel verkeert, dan zou het raadzaam zijn, dat Gij hier weder een samenkomst met mij hadt en al zulke verdere ophelderingen te ontvangen, als wenschelijk mocht zijn.

4. Ik acht het niet bepaald noodzakelijk, bij elk Artikel van het ontwerp in bijzonderheden af te dalen. Gij zult zien dat zoowel in de inleiding als in geheel de Convention toegegeven is aan den wensch Uwer Regeering, dat de benaming „Zuid-Afrikaansche Republiek” in de plaats van „Transvaal-Staat” gesteld is. In het eerste Artikel wordt de uitbreiding van de overeengekomen westelijke grens nauwkeurig omschreven. Door de weglating van die Artikelen der Convention van Pretoria, waarbij aan Hare Majesteit en aan den Britschen Resident zekere bijzondere bevoegdheden en ambtelijke verrichtingen toegekend waren in verband met het binnenlandsch bestuur en de buitenlandsche betrekkingen van den Transvaal-Staat, zal het aan Uwe Regeering vrijgelaten worden, het land zonder tusschenkomst te regeeren, zijn diplomatiek verkeer te regelen en zijn buitenlandsche politiek in te richten, die alleen onderworpen zal zijn aan de bepaling, omschreven in Artikel 4 van het nieuwe ontwerp, dat geen verdrag met een vreemden Staat van kracht zal zijn zonder de goedkeuring der Koningin.

5. Er komen nog andere bepalingen in het ontwerp voor, die niet het onderwerp van bespreking met U uitmaakten; voor 't meerendeel zijn zij eene vernieuwing van die verklaringen, ten behoeve van den Transvaal-Staat in de Convention van Pretoria opgenomen, welke het wenschelijk is (naar ik vertrouw, zult Gij er ook zoo over denken) te handhaven als eene verzekering voor alle partijen, dat aan al die waarborgen van vrijheid en van gelijke behandeling, welke Uw Staat zich steeds bereid verklaarde, te verleenen, niets zal worden ontnomen. Ik wenschte evenwel meer bepaald te verwijzen naar Artikel 19 van

discontinuance of all direct interference by this country in the government and control of the natives within the Transvaal it should be formally declared that your Government wil adopt and carry out the assurances which with their assent and approval were given to those natives by Her Majesty's Commissioners.

6. I trust that I may soon hear from you that there is no obstacle to my informing Her Majesty's Government that the Draft Convention can be adopted.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

het ontwerp, waarin voorgesteld wordt dat, met het oog op het eindigen van alle rechtstreeksche tusschenkomst van dit land in de regeering en het toezicht over de Inboorlingen binnen de Transvaal, plechtig verklaard werd, dat Uwe Regeering de waarborgen, die met hare toestemming en goedkeuring door Harer Majesteits Commissarissen gegeven zijn aan deze Inboorlingen, zal aannemen en uitvoeren.

6. Ik vertrouw, dat ik spoedig van U zal mogen vernemen dat er geen bezwaar voor mij bestaat, om Harer Majesteits Regeering mede te deelen, dat de Ontwerp-Convention kan worden goedgekeurd.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

No. 30.

COLONIAL OFFICE to TREASURY.

Downing Street, Febr. 15, 1884.

Sir,

I am directed by the Earl of Derby to request that you will state to the Lords Commissioners of the Treasury that his Lordship has discussed with the Transvaal delegates the question of the debt due to this country, and after hearing their representations recommends that 127,000*l.* of the debt be remitted, leaving in round figures 254,000*l.* to be acknowledged in the new Convention now under consideration. Lord Derby will be obliged by an early intimation of the concurrence of the Lords Commissioners in this arrangement, which appears to his Lordship to be a fair one, and in considering which he has had the advantage of the assistance of Sir W. Brampton Gurdon.

I am, &c.
(Signed) ROBERT G. W. HERBERT.
The SECRETARY to the TREASURY.

No. 30.

Het DEPARTEMENT van KOLONIËN aan dat van FINANCIËN.

Downingstreet, 15 Febr. 1884.

Sir.

Graaf Derby heeft mij opgedragen, U te verzoeken, aan de Lords Commissarissen van de Schatkist te doen weten, dat Zijn Lordschap met de Transvaalsche Afgevaardigden de regeling der schuld aan dit land besproken heeft en na hun voorstellen gehoord te hebben, voorstaat, dat £ 127,000 van de schuldrekening worde kwijtgescholden, zoodat deze in ronde cijfers bedraagt £ 254,000, welke erkend zal worden in de Conventie waaromtrent onderhandeld wordt. Lord Derby zal zich verplicht achten door eene spoedige kennisgeving van de medewerking der Lords Commissarissen in deze schikking, die Zijn Lordschap voorkomt eene billijke te zijn, en bij de overweging waarvan hij het voorrecht heeft gehad van Sir W. Brampton Gurdons steun.

Ik ben, enz,
(get.) ROBERT G. W. HERBERT.
De SECRETARIS aan het DEPARTEMENT van FINANCIËN.

No. 31.

COLONIAL OFFICE to the TRANSVAAL DEPUTATION.

Downing Street, Febr. 15, 1884.

Sir,

I am directed by the Earl of Derby to acknowledge the receipt of your letter of the 9th instant¹⁾, enclosing a communication from Mr. Kruger, denying that he possesses or did possess land in Stellaland.

Lord Derby has much satisfaction in receiving this denial of the report.

I am to observe that it was not anonymous, although Lord Derby does not feel at liberty to disclose the name of the writer.

He considered it his duty to communicate with Mr. Kruger on the subject, in order to obtain from him authority to contradict the report in question should it, as is possible, be mentioned in Parliament.

I have, &c.

(Signed) ROBERT G. W. HERBERT.

The SECRETARY to the TRANSVAAL DELEGATES.

No. 31.

Het DEPARTEMENT van KOLONIËN aan de TRANSVAALSCH DEPUTATIE.

Downingstreet, 15 Feb. 1884.

Sir.

Graaf Derby heeft mij opgedragen, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven van den 9^{en}¹⁾ dezer, houdende mededeeling van den Heer Kruger, dat hij ontkent, in Stella-land land te bezitten, of dat hij dit bezeten heeft.

Lord Derby is er bijzonder over voldaan, deze loochening van de mededeeling te hebben ontvangen.

Ik wensch U te doen opmerken, dat het niet naamloos was, schoon Lord Derby geen vrijheid gevoelt, den naam des schrijvers bekend te maken.

Hij achtte het plichtmatig te dezer zake met den Heer Kruger van gedachten te wisselen, ten einde door hem gemachtigd te worden, om de mededeeling in kwestie tegen te spreken, indien, wat mogelijk is, er in het Parlement gewag van werd gemaakt.

Ik heb, enz.

(get.) ROBERT G. W. HERBERT.

De SECRETARIS aan de TRANSVAALSCH AFGEVAARDIGDEN.

No. 32.

De TRANSVAALSCH DEPUTATIE aan het DEPARTEMENT van KOLONIËN.

ALBEMARLE-HOTEL,

LONDEN, 16 Februari 1884.

Sir.

De Transvaalsche Deputatie heeft mij opgedragen, U te verzoeken, zoo beleefd te willen zijn, aan Lord Derby mede te deelen, dat de Deputatie Zijn Lordschaps schrijven van den 15^{den}²⁾ dezer met bijgevoegd ontwerp van eene nieuwe Conventie, die Harer Majesteits Regeering ter vervanging van de Pretoria-Conventie voorstelt, heeft ontvangen.

Het spijt de Deputatie, te moeten verklaren, dat zij eenige Artikelen van de voorgestelde nieuwe Conventie zonder eenige wijziging niet kan aannemen. Het zal haar daarom genoeg doen te vernemen, wanneer het Zijn Lordschap mocht voegen, haar een persoonlijk onderhoud toe te staan, ten einde die Artikelen te bespreken, waaromtrent zij zich verplicht ziet, tegenwerpingen te maken.

Ik ben, enz.

(get.) EWALD ESSELEN.

Aan
den ONDER-SECRETARIS van STAAT,
DEPARTEMENT van KOLONIËN.

¹⁾ No. 26.   ²⁾ No. 29.

No. 33.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, Febr. 19, 1884.

Gentlemen,

With reference to the 3rd paragraph of your letter of the 5th instant, ¹⁾ I think it desirable that I should further explain the arrangements which might, in my opinion, be made in the event of the boundary of Griqualand West being modified after consideration of the report of the local commission, which inquired into this question last year.

2. You state that you had had no intention to depart from the terms in which the *northern* boundary of Griqualand West was fixed by Article 1 of the Pretoria Convention. I would, however, point out that that Convention did not modify the previously existing boundaries of Griqualand West on the north, or in any other direction, and that the Convention of 1881 could therefore hardly be correctly said to have fixed any part of the Griqualand boundary, although it declared the Transvaal boundary for a short distance to be co-terminous with that of Griqualand West, "as beacons by Mr. Surveyor Ford." And, indeed, I do not perceive how any question could arise in the present negotiations between Her Majesty's Government and the Transvaal Government as to the *northern* boundary, properly so-called, of Griqualand West. That boundary lies for the most part to the westward of the trade route, and for this and other reasons it is obvious that any territory which the Cape Colony might desire to give up in that direction could only be given to Mankoroane. What I had in contemplation when writing the 6th paragraph of my letter of the 4th instant ²⁾ was only that portion of native territory, which might be interposed between the Transvaal boundary, where it turns to the S. E. (at Griqualand Farm No. 72), and any modified north-east boundary of Griqualand West. As a modification of the Griqualand boundary would only be adopted by the Cape Colony as an act of justice to Mankoroane, the portion of territory in question would naturally be transferred, if at all, to that Chief; but as it might not be possible for the Resident Commissioner to exercise effective control over an outlying territory thus situated between the borders of the Colony and the Transvaal, it appeared to me reasonable to allow the question of

¹⁾ No. 23. ²⁾ No. 22.

No. 33.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan de
TRANSVAALSCH DEPUTATIE.*

Downingstreet, 19 Febr. 1884.

Mijne Heeren.

Onder verwijzing naar paragraaf 3 van Uw schrijven dd. 5 dezer ¹⁾, komt het mij wenschelijk voor, nadere opheldering te geven omtrent de schikkingen die, mijns inziens, konden getroffen worden in het geval de grenslijn van Griqualand West, na overweging van het verslag der plaatselijke Commissie, die verleden jaar dit punt onderzocht heeft, gewijzigd werd.

2. Gij verklaart, dat het niet Uwe bedoeling is geweest af te wijken van de bewoordingen, waarin de *noordelijke* grenslijn van Griqualand West in Artikel I van de Pretoria-Conventionie was geregeld. Ik moet evenwel opmerken, dat door die Conventionie de vroeger bestaande grenslijnen van Griqualand West zoomin in noordelijke, als in eenige andere richting gewijzigd zijn, en dat daarom de Conventionie van 1881 bezwaarlijk met juistheid gezegd kan worden, eenig deel der grenslijn van Griqualand te hebben vastgesteld, ofschoon zij verklaarde dat de grens van Transvaal over eene kleine uitgestrektheid met die van Griqualand West zou saamvallen „als afgebakend door den Heer landmeter Ford." En ik kan mij inderdaad niet voorstellen, hoe er eenig verschil zou kunnen ontstaan bij de onderhandelingen tusschen Harer Majesteits Regeering en de Transvaalsche Regeering ten opzichte van de terecht zogenoemd *noordelijke* grenslijn van Griqualand West. Die grenslijn ligt voor het grootste gedeelte ten westen van den handelsweg en om deze en andere redenen is het duidelijk dat, wanneer de Kaap-Kolonie eenig gebied in die richting mocht wenschen prijs te geven, dat alleen aan Mankoroane zou kunnen worden gegeven. Wat ik bedoelde, toen ik paragraaf 6 van mijn schrijven van den 4^{den} dezer ²⁾ opstelde, zag enkel op dat gedeelte van het Naturellen-gebied, dat tusschen de Transvaalsche grenslijn, waar deze naar het zuidoosten uitdraait (bij Griqualand Farm No. 72) en deze of gene gewijzigde noordoostelijke grenslijn van Griqualand West mocht komen te liggen. Daar eene wijziging der grenslijn van Griqualand alleen door de Kaap-Kolonie aangenomen zou worden als een daad van rechtvaardigheid jegens Mankoroane, zou het deel grondgebied in kwestie natuurlijk, indien al, aan dat Opperhoofd worden

¹⁾ No. 23.

²⁾ No. 22.

its disposal to be considered by the two Governments. If it should appear that compensation would be fairly payable to Mankoroane for loss of territory by either the Cape Colony or the Transvaal, Her Majesty's Government would expect that it should be secured to him before they could advise Her Majesty to sanction the arrangement.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

overgedragen ; maar daar het den Resident-Commissaris onmogelijk kon blijken, over een op die wijze tusschen de grenzen der Kolonie en van de Transvaal gelegen ver- wijderd gebied behoorlijk toezicht uit te oefenen, kwam het mij billijk voor, dat de vraag, wie er het beheer over zal hebben, aan het gevoelen der beide Regeer- ings zal worden onderworpen. Mocht het blijken, dat aan Mankoroane billijkerwijs schadevergoeding, wegens verlies van grondgebied, diende te worden betaald, hetzij door de Kaap-Kolonie, hetzij door de Transvaal, dan zou Harer Majesteits Regeering verlangen, dat deze hem verze- kerd werd, alvorens zij Hare Majesteit kan adviseeren, de schikking te bekrachtigen.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

No. 34.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to the
TRANSSAAL DEPUTATION.*

Downing Street, February 23, 1884.

Gentlemen,

I have the honour to transmit to you a copy of a map, which has been care- fully prepared in this Department, showing approximately the boundaries of the South African Republic as defined in the first Article of the Convention which has been agreed upon.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

No. 34.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSSAALSCH E DEPUTATIE.*

Downingstreet, 23 Febr. 1884.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, U te doen toekomen een afdruk van een kaart, die met zorg in dit Departement bewerkt is, waarop ten naastebij de grenzen van de Zuid-Afri- kaansche Republiek, zooals omschreven is in Artikel I der Conventie, waaromtrent wij zijn overeengekomen, aangegeven worden.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

No. 35.

TREASURY to COLONIAL OFFICE.

Treasury Chambers, Febr. 23, 1884.

Sir,

I am directed by the Lords Commissio- ners of Her Majesty's Treasury to acknow- ledge the receipt of your letters of the 8th ¹⁾

¹⁾ Not printed.

No. 35.

*Het DEPARTEMENT van FINANCIËN aan dat van
KOLONIËN.*

Treasury Chambers, 23 Februari 1884.

Sir.

De Lords Commissarissen van de Schat- kist hebben mij opgedragen, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven van den 8sten ¹⁾

¹⁾ Niet gedrukt.

and 15th instant,¹⁾ having reference to the debt due by the Transvaal to the United Kingdom.

The letter from this Departement dated the 12th Nov. 1883²⁾ placed upon record the charges which made up the total amount of the debt, with the remissions and repayments which have been made since the date of the Convention of 1881, and showed how the sum due by the Transvaal to this country amounts at the present time to 380,856*l.* 6*s.* 6*d.*, on which interest has been paid at 3½ per cent. up to the 7th August 1883.

It appears that, after hearing the statements of the delegates from the Transvaal Government now in England, the Secretary of State for the Colonies is of opinion that, having regard to the resources of their country, and to the circumstances connected with the British occupation, it would be advisable to remit a substantial portion of the debt now due.

It has been suggested by Sir Hercules Robinson, the High Commissioner for South Africa, that the Transvaal Government should only be asked to repay any debts that were in existence at the time of the annexation in 1877, and which were extinguished during British occupation, together with the amount advanced for the payment of compensation awards.

The floating debts of the South African Republic which were liquidated during the period of British occupation amounted to 128,352*l.*, while the Railway Loan was reduced by 8,166*l.*, and the Blue-back Loan by 15,000*l.*

On the other hand, the Orphan Chamber Debt was increased by 10,683*l.*, and the sum to the credit of the sinking fund of the Blue-back Loan in 1881 was only 8,000*l.* as against 8,425*l.* in 1877.

The debts of the South African Republic, extinguished during British occupation, may therefore be taken as follows:—

Floating debt.	£ 128,352
Railway Loan	„ 8,166
Blue-back Loan	„ 15,000
	£ 151,518
Deduct on account of —	
Orphan Chamber Debt £	10,683
Sinking Fund of Blue-back Loan	425
	„ 11,108
	£ 140,410

¹⁾ No. 30. ²⁾ Not printed.

en den 15^{den} dezer ¹⁾, met betrekking tot de schuld van de Transvaal aan het Vereenigd Koninkrijk.

In het schrijven van dit Departement, dd. 12 November 1883 ²⁾ zijn de posten vermeld, die het totale bedrag van de schuld uitmaken, benevens de kwijtscheldingen en terugbetalingen, die geschied zijn sedert de dagteekening der Conventie van 1881, en is aangetoond, dat de som, die de Transvaal aan dit land schuldig is, thans 380,856*l.* 6*s.* 6*d.* bedraagt, waarvan tot den 7^{den} Augustus 1883 rente ad 3½ percent is betaald.

Het blijkt, dat de Minister van Koloniën, na van de verklaringen der thans in Engeland vertoevende Afgevaardigden van de Transvaalsche Regeering kennis te hebben genomen, van meening is, dat het, met het oog op de hulpbronnen van hun land, en op de omstandigheden, die met de Britsche occupatie samenhangen, wenschelijk is, een aanzienlijk deel van het thans verschuldigde bedrag kwijt te schelden.

Sir Hercules Robinson de Hooge Commissaris voor Zuid-Afrika heeft voorgesteld, dat van de Transvaalsche Regeering alleen terugbetaling gevraagd zou worden van die schulden, welke bestonden ten tijde der annexatie in 1877 en gedurende de Britsche occupatie gedelgd werden, en tevens van het bedrag, voorgeschoten voor de betaling van toegestane schadevergoeding.

De vlottende schuld van de Zuid-Afrikaansche Republiek, die tijdens de periode der Britsche occupatie afbetaald werd, bedroeg £ 128,352, terwijl de Spoorwegleening verminderd werd met £ 8,166 en de Blue-backleening met £ 15,000.

Van den anderen kant werd de Weeskamerschuld vermeerderd met £ 10,683, en het bedrag op het credit van het delgingsfonds van de Blue-backleening was in 1881 slechts £ 8000 tegen £ 8,425 in 1877.

De schulden der Zuid-Afrikaansche Republiek, gedelgd tijdens de Britsche occupatie, kunnen derhalve geraamd worden als volgt:

Vlottende schuld	£ 128,352
Spoorwegleening.	„ 8,166
Blue-backleening	„ 15,000
	£ 151,518
Af te trekken voor de	
Weeskamerschuld . £	10,683
Delgingsfonds van de	
Blue-backleening . „	425
	„ 11,108
	£ 140,410

¹⁾ N°. 30. ²⁾ Niet gedrukt.

To this amount must be added:

Advances to meet compensation awards . £ 137,193

Less proceeds of sale of captured property. „ 10,000
£ 127,193

Share of Sub-Commission expenses . . „ 4,062

£ 131,255

Debts of South African Republic paid by Her Majesty's Government (as stated above) . . . „ 140,410

£ 271,665

From which the following deductions must be made:—

Remissions allowed in April, 1883 . . . £ 9,975
Repayments of Capital „ 5,424

„ 15,399

£ 256,266

These deductions were fully explained in the letter from this Department of 12th November last ¹⁾.

Thus the present amount of the debt, according to the basis submitted by Sir Hercules Robinson, would be over 256,000*l*. Their Lordships would observe that this sum excludes, not only the deficiency which arose during British occupation, but the sums added to the debt in respect of compensation to abolished officials (12,500*l*), and to widows and orphans of those killed under circumstances contrary to the rules of civilized warfare (2,500*l*).

Having regard to the fact that the Transvaal burghers have always objected to the payment of compensation to abolished officials, because the laws of the South African Republic did not recognize the grant of pensions to State servants, their Lordships have no wish to press for the repayment of the 12,500*l*. added to the debts on that account; and after fairly considering the ability of the Transvaal to pay interest and sinking fund on the sum due to the United Kingdom, as well as the loans contracted by the South African Republic before 1877, they have decided to authorize the reduction of the amount to 250,000*l*. from the

¹⁾ Not printed.

Aan dit bedrag moet toegevoegd worden: Voorschot wegens schadevergoedingen £ 137,193

Mindere opbrengst op den verkoop van prijsgemaakt eigendom . . . „ 10,000
£ 127,193

Deel in de kosten der Sub-Commissie. . . „ 4,062

£ 131,255

Schuld der Zuid-Afrikaansche Republiek, betaald door Harer Majesteits Regeering (zooals boven is gerelateerd) . . . „ 140,410

£ 271,665

Waarvan het volgende moet worden afgetrokken:

Kwijtschelding verleend in April 1883 £ 9,975
Terugbetaling van hoofdsom. . . „ 5,424

„ 15,399

£ 256,266

Op deze afgetrokken sommen is een volledige toelichting gegeven in het schrijven van dit Departement dd. 12 November j.l. ¹⁾

Het tegenwoordige bedrag der schuld, opgemaakt naar den door Sir Hercules Robinson voorgestelden grondslag, zou dus meer dan £ 256,000 bedragen. Hun Lordschappen wenschen er aan te herinneren, dat dit bedrag uitsluit niet alleen het tijdens de Britsche occupatie ontstane tekort, maar ook de sommen, die toegevoegd zijn aan de schuld wegens schadeloosstelling aan ontslagen ambtenaren (£ 12,500), en aan de weduwen en weezen van personen, die gedood zijn onder omstandigheden, welke in strijd zijn met de gebruiken van beschaafde oorlogvoerende partijen (£ 2,500).

Met het oog op het feit, dat de Transvaalsche burgers te allen tijde bezwaar gemaakt hebben tegen de betaling van schadeloosstelling aan ontslagen ambtenaren, wyl de wetten van de Zuid-Afrikaansche Republiek het verleenen van pensioen aan dienaren van den Staat niet erkende, wenschen Hun Lordschappen niet aan te dringen op de terugbetaling der £ 12,500, die deswege aan de schuld toegevoegd zijn; en na billijk overwogen te hebben, in hoever de Transvaal in staat is, om zoowel rente te betalen en schuld te delgen van de som aan het Vereenigd Koninkrijk verschuldigd, als van

¹⁾ Is niet gedrukt.

date of the ratification of the amended Convention, on the following conditions: —

1. That interest at $3\frac{1}{2}$ percent shall be paid on the full debt until the ratification of the amended Convention; that 6,664*l.* 19*s.* 8*d.* shall be accordingly paid for the interest due for the half-year ending the 7th February 1884, without delay; and that such further sum as may be due at the date of the ratification, for interest on 380,856*l.* 6*s.* 6*d.* at $3\frac{1}{2}$ per cent., be paid at that time.

2. That interest and sinking fund at the rate of 6*l.* 0*s.* 9*d.* per 100*l.* per annum, as fixed by the 11th article of the Convention of 1881, shall be paid half-yearly on the sum of 250,000*l.*, from the date of the ratification of the amended Convention, until the expiration of 25 years from that date, when the debt will have been extinguished.

I have, &c.

(Signed) LEONARD COURTNEY.

The UNDER SECRETARY of STATE,
COLONIAL OFFICE.

de leeningen, die de Zuid-Afrikaansche Republiek vóór 1877 aangegaan heeft, hebben zij besloten, de vermindering van het bedrag tot £ 250,000 te vergunnen van den dag der bekrachtiging van de nieuwe Conventie af op de volgende voorwaarden:

1. Dat eene rente van $3\frac{1}{2}$ percent over de geheele schuld betaald zal worden tot aan de bekrachtiging der nieuwe Conventie; dat dientengevolge aan rente, verschuldigd over het op 7 Februari 1884 verschenen halfjaar, onmiddellijk £ 6,664 19*s.* 8*d.* betaald zal worden; en dat verder zoodanige som, als op den dag der bekrachtiging verschuldigd mocht blijken te zijn, voor rente op £ 380,856. 6*s.* 6*d.* tegen $3\frac{1}{2}$ percent alsdan voldaan worde.

2. Dat rentebetaling en schulddelging naar den maatstaf van £ 6. 0*s.* 9*d.* per £ 100 en per jaar, zooals bepaald is in Artikel 11 der Conventie van 1881, zal plaats hebben elk halfjaar van het bedrag groot £ 250,000, van den dag der bekrachtiging van de nieuwe Conventie af, gedurende een tijdvak van 25 jaren sedert dien datum, als wanneer de schuld gedelgd zal zijn.

Ik heb, enz.

(Get.) LEONARD COURTNEY.

Aan den ONDER-SECRETARIS van STAAT,
DEPARTEMENT van KOLONIËN.

No. 36.

The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.

Downing Street, Febr. 26, 1884.

Gentlemen,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 7th inst. ¹⁾ in reference to the payment of the interest on the debt due by the Transvaal to the Imperial Government.

2. It will be within your recollection that at our last interview I informed you that I was in communication with the Lords Commissioners of the Treasury on this subject, and I now transmit to you, for your information, a copy of a letter ²⁾ from their Lordships, showing the arrangement under which it has been decided to reduce the debt to 250,000*l.*

I have, &c.

(Signed) DERBY.

Messrs. KRUGER, DU TOIT, and SMIT.

¹⁾ No. 24. ²⁾ No. 35.

No. 36.

De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSVAALSCH DEPUTATIE.

Downingstreet, 26 Febr. 1884.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven van den 7^{den} dezer ¹⁾, betrekking hebbende op de rentebetaling van de schuld der Transvaal aan de Keizerlijke Regeering.

2. Gij zult U herinneren, dat ik U tijdens ons laatste mondeling onderhoud mededeelde, dat ik te dezer zake met de Lords Commissarissen van de Schatkist in overleg was getreden, en thans doe ik U ter kennisneming afschrift toekomen van een brief ²⁾ van Hunne Lordschappen, waaruit de schikking blijkt, die het besluit ten gevolge had, om de schuld te verminderen tot een bedrag van £ 250,000.

Ik heb, enz.

(get.) DERBY.

Aan de Heeren KRUGER, DU TOIT, en SMIT.

¹⁾ No. 24. ²⁾ No. 35.

No. 37.

A CONVENTION between Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and the South African Republic.

Whereas the Government of the Transvaal State, through its Delegates, consisting of Stephanus Johannes Paulus Kruger, President of the said State, Stephanus Jacobus Du Toit, Superintendent of Education, and Nicolaas Jacobus Smit, a member of the Volksraad, have represented that the Convention signed at Pretoria, on the 3rd day of August 1881, and ratified by the Volksraad of the said State on the 25th October 1881, contains certain provisions which are inconvenient, and imposes burdens and obligations from which the said State is desirous to be relieved, and that the south-western boundaries fixed by the said Convention should be amended, with a view to promote the peace and good order of the said State, and of the countries adjacent thereto; and whereas Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, has been pleased to take the said representations into consideration: Now, therefore, Her Majesty has been pleased to direct, and it is hereby declared, that the following articles of a new Convention, signed on behalf of Her Majesty by Her Majesty's High Commissioner in South Africa, the Right Honourable Sir Hercules George Robert Robinson, Knight Grand Cross of the Most Distinguished Order of Saint Michael and Saint George, Governor of the Colony of the Cape of Good Hope, and on behalf of the Transvaal State (which shall herein-after be called the South African Republic) by the above-named Delegates, Stephanus Johannes Paulus Kruger, Stephanus Jacobus Du Toit, and Nicolaas Jacobus Smit, shall, when ratified by the Volksraad of the South African Republic, be substituted for the articles embodied in the Convention of 3rd August 1881; which latter, pending such ratification, shall continue in full force and effect.

No. 37.

CONVENTIE tusschen Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland en de Zuid-Afrikaansche Republiek.

Daar de Regeering van den Transvaal-Staat, door zijne Afgevaardigden Stephanus Johannes Paulus Kruger, President van genoemden Staat, Stephanus Jacobus Du Toit, Superintendent van Onderwijs, en Nicolaas Jacobus Smit, lid van den Volksraad, hebben voorgedragen, dat de Conventie, geteekend te Pretoria op den 3den Augustus 1881, en die bekrachtigd is door den Volksraad van genoemden Staat op 25 October 1881, zekere bepalingen bevat, die ondoeltreffend zijn en lasten en verplichtingen oplegt waarvan genoemde Staat begeert ontslagen te worden; en dat de zuidwestelijke grenzen, door genoemde Conventie vastgesteld, behooren te worden gewijzigd, met het doel, om den vrede en de goede orde in genoemden Staat en in de daaraangrenzende landen te bevorderen; en daar het Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk en Ierland behaagd heeft, de genoemde voorstellen in overweging te nemen, heeft het Hare Majesteit thans behaagd te gelasten, en bij deze wordt verklaard, dat de volgende Artikelen van eene nieuwe Conventie, ondertekend in naam van Hare Majesteit door Harer Majesteits Hoogen Commissaris in Zuid-Afrika, den Hoogedelen Sir Hercules George Robert Robinson, Ridder Grootkruis van de verhevene Orde van St.-Michael en St.-George, Gouverneur van de Kolonie de Kaap de Goede Hoop, en in naam van den Transvaal-Staat (die hierin nader genoemd worden zal de Zuid-Afrikaansche Republiek), door de bovengenoemde Afgevaardigden Stephanus Johannes Paulus Kruger, Stephanus Jacobus Du Toit en Nicolaas Jacobus Smit, zullen, na bekrachtiging door den Volksraad van de Zuid-Afrikaansche Republiek, in plaats gesteld worden van de Artikelen vervat in de Conventie van 3 Augustus 1881; welke laatstgenoemde, zoolang zulke bekrachtiging niet zal zijn geschied, in volle kracht en werking blijven zal.

ARTICLES.

ARTIKELN.

ARTICLE I.

The Territory of the South African Republic will embrace the land lying between the following boundaries, to wit:

Beginning from the point where the north-eastern boundary line of Griqualand West meets the Vaal River, up the course of the Vaal River to the point of junction with it of the Klip River; thence up the course of the Klip River to the point of junction with it of the stream called Gansvlei; thence up the Gansvlei stream to its source in the Drakensberg; thence to a beacon in the boundary of Natal, situated immediately opposite and close to the source of the Gansvlei stream; thence in a north-easterly direction along the ridge of the Drakensberg, dividing the waters flowing into the Gansvlei stream from the waters flowing into the sources of the Buffalo, to a beacon on a point where this mountain ceases to be a continuous chain; thence to a beacon on a plain to the north-east of the last described beacon; thence to the nearest source of a small stream called „Division Stream;” thence down this Division Stream, which forms the southern boundary of the farm Sandfontein, the property of Messrs. Meek, to its junction with the Coldstream; thence down the Coldstream to its junction with the Buffalo or Umzinyati River; thence down the course of the Buffalo River to the junction with it of the Blood River; thence up the course of the Blood River to the junction with it of Lijn Spruit or Dudusi; thence up the Dudusi to its source; thence 80 yards to Bea. I., situated on a spur of the N'Qaba-Kahawana Mountains; thence 80 yards to the N'Sonto River; thence down the N'Sonto River to its junction with the White Umvulozi River; thence up the White Umvulozi River to a white rock where it rises; thence 800 yards to Kambula Hill (Bea. II.); thence to the source of the Pemvana River, where the road from Kambula Camp to Burgers' Lager crosses; thence down the Pemvana River to its junction with the Bivana River; thence

ARTIKEL I.

Het gebied der Zuid-Afrikaansche Republiek zal het land omvatten dat tusschen de volgende grenzen ligt, te weten:

Beginnende van het punt waar de noord-oostelijke grenslijn van Griqualand West de Vaal-rivier snijdt, langs den stroom van de Vaal-rivier naar het punt, waar de Vaal-rivier en de Klip-rivier zich vereenigen; van daar langs den stroom van de Klip-rivier naar het punt, waar deze en de stroom, Gansvlei genaamd, zich vereenigen; van daar langs den stroom van de Gansvlei tot naar haren oorsprong in den Drakensberg; van daar naar een Baken op de grenslijn van Natal, gelegen recht tegenover en dichtbij den oorsprong van den Gansvlei-stroom; van daar in een noordoostelijke richting langs den rand van den Drakensberg, het water, dat in den Gansvlei-stroom vloeit, afscheidende van het water, dat in den oorsprong van de Buffalo valt naar een Baken op een punt, waar deze berg ophoudt een aaneengeschakelde keten te zijn; van daar naar een Baken op een vlakte ten noordoosten van laatstgenoemd Baken; van daar naar den naasten oorsprong van een kleinen stroom, genaamd „Division-Stream;” van daar af langs dezen verdeelings-stroom, die de zuidelijke grens is van de plaats Sandfontein, het eigendom van de Heeren Meek, tot zijn vereeniging met den Cold-stream; van daar langs den Cold-stream tot zijn vereeniging met de Buffalo- of Umzinyati-rivier; van daar af langs den stroom van de Buffalo-rivier tot waar de Bloed-rivier zich daarmee vereenigt; van daar langs den stroom van de Bloed-rivier tot waar Lijn-Spruit of Dudusi zich daarmee vereenigt; van daar langs de Dudusi tot aan haren oorsprong; van daar 80 yards naar Baken I. gelegen op een afzet van de N'Qaba-Kahawana-bergen; van daar 80 yards naar de N'Sonto-rivier; van daar langs de N'Sonto-rivier, tot waar deze zich met de Witte Umvulozi-rivier vereenigt; van daar langs de Witte Umvulozi-rivier tot naar een witte rots, waar zij ontspringt; van daar 800 yards naar Kambula-heuvel (Baken II.); van daar naar den oorsprong van de Pemvana-rivier, waar de weg van Kambula-kamp naar Burgers Lager door gaat; van daar langs de Pemvana-rivier tot hare vereeniging met de Bivana-rivier; van

down the Bivana River to its junction with the Pongolo River; thence down the Pongolo River to where it passes through the Libombo Range; thence along the summits of the Libombo Range to the northern point of the N'Yawos Hill in that range (Bea. XVI.); thence to the northern peak of the Inkwakweni Hills (Bea. XV.); thence to Sefunda, a rocky knoll detached from and to the north-east end of the White Koppies, and to the south of the Musana River (Bea. XIV.); thence to a point on the slope near the crest of Matanjeni, which is the name given to the south-eastern portion of the Mahamba Hills (Bea. XIII.); thence to the N'gwanwana, a double-pointed hill (one point is bare, the other wooded, the beacon being on the former), on the left bank of the Assegaai River and upstream of the Dadusa Spruit (Bea. XII.); thence to the southern point of Bendita, a rocky knoll in a plain between the Little Hlozane and Assegaai Rivers (Bea. XI.); thence to the highest point of Suluka Hill, round the eastern slopes of which flows the Little Hlozane, also called Ludaka or Modderspruit (Bea. X.); thence to the beacon known as „Viljoens,” or N'Duko Hill; thence to a point north-east of Derby House, known as Magwazidili's Beacon; thence to the Igaba, a small knoll on the Ungwempisi River, also called „Joubert's Beacon,” and known to the natives as „Piet's Beacon” (Bea. IX.); thence to the highest point of the N'Dhlovudwalili or Houtbosch, a hill on the northern bank of the Umqwempisi River (Bea. VIII.); thence to a beacon on the only flat-topped rock, about 10 feet high and about 30 yards in circumference at its base, situated on the south side of the Lamsamane range of hills, and overlooking the valley of the great Usuto River; this rock being 45 yards north of the road from Camden and Lake Banagher to the forests on the Usuto River (sometimes called Sandhlanas Beacon) (Bea. VII.); thence to the Gulungwana or Ibubulundi, four smooth bare hills, the highest in that neighbourhood, situated to the south of the Umtuli River (Bea. VI.); thence to a flat-topped rock, 8 feet high, on the crest of the Busuku, a low rocky range south-west of the Impulazi River (Bea. V.); thence to a low bare hill on the north-east of, and overlooking the Impulazi River, to

daar langs de Bivana-rivier af tot waar zij zich met de Pongolo-rivier vereenigt; van daar langs de Pongolo-rivier, tot waar zij door de Libombo-bergketen stroomt; van daar langs de toppen van de Limboboketen naar het noordelijke punt van den N'Yawos-heuvel in die bergketen (Baken XVI.); van daar naar den noordelijken top van de Inkwakweni-heuvels (Baken XV.); van daar naar Sefunda, een rotsachtige heuvel afgescheiden van en aan het noordoostelijke einde van de Witte Koppies, en ten zuiden van de Musana-rivier (Baken XIV.); van daar naar een punt op de helling dichtbij den top van Matanjeni, dat de naam is, gegeven aan het zuidoostelijk gedeelte van de Mahamba-heuvels (Baken XIII.); van daar naar de N'gwanwana, een heuvel met een dubbelen kop (één kop is kaal, de andere boschrijk, en het Baken is op eerstgenoemden), op den linkeroever van de Assegaai-rivier en stroomopwaarts van de Dadusa-Spruit (Baken XII.); van daar naar het zuidelijk punt van Bendita, een rotsachtige heuvel in eene vlakte tusschen de kleine Hlozane- en Assegaai-rivieren (Baken XI.); van daar naar het hoogste punt van Suluka-heuvel, rondom welks oostelijke hellingen de kleine Hlozane stroomt, die ook Ludaka of Modderspruit genoemd wordt (Baken X.); van daar naar het Baken, dat bekend staat als „Viljoens”, of N'Duko-heuvel; van daar naar een punt ten noordoosten van Derby House, dat bekend staat als Magwazidili's Baken; van daar naar de Igaba, een kleine heuvel aan de Ungwempisi-rivier, die ook Joubert's Baken genoemd wordt, en die bij de Inboorlingen bekend staat als „Piet's Baken” (Baken IX.); van daar naar het hoogste punt van de N'Dhlovudwalili of Houtbosch, een heuvel op den noordelijken oever van de Umqwempisi-rivier (Baken VIII.); van daar naar een Baken op de eenige rots met platten top, omtrent 10 voet hoog en omtrent 30 yards in omtrek van onderen, gelegen aan de zuidzijde van de Lamsamane-heuvelketen, en de vallei van de groote Usuto-rivier overziende; deze rots is 45 yards ten noorden van den weg van Camden en het meer Banagher naar de bosschen aan de Usuto-rivier (soms tijds Sandhlanas-Baken genoemd) (Baken VII.); van daar naar de Gulungwana of Ibubulundi, vier gladde kale heuvels, de hoogste in dien omtrek, gelegen ten zuiden van de Umtuli-rivier (Baken VI.); van daar naar een rots met platten top, 8 voet hoog, op den top van den Busuku, een lage rotsachtige bergketen ten zuidwesten van de Impulazi-rivier (Baken V.); van daar naar een lagen kalen heuvel ten noordoosten van en de Impulaza-rivier overziende, en

the south of it being a tributary of the Impulazi, with a considerable waterfall, and the road from the river passing 200 yards to the north-west of the beacon (Bea. IV.); thence to the highest point of the Mapumula range, the watershed of the Little Usuto River on the north, and the Umpulazi River on the south, the hill, the top of which is a bare rock, falling abruptly towards the Little Usuto (Bea. III.); thence to the western point of a double-pointed rocky hill, precipitous on all sides, called Makwana, its top being a bare rock (Bea. II.); thence to the top of a rugged hill of considerable height falling abruptly to the Komati River, this hill being the northern extremity of the Isilotwani range, and separated from the highest peak of the range Inkomokazi (a sharp cone) by a deep neck (Bea. I.). (On a ridge in the straight line between Beacons I. and II. is an intermediate beacon.) From Beacon I. the boundary runs to a hill across the Komati River, and thence along the crest of the range of hills known as the Makongwa, which runs north-east and south-west, to Kamhlubana Peak; thence in a straight line to Mananga, a point in the Libombo range, and thence to the nearest point in the Portuguese frontier on the Libombo range; thence along the summits of the Libombo range to the middle of the poort where the Komati River passes through it, called the lowest Komati Poort; thence in a north by easterly direction to Pokioens Kop, situated on the north side of the Olifant's River, where it passes through the ridges; thence about north north-west to the nearest point of Serra di Chicundo; and thence to the junction of the Pafori River with the Limpopo or Crocodile River; thence up the course of the Limpopo River to the point where the Marique River falls into it. Thence up the course of the Marique River to „Derde Poort,” where it passes through a low range of hills, called Sikwane, a beacon (No. 10), being erected on the spur of said range near to, and westward of, the banks of the river; thence, in a straight line, through this beacon to a beacon (No. 9), erected on the top of the same range, about 1,700 yards distant from beacon No. 10; thence, in a straight line, to a beacon (No. 8), erected on the highest point of an isolated hill, called Dikgagong, or „Wildebeest-Kop,” situated south-eastward of, and about $3\frac{1}{3}$ miles distant from a high hill, called Moripe; thence, in a straight line, to a beacon (No. 7), erected

ten zuiden er van is een tak van de Impulazi, met een aanmerkelijken waterval en de weg van het rivier is 200 yards ten noordwesten van het Baken (Baken IV.); van daar naar het hoogste punt van de Mapumula-bergketen, de waterscheiding van de kleine Usuto-rivier ten noorden en de Umpulazirivier ten zuiden, de heuvel, waarvan de top een kale rots is, steil afloopende naar de kleine Usuto (Baken III.); van daar naar het westelijke punt van een rotsachtigen heuvel met twee koppen, Makwana genaamd, steil aan alle zijden en waarvan de top een kale rots is (Baken II.); van daar naar den top van een ruwen heuvel van aanmerkelijke hoogte, steil afloopende naar de Komati-rivier, zijnde deze heuvel het meest noordelijke punt van de Isilotwani-bergketen en gescheiden van het hoogste punt van de bergketen Inkomokazi (een scherpe kegel) door een diepen nek (Baken I.). (Op een bergrand in de rechte lijn tusschen Bakens I. en II. staat een tusschenbaken.) Van Baken I. loopt de grenslijn naar een heuvel over de Komati-rivier, en van daar langs den top van de heuvelketen, bekend als de Makongwa, die van het noordoosten naar het zuidwesten loopt naar Kamhlubana-Kop; vandaar in een rechte lijn naar Mananga, een punt in de Libombo-keten en van daar naar het naaste punt in de Portugeesche grenslijn op de Libombo-keten; van daar langs de hoogste toppen van de Limbobo-keten naar het midden van de Poort, waar de Komati-rivier er door loopt, de onderste Komati-Poort genaamd; van daar in eene richting noord-bijooost naar Pokioens-Kop, gelegen aan de noordzijde van de Olifants-rivier, waar zij door de bergen loopt; van daar omtrent noord-noordwest naar het naaste punt van Serra di Chicundo; en van daar naar den samenloop van de Pafori-rivier met de Limpopo- of Krokodil-rivier; van daar langs den stroom van de Limpopo-rivier naar het punt, waar de Marique-rivier er in vloeit. Van daar langs den stroom van de Marique-rivier naar „Derde Poort”, waar zij door een lage heuvelketen, Sikwane genaamd, loopt, en op den afzet van genoemde keten dichtbij en ten westen van de oevers van de rivier is een Baken (No. 10) opgericht; van daar in een rechte lijn door dit Baken naar een Baken (No. 9) opgericht op den top van dezelfde keten, omtrent 1700 yards verwijderd van Baken No. 10; van daar in een rechte lijn naar een Baken (No. 8), opgericht op het hoogste punt van een alleen staanden heuvel, Dikgagong of „Wildebeest-Kop” genoemd, gelegen ten zuidoosten van en omtrent $3\frac{1}{3}$ mijl van een hoogen heuvel, Moripe genoemd; van daar in een rechte lijn naar een Baken (No. 7),

on the summit of an isolated hill or „Koppie” forming the eastern extremity of the range of hills called Moshweu, situated to the northward of, and about two miles distant from, a large isolated hill called Chukudu-Chochwa; thence, in a straight line to a beacon (No. 6), erected on the summit of a hill forming part of the same range, Moshweu; thence, in a straight line, to a beacon (No. 5), erected on the summit of a pointed hill in the same range; thence in a straight line, to a beacon (No. 4), erected on the summit of the western extremity of the same range; thence, in a straight line, to a beacon (No. 3), erected on the summit of the northern extremity of a low, bushy hill, or „Koppie,” near to and eastward of the Notwane River; thence, in a straight line, to the junction of the stream called Metsi-Mashwane with the Notwane River (No. 2); thence up the course of the Notwane River to Sengoma, being the Poort where the river passes through the Dwarsberg range; thence, as described in the Award given by Lieutenant-Governor Keate, dated October 17, 1871, by Pitlanganyane (narrow place), Deboaganka or Schaapskuil, Sibatoul (bare place), and Maclase, to Ramatlabama, a pool on a spruit north of the Molopo River. From Ramatlabama the boundary shall run to the summit of an isolated hill, called Leganka; thence in a straight line, passing north-east of a Native Station, near „Buurmans Drift,” on the Molopo River, to that point on the road from Mosiega to the old Drift, where a road turns out through the Native Station to the new Drift below; thence to „Buurman's Old Drift;” thence in a straight line, to a marked and isolated clump of trees near to and north-west of the dwelling-house of C. Austin, a tenant on the farm „Vleifontein,” No. 117; thence, in a straight line, to the north-western corner beacon of the farm „Mooimeisjesfontein,” No. 30; thence, along the western line of the said farm „Mooimeisjesfontein,” and in prolongation thereof, as far as the road leading from „Ludik's Drift,” on the Molopo River, past the homestead of „Mooimeisjesfontein,” towards the Salt Pans near Harts River; thence, along the said road, crossing the direct road from Polfontein to Sehuba, and until the direct road from Polfontein to Lotlakana or Rietfontein is reached; thence, along the southern edge of the last-named road towards Lotlakana, until the first garden ground of that station

opgericht op den top van een alleen-staanden heuvel of „Koppie,” het oostelijk uiteinde uitmakende van de heuvelketen, Moshweu genaamd, gelegen ten noorden van en omtrent twee mijlen verwijderd van een grooten alleen-staanden heuvel, Chukudu-Chochwa genaamd; van daar in een rechte lijn naar een Baken (No. 6), opgericht op den top van een heuvel, een gedeelte uitmakende van dezelfde keten Moshweu; van daar, in een rechte lijn, naar een Baken (No. 5), opgericht op den top van een spits-toeloopenden heuvel in dezelfde keten; van daar in een rechte lijn, naar een Baken (No. 4), opgericht op den top van het westelijk uiteinde van dezelfde keten; van daar in een rechte lijn naar een Baken (No. 3), opgericht op den top van het noordelijk uiteinde van een lagen boschrijken heuvel of „Koppie,” dichtbij en ten oosten van de Notwane-rivier; van daar in een rechte lijn naar de plaats, waar de Metsi-Mashwane- en de Notwane-rivier zich vereenigen (No. 2); van daar langs den stroom van de Notwane-rivier naar Sengoma, zijnde de Poort, waar de rivier door de Dwarsberg-bergketen loopt; van daar, gelijk omschreven is in de uitspraak door Lieutenant-Gouverneur Keate, gedaan op 17 October 1871, langs Pitlanganyane (nauwe plek), Deboaganka of Schaapskuil, Sibatoul (kale plek) en Maclase, naar Ramatlabama, een kuil in een Spruit ten noorden van de Molopo-rivier. Van Ramatlabama zal de grenslijn loopen naar den top van een alleen-staanden heuvel, Leganka genaamd; van daar in een rechte lijn loopende ten noordoosten van een Inboorlingen-statie dichtbij Buurmans Drift aan de Molopo-rivier naar dat punt op den weg van Mosiega naar de oude Drift, waar een weg uitloopt door de Inboorlingen-statie naar de nieuwe Drift lager af; van daar naar Buurmans Oude Drift; van daar in een rechte lijn naar een kenbaar en alleenstaand aantal boomen, dichtbij en ten noordwesten van het woonhuis van C. Austin, een huurder van de plaats „Vleifontein” No. 117; van daar in een rechte lijn naar het noordwestelijke hoekbaken van de plaats „Mooimeisjesfontein,” No. 30; van daar langs de westelijke lijn van genoemde plaats „Mooimeisjesfontein” en in verlenging daarvan, zoover als de weg loopende van Ludik's Drift aan de Molopo-rivier voorbij het woonhuis van „Mooimeisjesfontein” naar de zoutpannen, nabij de Hart-rivier; van daar langs genoemden weg, over den directen weg van Polfontein naar Sehuba, en totdat de directe weg van Polfontein naar Lotlakana of Rietfontein bereikt wordt; van daar langs de zuidelijke zijde van den laatstgenoemden weg naar Lotlakana, totdat de eerste tuingrond

is reached; thence, in a south-westerly direction, skirting Lotlakana, so as to leave it and all its garden ground in native territory, until the road from Lotlakana to Kunana is reached; thence along the east side, and clear of that road towards Kunana, until the garden grounds of that station are reached; thence, skirting Kunana, so as to include it and all its garden ground, but no more, in the Transvaal, until the road from Kunana to Mamusa is reached; thence, along the eastern side and clear of the road towards Mamusa, until a road turns out towards Taungs; thence, along the eastern side and clear of the road towards Taungs, till the line of the district known as „Stellaland” is reached, about 11 miles from Taungs; thence, along the line of the district Stellaland, to the Harts River, about 24 miles below Mamusa; thence, across Harts River, to the junction of the roads from Monthe and Phokwane; thence, along the western side and clear of the nearest road towards „Koppie Enkel,” an insulated hill about 36 miles from Mamusa, and about 18 miles north of Christiana, and to the summit of the said hill; thence, in a straight line, to that point on the north-east boundary of Griqualand West as beacons by Mr. Surveyor Ford, where two farms, registered as Nos. 72 and 75, do meet, about midway between the Vaal and Harts Rivers, measured along the said boundary of Griqualand West; thence to the first point where the north-east boundary of Griqualand West meets the Vaal River.

ARTICLE II.

The Government of the South African Republic will strictly adhere to the boundaries defined in the first Article of this Convention, and will do its utmost to prevent any of its inhabitants from making any encroachments upon lands beyond the said boundaries. The Government of the South African Republic will appoint Commissioners upon the eastern and western borders whose duty it will be strictly to guard against irregularities and all trespassing over the boundaries. Her Majesty's Government will, if necessary, appoint Commissioners in the native territories outside the eastern and western borders of the South African Republic to maintain order and prevent encroachments.

Her Majesty's Government and the Go-

van die Statie bereikt wordt; van daar in een zuidwestelijke richting loopende langs Lotlakana, zoodat die plaats en al haar tuingrond in het Inboorlingen-gebied blijft, totdat de weg van Lotlakana naar Kunana bereikt wordt; van daar langs de oostzijde en vrij van dien weg naar Kunana, totdat de tuingronden van dat Station bereikt zijn; van daar loopende langs Kunana, die plaats en al haar tuingrond, maar niet meer, in de Transvaal sluitende, totdat de weg van Kunana naar Mamusa bereikt is; van daar langs de oostzijde en vrij van den weg naar Mamusa, tot waar een weg uitdraait naar Taungs; van daar langs de oostzijde en vrij van den weg naar Taungs, totdat de lijn van het district bekend als „Stella-land” bereikt wordt, omtrent 11 mijlen van Taungs; van daar langs de lijn van het district Stellaland naar de Hart-rivier, omtrent 24 mijlen beneden Mamusa; van daar over de Hart-rivier naar den samenloop van de wegen van Monthe en Phokwane; van daar langs de westzijde en vrij van den naasten weg naar „Koppie Enkel” een alleen-staanden heuvel, omtrent 36 mijlen van Mamusa en omtrent 18 mijlen ten noorden van Christiana en naar den top van genoemden heuvel; van daar, in een rechte lijn, naar dat punt op de noordoostelijke grenzen van Griqualand West, als afgebakend door den Heer landmeter Ford, waar twee plaatsen, geregistreerd als Nos. 72 en 75, bij elkander komen, omtrent halfweg tusschen de Vaal en Hart-rivieren, gemeten langs genoemde grenslijn van Griqualand West; van daar naar het eerste punt waar de noordoostelijke grenslijn van Griqualand West de Vaal-rivier snijdt.

ARTIKEL II.

De Regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek zal zich strikt houden aan de grenzen, bepaald in het eerste Artikel van deze Conventie en zal alles doen, wat in haar vermogen is, om haren onderdanen te beletten, eenige overschrijding te plegen op grond, gelegen buiten genoemde grenzen. De Regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek zal Commissarissen aanstellen op de oostelijke en westelijke grenzen, wier plicht het zijn zal, streng te waken tegen ongeregeldeheden en elke overschrijding der grenzen. Harer Majesteits Regeering zal, indien noodig, Commissarissen aanstellen in het Inboorlingen-gebied, gelegen buiten de oostelijke en westelijke grenzen van de Zuid-Afrikaansche Republiek, om orde te bewaren en overschrijdingen te beletten.

Harer Majesteits Regeering en de Re-

vernment of the South African Republic will each appoint a person to proceed together to beacon off the amended south-west boundary as described in Article I of this Convention; and the President of the Orange Free State shall be requested to appoint a referee to whom the said persons shall refer any questions on which they may disagree respecting the interpretation of the said Article, and the decision of such referee thereon shall be final. The arrangement already made, under the terms of Article 19 of the Convention of Pretoria of the 3rd August 1881, between the owners of the farms Grootfontein and Valleifontein on the one hand, and the Baralong authorities on the other, by which a fair share of the water supply of the said farms shall be allowed to flow undisturbed to the said Baralongs, shall continue in force.

ARTICLE III.

If a British officer is appointed to reside at Pretoria or elsewhere within the South African Republic to discharge functions analogous to those of a Consular officer he will receive the protection and assistance of the Republic.

ARTICLE IV.

The South African Republic will conclude no treaty or engagement with any State or nation other than the Orange Free State, nor with any native tribe to the eastward or westward of the Republic, until the same has been approved by Her Majesty the Queen.

Such approval shall be considered to have been granted if Her Majesty's Government shall not, within six months after receiving a copy of such treaty (which shall be delivered to them immediately upon its completion), have notified that the conclusion of such treaty is in conflict with the interests of Great Britain or of any of Her Majesty's possessions in South Africa.

ARTICLE V.

The South African Republic will be liable for any balance which may still remain due of the debts for which it was

geering van de Zuid-Afrikaansche Republiek zullen elk een persoon aanstellen, die samen de gewijzigde zuidwestelijke grenslijn, zooals die omschreven is in Artikel I van deze Conventie, zullen gaan afbakenen; en aan den President van den Oranje-Vrijstaat zal verzocht worden, een scheidsrechter aan te stellen, naar wiengenoemde personen alle vraagstukken zullen verwijzen, waaromtrent zij mogen verschillen ten opzichte van de uitlegging van genoemd Artikel, en de beslissing van zoodanigen scheidsrechter daaromtrent zal finaal zijn. De schikking reeds gemaakt, volgens de bepaling van Art. 19 van de Conventie van Pretoria van 3 Augustus 1881, tusschen de eigenaars van de plaatsen Groot-fontein en Valleifontein van den eenen kant en de Baralong-Overheden aan den anderen kant, volgens welke een billijk gedeelte van den watervoorraad van genoemde plaatsen ongestoord zal moeten loopen naar de genoemde Baralongs, zal van kracht blijven.

ARTIKEL III.

Indien een Britsch ambtenaar aangesteld wordt, om te Pretoria of elders in de Zuid-Afrikaansche Republiek te wonen, om functiën uit te oefenen gelijkvormig aan die van een Consulair ambtenaar, zal hij de bescherming en de hulp van de Republiek ontvangen.

ARTIKEL IV.

De Zuid-Afrikaansche Republiek zal geen verdrag of verbintenis aangaan met eenigen Staat of Natie, behalve met den Oranje-Vrijstaat, noch met eenigen Inboorlingen-Stam ten oosten of ten westen van de Republiek, voordat het zal zijn goedgekeurd door Hare Majesteit de Koningin.

Deze goedkeuring zal geacht worden verleend te zijn, als Harer Majesteits Regeering niet binnen zes maanden na de ontvangst van een afschrift van zoodanig verdrag (dat haar zal moeten overhandigd worden terstond na de voltooiing er van) zal hebben te kennen gegeven, dat de sluiting van zoodanig verdrag strijdig is met de belangen van Groot-Britannië of van een van Harer Majesteits bezittingen in Zuid-Afrika.

ARTIKEL V.

De Zuid-Afrikaansche Republiek zal verantwoordelijk zijn voor het onbetaald bedrag van de schulden, waarvoor zij verant-

liable at the date of Annexation, to wit, the Cape Commercial Bank Loan, the Railway Loan, and the Orphan Chamber Debt, which debts will be a first charge upon the revenues of the Republic. The South African Republic will moreover be liable to Her Majesty's Government for 250,000*l.*, which will be a second charge upon the revenues of the Republic.

ARTICLE VI.

The debt due as aforesaid by the South African Republic to Her Majesty's Government will bear interest at the rate of three and a half per cent. from the date of the ratification of this Convention, and shall be repayable by a payment for interest and Sinking Fund of six pounds and ninepence per 100*l.* per annum, which will extinguish the debt in twenty-five years. The said payment of six pounds and ninepence per 100*l.* shall be payable half-yearly, in British currency, at the close of each half year from the date of such ratification: Provided always that the South African Republic shall be at liberty at the close of any half year to pay off the whole or any portion of the outstanding debt.

Interest at the rate of three and a half per cent. on the debt as standing under the Convention of Pretoria shall as heretofore be paid to the date of the ratification of this Convention.

ARTICLE VII.

All persons who held property in the Transvaal on the 8th day of August 1881, and still hold the same, will continue to enjoy the rights of property which they have enjoyed since the 12th April 1877. No person who has remained loyal to Her Majesty during the late hostilities shall suffer any molestation by reason of his loyalty; or be liable to any criminal prosecution or civil action for any part taken in connexion with such hostilities; and all such persons will have full liberty to reside in the country, with enjoyment of all civil rights, and protection for their persons and property.

ARTICLE VIII.

The South African Republic renews the declaration made in the Sand River Con-

voordelijk was op de dagteekening van de Annexatie, te weten, de Kaapsche Handelsbank-Leening, de Spoorweg-Leening, en de Weeskamer-Schuld, welke schulden een eerste vordering zullen zijn op de inkomsten der Republiek. De Zuid-Afrikaansche Republiek zal bovendien verschuldigd zijn aan Harer Majesteits Regeering een bedrag van £ 250,000, dat een tweede vordering zal zijn op de inkomsten van de Republiek.

ARTIKEL VI.

De bovengenoemde schuld der Zuid-Afrikaansche Republiek aan Harer Majesteits Regeering zal renten opbrengen, berekend tegen drie en een half percent, van de dagteekening van de bekrachtiging dezer Conventie, en zal gedelgd worden door de betaling van renten en delgings-fonds van zes pond sterling en negen pence per £ 100 en per jaar, waardoor de schuld in vijf en twintig jaren zal zijn gedelgd. Genoemde betaling van zes pond sterling en negen pence per £ 100 zal halfjaarlijks betaalbaar zijn in Britsche munt, aan het einde van elk halfjaar, van de dagteekening der bekrachtiging; met dien verstande, dat de Zuid-Afrikaansche Republiek vrijheid hebben zal, aan het einde van elk halfjaar het geheel of een deel van de uitstaande schuld af te betalen. Renten, berekend tegen drie en een half percent uitstaande op de schuld onder de Conventie van Pretoria, zullen betaald worden als te voren tot op de dagteekening van de bekrachtiging dezer Conventie.

ARTIKEL VII.

Alle personen, die eigendom bezaten in de Transvaal op den 8sten dag van Augustus 1881, en het nog bezitten, zullen de eigendomsrechten, die zij sedert 12 April 1877 hebben genoten, blijven genieten. Geen persoon, die loyaal gebleven is aan Hare Majesteit gedurende de vroegere vijandelijkheden, zal eenigen overlast lijden ten gevolge van zijn loyaliteit, of blootstaan aan eenige crimineele vervolging of eenig burgerlijk rechtsgeding, wegens eenig deel, door hem genomen in verband met zoodanige vijandelijkheden, en al zulke personen zullen volle vrijheid hebben in het land te wonen, alle burgerlijke rechten en bescherming voor hun persoon en eigendom genietende.

ARTIKEL VIII.

De Zuid-Afrikaansche Republiek vernieuwt de verklaring in de Zand-rivier-Con-

vention, and in the Convention of Pretoria, that no slavery or apprenticeship partaking of slavery will be tolerated by the Government of the said Republic.

ARTICLE IX.

There will continue to be complete freedom of religion and protection from molestation for all denominations, provided the same be not inconsistent with morality and good order; and no disability shall attach to any person in regard to rights of property by reason of the religious opinions which he holds.

ARTICLE X.

The British Officer appointed to reside in the South African Republic will receive every assistance from the Government of the said Republic in making due provision for the proper care and preservation of the graves of such of Her Majesty's Forces as have died in the Transvaal; and if need be, for the appropriation of land for the purpose.

ARTICLE XI.

All grants or titles issued at any time by the Transvaal Government in respect of land outside the boundary of the South African Republic, as defined in Article 1, shall be considered invalid and of no effect, except in so far as any such grant or title relates to land that falls within the boundary of the South African Republic; and all persons holding any such grant so considered invalid and of no effect will receive from the Government of the South African Republic such compensation, either in land or in money, as the Volksraad shall determine. In all cases in which any Native Chiefs or other authorities outside the said boundaries have received any adequate consideration from the Government of the South African Republic for land excluded from the Transvaal by the first Article of this Convention, or where permanent improvements have been made on the land, the High Commissioner will recover from the native authorities fair compensation for the loss of the land thus excluded, or of the permanent improvements thereon.

ventie en in de Conventie van Pretoria afgelegd, dat geen slavernij, of inboeken gelijkende op slavernij, door de Regeering van genoemde Republiek zal worden gedoogd.

ARTIKEL IX.

Volkomen vrijheid van godsdienst en bescherming tegen overlast voor alle gezinten zal blijven bestaan, mits deze niet strijdig zijn met zedelijkheid en goede orde; en niemand zal belemmerd worden in de uitoefening van zijn eigendomsrecht ten gevolge van de godsdienstige gevoelens, die hij toegedaan is.

ARTIKEL X.

De Britsche Ambtenaar, aangesteld om verblijf te houden in de Zuid-Afrikaansche Republiek, zal alle ondersteuning ontvangen van de Regeering van genoemde Republiek ter behoorlijke voorziening, onderhoud en behoud van de graven van zoodanige krijgslieden van Hare Majesteit, die in de Transvaal gestorven zijn, en indien noodig, voor de onteigening van land voor dat doel.

ARTIKEL XI.

Alle schenkingen of grondbrieven, te eeniger tijd door de Transvaalsche Regeering uitgegeven ten aanzien van grond buiten de grenzen van de Zuid-Afrikaansche Republiek, zooals die omschreven zijn in Art. I, zullen nietig en krachteloos geacht worden, behalve voor zoover zulk een schenking of grondbrief betrekking heeft op land, dat binnen de grenzen van de Zuid-Afrikaansche Republiek valt; en alle personen, in het bezit van zoodanige schenking, aldus nietig en krachteloos geacht, zullen van de Regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek zoodanige vergoeding of in land, of in geld ontvangen, als de Volksraad bepalen zal. In alle gevallen, waarin Hoofden der Inboorlingen, of andere Overheden buiten genoemde grenzen, toereikende vergoeding ontvangen hebben van de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek voor land, buitengesloten van de Transvaal door het eerste Artikel van deze Conventie, of waar blijvende verbeteringen gemaakt zijn op den grond, zal de Hooge Commissaris van de Opperhoofden der Inboorlingen billijke vergoeding verkrijgen voor het verlies van grond aldus uitgesloten, of van de daarop gemaakte blijvende verbeteringen.

ARTICLE XII.

The independence of the Swazis, within the boundary line of Swaziland, as indicated in the first Article of this Convention, will be fully recognised.

ARTICLE XIII.

Except in pursuance of any treaty or engagement made as provided in Article 4 of this Convention, no other or higher duties shall be imposed on the importation into the South African Republic of any article coming from any part of Her Majesty's dominions than are or may be imposed on the like article coming from any other place or country; nor will any prohibition be maintained or imposed on the importation into the South African Republic of any article coming from any part of Her Majesty's dominions which shall not equally extend to the like article coming from any other place or country. And in like manner the same treatment shall be given to any article coming to Great Britain from the South African Republic as to the like article coming from any other place or country.

These provisions do not preclude the consideration of special arrangements as to import duties and commercial relations between the South African Republic and any of Her Majesty's colonies or possessions.

ARTICLE XIV.

All persons, other than natives, conforming themselves to the laws of the South African Republic: (a) will have full liberty, with their families, to enter, travel, or reside in any part of the South African Republic; (b) they will be entitled to hire or possess houses, manufactories, warehouses, shops, and premises; (c) they may carry on their commerce either in person or by any agents whom they may think fit to employ; (d) they will not be subject, in respect of their persons or property, or in respect of their commerce or industry, to any taxes, whether general or local, other than those which are or may be imposed upon citizens of the said Republic.

ARTIKEL XII.

De onafhankelijkheid van de Zwazis, binnen de grenzen van Zwazi-land, gelijk die aangeduid zijn in het eerste Artikel van deze Conventie, zal ten volle worden erkend.

ARTIKEL XIII.

Behalve krachtens een verdrag of verbintenis gesloten gelijk bepaald is in Artikel 4 van deze Conventie, zullen er geene andere of hoogere invoerrechten gelegd worden op den invoer in de Zuid-Afrikaansche Republiek van eenigerlei voorwerp afkomstig uit eenig deel van Harer Majesteits gebied, dan opgelegd zijn of opgelegd zullen worden op dergelijk voorwerp, afkomstig uit eenige andere plaats of land; noch zal eenig verbod gehandhaafd of opgelegd worden op den invoer in de Zuid-Afrikaansche Republiek van eenigerlei voorwerp, afkomstig uit eenig deel van Harer Majesteits gebied, dat niet evenzeer zich uitstrekken zal tot den invoer van dergelijk voorwerp, afkomstig uit eenige andere plaats of land. En evenzoo zal ieder voorwerp afkomstig van de Zuid-Afrikaansche Republiek op dezelfde wijze behandeld worden in Groot-Britannië als dergelijk artikel, afkomstig uit eenige andere plaats of land.

Deze bepalingen sluiten de overweging niet uit van bijzondere schikkingen betreffende invoerrechten en handelsbetrekkingen tusschen de Zuid-Afrikaansche Republiek en een van Harer Majesteits Koloniën of bezittingen.

ARTIKEL XIV.

Alle personen, geene Inboorlingen zijnde, die zich schikken naar de wetten van de Zuid-Afrikaansche Republiek: (a) zullen volkomen vrijheid hebben met hunne huisgezinnen te komen, te reizen of te wonen in elk deel van de Zuid-Afrikaansche Republiek; (b) zij zullen het recht hebben, huizen, fabrieken, magazijnen, winkels en eigendommen te huren of te bezitten; (c) zij mogen hunnen handel drijven in persoon of door zoodanige agenten als zij zullen goedvinden aan te stellen; (d) zij zullen niet onderworpen zijn, wat hunne personen of eigendommen betreft, aan belastingen, hetzij algemeene of plaatselijke, behalve die, welke aan de burgers van genoemde Republiek opgelegd zijn of zullen worden.

ARTICLE XV.

All persons, other than natives, who established their domicile in the Transvaal between the 12th day of April 1877, and the 8th August 1881, and who within twelve months after such last-mentioned date have had their names registered by the British Resident, shall be exempt from all compulsory military service whatever.

ARTICLE XVI.

Provision shall hereafter be made by a separate instrument for the mutual extradition of criminals, and also for the surrender of deserters from Her Majesty's Forces.

ARTICLE XVII.

All debts contracted between the 12th April 1877 and the 8th August 1881 will be payable in the same currency in which they may have been contracted.

ARTICLE XVIII.

No grants of land which may have been made, and no transfers or mortgages which may have been passed between the 12th April 1877 and the 8th August 1881, will be invalidated by reason merely of their having been made or passed between such dates.

All transfers to the British Secretary for Native Affairs in trust for Natives will remain in force, and officer of the South African Republic taking the place of such Secretary for Native Affairs.

ARTICLE XIX.

The Government of the South African Republic will engage faithfully to fulfil the assurances given, in accordance with the laws of the South African Republic, to the natives at the Pretoria Pitso by the Royal Commission in the presence of the Triumvirate and with their entire assent: (1) as to the freedom of the natives to buy or otherwise acquire land under certain conditions, (2) as to the appointment of a commission to mark out native locations, (3) as to the access of the natives to the courts of law, and (4) as to their being

ARTIKEL XV.

Alle personen, geene Inboorlingen zijnde, die hunne woonplaats in de Transvaal gevestigd hebben tusschen den 12den dag van April 1877 en den 8sten Augustus 1881, en die binnen twaalf maanden na laatstgenoemde dagteekening hunne namen hebben doen registreeren door den Britschen Resident, zullen van allen gedwongen krijgsmacht vrijgesteld zijn.

ARTIKEL XVI.

Voorziening zal later worden gemaakt in eene afzonderlijke akte voor de wederkerige uitlevering van misdadigers en ook voor de uitlevering van deserteurs uit Harer Majesteits krijgsmacht.

ARTIKEL XVII.

Alle schulden, aangegaan tusschen den 12den dag van April 1877 en den 8sten Augustus 1881, zullen betaalbaar zijn in dezelfde munt, waarin zij aangegaan zijn.

ARTIKEL XVIII.

Geen schenkingen van land, die gemaakt mochten zijn, en geene transporten of verbanden, die voltooid mochten zijn tusschen den 12den April 1877 en den 8sten Augustus 1881, zullen nietig verklaard worden alleen op grond, dat zij aangegeven of voltooid zijn tusschen die dagteekeningen.

Alle transporten aan den Britschen Secretaris voor Inboorlingen-Zaken als Trustee voor de Inboorlingen, zullen van kracht blijven, terwijl een ambtenaar van de Zuid-Afrikaansche Republiek de plaats innemen zal van dien Secretaris voor Inboorlingen-Zaken.

ARTIKEL XIX.

De Regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek verbindt zich de verzekeringen, gegeven overeenkomstig de wetten van de Zuid-Afrikaansche Republiek, aan de Inboorlingen op de Pitso te Pretoria door de Koninklijke Commissie in de tegenwoordigheid van het Driemanschap en met zijn volkomen goedkeuring, getrouw uit te voeren:

- (1.) wat betreft de vrijheid der Inboorlingen, om onder zekere voorwaarden land te koopen of op andere wijze te verkrijgen;

allowed to move freely within the country, or to leave it for any legal purpose, under a pass system.

- (2.) wat betreft de aanstelling van een Commissie om locaties van Inboorlingen af te bakenen;
- (3.) wat betreft de toelating van Inboorlingen tot de gerechtshoven; en
- (4.) wat betreft de vrijheid hun gegeven, om zich vrij te bewegen binnen het land of het met een wettig doel te verlaten, onder een pastelsel.

ARTICLE XX.

This Convention will be ratified by a Volksraad of the South African Republic within the period of six months after its execution, and in default of such ratification this Convention shall be null and void.

Signed in duplicate in London this 27th day of February 1884.

(Signed) HERCULES ROBINSON.
(Signed) S. J. P. KRUGER.
(Signed) S. J. DU TOIT.
(Signed) N. J. SMIT.

ARTIKEL XX.

Deze Conventie zal bekrachtigd worden door den Volksraad van de Zuid-Afrikaansche Republiek binnen den tijd van zes maanden na hare onderteekening en bij gebreke van zoodanige bekrachtiging zal deze Conventie van nul en geener waarde zijn.

Geteekend in dubbel te Londen op den 27sten dag van Februari 1884.

(Geteekend) HERCULES ROBINSON.
(Geteekend) S. J. P. KRUGER.
(Geteekend) S. J. DU TOIT.
(Geteekend) N. J. SMIT.

No. 38.

De TRANSVAALSCHE DEPUTATIE aan den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY.

ALBEMARLE-HOTEL,
LONDEN, 27 Februari 1884.

My lord.

Art. 4 der nieuwe Conventie machtigt de Zuid-Afrikaansche Republiek, verdragen te sluiten met vreemde Mogendheden, onder goedkeuring van Hare Britsche Majesteit. Evenals geheel de Conventie, zal ook deze bepaling eerst in werking treden na de bekrachtiging door den Volksraad.

Maar er is een bepaalde reden, waarom wij ons ten zeerste verplicht zouden achten, wanneer wij dadelijk ten onzen behoefte van deze nieuwe bepaling gebruik mochten maken. De Deputatie zal zich, gelijk Uw Lordschap bekend is, naar Nederland en Portugal begeven, om financiële en spoorweg-aangelegenheden te regelen. Daar de Staats-President zich persoonlijk aan het hoofd der Deputatie bevindt, doet zich uiteraard eene bijzonder gunstige gelegenheid aan de Republiek voor, om met genoemde Mogendheden over handels- en andere belangen te onderhandelen.

Op Uwer Lordschaps welwillendheid rekenend, heeft de Deputatie bij dezen de eer, te verzoeken, dat de bepaling, opgenomen in Art. 4 beschouwd moge worden, reeds nu van kracht te zijn, zoodat de Deputatie kan overgaan tot het sluiten van verdragen, onderworpen aan Harer Majesteits goedkeuring.

Wij hebben, enz.
(geteekend) S. J. P. KRUGER.
S. J. DU TOIT.
N. J. SMIT.

Aan
den Hooggeboren Heer GRAAF DERBY,
enz. enz. enz.

No. 39.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the TRANSVAAL DEPUTATION.*

Downing Street, March 3, 1884.

Gentlemen,

I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 27th February¹⁾ requesting that you may, during your visits to the Netherlands and to Portugal, avail yourselves of the provisions of the 4th Article of the new Convention, notwithstanding that, pending the ratification of the Convention by the Volksraad of the South African Republic, that article, with the others, is not at present in operation.

Her Majesty's Government will gladly assist, as far as they may properly do so, in removing any obstacles to the transaction of the business which you have in view, and they readily consent to waive those provisions of the Convention of Pretoria which reserve to Her Majesty the conduct of the diplomatic intercourse of your State with Foreign Powers. You will therefore be at liberty to treat personally with the Governments of the Netherlands and of Portugal in respect of these commercial and other interests to which you allude.

If it should appear to you desirable for any reason that a treaty, the terms of which you may be prepared, and may have the power to agree to on behalf of the South African Republic, should be completed before the new Convention has been ratified by your Volksraad, Her Majesty's Government would be willing (provided that it contains nothing in conflict with British interests) to conclude it in the name and on behalf of the Transvaal State, as provided in Article II. of the Convention of Pretoria; that being the only manner in which it could acquire validity. There is no other mode in which a treaty could be lawfully concluded during the period which must intervene before the ratification of the new Convention; but Her Majesty's Government have pleasure in leaving all preliminary negotiations in your hands.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

*His Honour the PRESIDENT of the SOUTH
AFRICAN REPUBLIC, and Messrs.
DU TOIT and SMIT.*

No. 39.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan
de TRANSVAALSCHE DEPUTATIE.*

Downingstreet, 3 Maart 1884.

Mijne Heeren.

Ik heb de eer, de ontvangst te erkennen van Uw schrijven van den 27sten Februari¹⁾, waarin verzocht wordt, dat Gij, tijdens Uw bezoek aan Nederland en aan Portugal, gebruik mogt maken van de bepalingen van Art. 4 der nieuwe Conventie, niettegenstaande, hangende de bekrachtiging der Conventie door den Volksraad van de Zuid-Afrikaansche Republiek, dat Artikel, evenmin als de andere, thans van kracht is.

Harer Majesteits Regeering zal gaarne, voor zoover zij daartoe bij machte is, medewerken, om alle bezwaren bij het behandelen der zaken, die Gij op het oog hebt, uit den weg te ruimen, en zij stemt er gereedelijk in toe, om die bepalingen in de Pretoria-Conventie, welke aan Hare Majesteit de leiding van de diplomatieke onderhandelingen tusschen Uwen Staat met vreemde Mogendheden voorbehoudt, buiten werking te stellen. Het zal U derhalve vrijstaan, om persoonlijk met de Regeeringen van Nederland en Portugal, ten opzichte van deze handels- en andere belangen, waarop Gij doelt, te onderhandelen.

Mocht Gij het om deze of gene reden wenschelijk achten, dat een verdrag, in welks bepalingen Gij bereid en gemachtigd zoudt zijn toe te stemmen, ten behoeve van de Zuid-Afrikaansche Republiek zou gesloten worden, vóór de nieuwe Conventie door Uwen Volksraad bekrachtigd is, zoo zal Harer Majesteits Regeering bereid zijn (mits het niets behelst in strijd met Britsche belangen), het te sluiten in naam en ten behoeve van den Transvaal-Staat, zooals bepaald is in Artikel 2 der Conventie van Pretoria; aanzien dit de eenige wijze is, om het geldig te doen zijn. Er bestaat geen andere wijze, om een verdrag wettelijk te kunnen sluiten gedurende den tijd, die er verlopen moet vóór de bekrachtiging der nieuwe Conventie; maar Harer Majesteits Regeering zal zeer gaarne alle voorloopige onderhandelingen aan U overlaten.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

*Aan Zijn Hoog-Edele, den PRESIDENT
der ZUID-AFRIKAANSCHERE REPUBLIEK,
en aan de Heeren DU TOIT en SMIT.*

¹⁾ No. 38.

¹⁾ No. 38.

No. 40.

*The Right Hon. the EARL OF DERBY to
the Right Hon. SIR HERCULES ROBINSON,
G. C. M. G.*

Downing Street, March 14, 1884.

Sir,

I have the honour to transmit to you copies of the correspondence relating to the Convention recently concluded with the delegates of the South African Republic. This correspondence has been printed for Parliament as a separate paper, in accordance with a promise to that effect which I gave to the Delegates, who were desirous that a record of the negotiations should be published with the Convention. It sufficiently sets forth the views and arguments after consideration of which the more important provisions of the Convention were adopted, and, as you were present throughout the negotiations, it is unnecessary that I should now examine each article in detail.

The Delegates have no doubt sent copies of the new Convention to the Acting President of the South African Republic, but it is desirable that you should communicate it formally to him in your capacity of High Commissioner, and it will be convenient that you should at the same time transmit to him copies of this correspondence. You will convey to him an expression of the satisfaction with which Her Majesty's Government have felt themselves able, after full and friendly discussion with the Delegates, to agree with them in the adoption of provisions which meet their views to a very considerable extent, and which involve substantial concessions on points to which they attached special importance, while, on the other hand, the interests of Her Majesty's subjects, and the independence of the native tribes adjacent to the South African Republic, have been duly considered. Having regard to the divergence of opinions and objects which had to be dealt with, the arrangements concluded necessarily in some cases involved a compromise, and, while I am glad to think that the Delegates appreciated the spirit in which their proposals were received and considered, I trust that Her Majesty's Government are justified in confidently anticipating that the Volksraad and the

No. 40.

*De Hooggeboren Heer GRAAF DERBY aan den
Weladelen Heer SIR HERCULES ROBINSON,
G. C. M. G.*

Downingstreet, 14 Maart 1884.

Sir.

Ik heb de eer, U toe te zenden afdrucken van de briefwisseling, die betrekking heeft op de Conventie, onlangs met de Afgevaardigden der Zuid-Afrikaansche Republiek gesloten. Deze correspondentie is als een afzonderlijk stuk gedrukt ten behoeve van het Parlement, overeenkomstig eene tot dateinde door mij aan de Afgevaardigden gedane belofte, die wenschten, dat er een verslag van de onderhandelingen uitgegeven zou worden met de Conventie. Daaruit blijken voldoende de beschouwingen en argumenten, na welker overweging de meer-belangrijke bepalingen der Conventie werden aangenomen, en, daar Gij bij al de onderhandelingen tegenwoordig waart, is het niet noodig, dat ik thans elk Artikel in bijzonderheden naga.

De Afgevaardigden hebben ongetwijfeld afschriften van de nieuwe Conventie aan den waarnemenden President der Zuid-Afrikaansche Republiek gezonden, maar toch is het wenschelijk, dat Gij, in Uwe hoedanigheid van Hoogen Commissaris, haar hem officiëel mededeelt, en het zal goed zijn, dat Gij hem terzelfder tijd eenige exemplaren van deze briefwisseling toezendt. Wil hem mededeeling doen van de voldoening, waarmede Harer Majesteits Regeering zich in staat gevoelde, na breedvoerige en vriendschappelijke bespreking met de Afgevaardigden, het met hen eens te worden in de aanneming van bepalingen, die in zeer ruime mate aan hunne bedoelingen te gemoet komen, en die belangrijke concessies inhouden op punten, waar zij bepaald gewicht aan hechtten; terwijl van den anderen kant de belangen van Harer Majesteits onderdanen en de onafhankelijkheid van de Inboorlingen-Stammen, die aan de grenzen van de Zuid-Afrikaansche Republiek wonen, op behoorlijke wijze in 't oog zijn gehouden. Met het oog op 't uiteenloopen der meeningen en bedoelingen, waarmede rekening moest worden gehouden, verplichtten de schikkingen noodzakelijkerwijs in sommige gevallen over en weer tot toegeven, en terwijl het mij genoegen doet te mogen gelooven, dat de Afgevaardigden de ge-

people of the South African Republic will honourably carry out the undertakings solemnly entered into on their behalf.

In withdrawing from all responsibility for the internal government of the South African Republic, Her Majesty's Government thought it right to invite the Delegates to include in the Convention a declaration that the Government of the Republic will engage faithfully to fulfil the assurances given by you to the Natives of the Transvaal, on the conclusion of the Convention of Pretoria. It will be evident that the interests of the Natives, and their relations with the Government of the Republic, are thus placed on a better footing than under the provisions of the former Convention. Experience had shown that it would not be practicable for Her Majesty's Government to intervene effectively through the British Resident for the protection of the Natives without unduly interfering with and becoming responsible for the local administration of the country. Such interference would not be permissible in a Colony under responsible Government, and it would still less be applicable to a country having self government as conceded under the Convention of Pretoria.

The steps to be taken for marking out and maintaining the new western boundary of the South African Republic, and for the preservation of order in Bechuanaland, have been considered with you before your departure, and I anticipate that, on Mr. Mackenzie's arrival you will have been prepared to instruct him to enter at once upon his duties, and to notify to those concerned the establishment under him of Her Majesty's authority in the protected territory. I trust that the Government of the South African Republic will be prepared, on your invitation, to appoint a person without delay to beacon off the amended south-western boundary, in conjunction with the surveyor to be appointed by you. It is important that this boundary should forthwith be distinctly defined in order to preclude doubts and disputes as to the limits of each jurisdiction, and if unfortunately the Government of the Republic should not be able to take part immediately in this work, it may be well that you should

voelens, waarmede hunne voorstellen ontvangen en overwogen werden, waardeerden, geloof ik, dat Harer Majesteits Regeering er met vertrouwen op rekenen mag, dat de Volksraad en het Volk der Zuid-Afrikaansche Republiek de verbintenissen, plechtig te hunnen behoefte aangegaan, op eene waardige wijze zullen nakomen.

Terwijl Harer Majesteits Regeering zich aan alle verantwoordelijkheid betreffende het binnenlandsche Bestuur der Zuid-Afrikaansche Republiek onttrokken heeft, achtte zij het billijk, den Afgevaardigden te verzoeken, in de Conventie eene verklaring op te nemen, dat de Regeering der Republiek zich verbindt, de waarborgen, door U bij het sluiten der Conventie van Pretoria aan de Inboorlingen van de Transvaal gegeven, getrouw te zullen nakomen. Het is onbetwistbaar, dat de belangen der Inboorlingen en hunne verhouding tot de Regeering der Republiek dientengevolge op beteren voet geregeld zijn, dan in de bepalingen der vorige Conventie. De ondervinding heeft geleerd, dat het voor Harer Majesteits Regeering niet wel doenlijk is, daadwerkelijk door den Britschen Resident voor de bescherming der Inboorlingen tusschenbeide te komen, zonder zich op ongepaste wijze in het binnenlandsch beheer des lands te mengen en daar verantwoordelijk voor te worden. Dergelijke tusschenkomst zou niet oorbaar zijn in eene Kolonie onder een verantwoordelijk bestuur, en zij zou nog minder toegepast kunnen worden in een land, dat, gelijk bij de Conventie van Pretoria toegestaan werd, zijn eigen Regeering heeft.

De stappen, die gedaan moeten worden, om de nieuwe westelijke grenslijn van de Zuid-Afrikaansche Republiek vast te stellen en te handhaven, en om de orde in Bechuana-land te bewaren, heb ik vóór Uw vertrek met U overwogen, en ik reken er op, dat Gij bij de aankomst van den Heer Mackenzie gereed zult zijn, om hem te onderrichten, dat hij zich dadelijk van zijne plichten kan kwijten en aan belanghebbenden mede te deelen, de vestiging onder hem van Harer Majesteits gezag in het beschermd gebied. Ik vertrouw, dat de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek op Uwe uitnoodiging bereid zal zijn, zonder uitstel iemand aan te wijzen, om de verbeterde zuidwestelijke grenslijn in vereeniging met den door U aangewezen landmeter af te bakenen. Het is van belang, dat deze grenslijn dadelijk nauwkeurig worde vastgesteld, om twijfel en verschil over de grenzen van elks rechtsgebied te voorkomen, en wanneer ongehoopt de Regeering der Republiek niet aanstonds aan dit

have the line marked for your own guidance.

I shall await your reports on these subjects with interest, and with the fullest confidence in your prudence and discretion.

I have, &c.
(Signed) DERBY.

SIR HERCULES ROBINSON,
&c. &c.

werk zou kunnen deelnemen, zal het wenschelijk zijn, dat Gij de lijn als leiddraad voor U zelve liet aanwijzen.

Ik zal met belangstelling en met het volste vertrouwen in Uwe wijsheid en omzichtigheid Uwe berichten te dezer zaken afwachten.

Ik heb, enz.
(get.) DERBY.

Aan
SIR HERCULES ROBINSON,
enz. enz.